

دلشاد عهبدوڻلا

به فر نويس و نهوانى تر

دهزگای چاپ و بلاوکردهوهی

زنجیره ی روشنیبری

*

خاوهنی نیمتیان: شهوگهت شیخ یهزدین

سهرتووسهر: بهدران نههمهه ههیب

ناوونیشان: دهزگای چاپ و بلاوکردهوهی آراس، گهرهکی خانزاد، ههولیتیر

س. پ. ژماره: ۱

www.araspublisher.com

دلشاد عهبدوڻلا

به فرنووس و نهوانی تر

ناوی کتیب: به فرنووس و نهوانی تر - دیوانی شیعر "۱"
شیعری: دلشاد عهبدوڻلا
بلاوڪراوهی ٿاراس - ڙماره: ۲۵۰
دهرھینانی هونہری: حاجی دلاوہر
بہرگ: ٿاراس ٺہ کرہم
نووسینی سہر بہرگ: خوشنووس محہمہد زادہ
پیت لیدان: عہزیز عہبدوخلالیق + نسار عہبدوڻلا + ٿاراس ٺہ کرہم + تریسکہ ٺہ حمہد
ہہ ٺہ گری: ہہ ندرتین ٺہ حمہد
سہر بہرشتیی کاری چاپخانہ: ٿاورہ حمانی حاجی مہ حموود
چاپی یہ کہم، ہہولتیر - ۲۰۰۴
لہ کتیبخانہی بہر پتوہ بہر ایہ تیبی گشتیی رۆشنبیری و ہونہر لہ ہہولتیر ڙمارہ (۱۲۶) ی سالی
۲۰۰۴ ی دراوہ تی

میژووی زهیا له زاگیره دی قه تیره کدا

که دهستم به نووسین کرد، ئیسک و پرووسکی به شهری بهر له په نجا هزار سال له شانهدر دوزرابووه، ئەو دنکه گنم و جویانهی جوتیارانی زاوی چهمن له رۆخ پووباری زایی گهوره چاندبوویان ههراش بیوون، له گردی قالینج ئاغاوه تا شهری ترواده ههمین و هیلین-مان لی بزر بیوون، له پرستگای عهشتارهوه (که تنیا وههمهکانی مابوونهوه له شاردا) تا ئەکباتان، سوپایهکی خه یالی ههلیانداوو، شیر و تیربان له یه کتری دهسووی، باقوبریق و جقهی شههینی ههورامانی سهرتیرهکانیان له رۆژه پتیهکهوه دیاروو، سهری رمهکانیان شتیکی و هکو ئەستیرهی له سهرده بریسکایهوه، بچ ئەوهی له شه ریتکدا براوه بووین.

ئیمارتهکان کهوتبوون به سهرخانی و نالی و مهولهویدا، خورههلات کهوتبوو به سهرخانی گاتاگاندا، قهدهغه بوو له کونی رۆحهوه سهرکهوی بو سهری سهروهوی ئۆلمپ و یاری خواهندهکان بیینی به نویتی نیوه رۆ.

که دهستم پتیکرد، باسی لهش و حهرامهکانی قهدهغه بوو، خهوبینین بهو حهرامهوه بته بوو، شان به شان به نهیینی هاتم تا شیعر له په نجهکاندا رژا، لهو شویتنه ناسک و ههستدارانه دا هاتم ناوهوه. دۆزبنهوه ئەو پتیکه شیریه کاریگه ریهکی زۆری کرده سهر شه فافییه تی زمان و رستهی شیعریی و جیهانبینیم، له قهسیدهی (سووتانی رهنگهکان) دا دهستم بو ئەو ناوچه حهرامانه درتژ کردوو. ئەو قهسیدهیه که له قهسیدهکانی بهراییمه و له ناو براده رکانم بهو شیعره ناسرام، بایه ختیکی زۆری به ناییینی لهش داوه.

دین به ناههق رۆح و لهشی له یه کتر جیا کردبووهوه، دواتر درکم بهوه کرد که لهش رۆحه له شتیوهی نوور و رۆح له شه له شتیوهی ناودا. جار تیکیان تازه فامم ده کرد، پتستی ژن و سیتوم لیک جیهانه ده کردهوه، له درزی عهباوه لهش و لاری ژنیکم دی له ده رگای گهوری قهلاتی (*) دههاته ده ری، خه تیکی سپی هیندهی پووناکي چرایهکی کز دیار کهوت، لای من پرشنگی دا و ناوهوه می کرده چراخان، ئەوه یه کهم جارم بوو لهشی ژنیکم بیینم له لهشی دایکم نه چتی، وام مه زهنده ده کرد، ریک لهو شویتنه دا ئەسکه ندهری مه کدۆنی داریوشی شکاندوو، یا عهشتار یه کهم جار به سهردی هه ور تیکه وه لهوی دابه زیوووه. قهلات هه ر هیندهی پی نه به خشیووم، ئەو کتیبیکه هه موو رۆژی به شتیکم خویندۆته وه و هه ر جارهی تامیکی پی داوم، پشنانگه به که هه ر رۆژه تابلۆکانی نوئی ده بنه وه، هه ندی جار

وا دیتنه بهر چاو که خۆریکه مانگ و ئەستیرهکان به ده ریدا ده خولیتنه وه بو ئەوهی سوننه تی ژبان جیه جی بکری و گهردوون له گریتنه ده رنه چی.

براده رکانم له یۆنانه وه دههاتن بلوزی فهلسه فه یان بو دههینان تا سه رمای زستان ئیسقامان توشی نه نفله وه نه کات، له رۆماوه دههاتن و سه روودهکانی کۆمیدیا ی دانتیمان به ناواز ده خویندوه تا فیری عیباده تی مه عنا بین، له ده ریاوه به سه ر پشتی قهسیدهکانی سان جۆن پتیه سه وه دههاتن و فیری رستهی هه ناسه درتی با، فیری وشه ی ئیسفه نجییان ده کردین. مه نتیقی شیعر له رسته کۆنکریتییه چه ند ره گهکانی ئیلیوته وه فیر ده بووین، مۆبی دیک و مادام پۆفاری و برایانی کارامازوف و چی و چیمان ده خویندوه بو راوی مانای سرک، که ته واو شه کهت ده بووین له شه وه سارده کاندایه سه ر پشتی به له میتکی سه رخۆشی رامبو ده ماینه وه، گو له به ده کان له خشته یان ده بر دین و ده یان بر دین بو هه تاهه تاکانی رۆحی له بن نه هاتوو له شه وی هه زار و یه کدا.

له مه م و زینی خانی زۆر شت فیربووم، یه کهم جار بوو له زمانی کور دیدا قهسیدهی چه ند ره گه ز و چه ند ره گ بخوینمه وه، رسته یه ک که رسته ی تر له پال خۆیدا بشاریتته وه، وشه یه ک مانای تری قووت دای له هه ناوی خۆیدا، ئەو جۆره قهسیده ئاوتیتته یه فره توانای خانی ده رده خا.

هه میشه ئەحمدهی خانیم لهو وینه یه ی (باباجان) دروستی کرد بوو جوانتر دههاته بهر دیده، وام مه زهنده ده کرد که ئەو هونه رمه نده جوان له سیما و رۆحی خانی ورد نه بوته وه، هه ر لهو جۆره رامانه وه جار تیکی تر چوومه وه سه ر وینه ی مه سیح و دلنیا بووم ئەو مه سیحه ی ئیستا ده ییبین سیما ی هه مان ئەو مه سیحه نییه که هه بووه، ئەوه خواستی ئەو روپاییانه بو یه سوع، رهنگه مه سیح ئەسمه ر تیکی بالا به رزی چاو و برۆ ره شی رۆژه لاتی بووی، کئی نالی؟ ئەحمدهی خانیش سپیلکه لانه ی موو خورمایی نه بووه!؟

ئەو کاته ی ده مویست رسته یه کی شیعر ی بنووسم، له نزیک هه مامی جیون گومبته و لای مناره ی خانه قا که حاجی له قله قه که ی به سه ره وه بوو، ئەو تهیره ی له شه ری ناوخوی دوا رۆژهکانی سه ده ی بیسته مدا هیتلانه ی به یه کجاری تیکدرا، لهوی توشی سه لاهه دینی ئەبووی هاتم! به لام چ توش بوونیک؟ ئەو پرسیا ری نه ده کرد، ته نیا گوئی بو قسهکانی من هه لخشته بوو، منیش چیم له دلدا بوو هه لمپرشت، پیم وت، جه به رووتی هیتز و بی جه دوا ییه که ی، هه ردووی له تۆدا ده بینم، من (پاله وانه کان) ی کار لایلم خویندبووه وه، بویه ده موت هیتز پتیهستی به نوئی بوونه وه هیه، هه ر نه وه یه ک و خه ونی خۆی له جۆره

هېڅکدا بهرجهسته دهکات، هه موو جارئ هه ر بازوو به تهنيا شت نيبه، نه فراندن هېڅکي له بن نه هاتوو له هه ناوی به شه به تدا، که هه لیکرد هېچ بهر به ستيک نايگير پته وه، ده مزانی نه وه ده سه لاتداره حه کيمه گويم لئ ده گري، نه وه له خو نه ويستيدا رهمزکي گه وره به، بويه که پيم وت، تو وه کو کابووسکي گه وره ي شاره که مي! بزده که هاتي، نه وه جار يه که م بوو وينه ي سه لاهه ديني نه يووي ببينم له سه ر کاغه زکدا، سه ر هتا کاغه زه که م هه لگرتوه نه مزانی وينه ي کتبه، وتم رهنکه سولتانيک بئ له سولتانه کانی عوسمانلي، يا شاهه ک بئ له شاکانی تيران، چونکه هه ر نه وان به و چه شنه جلويه رگ و هه بيه ته وه وينه يان له کتیب و گوڤاراندا بلاوده کرايه وه، يه که م جار بوو ميرکي گه وره ي کورد ببينم به وشيوه به، ميرئ؛ که که م ميرئ روزه هلات شانی داوه له شانی.

من بو خو م، ناشيرينترين وينه به لاهه وه نه وه بيه که به تفهنگيکي پر نه وه و ده مانچه يه که وه گرتوومه، نه وه کات مفاوه زاتي کورد و حکومه تي عارف بوو، ته مه نم له ده وري يازده و دوازه سالاندا بوو. کوره گه وره ي ماله وه بووم. دايمک حه زي ده کرد وينه يه کم هه بئ له خو م گه وره تر ديار بئ، باوکم زور حه زي ده کرد، ديمه نم له پياو بچئ! جلي کورد يان له بهر کردم و له گه ل خاله که م که تازه گه راپووه وه شار ناردميه نه ستوډيو (ياسين) - نه وه کات له سه ري گه رکه که مان بوو- له وئ پر نه وه که يان خسته کو شم که به قه دهر بالام ده بوو. ده مانچه يان بئ به ستم... هتد. هه رجاره ي سه يري نه وه وينه به ده که م نه وه غه دره گه وره به په ستم ده کات که له مندالي کورد کراوه؛ که بو ته قورباني غه ريزه ي گه وره کان. نه وه کاريکاتيره زور جوان ته عبير له و موعاناته ده کا، که منداليک سواري نه سپيکي ياري بووه و له دنيا بچکوله که ي خوډا نفووم بووه، که چي له سه ره وه گه وره کان شه ر ده که ن و شمشيره کانيان بهر يه کتري ده که ون و له کاتي تلبوونه وه ياندا شمشيره کان له ده ستي قوربانيه کان ده که ونه خواره وه و هه ره شه له دنيا ي منداله کان ده که ن و رپک بولاي ته وقي سه ري نه وان شو ر ده بنه وه.

شوکر که گه وره بووم نه بوومه (پياو) ي ناو وينه که و ئيستاش چه شني مندالي ناو کاريکاتيره که شمشيري شه رکان له سه ره وه هه ره شه م لئ ده که ن!

وينه کان که له که بوون، ره ش و سپي. رهنکا وره ننگ... جارئ له شويني گشتي و جارکي دي له شويني کارکردن، له باخچه ي گشتي له هوئي ناهنگ، قول له قولئ ژن، له گه ل منداله کانم... ته مي ته نکي خه ميکي شيني کال نيشتوتوه سه ر سيمام... به و ته مه ده ناسرتمه وه. ده لئين چاو په نجه ره ي روه، منيش نه و تاريخ و پروونه له و په نجه ره يه وه

ده بينم. که چي جوانترين وينه نه وان نه که خو م گرتووم و ديمه ني شته کانن، وه لي خو م تيدا شارده ته وه! نه و وينانه رپک هاوکيشه بابه تيبه که ي نه ليو تن وه کو نه و شيعرانه وان که زه ميرئ ناخواتن -م- نيبه. له و جو ره وينانه دا خو م ده بينم به دواي سه رابدا راده که م، سه رابپک که هه ميشه سيحري به رده وام بووم بئ ده به خشي.

وينه که ي سه لاهه دين نه گه رچي من نه مگرتبوو به لام هه ستيکي له و جو ره ي لاخولقاندم. وينه کان ناوينه يه که ي ته لخي ته مه نن. نه گينا کوا من له ناو باخچه يه که ي به هاريدا وه ستاوم و له جووله که وتووم، باخچه و تاسماني سه رووي خه ونه کاني نوميد و وه فا، نازار و تلانه وه، له يه ک جيا بوونه وه و سووتان... هتد، نه وه هه موو نالوزيه چو ن له فو توگرافدا مت بوون؟ ژو که نده نه و که سه نيبه که هه بووه، نه و که سه به که دافنشي خه ون ي پتوه بينيووه و نه و خه ونانه ي له سيحري زه رده خه نده ا بهرجه سته کردوه.

که کاميرا ليم نزیک ده بيته وه، له بوون داده پرتم بو ساتيک له سياقي بزوتنه وه و ژيان ديمه ده ره وه، ده پرسم نه و جاسوسه ديسان هات و راپورتيکي پر له هه له ي نووسي و له ناو ره فه ي ته مه ني دانا، نه گينا من له سه ر کورسيه که دانه نيشتووم، له په نجه ره که وه سه ير ناکه م. من چاوم له و تيبه و چند ساتيکي دي کورسيه که جي دپلم و ده چمه نه وي، نه وئ که منداليه لي به، من بو لاي مندالي راده که م و وينه کان بو لاي مردنم ده بن! نه و جاسوسه باسي نه وئ ناکات. عه يب و عاره کانم ده رناخا، نارپکي شته کان ده شاريتته وه بو نه وه ي من هه لخه له تيني و چه شني (نه رسيس) خو م هه لده مه ناو ناوه کاني عه ده م، که چي نه سلنه جوانيه کان پيکه وه نه بن لاي من مانايه که ي نه و تو نابه خشن.

شوئن هه رگيز پشتگوئ ناخري، له بسته خاکيکدا له دايک ده بن به لام له گه ردووندا ده ژين، که س نه يوستوه بچيته پشت گه ردوون له وئ گو له کاني ناگر بو ن بکا و باي ناو بو شايي پرچي بيتته نيو چاوانيه وه، نه گه ر شاعيريک ويستبيتي به و ناراسته به دا بفرئ، وتويانه: الشعراء يتبعهم الغاؤون... جا چ قه يدي؟ با ده سه لاتيک له و ده سه لاتانه ي زه وي به نه مري شاعيريک سه رهنگون بئ، خو هه ر ده سه لاتيک که هاتوه ده سه لاتيکي پيش خو ي ته فروتونا کردوه نه و جا هاتوته سه ر ته ختي.

جواني هه مشيه مه نتيقي جواني به هيز ده کات و تيکي نادا، له شوينيکدا نووسيومه (گه ردووني من نالپاريزه)، به قسه ي من گه ردووني خه لکي تر ره ش ناکرپته وه، هه ره که و خه ون به و گه ردوونه وه ده بينئ که مندالي نه وي لي به. من تا سالي نه وه دويه ک و تا کو ره وه که نالپاريزم نه دي سو، به لام له وئ هه موو شتيکم له يه که م بينندا لئ بزر بوو،

نهمدهزانی کامه لای راستی دنیا به و کامه لای چه پیه تی، سهرو ژتیریم ته واولی تیکه ل
بسوو. دره خته کانی نالپاریز سهرووی خوئیان نیشان دام، خانووه روخواوه کانی، ژتیری
خوئیان نیشان دام، به یانی نهوئی رۆژه لاتی پی ناساندم و دۆزه خیک که به چاوی خۆم دیم
خۆرئاوای بوو، خۆرئاوایه که خۆری تیدا تاوا نه بوو، به لکو خۆری تیدا کوژرا!

لهوئی هیچ شتیک له دۆخی خۆیدا نه بوو له نیوان ژیان و مردندا، ناندین پر بسوو له
تاویک نه مده زانی نهو تاوه له کوئی هاتووه، تاو له جلو به رگه وه هاتبووه ژووری، پیلارو
پر بوو له تاو، قژ تاوی لی ده تکا، ده مار پر بوو له تاو، تاو و تاو و تاو، هه موو شتیک
چووبووه ناو لافاوئیکی ترسناکه وه، منیش به سه ر که شتیه کی بچو که وه نه گهر نزا و
پارانه وهی بیگوناها ن نه بوایه باران لپی نه ده کرده وه و میلله تیک تاو ده بیرد.

من و تاو هیچ شتیکمان له به پندا نه ما بوو، لهوئی لافاوی رۆژانی مندالیم ده هاته وه
یاد، نهو ساتانه ی باران مال و گهر کی پر ده کرد له تووره بوونی خوئی.
توفانی من نهو شه وه بوو له نالپاریز، توفانی من نهو شه وه بوو له خه نوئیکی مندالیدا.
جیگا پر له نهینی، خو شبه حالی نهو که سانه ی ده توانن چنگیک لهو نهینییه هه لگرن و
بیبه نه گه ل خۆیاند، تا دنیا دنیا به فری نه دهن.

خوا هه مه دانی بو بابا تاهیر دورست کرد، نالپاریزی بو غه ربیی من. نیستا ته مه ن چه ند
پیچیک به ده وری خۆیدا سوور او ته وه، هیشتا حوسنی جیگا هه ر نه فسانه یه، ته لیس مه
به تا ل نه بو ته وه، به تاییه تی لای من که له نیوان چونه ده ر و گه رانه وه بو مندالی
پر سباریکی بی نامان بی وه لام ما وه ته وه.

نهینی یه که م دلۆپ هه رگیز خوئی نادا به ده سه ته وه، سهروشت جوانی خوئی له وه رزه کاند
دووباره ناکاته وه به لکو خوئی دروست ده کاته وه به جوانی وه رزه کان.

په یوه ندی مرۆف له گه ل سهروشتدا ده گه رپته وه بو سه ره تای دروست بوونی هه ردو وکیان،
هه ردو وکیان به وشه ده ست پی ده که ن و له وپوه رووباری رسته ده رژین و به فری په ره گراف
لوتکه سپی ده که ن و بای کتیب تیکه لی تووره بوونی دارستان ده بن، بهو چه شنه شیعر و
ثاین، سیحر و سهروشت تاو پته ده بن له رۆخی ماندو ودا.

یه که م سهروشت به هه شت بوو، که س نهیدی جگه له ئاده م و هه و، نهوان هاتن حیکایه تی
جوانیه کانی نهو پیان بو گتیراینه وه، خه و نیان پر کردین له سیحری نهوئی، زمانیان قفل
داین به نهینی نهوئی، چاویان پر کردین له فرمی سکی نهوئی، نه نهوان پیی گه یشتنه وه نه
نیمه یان به جوانی نهوئی فرچک دا. بهو شپوهیه له یه که م سهروشت جیا کراینه وه، له وساره

ته نیا مافی نهو هه مان هه بووه که خه و نی پپوه ببینن، نیتر له وپوه گوناح هاته ناو ده وه،
گوناحی دروست کردنی به هه شتیک ونبوو، یا گواسته وهی سوچیک، دیه نیکی و
سه ره له نوئی دارشته وهی به هه ست و عه قلیکی مرۆبانه وه.

بهو چه شنه یه که م سهروشت له ناو ته می سه رده مه کانداز بزر بوو، نهوانه ی چاوی دیتنیان
تیژه ته ماشایان کردووه، تخویه کانیان ناسیوه ته وه، به جوانی پر له نیلهامی نهو پدا
هه لیانداه، نهو هه موو خاسیه ته ی نهوئی تووشی دله پراوکیی کردو وین له به رامبه ر
سهروشتی دو وه مدا.

رووباره کانی نیتره و هه نگوینه رووباره کانی نهوئی، دره خته زستانیه کانی نیتره و
هه همیشه که سه که کانی نهوئی. تاد، بهو شپوهیه سهروشتی دو وه تووشی جوژه نیحراجیه ک
بووه، شاعیران هاتوون مه عنا و ده لاله تی نوئی و به رزیان به بالای سهروشتدا پر بووه،
کردوویانه به شاجوانی گه ردوون.

دۆزینه وهی جوانی له سهروشتدا خو ماندوو کردنیکی زۆری ناوئی، به لام دۆزینه وهی مه عنا
و مه غزا و حیکمه ته کانی، ته مه نیکی پر له بازار و هیلاکی و رامانی دهوئی.

سهروشت یه که م هیژه لانکی بوونی هه ژاندووه، سنگی پر گه وه هری خوئی کردو ته وه بو
شله ژاندن و دلنیا کردنه وه، نهو شله ژاندن و دلنیا کردنه وه یه بو ته مایه ی دروست کردنی نهو
هه موو خواو نه ده بو سهروشت تا له رپی په رستنیان هیژی شله ژاندن کپ بکریته وه و
به خشنده یی و دلنیا کردنه وه په ره ی پی بدری.

تاینده ی سهروشت دیار نییه وه کو چون رابردووشی ئالۆزه و نادیار، ته ماشای به ردیک
بکه، نازانی چون هاتووه و تاکه ی ده مینیتته وه، که رۆی روو له کوئی ده کات، له هیللی
ناخی وردبه وه، هه ر پیچیک هی ته مه نیکی و هی وه رزیک و رۆژگاریکه.

هه ریه که مان له تیک سهروشت ده بینیت و نیلهام لهو له ته وه رده گرین، مافی بینینی
هه موو سهروشت مرۆ له خوئی سه ندو ته وه و به خواو ندی ره وای بینیه.

سئ به شی سهروشتی ولاتم چیایه، گوایه چیانشین چیتر و چتر ده بینن، چیا خه ست
بو ته وه له شو پندا. که یفم نه هاتووه که روانیم زیده رۆیشتووه، ویستوومه چتر ببینم
چه شنی شاخشنین چر بی زمانی چرینم.

هه همیشه قاچه کانم له وسه ری نهو لیفه شینه هاتوونه ته ده ری که پیمان داداوم، نهوه
حیکمه تی مانه وه مه، له گه ل سهروشتیدا هه روا م کردووه.

ناخی سهروشت چه شنی بورکان پر له هیژی زه به للاح، له شیعر ی کوردیدا نهو هیترانه

پشتگوئی خراون، سروشتیکی بی جووله و بی زمان دهبینی له ناو وینهی چوارچیوه داردا، من له لای مهولهوی دهرچوونم دیوه لهو چوارچیوهیه به ناراسته تیکه لاوکردنی هست و سروشت یا به شیوهیه کی تر، سروشت بۆته تهرموه تری ناخی ئەو له هه لکشان و داکشانییدا، له حاله تی شیعری پر له ره مزیه تدا و ئەو حاله ته هیزی ته سهوف خولقاندوو یه تی و زاتی مهولهوی فهرزکردوه به سهر سروشت دا. وهکی دی که متر دست بۆ هیزی سه رکیش و له بن نه هاتووی سروشت براوه. ئەو سروشتهی هست به نازار دهکا وهکو چۆن هست به که یف و خوشی دهکا. گوئی له چلئیکی بگره، له تافی لاویدا بسووتی چی دهکا، چۆن ده فیشکینتی و به زهحمهت دهسووتی، هه مان چل که وشک ده بی چۆن له کاتیکی کورتدا ده بیته خۆله میش و کلوکۆی داده مرکی؟

ئینجا هه نسکی ساردی ژنان و شه و فی سه رگه لا به راورد بکه، گیای دهوری کانی و نازانم کوئی و کوئی له ش به راورد بکه، ئەو هه موو شتانه هه موویان هه ستدارن، من زۆر جارن خۆم به دار هه ناری هه وشه که مان ده چوونیم، ئەویش وهکو من کوری گه وره ی ماله و هیشتا سه ری نه روو تاوه ته وه و هه ردوو کمان له دواړژانی به هاری ته مه نداین، ئەو به یانیان زوو له خه وه له ده ستی و ملی له سه ر دیوار درێژ دهکا بۆ ئەوهی هه وای پاک هه لمژی و تیشکی هه تاوی لی بدا و هه ناری خۆشتر بگری.

شیعری کوردی له سه ره تاوه به دوو ناراسته دا هاتوه، به کیان شیعری کردۆته نامراز بۆ مه به ستی سیاسی و کۆمه لایه تی، لای ئەوی دی شیعرا نامانجه وهکو هونه ر و جوانی. هه ریه ک لهو دوو ناراسته یه شاعیری خۆیان هه بووه له پله و پایه ی دهرپینی جیاوازا. من ناراسته ی دووه م به میژووی ئەفراندنی خۆم ده زانم. دیاره ئەو جوهره دابه شکردنه گشتیه و له خوار ئەو دابه شکردنه وه ئەزموونی جیاوازه ن.

له گه ل ئەوه شدا هه میشه شتیک ده مینیتته وه له هه ر ئەزموونیکدا ئەویش شیعریه ته که تاکه پیتوانه یه بۆ هه موو به ره مئیکی شیعری و پردی هاویه شه له نیتوان ئەزموونه زیندوو ده کاند.

له شیعردا زمان بایه ختیکی بنه رته ی هه یه، زمانی نوئی ئەده بی کوردی له گه ل په ره ساندنی بیی نه ته وایه تی سه ره خۆخوازا ده ستی پیکردوه، سه ره تا به پاککردنه وه ی زمان له وشه ی بیگانه ده ستی پیکرد و پاشان چوه ناو رسته سازی و گرامه ره وه.

ئەو نوئی بوونه وه یه له سه رده می تازه دا له سه ر ده ستی ده ستی یه که می شاعیرانی نوئخواز (گۆران و براده ره کانی) ده ستی پیکرد و رزگار بوو له زمانی حوچره و کووت و

به نده کانی، دواتر له هه فتا کاندایوانگه (شیرکو بیکه س و براده ره کانی) رسته یه کی شیعری جیاوازیان، که له زه مه نی دهره وده له سه ر دژایه تی نیتوان وینه کان دروست ببوو، پاشان له هه شتا کاندایوانگی بنه رته ی به سه ر رسته ی شیعری تازه دا هات له رتی وه رچه رخانیکه وه له دهره وه بۆ ناوه وه، ئەو رسته یه له زه مه نی ناوه وده خولقا، زیاتر فره ره گی پتوه دیار بوو.

شیعرا هه لکۆلینه له ناو زماندا، لهو پرۆسه یه دا ئەو ناواز و پیتمانه به ره م ناهیتنی که پیتتر هه بوون و بیستراون، ئەو هه لکۆلینه بۆ دۆزینه وه ی رۆحیتی تازه یه، هه ر سه رده مه و فه ره نگ و زمانی پتویسته .. پرۆسه ی هه لکۆلین دهروونیه و هه ر وشه یه ک زاکی ره یه کی گشتی و تایبه تی هه یه، گشتی له ناو فه ره نگدا و به تایبه تی له ناو موغانا ت و تازاری شاعیر و له رتی هه لچوونی شیعریه وه ده چیتته ناو دامه زاندنی هه یکه لی جوانیه وه، که شه پۆلی جووله کانی ناوه وه ده بیته مۆسیقا و رۆح ده ه ژینتی، ئەو هه ژاندنه یاسا و رتسای خۆی پتیک ده هیتنی.

شیعرا موغامه ره یه و ئەوه ی رۆحی موغامه ره ی تیدا نه بی ناتوانی جیاوازی بخولقتینی. جیاوازی سلوکه و فه ره نگیشه. ره نگه من هه موو رۆژی دار هه ناری هه وشه که مان ببینم، که ویستم به یینه ناو شیعره وه، ئەوکاته من خیانه تی لی ده که م له رتی سپینه وه ی بوونی فیزیکیه وه له جیتی ئەو دار هه ناریک له شیعردا دهروونیم که ته وای جیاوازه، چونکه من لاسایی سروشت ناکه مه وه، سروشتی خۆم ده خولقتیم، جیاوازی مه وله وی له گه ل هه موو ئەو شاعیرانه ی باسی سروشتیان کردوه لیره وه ده ست پت دهکا. ئەوه ی له ویدا ده ژی نابیتته به دیلی ژبانی ئاسایی به لکو ده بیته نا ئاسایی و نموونه ی بالا و دۆزینه وه ی گریمان ه بز بووه کانی ژبان، ئەوه یان دیوتیکی موغامه ره که یه.

پاشان مه رج نییه هه موو کاتیک شاعیر بزانی چی دهکا، ئەوه ی رامبو دایهینا له تیکه لکردنی هه سته کاندایوه مایه ی دۆزینه وه ی رسته یه کی شیعری تازه که ته وای جیاوازی بوو له رسته شیعری پتیش خۆیدا. شاعیر ناکری به و چاوه جیهان ببینی که زانایه ک یا سیاسی یا فه یله سووفتیک ده ببینی، ئەو کارکردنه له نه ستدا موغامه ره یه له دیوتیکی تردا.

شیعرا رهنگی مندالی به رنه دا باشته ر، بۆ ئەوه ی هه میشه ناماده بی بۆ لاساری و خۆراپسکاندن، مندالی به شتیک نییه له رابردوو به لکو رووبه رتکی به یاره له ئیستا و په ناگه یه کی هیتنه له داها توودا. ترساکترین دوزمنی شیعریش گه وره بوون و یه قینه،

پاشان جوانی ههردهم شلهژان دروست دهکات و پرژهه‌ی مندالی وهکو هیتیک که ناسوی بهردهمی کراوهیه، بهته‌واو نه‌بووی دهه‌یلایته‌وه. بهم شیوه‌یه مه‌ودا و ره‌هه‌ندی تازه له‌به‌ردهم شیعدا والا ده‌بی بۆ گه‌ران و دۆزینه‌وه و تازه‌گه‌ری.

من له‌و کۆمه‌له شیعه‌به‌دا، هه‌ندی ئەزمونی جیاوازی شیعریی خۆم کۆکردۆته‌وه که له‌ماوه‌ی بیست سالدا نووسیوم، هه‌ندیکیان دره‌نگ نووسراون که‌چی ده‌چنه پال ئەزمونی پیشترمه‌وه، بۆ نمونه (مالیک به‌سه‌ر پشتی ئەستیره‌وه) نزیکتره له ئەزمونی (حوسین) و (هه‌مه‌دان) له‌دیوانی بزبوونی ناویک، که‌چی قه‌سیده‌ی (هه‌لوئیک بۆ کوشتنی کات) نزیکه له ئەزمونی (باوباله‌کان) له دیوانی (به‌فرنوس) دا، سیانیه‌ی (گه‌رانه‌وه‌ی ئۆدیسیۆس)، (گورگی زریانی قرمزی)، (به‌ردی شه‌و: رووت رووت) نزیکتره له ئەزمونی (سووتانی ره‌نگه‌کان) له دیوانی به‌فرنوس... دیاره له‌گه‌ل جیاوازی دید و زمان و ته‌کنیکی ده‌رپینیان، به‌لام ئیشکردن له‌ناو ئەزمونی جیاوازا ده‌ستی شاعیر والا ده‌کات بۆ ده‌رپینی زیاتر و فره‌ره‌نگتر و ده‌ریازی ده‌کات له‌داخان و گینگل خواردن له‌جغز و شیوه‌ ده‌رپینیکی دیاریکراوا.

شتیک به‌پیتوستی ده‌زانم بیدرکینم، ترسی منه له‌دوو شت، یه‌که‌میان کاغه‌زی سپی که هینده‌ی لی ده‌ترسم، جاری وا هه‌یه خۆم به‌دۆن کیخۆته‌دیتته به‌رچاو و کوپیرانه ده‌که‌ومه دراندنیان تا چهند دپره شیعریک ده‌نوسم، هه‌ندی جاریش وه‌کوژنیکی روح سووک هه‌ر چهن‌دی لیبی ده‌چمه پیشه‌وه هینده به‌خشنده‌تر ده‌بی له‌گه‌لما. بۆیه شیعر له‌لای من موغامه‌ره و دامه‌زراندنه، ترس و به‌گژاچوونه‌وه‌یه، پرسیار و وه‌لامه له‌یه‌ک ساتداو هه‌ر ده‌قیق دوای هه‌ژان و موغانات بوونی خۆی له‌لامدا سه‌لماندوه.

دووه‌میان که زهنده‌قم لیبی چوه‌وه‌یه، هه‌رچی نووسیومه و ده‌ینوسم هه‌یج نه‌بی و که‌سیک به‌شیعری نه‌زانن، نایشارمه‌وه‌وه‌وه‌هسته به‌رده‌وام دئ و به‌رۆکم ده‌گرئ، به‌تایبه‌تی که من خۆم به‌کلایی کردۆته‌وه، ئەگه‌ر شاعیر نه‌بم هه‌یج شتیکی تر نیم.

*

به‌نیاز بووم له‌کاتی له‌چاپدانی ئەم کۆمه‌له شیعه‌به‌دا به‌شتیکی تریش له‌و زاکیه‌یه هه‌لبه‌رپه‌رم و ئەم پیشه‌کییه زیاتر هه‌لکشین، پاشان نه‌چومه ژیر باری ئەو بۆچوونه و پرژه‌که‌م داخست بۆ کۆمه‌له شیعری دووه‌م.

هه‌ندی له‌و قه‌سیدانه‌ی ئەو کۆمه‌له شیعه‌، شیعری ئاویتنه‌ن، زیاتر له‌ زه‌مه‌نیکیان هه‌یه، ئەو جۆره هه‌ستانه له‌شاردا ده‌رده‌که‌ون، به‌لام پێ ده‌چی شاری ئیمه هیشتا

فۆتۆکۆپی لادی بچ به‌گه‌وره کراوی، بۆیه ئەو جۆره شیعرانه رووبه‌رووی دیواری ئاسنپنی خۆینه‌ر ده‌بنه‌وه و که‌متر گوپیان لی ده‌گیرن، تا ئیستا له‌لای ئیمه شیعری یه‌ک ئاست و یه‌ک ئاراسته و یه‌ک ره‌هه‌ند ناماده‌بوونی زیاتر هه‌یه. ره‌نگه ئەمه یه‌کیک له‌هۆیه سه‌ره‌کیه‌کانی کزبوونی جیاوازی بچ له شیعری کوریدا.

وا باوه که‌سیک پیشه‌کی بنووسی که خاوه‌نی توانا و ناویانگ و ئەزمونی زیاتر بی واتا قه‌له‌میکی دیاتر بچ، نازانم بۆ ئەو مافه‌م به‌که‌س ره‌وا نه‌بینی. ره‌نگه یه‌کیک له‌و هۆیانه ئەوه بچ، زۆریه‌ی ئەوانه‌ی پیشه‌کی ده‌نوسن باسی شاعیره‌که ده‌که‌ن و له‌ده‌قه‌کان و ئەزمونی شیعری نادوین منیش هینده رقم له‌و جۆره موغامه‌لانه‌یه و پیم وایه ده‌قی شیعری هه‌قی به‌سه‌رمانه‌وه‌یه تا قسه‌یان ده‌ریاره بکه‌ین نه‌ک شاعیر خۆی، جگه له‌وه ره‌نگه هۆی دیکه‌ش هه‌بن له‌بن به‌رپێ داو هیشتا وه‌ختی هینانه سه‌ر به‌رپیان نه‌بی.

دلشاد عه‌بدو‌للا

چهند روونگردنه و دیکه سبارت بهم کومه له شیعرییه

- ۱- ئەم کۆمه له شیعرییه بریتییە له کۆی ئەو شیعراوەی له دیوانه کانی (به فرنوس ۱۹۹۹، شەوی دووهم ۲۰۰۰، بزبوونی ناویک ۲۰۰۱، هەولێک بۆ کوشتنی کات ۲۰۰۲، مانگی نیوه مۆز ۲۰۰۴).
- ۲- هەردوو دیوانی جوانیەکان ۱۹۹۲ و پیاسە ی پەپوولەکان ۱۹۹۵، لە گەڵ چەند قەسیدە یەکی نوێدا سالی ۱۹۹۹ هەموویانم له دوو تۆپی یەک بەرگدا چاپ کرد و بەناوی به فرنوسی بۆیە لێره شدا له یەکیانم جیا نه کردهوه.
- ۳- منبیش نه متوانیوه خۆم لهو خووه خراپه رزگار بکەم که زۆریه ی جار شاعیران تووشی دەبن له کاتی چاپکردنه وهی دیوانه کانیان ئەویش دەسکاری کردنی شیعره کان، ئەو هەقەم به خۆم رها دیووه، به لām دەسکارییه کان بهو جۆره نین کاریان کردبیتته سه ر فۆرمی شیعره کان زیاتر بریتی بووه له لێ لابردن و کورت و پوختتر کردنه وه.
- ۴- له ریزکردنی دیوانه کاندایه دوا دیوانه وه دەستم پێکرد، هەر و اشه هەموو شتییک که ریز ده کری له بچووکه وه بۆ گه وه بۆ ئەوهی بالای شیعره کان دیارین، چونکه من خۆم تا ئێستا «به فرنوس» و له ناو ئەویشدا «سووتانی رهنگه کان» به بلندترین قه سیده ی خۆم ده زانم ئەگەر هاتوو شیعره کانم ئەو بالای به بیان هه بی که شایانی دیاریکردن بن.

مانگی نیوہ مۆر

ناسمانى مۆر

پۇرتىت (۱)

دەموچاۋىكى خورمايى
دوۋ برۆى ئەستور لە يەك چەقىوون
لە بن ھەرىيە كياندا بركى
نائومىدى، توولەى دەھاۋى
بە بالاي ئومىدىكىدا ھەلدەگەر
رووناكىيەك بەھال دەپزىتە
ناو پرچى پەرىشان
سپى دەچنەۋە ھەندىكىان
لەبەر بارانى ئەقىندا.
ئەو تالە سپىانە دەبرىسكىنەۋە
ھەر ئەۋەش جوانە لە مەم دا
كە بۆتە لەۋحى بەيانى
بۆ دەركەۋتنى عەشقىكى خودايى
لە خاتوو زىندا.

ناۋچەۋانى لووس و بىن گرى ھەلبەر
شتىك ديارە لەۋىدا
لە تەيرەك دەچىن بخوئىنى
بۆ مەرگىكى زوو
چارە نووس وا دەلى.

چاۋى راست تەماشاي چاۋى چەپ دەكا
كۆتايى يەكتر دەبىن
ھەردوۋىكىان
لە گۆمى رەشى يەكتردا.

جۆگەلەى ھەسرەت

بەروومەتى لاي راستىدا دىتە خوارى
جۆگەلەى ھەسرەت
بەروومەتى لاي چەپىدا دىتە خوارى
زىن، ناۋ لەپى پر دەكا
لە گولاۋى ئەو جۆگانە
ھەر كەسپىك دى
قومىكى دەداتى
تا ھەموو،
گرفتار دەبىن لە خەمى مەمدا.

لە خوار گۆرى ھەردوۋىكىاندا
ھىمىاى روۋەكىك ديارە
دركى چەقىوۋە لە جوانى سەرە رى
ناھىلى پەلكىان بەرىك بىكەۋى
ئەوسا تىدەگەم:
كەس ناگا بەۋەى
دەپەۋى.

نائومىدى سوننەتى عاشقانە
لە چاۋى مەمدا رەش دەچىتەۋە
لە خوار چەناگە چالىك ديارە
تەمەن ھەلدەكشى
سالەكان دىن و

ئەو چالە پر دەكەنەۋە
نائومىدى تىتى دەكەۋى
سەرلەنۋى ھەلىدەكۆلى
بۆ ئەۋەى لە دوا رۆژانى تەمەندا
ئاۋى ھەزىكى تازەى تى بچى.

پۆرتريت (۲)

ئەو پۇرژەى زەوى دروست بوو
توررەگەيەكيان لەو خۆلە هيتنا
بەتريفەى مانگ تەريان کرد
کە بوو قورپىكى مەرەزى
لە جىتى دوو چاو
جووتە کانى
لە جىتى گوئى
کونەشاخ
لە جىتى لووت
ملەى کىو
لە جىتى چەناگە
دارستانىتىكى بناريان دانا و
لە جىتى ناوچەوان
ترۆپىكى بەرز
شاخىک بوو بەو ھەموو ھەببەتەو
دەموچاوى ماندووى باپىرم.
سەرەتاي بەھار
سەر و ريشى کەسک دەچوو ھو
کەسکىتىكى تاريک.

ھەموو بەيانيان لەسەر رىنگاى قوتابخانە
دەمدى بەسەر کىلتىكى خەمبارەو
تەماشام دەکا
کە دەچوومە پۆلەو
بەدوامدا دەھات
لە جىتى مامۆستنا

لەبەر تەختەى رەش دەوہستا
بەچاو ھەموو وانەکانى بۆ دووبارە
دەکردمەوہ.
دەلەين مردووہکان
بەپۇژى دەخەون بەشەوى بەئاگان
کەچى ھەموو بەيانيان، باپىرم
لەسەر رىنگاى قوتابخانەدا دەوہستا
تا ديار دەکەوتم
لەگەلما دەھاتە پۆلەو
پاشان...
دەگەرايەوہ گۆرستان.
ئىستاش لەھەر جىگايەکدا
بەردىک سىبەرم بۆ بکا
يا کونە شاخىک بىپتە دالە
لەھەر ئەشکەوتىک خۆم بشارمەوہ
دەموچاوى باپىرم
لەو بەردەدا دياردەکەوئى
کە نووساوە بەپشتەوہ.

ستیل لایف

سیوی ئاسمانی لاجانگ سپی
تازه تامی ترش و شیرینیان
له یه کتر ده کرده وه
له ئاسمانه وه هه وریک
به سندووقی لقیکه وه
هیتا بووی.
هیشوو تری،
به فرقل قلیانی به سستوو
له سه رما
تامیان ته و او خهست ببوو وه.
مۆزی گه رمای ئه فربقییا
رهش هه لگه پرابوو
له شیرینییدا.
چی پتوبسته بو ئه وهی
سینییه ک
پراژینمه وه
له و سینیانه ی
له به هه شتی
ئاماده ده کرین بو میوان؟
چه ند دانه یه ک ئارووی ئاوی
ده کری په نجه ی
کچیک بی له شوینی ئه ودا
بخریته ناو کوکتیلی ئه و هه موو
رهنگ و نیعمه ته وه
له ته نیشته ئه وه وه
پرته قالیک تازه گه بییی

به نه شته ی له رینه وه
بنی رهق بووی
له به فری سینه دا
هه رهینده به سه له میوه ی
پرسیحر
بو ئه وه ی هه ناسه پری
له بوون و
چاو پری له غه مزه ی جوانی
که سروشت به خو پرای
دهیدا به وانه ی دهینه میوانی.
دهست له و شیوه باریک و
خر و لووسانه دا
ده خلیسکی
زار له تامیان تیر نابی
لووت فربای بو ن کردنیان ناکه وی
ئه وانه میوه ی هونه رمه ندیکن
داویه تیبه سروشت
بو ئه وه ی نیشانی خوا وه ندی خو ی بدا.

مانگی نیوههؤر

مانگیک ههر هیتندهی سینیهی
ئهفسوونی جوانی لهسهه دانرابی
لهناکاو کهوته خوارهوه
حهوزی خهیاکیکی رووتی
پرکرد له ورده شهپۆل.
کهس ئیشی بهو مانگه نهماوه
بوچی ژووان و
بو سیتبهری راموسان
کهس ئیشی بهمانگ نهماوه
زیرینگه نایکهن بهنهخشی
سهه گواره و
بوچاو نهفهسیش هونهرمه ند
له رهنگی پیروژههیدا
نایکه نه سیرامیک
هه لئاواسری بهدهرگا و
دیواری مالاندا.
مانگ ههر هیتندهی لهباردابوو
بهو شپوه رۆمانسیانهی پیتی ناسرابوو
بیته قیبله ی عاشقان
پاشان...
هونهرمه ندیکی یاخیبوو
پیکی رهنگیکی جیاوازی
له لیتواری تهنکی دانا
شهویکیان کردی بهمیزی نووسینی
شهویکی تر رهنگه کانی لهسهه دانا
تابلۆیه کی نه بسترکتی

پتی پرکرد له غه ربیی
مانگی کرد بهچه تر له بهر باراندا
کردی بهزارکی دهه ندیک
بای رۆحی له ویتوه هیتنا
بهقاچاغی،
کردی بهناو ناسمانیکی په ریشاندا
بو کۆری مه ینووشان
پری کرد له باده
ته نک بوو لیتوی پیاله ی
به لیتوی ژنیک دهچوو
زیاتر هیتلی مه عنایه ک بوو
بهناو خوتندا تی دهپه ری
له خالتیکه وه دهخولاوه تا دهبوو به نیوه بازنه یه ک
له باسکی گهردوندا گیره بوو
له برۆیه ک دهچوو نهوسا مانگی نوئی
برۆیه کی بهرانبه ری ون کردی
یا قاپیکی په ل
پرته قالیکی دهستکردیان
له ناوه راستی دانابی
کهس نه یزانی نهو میوه یه
بو خواردن نییه
هه موو دهستیان بو درێژ کرد
نه چوه دهستی هیچ یه کتیکیان.
گایه ک چه شنی ناومییدی
لموزی لی داو تیکیدا
ریکی سروشتی لهو شویتنه نارپیک بوو.
مانگ ههر هیتندهی دهنگه نیسکیکی
لی ماوه ته وه

ئهوهی تر خه یال کرۆشتی
پارچه یهک ماوه
ئهویش هه رگیز به مانگیکی ته او ناچی
نه باریکه و نه ته او خپ
نه کاله و نه گه ییوو.

مانگ هه ر ساله و دوازده جارن
به ردیک هه لده گری
ده بیاته سه ری سه ره وه
که چی له ناکاو خواوه ندیک
به هه ر بیانو و مه به ستیک
په نگیکی تازه ی ده داتی
لاسه نگی ده کا
تا غلۆر ده بیته وه
بو خوارئ.

مانگی بیته وده به شانی سیزیفه وه
له ناو پووش و په لاشی وشه دا
ته نیا تریفه ی دیاره
وه کی دی
ده لئی که رویشکه نوستوو
دلّم نایه به تاگای بینم
ماندوو ه ئه و به سه زمانه
به ده ست وه پینی سه گه کانه وه
په نگی زه رد بووه به ده ست
مه راق و ئاهو نزووله ی
بیچاره و شه و گه پریده وه.
هونه رمه ندیک به و مه به سته
ده یکا به لیمۆی حه زیکی گوشراو

شه و یکیان ده ستم له گیرفانی
تاریکیدا ده گیرا
مانگیکی مۆر هاته ناو ده ستم
که هینامه شار
دامه هه رکه سیک نه یناسیه وه.
له په نگی تازه و
بوونی تازه یدا
چه شنی جوانیه کی غه رب هاته ناوه وه
ئارامی تیکدا.
هه موو ده ترسان له مانگیک
له نیوه ی کانوندا
سه رما نیوه ی به ستیوو به شه خته ی
نیوه که ی تری
مۆر ده چوو وه
له تاقی ئاسمانی رۆحیکی ماندوو دا.

کۆتایی ۲۰۰۳

شاره نه بېنراوه کان

دواى خوټندنه وهى - شاره نه بېنراوه کان - ي ټيټالو كالفيټو

شاره کان له وسه رى شه ودا

سه ر دهر دپينه وه

به زه حمه ت ده ناسر ټينه وه .

هه ندى جار

بوټى باران بيان روزه رپيه ك دهر وا

چراى مال و سه ر شه قاميان

هه ريه كه و به تاوازيك دهر ټي

كه پيشتر نه مان بيس توه و

نه مانديو وه .

هه ندى جار

خه تى سه ر ديوار و

جى په نجهى سه ر دهرگا و

شوټنى بوټى كرنى گوله كانيان

ته واو جياوازن

به ئاسانى هه ستيان پي ده كرى

خه تى درشت و باريكيان،

تووله رپي هاتنى مانگيان

له نيوه شه ودا بوټى ناوشار

كه ده كه وى به ديوار و

لقى دار و

خه يالى بيدار .

به ئاشكرا شوټن پي بچووكى دياره

وهك ره وتى په پووله

له سه ر په رى گول .

دهمبا له گه ل خوى هه ندى جار

به و خه ته تر بفه بيه و

په خشم ده كا له سه ر گوى زه وى .

هه ندى جار

جى په نجهى له رينه وهى هه وا

دياره به سه ر په لكى ټيواره ي پايزدا

كه لووستره له جى په نجهى دهر كه وتنى زريان

كه خوى دده له دهرگا و

له بيخه وه ده بيه رټينى

جى په نجهى ئه ويش ته واو جياوازه

له پاشماوهى هه تاو

له سه ر به رد و

ئو ويش جياوازه له شوټنه وارى

رپي ټنه به كى باران

كه با ده به ټينى و

به ر هه يوان ته ر ده كا

چه ند پرووشكيكى له دهرگا ددها

نازانم بو،

في ر نه بو وین

دهرگا له باران بكه ينه وه ؟

شاره کان پرن له خه يال

به زه حمه ت ده جوو ټينه وه

هه ندى جار

ته واو له به كترى ده چن،

رهنگى چاوى ژنه كان و

رهنگى پي ست و

مه نجه لى مس و

کیسه‌ی نایلۆن و
 بوتلی‌ی غازه‌کانیان.
 شارەکان هه‌میشه شارەکان
 بزر دەبن لەناو تۆز و
 دووکەڵ و
 شتی بچوو کدا
 که ده‌ته‌وێ یه‌کیکیان بناسی
 ده‌بشو به‌ینی به‌شاریکی دی
 که یه‌که‌مجار دیووته و
 ده‌ته‌وێ له‌جوانی تردا دووباره‌ی بکه‌یته‌وه.

شاری پیری!
 شاری مندالی!
 ئەوانه شاری خه‌ون نین که ده‌یانینم
 به‌ره‌گی هه‌ل‌واسراوی ماله‌کانیاندا
 هه‌ل‌ده‌گه‌رێم
 بۆ هه‌ناسه‌یه‌ک
 که ماسی له‌ توه‌وه‌ی د‌ل‌و‌پ‌پ‌ک‌دا
 هه‌ل‌یده‌مژێ و
 نه‌ش‌ه‌ی ده‌ریای ده‌دات‌.
 شارەکان هه‌ر ئەوانه‌ن
 که هه‌ن له‌بن بال‌ی هه‌وره‌کاندا
 ئەوانه‌شن که له‌بن پ‌ی‌س‌ت‌ی ئەستور و
 له‌بن دوو برۆی له‌یه‌ک‌تر‌گ‌یر و
 له‌بن به‌ردی ئەند‌ی‌شه‌دا
 گه‌رایان داناوه
 له‌ رۆژان‌یک‌ی دواتر و
 له‌به‌ر گه‌رمای خۆر‌یک‌ی تردا

ده‌تروو کتین.
 مانگ و ئەستیره و شه‌وه‌کانم
 ده‌خه‌مه‌ تووره‌گه‌یه‌ک و
 له‌به‌رده‌می به‌یانیدا
 هه‌ل‌یانده‌ر‌پ‌ت‌رم
 خۆری من له‌که‌لی زماندا
 د‌ی‌ته‌ ده‌ر‌ی
 له‌ گه‌روومه‌وه
 ده‌ر‌ژ‌یت‌ته‌ دۆ‌له‌کان و
 به‌ل‌پ‌ره‌وار و
 نش‌ی‌وی هه‌زار به‌ هه‌زاردا
 ده‌چ‌یت‌ته‌ خوار
 هه‌ندی جار به‌زه‌حمه‌ت خۆی ده‌گر‌یت‌ته‌وه
 تا ده‌گاته‌ شار‌یک
 له‌ نزمترین شو‌پ‌نی زه‌ویدا
 شار‌یک که تازه مووی سم‌یل‌ی داناوه
 هه‌ندی جار
 ته‌واو نا‌ئوم‌ید ده‌بم؛
 نه‌وه‌ی من له‌و نه‌ویانه‌وه
 چۆن ده‌گه‌نه‌ بلندی؟
 شاری من له‌ هه‌ر کو‌ید‌ا بی
 له‌ده‌ره‌وه‌را نابینر‌ی
 هه‌رچی هه‌مه‌ له‌ جوانی
 رۆح‌ی شاره
 وشه‌کان ت‌ی‌ی ده‌نال‌ین.
 ت‌یک‌ه‌ل‌ ده‌بی ره‌نگم به‌ ره‌نگ‌ی پ‌یش‌ خۆم و
 دوا‌ی خۆم‌دا

عەشتارى ھەولير

بەسەر پشتى شىرە بەردىكەو
چاويلكە لەچاو
وھكو ئاسمان جىگيرە، ھەولير.

قەلا چەند بالىك بلىندە
بۆكاهين و عاشق و
سەھندان

بلىندە ھەتا بتەوى
سەركەوى بۆ دىتنى
خاكي يونان

لەناو تەپ و تۆزى
ئەسپەكانى ئەسكەندەردا.

بۆ دىتنى دۆستىكى كۆن
بۆ مالى گولپىك
لە گولە بۆندارەكانى ناو مېژوو

لە دەرگام دا
ئەسمەرىكى كەلەگەت و
چارۆگە بەسەر

ھەوشەى دەمالى
دەورى پر بوو لە پەپوولە
بەگەردنى بەھاستەم زەردى

ناسىمەوھ

رۆژى لە رۆژان
خۆر لە مالى ئەوان دەنووست
بۆكار و كاسىبى

سبە پنان

ئالتۆز دەبى دەنگم
لە دەنگى مردن و
لە داىك بوونىكى تردا.
شارى من ناخى ديارە
لە پيش روخساريدا
ئازارى ديارە بەر لە زامى.
ئەوھى پىي دەوترى دوزمن نىمە
دۆستان
ھەموو ئەوانەى ئىستا لەويدا
خەون دەبىن
شارى من خەونە
لە نزمترین شوينى زەويدا.

تاویک بنوی؟
 ده توانم شاخیک بینمه لات
 تا به یانی کانی خۆیت بۆ برپیری
 بناری خۆیت بۆ پرکا
 له گولی گهزیه.
 بۆنت کا تیر بۆنت کا
 تا ورده بهردی بۆنی تۆ هه لگری
 هه وای پر بی له هه ناسهت
 سیمای پر بی له نه شته ی تۆ.
 ئە ی شازنی خاک!
 بیده نگه کۆری گۆرانی
 ده فژهن دین و
 ده ستیان به سهر ده فه کاندای رهق بۆته وه
 بالنده گه روویان ده خورین بۆ ده نگیک
 که خه ربکه بیر بچیتته وه.
 ته مبور فرۆشیکم له بازار بینی
 که وتبووه ژیر باری خه ونیکی گران
 خه ون له کتیبدا هه بوو
 بهس نه ده چوه ناو چاوه وه
 کهس نه ییده دیت
 ته مبور فرۆش ده گه پرا
 کهس ته مبوریکه نه ده کری.
 کۆری مه ستانم نیشان ده
 ئە ی ژنی خه ونه کان، کۆری
 مه ستانم نیشان ده
 کۆری مه ستان

شوپره ده بۆوه ناو بازار
 تا دوکانه کان داده خران
 ئە و جا ده هاته وه.
 ئە و ساله چ سالیکی بوو
 که خۆر رۆی و نه هاته وه
 له ته نیشته دارتووی هه وشه دا
 ره نگیکی سبجراوی
 له ناو جامیکدا
 لی به جیما بوو
 گه رده زهرد فری کرد
 خوار دیه وه
 که مپکی، به چه ناگه و
 گه رده و ملیدا هاته خوار
 دوو دلۆپیش به رسنگی که وت
 زهرد بوون ئە و هه موو لیمۆیه
 له ناو باخی به یانیاندا.
 ده رگاکه ت بکه وه
 له سه رخۆ وه ره پیش
 بۆ نوپیری رۆژ پروم کردۆته ئیره
 بۆ تاویک ده مینمه وه
 هۆلی مه بنۆشان له کوپیه؟
 ئە ی خانمی خاک!
 مالی تۆ چه ند بستیک به رزتره
 له و مالانه ی من دیومن
 ده توانم شه ویک
 هه وریک بنیترم
 له بنمیچی ژوره که تدا

ئىتوارەيەكى ئاٹاسايى

لەناو ئىتوارەيەكى درەنگى پايزدا
شاعىرئىك بەتەنيا راکشاوہ
ئەستىرە لەپەنا پەلکى شىعەرەکانىيەوہ
خەرىكى جوولەن
مانگ بزرىوہ لەگۆمى نارنجى خەيالیدا
شەویش بە پارىز دىتە پىتەش
دەسمالى تەنكى تارىكى
بەسەر ئەفسوونى شىعەرئىكى دادەدا؛
كە شەيداي خۆيەتى.
سروش رى نادا
با ھەلبىكا
رى نادا، پەلكىك بکەوئ
يا بالندەيەك بفرى و
مىروويەك بخوا
يا كرمىك ھەلگرى
رى نادا، بەردىك تل بخوا
بەر ئاويك بکەوئ
ماسى بترسىن
يا پنچى گىايەك بگەچرى
لاسكىك بشكى... ھتد.
سروش تەسلىمى ئەندىشەبووہ
ئەویش بەئەنقەست
لەناو ئىتوارەيەكى درەنگ دا
راکشاوہ
دلئى لەبن پەلكەکاندا شاردۆتەوہ
كرمىك دەبخوا

شارى مۆسىقام نىشان دە
شارى مۆسىقا
مالى گوشادام نىشان دە
مالى گوشاد.
دەنگى بىدەنگى دى دەنگى بىدەنگى
لە پەنجەرە و بن دەرگاوه
تارمايى بىدەنگى دى تارمايى بىدەنگى.
مال بەرووناكیەوہ جوانە
كاتى تارىكى دەمالتى و
ھەندى سىپالتى سىبەر و
تارمايى
لەبن دىواردا دەمىنى
بۆ نەشئە و
بۆ نىشتنەوہى ئەندىشە لەو سووچانەدا.
ئەى شارئى بىدەنگى
لە دىواری مالەكەتدا
شتىك لى بەجىماوہ
ھاتووم بىبەم
لە كۆرى مەستاندا زاركى بکەمەوہ
بەيادى ھەموو ئەو رۆژانەى
كە خۆر مندالى گەرەكى ئىمە بوو
عەيدزمان كرد بەبى ھۆ
لېمان تۆرا و سەرى ھەلگرت
بۆ شاران
بەو يادەوہ مەست بىن تا ئەوپەرى مەست بوون
پەست بىن تا ئەوپەرى پەست بوون.

گالته ناكا

به راستيه تى،

دهيه وي ته مشه و، ري نه دا؛

سروشته به و ياسا و ريسايه دووباره بيته وه

كه ده قى پتوه گرتوه

تاراده و ده رسي.

ته و بير له وه ده كاته وه: له باخچه كاني ئاسماندا

حه و زيك پر بكا له ئاوى مانگ و

پري بكا له ماسى ته ستيه

پووله كه يان بريسكيته وه

كه س خه وي لي نه كه وي

په و بالي دار و دره خت بكا ته وه

له و يالته وه بو ته و يال بفرى

راوچى تبرى بو بهاوتين

با به ستي له به رده رگا

له سيبه رى خزي بسله قيته وه

چرا كووپه يان پر بكن له مهي

هر يه كه و ده م بنى

به زاركى كووپه بكه وه

مه ست بنى به ده ستي رووناكى

كه مهي ده گيرى

تا دره نكي شه وي

ته گهر ته وانه هيچيان رووى نه دا

به رد هلبكا

به سه ر خاكي كدا ببارى

زيرى پر له گورى به كومهل و

سه ريشى پر

له جارسي.

ته ي ره شه باي به رد هلبكه!

مالم به سه ر هه وريكه وه

ته ماشاي رابردو و ده كا

نابينرى ته وه ي دياره

نادياره ته و توزه ي ده بينرى.

ژوور بوته نيسك و پلووسكى رزيو و

بو بيره وه ريش ناشين هه نديكيان.

له په نجه ره وه هر ته نيا

تارمايي مردنيك دياره

ورده ورده سروشت ده خوا

له شارى كى بن سه ليقه ي باز نه بييدا

ده نكي موسيقاي شه ويك دى

له شه واني ترم ناچى

له كيتوى روجددا ده نك ده داته وه

كيتو هه ره س ديتى

به ردى زه به للاح زه به للاح فرى ده دا

گه و ره ورد ده بنى

ته بو توزيكي تاريك هه لده كا

عاموودا نيبه

شاريكي تره له شيبه ي ته ودا

شاعير به رله وه ي شيعر بنووسى

توفان هه لده كا

نه ك توفانى نوح

ئاويكي تره له مه عناي ته ودا.

ئاسمانى سۆز

"له ناو شهزاده كاندا، كاتتيك تۆز و گهردي مردن دهنيشت

به حال پيشه خومان ددهي

خه يال ده فري، لاي نه وانه دهنيشته وه

كه شه و رۆژ هه لوه داي هه والي ئيمه بوون.

هه ندي جار، وام مه زنده ده كرد، بي نه وان

پووشي به رده مي بايه كي تيژين..."

نه مړۆ پوليكي ترمان ليكوژرا

سبه ي نوره ديتته سه ر كي؟

خه يال هينده باريك بووه

ده ستي لي بده ي ده پسي

دهنگي تۆپ دي له ئاسمانان

موو له سه ر گويزان قيت ده كاته وه

گورگي كه (چيروكنووس ده لي)،

لموزي ناوه به و ناوه و

ناهيلي كه س بنوي

له نيواني تۆپاراندا

ته ماشاي داركي ژوور سه رم ده كرد

شه ري بوو له گه ل با

له باسي شه واني نه فسانه و

نائوميدي نه و كاتانه ي

هيج شتيك به پيوه نه ده ما

با شانازي به وه ده كرد

سواري پشتي خه يالكي باريك ده بي

تا به ربه يان ته راتيژين ده كا

به و شپوه يه كات ده كوژي

له دريژترين شه وي سالدا

له نيواني تۆپاراندا

سه رنجم دده ا دره ختيك

كوور بووه وه

له بن تۆزي شه ره كاندا

تووله رييه كي سوور سووري تاريك

نوقمي نه يني

به بن برينان ده هاته خواري

كه ده گه يشته به رده مي من

خوي به هه ندي ورده به رد و

پووش و په لاش ده گرت وه

وشك ده بوو

له ئاست چه ند ده نكه خوليكي

ژيژير سه رنجما.

دهنگي ئيسعافيك ده هاته ناوه وه

نه و ديمه نه ي به جاري ده تاساند

يه كه مجار برينداره كان

په له په ل سه رده خران

ئينجا هه ندي ده ست و قاچ و

ورده ئيسك و پارچه گوشت و

يه ك دوو چاوي نه بله ق، هه موو به يه كه وه

ده خرايه ناو گونيه يه ك و

برينپيچيكي پي ده وتم:

خومان له وي

بارستايي كوژراوه كان

له يه کتر جيا ده که ينه وه...
له وئ خويان يه که يه که
به ژماره و رهنګي پيست و جلي به ريان
به مه زنده و هندی جاريش هر به گوتره
ئو پارچانه ده ناسنه وه!

نامه يه که دنووسم
به و په نجه قرتاوه کوميديانه وه
ده ينيرم بو ئو ديوو تخوبي شه رکان
شه ر تافگه ي وشک بووي خه ياله
دايکي هه موو ئه فسانه کان،
له نه زوکي و دلره قيده
قسه کانم ته فسيري تريان بو ناکري
شه ر ته فسيري تري نيبه
شه رکان کونن
ئو هي نوئ ده بيته وه
هه ميشه شه رکه ره کانن.

رووم و درده گيرم به لاي باکووردا
کزه بايه ک دئ
تالتيک له پرچم ده با له گه ل خوي
ديمه نيک ده فري
ده ست ده به م بيگرم، ناگيري
ليي ده پاريمه وه نه روا
به رهنګ، له گولي کراسيک ده چن
که نزيک ده بيته وه
ده بي به گوم
له بهر سه رنجي به ياني منداليمدا.

وه ک باخه وانتيک له واده ي هه لپاچيندا
دره خته کاني به سه رکاته وه
به ناو ئه ليوومي ژياندا
به شپرزهي ده هاتم ده چووم
چاوم ده که وت به ديمه ني ده سرازه يه ک
له قوژيني ژوورتيکي دانيشتندا
بو جواني هه لمانواسيبوو
دايکم هه موو کوره کاني
به و په لکه زيرينه شه ته ک دا
که گه وره بوون
شه ر بردني به لاي خويده.
من ديمه ني ئو ده سرازه يه وه کو خوي
ده هيلمه وه
بو به هارتيکي دره نگر...
دايکم ئو هه موو ره گانه ي
له شه به نگره روت خرکردبو وه
ديمه ني تاوسيک ئيلهامي پيدا بوو
له ناو چوارچيوه ي نارنجي خه فه تدا
په ره کاني گيفت کردبو وه
ده مزاني روژي،
ريژنه ي باراني شيعر يکم به ريان ده که وي
ئو هه موو ره نگره تتيکه لي يه ک ده کا
له تاقی ئاسمانی.
سوړ هه لگه راون ئه ستيه
له ناو شه وقی تزیه کاندای
پيش ئو وه ي بخه وم
له وپه ري شه ودا

دره ختیکی کورته بالای گری گری
 تارمایی لقیکی
 له زارکی خپهت دینیتته ژووری
 له پشتیه وه عومریک ده کشی
 هه موو ناسمانی بردووه له گه ل خوی
 تالیکی نه ماوه
 بیخه مه ژوور سه رم
 یا بیبه م له گه ل خوم.
 له کئی بپرسم نه م شه ره
 که ی ده پریتته وه؟
 کوله پشته که دانیم و
 له یه که م ویستگه دابه زم.
 به یانیه ک،
 شه ر ته و او دوور که وتبیتته وه
 (نه گه ر هات و نه و رژه م دی)
 له باخچه یه کدا
 ده سرازه ی شه ته کی ناسمان
 به لکی داری توویه کدا هه لده واسم
 تا مندالیک له وئی بنوی.
 هه و ا به ناسته م بجوولئی
 شه ر ته و او دوور که وتبیتته وه
 بشفری نه توانی
 بیتته ناو نه و دیمه نه ساکاره وه
 نه گه ر رژه کیکی وه ها هات
 تووند ده بیه ستم به خومه وه
 ناتوانی،
 نه توانی نه مجاره پروات.

له و دیو تخوبه کانی شه ردا

له شیوه ی ته ماشا کردنم دیار بوو
 سه فریکی دوورم له پیشه
 له کاتی خودا حافیزی ته نیا به ده ست راشه قانندن
 هه موو شتی خوم پی و تن.

هیشتا شه ونم نه یکردبو وه وه
 که من له مال چوممه ده ری
 له پشتمه وه، ژنییک و بنه نیرگریک
 سه ریان خستبو وه کوشی به یانی
 له و دیو ده رگا
 پیکه وه ده پارانه وه: "خوا بتپاریزی"

کئی خه ون ده نووسیتته وه له چاری به ردد؟ کئی شوین پی هه لده گری

له سه ر به فری جیماوی ته مه ندا؟
 جانتایه کی ره شی له پیستی تاریک و
 له چه هره ی تاریک و
 پر خه ونی تاریک پیشم که وتبوو
 بو کولان
 له ویشه وه بو ناو پاس و
 بو دوور که وتنه وه له شه ر و
 بو غه ربیی.
 (لیته به دوا دیمه نه کان هه موو لیلن
 خه یال چون پرژی
 وا دایان ده ریژی).

نزیک به وه نه ی هه وری تاریکی مه یله و مور

بیبارینه هەرچی پیتته له باران و بیبارینه هەرچی پیتته له به فری سۆر
 ماوه یه کی تر ئیواره داده خری
 له و دیو ده رگای دۆزه خه وه
 هه موو شتییک ده چیتته دۆخی هیچه وه
 هیچ نامینێ له و دیو ده رگا
 نه سیبه ریک، نه لچکی پانتۆل و لموزی پیتلاویک
 نه قونکی جفاره به ک
 نه ده ستییک به ریکه وت به ر شتییک ده که وئ،
 بکه وئ و دهنگی بئ
 ن ده شتییک به ر شتییک ده که وئ
 کپ ده بی سهرزه مین...
 نزیک بنه وه ئه ی په پوله ی سهر به رگی دۆشه ک و
 سهر به رگی بالیف
 من له دیتنی ئاگردا هه میشه ئیوه م به بیر دیتته وه.
 نزیک به وه ئه ی وینه ی بزبووی ئه و دیوی ئاوتینه
 کئ ئه و هه موو مووه ره شه ی سپی کرد و
 کئ پروناکی چاوانی برد و به بای دا؟
 ئه مشه و کام خه ت ده که ویتته تۆری گرژی ناوچه وان و
 دیمه نی کئ له ئه لبومی ده ماریکدا بزر ده بی
 کئ، کیم ته واو بیر ده چیتته وه؟
 له ناو هه موو بالنده کاندایا به ته نیا بازیک دیاره
 به دیار قه فه سی سنگمه وه
 له ناو هه موو گوئه کاندایا ته نیا گوئه حاجیله شین بووه به دیار گۆرمه وه
 له ناو هه موو دره خته کاندایا به ته نیا داری ژاله به ک مۆر بووه
 له رۆخ دیواری غه ربیی و له ناو هه موو براده ره کاندایا ته نیا
 وینه یه ک ماوه له و دیو ئاوتینه
 کزکز ده سووتنی به دیار منه وه
 له ناو هه موو گه ردووندا رسته یه ک ماوه

ناوترم بینووسم
 نه بادا ئه و پیکه ته واو بی و
 من هیتشتا مه ست نه بووبم به مه عنا و
 به مه غزای.
 ئیواره یه کی پیتش شه ر بوو
 له باره کاندایا، پیاله هه لده درا و ده درا له پیاله
 له نوخی ئامانجیک
 هه موو ده مانخواست بو شه ر و
 بو لوله ی تۆیه کانی، که روویان له ئیمه بوو
 بو سه ر باز و ئه فسه رانی که چووبوونه دۆخی تانجیبیه وه
 ته مه نیان له راوی هه وێرده و که رویشک و مامز و
 خه ونی چاوی په ره سیلکه و
 گوندنشینی به سه زمان و
 کوتری سهر میناره کان، به سه ر بردبوو
 له شه ردا ئازهلێ قوون سوور بوون
 سه ریان ده که وته پیتش خوین
 وه کی تر پالنه وان
 خودایه، ئه وانه چ دوزمنیکی دلپه ق و
 چ تیریکی کویرانه بوون
 ئیمه ش چ جوژه گوناھی ده نوک سووری په ر سپی بووین
 به نووکی رمه کانه وه
 هه تاو لیتی ده داین ده بریسکاینه وه.
 ئیواره یه کی پیتش شه ر بوو
 شتییک له نیوان داندایا ورد ببوو
 شتییک که وتبووه چاوه وه
 شتییک چووبووه ناو کونی لووت
 شتییک خزابووه ناو گوپچکه،

شتتیک گهروی توند گرتبوو
دوای ئەوه نازانم چی پروویدا.

لە کویتی، تا تەماشای ئەوی بکەم!
دەنگت تۆزتیک بەرزتر کە و بانگم بکە
بەچ ناوتیک بانگم دەکە، بانگم بکە
کە وتت ماسی،
ئیتەر من ناوتیکم ئەمسەر و ئەوسەرەم دیار نییە
کە وتت، هەر شتتیک هەر شتتیک وت
من ئەوی ترم کە دەبیارتیزی و
کە وتت زریان من دۆلی چرم پر لە دارستان
بەپێچەوانەوهش گەر بانگت کردم
من ئەوی ترم...

چ گەمزەییە کە ئەوی من دەیلتیم
ئەگینا پێم نالیتی چۆلە کە ی تەنیایی
خۆی چیبیە تا جینگە
ئەو هەموو تەئوبل و ئەو هەموو شتتوازی فرین و
ئەو هەموو جووری چرپنە
لەبن بال و لە دەنووک و
لە سنگیدا بکاتەوه؟
نزیک بەوه ئە ی تەنیایی
تەمەن لە شتتووی تەهنگتیک مت بوو
لوولە ی خستتوتە نیوانی هەردوو برۆم
ئیلهاام دەوی بۆ مەرگ و بۆ دەنگ و
بۆ دەرکەوتنی وردە گۆلی سوور
لە لیواری دوا ئیوارە و
ئیلهاام دەوی، تکایە نزیک بەوه
ئە ی ئیلهاام بەخش!

شویاتی ۲۰۰۳

لە دەنگەخۆتیک سۆردا

لە تەنیشت دۆزەخدا
درەختی حیکمەتتیک دەسووتی
ورده وردە دیتتەوه یادم،
گیا کە زهوی داپۆشی کەسکیتکی تەر بوو
لەبن پەلکی وردیلانە ی
هەلمتیک سی دەجوولا
هەبێ و نەبێ جێ برینی کوژراوتیکە،
ورده وردە دیتتەوه یادم،
تەیرتیک گچکە هەر هیتتەدی گۆلە هیتتۆیهک
لەوساکە گۆرە پەیدا بوو
هەبێ و نەبێ شتتیک پییە پیم بلتی
ورده وردە دەستم راخست
ئینجا سینگ و
سک و پشت و
سەرم راخست
تەیری سۆر هات شتتیک چرپاند
بەگوتتچکە ی باخچەمدا و تەیرە کە مرد
لە تەنیشت ئەو مەرگە
درەختی حیکمەتتیک دەسووتی
ورده وردە دیتتەوه یادم،
ئیتوارە یەکیان هەوال هات پەلەپەل
بە لچکی کراس و رۆخی پانتۆل و
تەقەلی چاکەت و بەپەنجە و
بەدەست و بەپیتست و
بەموو دا سەرکەوت و
هاتە خوار

دهنگيټيک بانگم بکا
 دهنگيټيک تهنيا دهنگيټيک
 ٺه و هممو خوڙاکه لهسه رکام سفره
 داوه تدا دانران؟
 چ فرنيټيک سووري کردنه وه؟
 کي له وټيهه با دهنگ هه لټري
 ټيواره يه کيان،
 ورده ورده دټيه وه يادم
 هه وال هات پشتي ته واو چه مابو وه
 له سهري دټيه وه تا دوايي
 هه ر باسي ٺه وان بو، ٺه وان کټين؟
 به گوره کانيان ده ناسرټنه وه
 ٺه و گوزانه ي تهنيا ميرووله ده يناسين
 مشک و مار و جانده وهر و
 سهگ و دال و باشوکه ده يناسين
 له ناوي سه رايي غه ربيبي نيوه رټوډا
 بزر ده بوون و ديار ده که و تنه وه
 هه ر تهنيا حوشترالووک دايده پوښين
 نه په لکه گيايه کي ته ر و
 نه به يبوون و نه حاجيله و نه شليتر
 هيچ کاميټيکيان له وي نه بوون
 گوره کانيان... کوا گوره کانيان؟
 (سبه ي دټينه وه) ٺه سټيره يه کي بچکوله ي
 مل باريک پټي وتم
 له وساوه کردوومه به خو
 چاويکم هه ر له باشوره
 ٺه ي شازاده ي شار!
 گه ر ه کي سه روويان بو چو لکه ن

نه يزاني چي بکا و چي بلټي
 ټيواره يه کيان،
 تووره گه ي بايه ک هات
 زارکي خو ي کرده وه
 ريټک له به رده م ماله که مدا هه لټري شتن
 هه موويان بوون
 ټيسکي په نجه و ټيسکي ده ست و
 شه ويلاک و بربره ي پشت تيکه ل ببوون
 دوا سه رنج و دوا فرميسک و
 دوا چريکه و دوا هه ناسه تيکه ل ببوون
 مه رگي ټيسستا و هي رابردو
 هه رچي هه يه و هه رچي هه بوو تيکه ل ببوون.
 ټيواره يه کيان،
 ته بريټيکي سو ر هات هه ر هينده ي گولي هه نارټيک
 دام ي به پشتي سيحريټيکي ره شدا
 بردم ي به ره و ژوور
 له وديو هه وري زه رنيخي چلکندا
 مردو وه کان، به چاوي تو زواي و به لټوي سپييه وه
 ته ماشاي مانگيان ده کرد
 ٺه ويش گوجاني شه وي گرتبوو
 هيتواش هيتواش ده هاته خواري
 تيکه لي حه شري ٺه وان و
 تيکه ل به گوري بزروي ٺه وان ده بوو
 له گه ل ٺه وان ده مايه وه
 له ناو لمي بيده نگيدا
 تکايه ٺه وه ي له وټيهه با دهنگ هه لټري
 له و هه زاران هه زاره ي به سواري زيل و
 تراکتور خريکرانه وه

سەرگوزشتهی رۆژه‌کانی بزربوونیان
یا چۆن بەزەحمەت
جۆری رۆیشتن و خودا‌حافیزی و
جۆری مردنیان دەناسینەوه
ئەوانیش کە دینەوه
دۆش دامپێتن لە بەرامبەرمان
بەزەحمەت بمانناسنەوه.

کوا جیگەیی نووستن و
بالیف و
چەرچەفی کەتان و
کوا جیگەیی پیاسەیی ئیوارە و
کوا ئینجانەیی خەونەکان و
کوا پەنجەرەیی شەوێکانیان؟
(سبەیی دینەوه) مەلێکی بچکۆلێ
هەر هیندەیی هەناریک
لەوپەری ئاسماندا پیتی وتم
باخچەیان بۆ ئاودەن
ئەوان بێنەوه بەل دەگرن بۆ پەلکی گیایەک
بۆ رەنگی گۆلێک
بەل دەگرن بۆ رەنگێک
دەمپێکە رەنگیان نەدیووه
رەنگی ئەوبەر و ئەمبەری رووبار و
رەنگی سادەیی بەیانی و
رەنگی ئاویتە ئیواران
رەنگی وەرژەکان
کاتی بەپشتی گردۆلکە و
دەشتەکاندا
هەلدەگەرین
یا بەدەماری ئەستووری لاملی زویدا
دینەخواری
تا خواری خواری...
ئەوان دینەوه
دەترسم چۆن ئیمە بەزەحمەت
ئیسک و پلوسکی ئەوان و
ناونیشان و

تاسمانی سپی

هه‌وێک له خوار ملدا

به‌ئاگری له‌ش ده‌ست پێی ده‌که‌م
له‌وپه‌ری پووچی و بێ بروایی و مه‌تاهه‌دا
ئه‌و شانه‌ سوور هه‌لگه‌راوانه‌ ده‌ورووژینم
که‌ گه‌ردوون نه‌یتوانی بلیسه‌یان خامۆش بکا
گوایه‌ له‌ش پیسی ده‌رده‌دا و
ئه‌وه‌ که‌وتۆته‌ خوار ناوک
ئاوی ده‌ریا بۆگه‌ن ده‌کا!
نیوه‌ی خوار و نیوه‌ی سه‌ری ده‌رمینێ
نیوه‌ی فانی نیوه‌که‌ی تر ده‌مرینێ
یا ئه‌وه‌تا
ئه‌و ئاگره
شه‌خته‌به‌ندی
نیوه‌که‌ی تر ده‌سووتینێ.
هه‌رچه‌ند رۆژگار به‌ره‌و ژووره‌هه‌لکشێ
نیوه‌ی سه‌روو هه‌لده‌وه‌شێ و
هه‌ره‌س دینێ
له‌به‌رده‌م نیوه‌که‌ی تر دا...
یه‌که‌م تاوان ده‌ره‌ق به‌له‌ش تاین کردی
یه‌که‌م په‌رۆ ئه‌و گرتی دا له‌ ناوقه‌دیا
یه‌که‌م ده‌ریی ئه‌و کردیبه‌ به‌ری
تا سلیمان،
له‌و به‌رزاییه‌وه‌ به‌بالی په‌پویه‌کدا هاته‌ خواری
سه‌روودیکی تووک نه‌رمی
سه‌رومل خالداری
ئیسک سووکی دا به‌گویتی ئاسماندا
جووانی تریفه‌ خه‌وتوووه‌، ئه‌و وتی

له‌بن پیست و
بن په‌لک و
له‌سه‌ر گۆی سوور و
سه‌ر په‌نجه‌ و پاش پانی و
له‌هه‌ر شوینیکدا به‌ئاسته‌م که‌میکی
خۆی ده‌رده‌خا.
هه‌رچه‌ندی رۆ بچی بۆ خواری
ئاوی ئه‌و سازگار و
دیخه‌نی ناویشی پرووتتر ده‌بێ.
داد نه‌رسیس!
بۆ موغامه‌ره‌ی چلیکی شکاوی ناو گۆم و
بۆ عه‌شقیکی
نیوه‌کان بدا له‌یه‌کدی و
لێل بێی بوون له‌ ئاویکی قه‌وزه‌بیدا
داد نه‌رسیس!
له‌ش تووی گۆلیکه
تا نه‌رووی قیমে‌تی نازانری.

من بە مەنتىقىي بالئەندە لەش دەدوینم
 بەخشپەيەك پەرى ھەموو بالئەكانبان دەجووڵینم
 ۋەك چۆن نایەك
 پەرى مەسنەوى كردهوه
 تا دوا ھەناسەى خەمگىنى .
 من سەردیپ و سەروبوور و خالبەندیان
 لە جوانیدا دەنەخشینم .
 لەش شمشالە و ئاوازی خوش
 لەو شوپنانهیدا ھەلئەستى
 كە پەنجە بەربان دەكەوئ .
 ھندۆكى و بوزابى و مەزەندە دەكەن
 كە گيان لەوادەى مردندا
 لە كەللەسەردا خۆى مەلاس دەدا
 بۆیە جەستە دەسووتین
 تا كەللە بتهقى و گيان دەرپەرى
 بچى بۆ ئەوپەرى ئاسمان
 بەلام نازانن ھەورى بالگرتوو تا سەر نافرئ
 ھەر دەبى بنیشى و
 دا بكا
 سەر بەمالى جەستە بەكى
 خرۆشاوى تردا بكا .
 لەش بى گوناھە بى گوناھ
 بەردىكى خړە و لووس
 ھىچ شتىك لەسەريا ناوہستى
 ئەوہى دى دەپرنى و ھەندىكى لى دەبا
 بۆ توتشوى سەفەرى
 تامىكى ھەلئەگرئ و
 لەگەل خۆى دەبا .

خوا پارچەيەك لە بوونى خۆى
 لىكردەوہ و دای بەشاعىر
 خۆلى شەرمىنى سەر پرووى مانگ و
 ئاوى قۆلتىرىن دەمارى ھىنا
 كە رۆحىشى كرد بەبەريا ،
 فەرموى ،
 لەو ھەموو رەنگانەى ھەمە رەنگىك بىە
 لەو ھەموو دەنگانەم دەنگىك .
 شاعىر ھات و لەو جوانيانە وردبووہوہ
 نەيزانى كاميان ھەلبېژىرى؟
 وتى ، خوايە سەرىشك بە
 تۆ كاميان دەبەى بۆ خۆت و
 ئەوانى تر بدە بەمن
 لەو نىوانەدا جوانىيەكان مانەوہ و بەش نەكران!
 لەو ساوہ شاعىر دەسووتى
 بۆ پىرشنگى رەنگىكى قەتسى نىو چاوى ئاسمان
 دەگرىن بۆ تاقگەى دەنگىكى زولال
 شاعىر دەمرئ
 بۆ ئەوہى جوانىيەك بدزئ
 ژيان پەى پى نەبردبى .

گهلاکانی سه ر شواسته

له سه ره تاي هه شتاوه تا نه مړو دهيان پارچه شيعری له چه شنی نه م گه لايانه م نووسيوه ،
زوريان بزربوون و که ميان ماونه ته وه و له ديوانه کاغدا ده رکه وتوون وه کويئجانهي ناو
ماله کانی شيعر .

له رۇخي شهوندا

له يه که م شه ردا
که س نه يزانی باخچه گولئ خزي چ ليکرد
سل مه که وه
له شوتني هه ر گولله توپيکدا
ده بانيان ده بينيه وه
به دواي به رديکي گچکه دا
ده گه رين
سه ري خزياني بخه نه سه ري .

دادا

چاو پره له روانين ، به ره لايان که
نه و شوتنه که لکي نه ماوه
به خزيابي
بيده به ره شه بايه ک بو تيکداني .

ميرزو

هه ساره يه ک به پيچه وانهي گوي زه وي
ده خوليتته وه
ناوله پم پر خول کردوه

ته ماشاي دنکه کان ده که م
له ناوينهي هه ريه کيکيان
چاويک دياره و چاوه ري ده کا
سه رله نوئ دروست بيتته وه .

ده ست

جامي جمشيدم له به رده م نييه
زه وي له وپه ري ناجيگيريدا
له سه ر پشتي ده ستتيک وه ستاوه
نه و ده سته ،
مولکي هه موو دنيا ديني
ده ست وه رگيره
چ پرووده دا با پروودا
من ده ستي تو به و که شتييه ده شو به ييم
که دواي لافاو
زيان ده به خشي
به وه ي ده ميئي .

جياوازي

کانی و پروبار و ده ریا
هه رسيکيان له ناون
وله ي هيچيان له وي تريان ناچن .

پايز

پايز کورته و به شي نه وه ناکات
به دوو چاوان تبي پروانم

هه نده خیرا ده پروا
فریای ته ماشاگردنیکی قوولی ناکه وم.

سالتیک تا شه به ده

به ره له هاتنی سه ری سال
له کوتایی هه سالتیکدا
لیم تیک ده چی،
کامه سال بوو؟
هه شتا و چه ند بوو؟
هه شتا نه بوو،
هه موو عومرم بوو

سه ره نووی پاییز

پایز ئه و کاتانه خو شه
په لکی مه غزایه ک له پشت سیس بووندا
ره نگیک بنووینی پیشتر نه بووی
ده ستیک له و په ری تاریکی شه ودا
چرایه ک هه لکا پیشتر نه تدیی
وه رزیک هه لکا
له ناو خه لوه تی خورمایی عومرا
هه تا زه ردتر بی ره نگی ته ماشای
مانای ئه وه یه؛
زیاتر به په یژه ی خو ره هه لگه راوه
لوتکesh ئا و هایه
تا سپیتر بی زیاتر له وانیتر هه لکشاهه.

شیر

شیر زستانه
ئه و کاتانه ی خرمان ده کاته وه و دامانده پوشی
هه ندی جاریش هاوینه
جله کاتمان پی فری ده دا
ته واو پروتمان ده کاته وه.

له یه کچوون

یه که م پرووشه ی باران
رسته به کی شیریه
به یونی خو ل ده ست پیده کا
به توفان کوتایی دی.

به ره ده ماته کان

شیر ئه و به ره ده ماتانه ی بن ئاون
که به ته واوی دیارن بن
تا نه چیتته ناو ئا وه وه
هه ستیان پی ناکه ی
ئه وان نه بن
له قورولیتته دا ده چه قین
به ئاسانی نوقم ده بن.

تیس

هه ناوی زه وی پره له ناگر
نیله نیل ده سووتی
جو ش ده خوا بورکانیک له ناخما

ترسم هه‌یه ترسیکی زۆر
زه‌وی بروخی به‌سه‌ر مردووان
ئاسمان به‌سه‌ر زیندوواندا
به‌ریبته‌وه.

په‌نادان

له‌و مائه‌دا بۆنی تو دئ
مناله‌کان ده‌نوینم
تا به‌ره‌به‌یان بیه‌ر له‌ تو ده‌که‌مه‌وه.
به‌فر زه‌وی ده‌پاریزی له‌ توه‌ویدا
خۆر ئاو ده‌پاریزی له‌ به‌هه‌لمکردنیدا
من تو ده‌پاریزم
له‌ خۆشه‌ویستیمدا

توانه‌وه‌ له‌یه‌کتردا

هه‌ندی جار خه‌ون ده‌چیته‌ بن بالی مه‌لیک
که‌ ده‌فری
له‌ سه‌ره‌وه‌را ده‌بینی
گه‌ردوون هه‌مووی
به‌داروبه‌رد و ئاویه‌وه
به‌سال و رۆژ و مانگیه‌وه
چۆته‌ ناو پیستی ژنیک و
ده‌ست هه‌لده‌برئ بنیشیته‌ ناو له‌پیه‌وه
هه‌ندی جار ژنیک ده‌چیته‌ ناو لۆچی
خه‌یال و نووسین و حه‌رفه‌وه
هه‌موو شتیک پر ده‌بی له‌ سیمای
هه‌موو شوینی پر ده‌بی له‌ بۆنی

هه‌ندی جار...
سه‌رم سوڤده‌میتنی کامیان،
جیهانه‌ و کامه‌یان له‌شی ئه‌و ژنه‌به
که‌ خۆشم ده‌وی.

نویخوازی

ناتوانی به‌و عه‌قله‌ تپم بگه‌ی که‌ هه‌یه
باشتر وایه‌ ئیمانم پین بیتی،
رووباریک ئه‌مه‌ی پین وتم
(قسه‌یه‌کی هیراکلیتسه‌ به‌شپوه‌یه‌کی جیاواز و توومه‌).

بیستوون

بۆن نه‌خشی سه‌ر په‌ری گوڵه
بالنده‌ نه‌خشی ئاسمان
من ئیلها میان لی وهرده‌گرم
بۆ شیعریک که‌ نه‌خشی بوومه
له‌سه‌ر خۆشه‌ویستی تۆدا.

پيالە يەك دەشكى له مەست بوندا
بەو شتوويه شاعیر دەمرئ
(گەر بمتوانیبا
و هک تیمساح چاو گەرم بکەم...)
ئای ئەگەر بمتوانیبا .
شاعیر دەگەرئ تا شارپک بدۆزیتەوه
له پال و رده گولەکانیدا مەست بئ
شاعیر دەگەرئ
تا بمرئ .
لەناو بەر دەکانی کەنار
جەستە شاعیر رادەکشئ
له شەقامی غەربیشدا
تا چاو بر دەکا
هەر مەرگ پەرت دەبئ .
شاعیر دەمرئ و
تەنیا شاعیرتکی لەلا دەمیتئ
ئەویش دەبیتە گولە حاجیلە
له رۆخی گۆردا
پەری خۆی دەردەخا هیتندە دەتوانئ
تەنیا شاعیرتکی لوول دەخوا له دەوری کیتلی
باقی دەبنە وردە ئەستیرە
بەورشە و
دەدرەوشینەوه له تاقی ئاسمانئ .

دەشئ ئەو شوتینە بەرزە چۆل بکە
دەشئ بیدە بە مندالتیک لەوانە
تا ئیوارە ،
بە شەپقە حەسیر و پیتلاوی لاستیک
گولە بەرۆژە دەفرۆشن .
دەشئ ئەو شوتینە چۆل بکە ،
ئەو مندالە
و هکو میرتکی بچکۆلە
شەو بە پشتی تریفەدا
سەرکەوئ بۆ سەری و
لەناو کۆشکی زبودا بنوئ
مەرج نیبە
هەمیشە گەردوون خول بخوا
بە دەوری هەمان مەعنادا
دەشئ ببئ بە پارچە ی ورد
پارچە یەکیان
مندالتیک بیبا
بیکا بەوەی خۆی دەبەوئ .

پیشم که وه نهی په ننگ خهون
 به مندالی بزم کردوی
 به پیری ده تدوزمه وه
 له گه نجینهی په ننگدا
 هه ساره به کم دهره یتناوه
 خالخالی مؤره
 له تنیشت زهرددا
 به بونی وشه مهست بووه
 پیستی بونخوشی
 هور دهارینتی
 بباره نهی په ننگ!
 په په کانم پرکه له قورسای و
 باله کانم ته پرکه
 تا وه ختیکی زورتر و
 ته مه نیکی سه رسامتر
 له لای په ننگدا بیتنه وه
 له ناو که سیکی تاریکدا
 بکه وم به پشتدا.

شاره کان له په ننگدا
 مه بیوون
 شاری میتالی
 ته واو جیا واژه
 له ثاقیقی و
 نه ویش هه رگیز
 ناچیتنه وه سه ر شاری
 پیازی
 نه و کانه یادی ده که بیتنه وه
 په په کانی هه لده ده بیتنه وه
 چاو پر ده بی له ناو

بونی نه و په ننگه کوشتوومی
 له تووله پتی مهست بوونه وه
 نیکسیری ده نیری
 نه وهی نه بینراوه ده بینری
 نه وهی نه و تراوه ده وتری
 که من باخچه ی مه یله و پایزم
 چهند به زه حمهت نه و په ننگانه
 ده گوازمه وه
 له داریکه وه بو داریک
 له لکیکه وه بو لکیک
 له په لکیکه وه بو په لکیک
 په ننگ بیتاره له شهو
 ناتارامه به پرژ
 له و نیوانه دا!
 خورناو ابونیکه
 له کازیه دا.
 گرفتاره به ناهی هه ردو وکیان
 راده کا به دوایاندا
 به پشتی شه پولی نه سه روتی چاودا
 رچ پر ده کا له بونی وهرزیک
 که به زه حمهت سه روست ده توانی بیخوولتقینتی.

په ننگ وده کوشانه وایه
 خوی شه میبه و
 هه نگوین خر ده کاته وه
 ته ماشا هه ننگه
 له سه ر نه و گولانه ده گیسیتنه وه
 که توند قاچه کانی
 ده گری

په ننگ ناتوانی را بکا
 گری دراوه به شویتنه وه

کۆتريتک فلچەي نىگارکيتش نه يکردبوو
 رەنگ خولقاندىبوو
 لەناوەخۆيدا
 ئەويش کە تابلۆي تەواو کردبوو
 لە يادى چووبوو
 هەلپەرتنى
 لەناو تابلۆدا مایەو
 نىوەشەوي
 بەپەيژەي ئەستىرە
 ھاتە خوار تا خوار برژانگ
 خۆي دا لە چراي مالتىكى قەراغ
 تا بەري بەيان مایەو
 ژنىک کردى بەخەوي زراوى
 لەسەر باليفى ھەزىكى خۆيدا
 خەواندى و ئەو نەنووست
 لەو شەوئە
 بازنەيەكى سوور لولى خوار
 بەدەورى دۆشەک و
 فەرشى گۆل گۆلى
 شىنى بەرپىتيان
 سوورى خوار لە زىکرى لەشيتکدا.

بەکەم سوور
 جەستە داى بەگەردوون
 بۆ سووتىندخواردن
 سەرم سوورماو،
 خۆين چۆن
 ئەو بازنە ترسناکە و
 چۆن ئەو شىبە
 ئەندازەبىبەي
 داخستوو
 لەسەر خۆيدا؟

پرسىيارنىکە ئەو سوورە
 لولى خواردوو
 لە قژدا
 لال بوو لە دەمى
 ھاپىلدا
 ھەميشە خۆي دەلپتەو؛
 چۆن زەريا پرنەبوو
 لە رەنگم؟
 - ئىلھامى ئەو رەنگە
 دەمکوژى-

تاريک داھاتوو گۆشە و سووچى خەيال
 لە خەت خەتى فيرەونىبەو
 تا شين و زىرپنى تەماشاشا
 ناوتىكى لينج
 بەناو نەيتىدا دەروا
 ناپرسى لە ھەق و ناھەقى
 کە دەگەوتتە سەر خۆل و
 سەر بەرد و سەر دار
 شەوقى دەدا لە دوورترين ناوى زەريا
 سەرى شەپۆل دەدا لە کەنار
 شەو پرە لەو سوورە و پرە لە سىدارە
 کە ھەتا بەري بەيانى دەمىتتەو لەو خوارە
 تەنيا سىدارەيەکیان دەمىتتە
 سبەينى زوو
 دەبى بەخۆر لەو ھەوارە
 ئەو رەنگە چ رەنگە؟ کۆتريتک پرسى
 بۆ دىتتى
 چاوەکانى لىک بوونەو
 زەردىک بوو لە رەنگى خوا
 لە چاوى ھەتاودا نوستوو.

سپی به نهی خهتی خورمایی سۆفیانه
 که په لکتیک بانگی کرد
 که دهستیک به تاسته م له ریه وه
 هر لچکی کراسیک هه لکرا
 مه پرسه له وهرز و
 مه بهست و
 مه پرسه له چی و چی
 بیانیه له گه ل خۆت
 له نه خشی تابلۆدا
 هه ریه که و مهراقیک لاده بن
 نه وانه شایه دی نه و تاوه ن
 نالاره له رهشی
 به ردی چاره نووس
 سپی به نهی خهتی نیتوانی
 بینین و کویری
 نه ندیشه بیه خسه به بوون
 له له وحی بیستووندا
 چ رهنگیک دیاره؟
 په لکه زیرینهی عومرم به
 نهی سپی
 بزربووی ناو به فر و
 ناو پرچم.

له کتیبدا
 رهنگ ده رژیته ناو مهعنا و
 مهغزا و
 هیتماوه
 له شیعردا
 وشه هه یه
 بی مهعنا و
 بی مهغزا و
 پر هیتما
 - رهنگ هه یه
 به بی رهنگ ده بینری -

به قاوهیی گرفتارم گرفتار
 زنجیری قه مسه له یهک تا خوار مل
 داده خری
 هه وری ناو سنگم هه ناسه ی تووند ده بی
 ناتوانی بیاری
 گویم لیتیه، قاوهیی ده تی؟
 شه ونخوونیم به کونی ده رزی مهراقدا
 ده په پانده وه
 له ناو خلتی وه رزیک سارد
 که له بن فینجاندا
 ماپوه وه
 کویره رتیهک به پشتی هه ورازی
 عومردا
 سه رکه وت بۆ سه ری
 پشتی تا ناوقه دی چه ماپوه وه
 ده چییه کوئی نهی پیری قاوهیی
 ده چییه کوئی؟
 ده نکه خۆلک هه لید اوم
 لیم بووه به کابووس
 هر ده رۆم و ناگه م به وهی ده مه وئ.

که زهرد هات
 بایهک ته فرهی دا
 بۆ لایهک بردی
 نه دیده ویست پروا
 نه و راستیه مندالیک
 له په پوله ی بیستبوو
 نه ویش
 نه ده هاته وه یادی
 کامه گۆل فیری کردبوو
 له و نپوه نده دا
 راستیه ک
 هه لستوقیبوو
 که هی کهس نه بوو
 رهنگ هیتابووی

تابلۆ هه‌وری سهر ده‌ریا په
 بیاری و نه‌باری
 مه‌عنا بزر ده‌کا
 له‌و به‌رزاییه‌ به‌ینه‌وه نه‌ی ئاوی مۆرا!
 خۆت مه‌ده‌ره ده‌ست هه‌وه‌سی بایه‌کی چه‌نه‌باز
 گیل مه‌به و هیزی خۆت
 به‌پشتی زه‌وی تا‌قی مه‌که‌وه
 توانا و لی‌هاتوویی تۆ زیاتره
 له‌ هی به‌رد
 له‌ هی با
 تۆ هه‌میشه‌ پشتی ئه‌وان ده‌ده‌ی به‌زه‌ویدا
 گیل مه‌به نه‌ی نی‌گارکیش
 بۆنی ره‌نگ خۆشتره له‌ بۆنی گیا
 که به‌ده‌م باوه که‌رویشکه ده‌کا
 نه‌و جوانتره
 به‌پرچی خه‌ندی مه‌یله‌و ناگری
 سه‌رشان و ملی شین.
 نی‌گارکیش وتی، له‌سه‌رخۆ بدوی
 با نی‌له‌امی شه‌وه‌کانم ئارام بنوی
 له‌ دیه‌نی ژنیکی رووتدا.
 هیلاکه نه‌و رۆحه‌ ماندوه
 هینده‌ی خول بخوا
 به‌ده‌وری نازاری نه‌سه‌روتی نه‌و که‌ونه
 که هیچی له‌ پاکیدا ناگاته گۆی مه‌مکتیکی
 نه‌و ژنه.

باران یه‌ک ئاراسته‌ی هه‌یه
 ته‌نیا
 ده‌باری
 هینده‌ له‌خۆ بووردوه
 بوونی خۆی ده‌به‌خشی
 به‌وه‌ی ده‌یگاتی
 - ئاو به‌هه‌موو شتیکی
 داده‌مرکیته‌وه
 ته‌نیا به‌ئاو خۆی نه‌بی
 ده‌وروژی و
 کپ نابیته‌وه -

تابلۆیه‌ک برده‌می له‌گه‌ل خۆی
 له‌ مالی فریشته‌ی
 په‌نا دره‌خته‌کاندا
 چه‌وزیکی ماسی و
 چه‌وزی خۆ شووشتن و
 چه‌وزیکی پر گۆلی کا‌کاو
 نیشان دام
 له‌ هه‌رسکیاندا من هه‌م
 ژنی رووتی ناو تابلۆ وتی
 کامیانه،
 هه‌رسکیان پر ئاون
 پر اوپر له‌ جوانی
 هه‌رسکیان له‌و شوینه
 له‌ په‌نا دره‌ختی نه‌و ماله
 له‌ ناو ئارامیدا خه‌وتوون
 هه‌رسکیان له‌ تۆدا
 دووباره و
 سی باره‌ ده‌بنه‌وه
 هه‌ر ره‌نگیک له‌ تۆدا
 رۆح ده‌شله‌ژینی
 نه‌ویش چریکه له‌ کیتوان په‌رت ده‌کا
 چ نی‌له‌امیک ده‌یاناسیتته‌وه و
 لی‌کیان ده‌رده‌کا.

له‌شکری رووناکی ناتوانی
 شار داگیر بکا
 گه‌مارۆی ده‌دا
 له‌و ره‌نگانه‌ ده‌ترسی
 که له‌ په‌نا به‌رد و
 که‌لینی دیواری
 رۆح دا
 ده‌مین
 نه‌و ره‌نگه‌ کیتیانه
 چریکه‌ی
 لی‌ه‌واری عاسین
 به‌زه‌حمه‌ت ده‌گیرین

هەولیک بۆ کوشتنی کات

دوورتر له مندالی

له ناو په لکی گیا پالم داو ته وه
چاوم پر بوو ته کر میکی زهر د
به قه د گیا شبله ی مهراقیکه وه!

*

له دووره وه دهنگی شهر دئ
شاعیر ناتوانی قه ناعه ت بکا
جهسته ی شیعر و
جهسته ی سروشت
یه ک جهسته نین له دوو دؤخدا
دوو سه ری هیلیک و
به یانی و ئیوارهی رۆژتیک و
دوو پالی ئه ندیشه
دوو چاوی ته ماشا
یه ک رسته ی سفت نین
به و هموو ئیحا و ئاماژه و سیحره وه.

*

خه ریکه پایز دئ
له چاوی وردیله ی کر میکی توو کندا
هه ی له بهر گیا و گیا مسک و
گیا خه وی په ریز و گیا شهرمی ئه ستیره
له واده ی پالکته وتندا
خه ریکه پایز دئ
به و چه شنه بی، به شی ئیواره یه ک ناکا
به شی ته ماشا کر دنیکی قوول ناکا
به سه رشانی گو میکی شینه وه.

*

بورجی میخه ک ده خولیتته وه

میخه ک نیره، شاعیر وتی
ژنه کان حه زیان له خه ونی
ژیر هه وری میخه ک و
حه زیان له بوئی سمیل و
بن بال و قزیه تی
رۆژی ژنیتیک

نه چۆته مالی پاتونیا
له سه ر فه رشی میلا قه یه ک رانه کشاوه
یا گو له حاجیله یه کی
نه خستۆته ژیر بالیفی
وه رزی میخه ک زهر د بووه نیترکی
زهر د بووه بوون و به رامه ی
زهر د بووه ناوی.

*

بی ئاگاییه کی قه وزه بی
کونجر کونجره مندالی
له بن په لکی گیا
نادیاره و موعه ما
به سه ر پشتی هه ساره یه کی سۆر سۆری
میینه وه
ده خولیتته وه و ده خولیتته وه
حه رف و
وشه و
مۆسیقای
ئالۆزه رسته و په ره گراف
له چاوی کر میکی توو کنی نیرینه دا.

*

ژیانم له سه ر رسته یه ک هه ل خستوه
به ده م کزه پای مه عناوه
ده له ریتته وه رۆژگار و

هیتلی باریک و

لۆچی دهموچا و

هه وری عه ده مم گو شیوو

بو نه غمه ی ته نیایی و بو گه رووی وتن و

ئاسمانم کردۆته کتیب و

زه ویم کردۆته بهرگی.

خه ربکه پایز دئ

شاعیر ناتوانی قه ناعهت بکا

له و دیووی مندالی وهرزتیکی تر نییه

بو پرهنگی پیازی ته ماشا و

بو سۆزی قمرزی

عه شقیکی خودایی.

*

کرمیکی تووکن فیر بوو

ده نووسی به لکی مهراقی پایزه و

شاعیر ناتوانی قه ناعهت بکا

ده ریا زاکیره ی یه کهم دلۆبی خوی نییه

له شه ویکی کشمیریدا.

من له شی دهریا ده ژهنم

له ش شمشاله، ئاوازی له و شوینانه وه سهردهکا

په نجه بهریان ده کهوی

فه لسه فه ی چلیک فریام ده کهوی؛

که کهسک و ته ره ئه و کاته ی

گه لا سهرده کهن به قولیا.

*

بوئی مندالی دئ بوئی مندالی

کرمیکی تووکن و

قه دی مهراق و

گیای وهرزتیکی شین

هه ر سیکم به بهندی دلّمه وه گریدا.

که هاتی مه چۆوه لیته به

ئه و زه رده یه به شی ههردوو کمان دهکا

په لکی گیا،

جیگه ی ههردوو کمانی تیدا ده بیته وه

گولیک به شی ههردوو کمان و

به ههردوو کمان بالیفی کرمیکی تووکنمان به سه

دلۆبیک،

نیوه ی من ده یخۆمه وه

نیوه ی تو

لیته به مه چۆوه تکایه

پیته وه گله بی له با ده کهین

ئه و کاته ی له ختوخۆراییی، تۆپه له به فری

مندالی توانده وه

بی ئه وه ی هیچ بیانوییه ک له ئارادا بی

هه لیکرد و هه لیکرد و

هه لیکرد

تا له پشت گرده کانه وه

مردمان لی په پیدا بوو.

*

ئیتتر..

له باخچه یه کدا جیگه ی ههردوو کمان خالی بوو

شه ویک، گهردوون له گه ل خۆم ده نویتم

سویندی ده ده م:

تکایه لیته به وه مه چۆوه

ئه و ماله خۆشتره له هی تو

له ناو په لکی گیا ده خه وین

به و هه موو ته ماشا و

به و سۆزه زۆره وه.

مالیک به سەر پشته ئه ستردهوه

هه موو شهوئ خه و به مالیکه وه ده بینم
له ناو سندووقی بو راقدا
له چوار لاهه رووناکی له دیتته ده ری
هه ره له به که م سه رنجه وه ،
هه رتک چاوم ده نیشیتته
به ره هه یوانیکی نارنجی و تا قیکی شو شه
ده رگایه کی پشت کوما وه
هه ردوو ده ست کرا وه
ده م به ستر او .
له لای راستیدا : سفره به کی نایلونی گولدار و
هه ندی قاپی پلاسکوی شین
دوو سه پهرداخی فافون و
له گه نیکی چینکو له ناوه راستیاندا ...
که سه له ده وری سفره نییه
ئه سستیره که وتوون به سه ره دیوار و
شیشی په نجه ره و دارمیوی عومرا
کونجی هه یوان پر بووه له عه تریان
دۆشه ک و بالیفی ئیسفه نج ،
ته ریوون به ئه شکی شه و یکی ناخوش
هه موو شهوئ خه و به و هه وشه و
شپه زه بی و
سه فه ریکی نا کاو ده بینم له خو مدا .
له و هه وشه یه ،
به لوعه به ک کرا وه ته وه
چلک و ئاره قه ی مه راق و
خه ونی هه رام

گه نده مووی خه می روژانه و
تۆز و خوئی ناو مال ده با
له و کونجه وه تا که نده پیس
گیایه کی زپو
بوئی سیان
کونی لووت و ناوچاومان ده زوورینته وه
ریگا پر له حوشترالوک
ئه و کاته ی راده که یین به دوای
وه همی رووناکی پشتقوونی ئه سترۆک و
تا ئاوزینگ پیمان ته ره ده بی .
هه موو شهوئ ئه و دیمه نه گچکانه ده په ئمین
ئه ندیشه ده په ئمی
به تووله ری ئیجگار خزدا ده چیتته خوار
تووترکیک
فیرووه تیلماسکی ئومید
به خو یه وه ده نووسینی
ئه وسا تیده گم
هه ره ده گم به وه ی ده مه وئ .
من زه وی کۆنه هه زیک ده کیلم
شتیک ده چینم له شپوه ی خه ونه
زیندووه کان جاریک ده بیین
مردووه کان ، شتیکی ئه وتۆ ده رباره ی نازان
په ده چی ، له یادیان چووبی ،
مندالی که وتۆته لای سه روو
هه رجه ندی غلۆر بیینه وه
گه رانه وه گرانتتر ده بی .
له و هه وشه یه ،

شەوى دز و
 شەو يەك شەو بوو
 شەوى من و
 شەوى كچەكەى كافرۆش،
 لە پشت دىوارىكى قوردا.
 لەو دەرگاىە بەئاسانى هاتمە دەرى
 چەند زەحمەتە
 چوونەوه بۆى
 لەو شەووه هەموو شەوى
 گوتم لەدەنگى دىوار برە
 لە پشت پشتىنى سنوور و
 لە پشت شەوى ولاتان دا
 گوتم لە نووكى ترسىكى ئەستووره
 بێدەنگى كون دەكا
 هەمان دەنگ و
 هەمان پىاوى ناوشان پانە.
 تنۆك تنۆك لە پابردووهوه دەرژىمە ناو چاوى ئىستاوه
 لەو كۆلانەوه بۆ ئەوى ترىان
 لەو شارەوه بۆ ئەوى تر
 باژىران دەگەرېم
 بۆ چەرخوفە لەكى سىحرىك
 مېا بۆ ئەو دىوگۆى زەوى
 تا هېزى خۆم لەگەل خورافەى رووباران تاقيكەمەوه
 هەوايەك، هەميشە هەوايەك بۆتە مس
 بۆتە قورقوشم لە گەرووى شەودا
 هەوايەك هەميشە هەوايەك
 كلاًوى سەر بەرووى مەراقم دەرفىنى

كووپەيەك و
 كولانەيەكى مېشك و
 سەبەتەيەكى لە دارى بەلالووكم جى هېشتووه
 دوو فەرخەى قەتەى لەژىريا
 لە ترسى پشيلە
 ئەو دېمەنە دەسپمەوه
 مندالېم دەمىنى، وەك پاشماوهى خەونىكى خوش.
 هەندى جار، لافاو گىايەك
 لەبن و بۆتكەوه دەردىنى؛
 بەلام هەنجن هەنجنى ناك
 هەر بەو مەنتىقە
 دەرگاى مالى مندالى خۆم،
 لەبىخەوه هەلكىشا.
 لە يەكەم دەرگەوتندا، چاوم كەوت
 بە دزىك
 دىواری مالى كانەبى كافرۆشى دەبرى.
 لە پشت درەختىكدا خۆم حەشاردا
 ئەوسا كەمەرم هەر هېندەى قەدى دار توويەك بوو
 دەفەى شانم،
 هېندەى پنجهى مېخەكىك و
 سەرنجم بەقەد پەلكى بوو
 بەو نىگا بارىكە تەماشای
 ئەو دېمەنە وردانەم كرد لە شەودا
 كى نالى رىگای سەفەرم،
 ناچىتەوه سەر ئاقارى دىوار برە ناقلۆكان؟
 لەخۆم پرسى.
 شەو دوو شەو بوو
 شەوى من و

شمشیری ره‌خنه، نیش‌تۆته سهر ملی رسته و
 زه‌نگیانه‌ی وشه ده‌پچری
 به‌دوای قسه‌وه
 من به‌و شهرمه سوور هه‌لگه‌پراوم
 شهرم له‌گه‌ل ده‌نکی هه‌ناره له‌تویکتلی خۆدا.
 به‌و شهرمه‌وه که پیتی ناسراوم
 چۆکم داداوه
 له‌ئاستی جوانی له‌تینکی ئاسمان
 ههر به‌و شهرمه چوممه‌ته دۆخی شه‌ونمیک
 له‌چاوی به‌یاندا
 چیم لێ ده‌که‌ی، نه‌ی خوا!
 که‌من هه‌موو نه‌پینی بووم
 به‌خۆپرایی به‌دار خۆخیک و ت
 ئه‌وه‌ی که‌س پیتی ره‌وا نه‌بوو
 من به‌گه‌لای گیابه‌کم ره‌وا بینی.
 له‌باریکدا، له‌گه‌ل هه‌وریککی سۆزانی
 دوو به‌دوو دانیشتین
 له‌گه‌ل دوورترین ته‌ستیره‌ی قوربانی
 دوو به‌دوو دانیشتین
 له‌گه‌ل یاخبتین رووبار
 له‌گه‌ل سه‌رکیشی ره‌شه‌با و
 شیعریکی لاسار و قژ لوول و
 جگه‌ره به‌ده‌ستدا
 دوو به‌دوو دانیشتین
 خواردمانه‌وه و
 خواردمانه‌وه و
 خواردمانه‌وه
 هه‌تا به‌یانی نه‌نووستین.

له‌وساوه هه‌تا ئیستاکه
 نه‌ده‌نکی هه‌نارم
 نه‌ده‌نکی هیج شتیک.
 ئیستاکه، که ده‌گه‌ریمه‌وه؛
 به‌و چاو قایمه
 ره‌نگه‌ دایکم، بپرسی: کتی وای لیکردی،
 کتی؟
 گه‌واهی له‌سه‌ر کتی بده‌م،
 کتی بکه‌م به‌شایه‌د له‌سه‌ر خۆم؟
 کتی وای لیکردم، کتی؟
 چل و شه‌ش مه‌لی ده‌نگ خنکاو
 هه‌ریه‌که‌و به‌ئاوازیک و
 له‌باخچه‌یه‌کدا
 راوچییه‌ک کوشتوونی
 (من چل و شه‌ش مۆمی کوژاوه و
 چل و شه‌ش کوژاوم
 له‌چاویکی چاوه‌روان دا)
 چل و شه‌ش کوری سه‌رکیش و
 چل و شه‌ش چرۆی پشکووتوو له‌به‌رد دا
 هه‌روه‌ها چل و شه‌ش بابی هه‌کیم و له‌سه‌رخۆ
 چل و شه‌ش چرای هه‌لکراو له‌شه‌ودا
 له‌چل و شه‌ش ریگاوه هاتوون؛
 بچم به‌پیر کامیانه‌وه؟
 کامه‌یانه‌ باوکی شه‌رعی
 کوری شه‌رعی کامه‌یانه؟
 (له‌شه‌رعی نیتوان کور و باب
 تخویکی به‌زیندراوم).
 چل و شه‌ش ژن

به چل و شهش دهستور و تاراوه
 ههريه که و شتیکی له لا داناوم
 ههريه که و شتیکم لایانه
 رهنگی پرچم چۆته رهنگی کامیانهوه؟
 شهوقی تهماش و سهسامی و
 دۆش دامانم لای کامیانه؟
 پهنجه دهکرۆژم
 هه ده پهنجهم تامی وه لامیتک نابه خشی
 دوای ئەو هه موو بهربوونهوه و
 تل دان و
 بهزهحمهت ههستانهوهیه
 کئی وای لیکردی، کئی؟
 کئی وای لیکردم، کئی؟

تە

خه و به ژنیکی مردووهوه دهبینم
 بهیانی، گولتیک له باخچه کهمدا
 له بن و بوتهکهوه وشک دهبن.
 ئەو ژنه جارێک نه بوته میوانم
 تا ئەو گوله،
 پیشی کهوتبی تا بهردهرگا و
 فهرموو فهرمووی لی کردبی
 بو ژوورهوه
 ئەو ئەو گوله بو خۆی کوشت و
 بو بووه قوربانی،
 ژنیکی که پیشتر نهیناسیوه؟
 ئەک له بهر ئەو گوله!
 خه و به ژنیکی مردووهوه دهبینم
 بهیانی، پهنجهره ی ژووره کهم دهشکی.
 له کتیبی خهونهکاندا، ئەو خهونه،
 بهو چهشنه لیکدراوه تهوه: گۆبه،
 لهش و شووشه دهسته خوشکن
 هه موو شتیان هه موو شتیان وهکو به که
 خامۆشی و وردوخاش بوونیان
 ساف و لووسی
 هه موو شتیان هه موو شتیان.
 شینی شووشه هی ئاسمانه و
 شینی لهش هی تهستیرهیه له پزاندا
 بهو شپوهیه،
 شووشه ی من شکا
 له ئاستی ژنیکیدا.

خهون بهژنیکه کی مردوووه ده بیبیم
 به یانی چاویکم کویر ده بی
 نه مه چ جوړه دادپهروه ریپکه،
 دووچاو به شی دیتنی جوانی نه ده کرد
 چی بیبیم به یهک چاوی وردیلانه و
 دلّیکه شکاودا.
 خه و بهژنیکه وه ده بیبیم
 چوته لیواری مهرگه وه
 خودایه سهریشک به!
 مالّم ده پرمینتی؟
 خوّم و باخچه کهم ده که یته قوریانی؟
 چیم لی ده که ی سهریشک به
 به لام نه که ی له خه ونیشدا
 بوهر بیانوو و مه به ستیک
 مهرگی نه و ژنهم نیشانده ی
 که خوّم ده وی.

گه پانه وده ی نوډیسوس

مه چوړه ژووری
 گوناحه وا زوو دهرگا دابخه ی
 نیواره نه بیبیم،
 چوّن نه وشه وه به سهرده به ی؟

"گورانی نوډیسوس بو بیبیلوب له کاتی گه پانه وده یدا"

شهرکه ریک به سهرپشتی که له کیکه شکاوه وه، له شی له دره ختیک ده چی روچ
 گه لاکانی بی. گوزهی پرووناکه قلاب ده بنه وه ناو ناوی،
 نه وه ی تیباندایه ده پرژئی.
 شهرکه ریک دوا ی پرووناکه پرژاو که وتوووه.
 سهرم سورماوه له سیحری نه و شهرکه ره (با ده هاژوا و پرچی
 شهوی پی رهش دهکا). پرووناکه ده دزی و له کونی دهرگایکه وه
 ده بیاته ژووری / دهیدا له جلی نیوه رووت / دهیدا له گولی
 سهرخوشی ناو نیبجانیه ی سوچه کان و په نگی چیتیک
 ده بریسکیتته وه و سه مایه ک وا به دیارته وه.
 مه ست ده بی به پیاله ی له شی باریک و شهویک نه و خه ونه
 باریکه ده به یته سهرجیکه ی نووسان و گوی نه ستیره یک
 ده پشکوئی له ناو ده متدا، مامزیک له پووش و په لاشی
 نیواره ی مهراقیکدا دپته دهری و ده که وپته ناو په رداخی
 ژنیکه وه و ده یخویتته وه و ده یخویتته وه و ده یخویتته وه.
 ده پرسم: مانگ به چ زمانتی تریفه ده هاوی / من به و زمانه
 پیی ده لیم، له سهرخو خوی بدا له له شی نوډیسوس؛
 نه و قانه زه ویبه نه سمه ره پر بووه له گولی به هار و
 ههر زارکی برینیک کولیکیک ده می تی ناوه / به و مه نتیقه ی
 هه همیشه ماسی گه وره بچووک قووت ده دا؛ ده می گه وره
 خونچه ی بچووک هه لده لووشی.
 شهوی یه کهم: ژنیک له ته نیشته په نجره ههر ته نیالایه کی دیاره، تاسمان له

جوانی بازنیکیدا چۆته ناو دهستی راستییبه وه،
 ئەو دهستهی خستۆته ناو دهستی ئۆدیستۆس ئەویش شه‌ری
 ته‌رواده‌ی پیکردووه.
 شه‌ر پرباسکه‌ی هه‌ر یه‌کیکمانی پینچاوه بۆ شارێک،
 شه‌وه‌کامان له‌ شه‌ری میرگییک ده‌چی، له‌ ناو بۆنی
 گوله‌کانیدا / یا له‌ شه‌وی دره‌ختییک ده‌چی، به‌ دیار بارانه‌وه
 خه‌وی لێ که‌وتی.

تۆ له‌ شیعریکتا نوسیووته: له‌ شه‌وی دووه‌مدا: به‌سه‌ر
 پشتی ئەندیشه‌یه‌کی ئەبه‌نوسییه‌وه / ئومێد راوده‌نیی
 تا تخوی عه‌به‌س / تا ده‌گه‌ی به‌ عه‌شقیکی نامراد / ده‌که‌وی
 به‌ده‌مدا له‌سه‌ر فه‌رشیکی لاکیشی شینی تاریکدا. تۆ نوسیووته:
 ئیتر من و عه‌به‌س لووتمان ته‌قی به‌ لووتی یه‌کتیدا و پیکیکی کۆن
 هه‌ردووکمانی هه‌لدا تا مه‌ست بوون. ئەو کاته‌ خۆینی خۆم
 بینی له‌ ناو په‌رداخپیکدا، رۆباوه‌ سه‌ر پیتخه‌ف و
 سه‌ری براوی خۆم دیت له‌سه‌ر سه‌ریندا.

چیت کرد، پاشان چیت کرد؟

ئەو هه‌موو مۆریه‌ گرانبه‌ها و ئەنتیکه‌ و ئەو هه‌موو غه‌زه‌له‌ به‌سه‌ر
 پشتی کوندیکه‌وه / ئەویش به‌ده‌ستی ئەشقیبا و قاچاخچی و که‌متیاری ناو
 ئاوه‌وه،

پاشان چیت کرد؟

له‌ شه‌وی دووه‌مدا: من و داری سنه‌ویه‌ریک، مندالی خۆمان
 به‌راورد کرد له‌ گه‌ل مندالی ده‌ریا، هه‌ردووکمان له‌ پرگه‌وره‌ بووین،
 پاشان چیت کرد؟

زه‌نگیک له‌ چه‌شنه‌ی قاسپه‌ خۆیندی، له‌ژێر به‌فریکی خه‌مگینی
 واهیمه‌دا؛ که‌س ده‌رگای بۆ نه‌کرایه‌وه.

یا به‌شیه‌یه‌کی روون و راسته‌وخۆ بلیتم، نه‌ ده‌رگا له‌ ئارادا بوو،
 نه‌که‌س هاتبوو له‌ ده‌رگا بدا. له‌ ناوه‌نده‌دا
 ناوی خۆم دۆزیه‌وه له‌سه‌ر قه‌دییک / له‌و قه‌ده‌وه‌ چوومه

ژووری، به‌ریکی پر خه‌تی نارێک و دیه‌نی نادیار / له‌ شیه‌وی
 لاقیکی درێژ / پیتشم که‌وت / بردمی بۆ لای مۆمدانیک /
 ئەو هه‌موو مۆمه، ته‌مه‌نیان پر کردبوو له‌ شه‌وق و تارمایی
 من ساته‌م له‌ گریه‌ک کرد که‌ چلیکی سه‌رکیش
 دابووی له‌ عومری دره‌خت و / له‌سه‌ر کورسیه‌ک دانیشتم له‌ ته‌ک
 هه‌وریکی نارنجی / پالتۆکه‌م داکه‌ند و ملیپنج و قه‌یتانی قۆنده‌ره‌م
 کرده‌وه، شه‌رمم له‌و کورسیه‌ نه‌کرد تا ئەو ئاسته‌ی شه‌رمم
 له‌ ئاو نه‌کردووه، ئەو کورسیه‌ له‌ سیه‌ریازییک ده‌چوو
 له‌ ناو دووکه‌لیکی سووردا، یا له‌ پشیله‌یه‌ک
 ده‌چوو؛ له‌ژێر زه‌مینیکدا / له‌ وه‌ش زیاتر له‌ تارماییه‌ک
 ده‌چوو، چووبیته‌ ناو سووچی کابوسیکه‌وه / من له‌ ویدا
 خه‌وم لێ که‌وتی؛ بالنده‌ی ئەو کابوسه‌ له‌سه‌ر لیقه‌م
 هه‌لنیشتم / ده‌نووک به‌دنه‌ له‌ لووتی شیعریکم و
 من لووتم درێژ بووی و به‌و لووته‌ بۆنی مردنی خۆم کردی.
 ئەو شه‌وه‌ له‌ شه‌ویکی کۆژاوی ناو هه‌ناوی جه‌نجالیه‌ک ده‌چی،
 به‌یانیشی

له‌ دیه‌نی ژنیکی شیرازی له‌ لاجانگی شیعریکی
 حافزه‌وه که‌وتیته‌ سه‌ر فه‌رشی جوانیکیه‌وه.
 ته‌میکی شه‌رابی له‌ ده‌ستی خه‌یامه‌وه که‌وتیته
 خواری / ئەو ته‌مه‌ بردمییه‌ به‌رده‌می ئاوینه‌یه‌کی لیله‌وه
 هه‌ر به‌ته‌نیا قه‌راغیکی به‌رسیله‌یی به‌س نه‌بوو تا دلێ
 گوشراوم بینم به‌رامبه‌رم. ئەو وینه‌یه‌ شه‌وه‌های شه‌و
 له‌ ناو به‌له‌میکی بچووک / له‌ ته‌کمدا / به‌ دوو ده‌ستی کافووری
 تاریکی راوناوه و به‌ژیله‌مۆی سه‌رمای ده‌رکردووه.
 له‌ خه‌ونی فه‌رشیکدا به‌نی راستم چووه‌ به‌ ناو په‌نجه‌کانی
 به‌نی چه‌پدا / بۆنی بخوور له‌و نه‌خشه‌ دێ، ئەوه‌ منم هاتومه‌ته‌وه
 شیر و تیری ته‌رواده‌ نه‌پیکاکوم تیری غه‌زه‌لیکی رووتی تۆ پیکامی.
 گه‌راومه‌ته‌وه ناو رسته‌یه‌کی پر ته‌مومژی ناوی خۆم

جله کاتم له سهر ته نافی بالکونی یادیکی سامالی هه لڅستوه،
 بونی سابوونیکي کون و مووی کون و قهوزه و خو شووشتنیکی
 کون / دیواری گهرماوی ماله که مانی شین کردوه، به هه مان
 نهو مانایه ی کیتلگه پیک پاش باران به گیاو گوله کیتی و لاسکی
 کافووری شین ده بی. ته ماشا په شته مالی نه رخه وانی
 گول گولی ناچوخ و هوزی خو شووشتن و شپوهی
 له شی بینلۆب له شپوهی کوکوختیه کی نوو ستودا
 خو یان دهنوین، بونیک دئ له و ناوه و نهو بونه توند
 ده مگری به خو یه وه. من له کونی دهرگاوه (خه ون ده بیردمه
 ژووری) ته ختی نوو ستن و که نتوری کراوه و جله کان ده بینم؛
 بیباکانه فری دراون به ده وری ناگردا، پشتیکی ته و او پروت
 لامل و گوی مه مکیک ته سلیمی گهرمایی کراون / قافییه ی
 قژیکی ره شی توخ تیکچووه، به ده ست شیعریکی نازادی
 پروت پروت دا. خشیه یه ک دپته ناوه وه / له و خه وه وه
 ده میا بز خه ویکي گبلاسی تره وه، شوین پی پی روخ ناویک
 دپته لام، تاله موویک له سهر به ردیکی مه رمه ری برسکه دار
 خو ی دهرده خا، که له کیتیبه ک لیتی تیکچووه، هه به خه یال
 قوچی له ته ختی فهره دیک گیر بووه، له به ره وه ی سهر و لموزی
 له ناسک چووه. ته ماشا ناوم له سهر قه دی دار قه زوانیکدا
 رهش بوته وه، بونی نهو ناوه که وتوته سهر زهوی و
 نهو ناوه پر بووه له په روژی گهرانه وه.
 خوابتگری دلشاد! له شهوی دووه مدا، کوا خه ونی خه نه بی
 لهو چه شنه هاتوره موویه کم رهنگ بکا به رهنگی کابوسی؟
 که ده ترانی من نهو ژنه نابینمه وه بو نووسیووته:
 که سییک له وی چاوه ری دکا.
 واهیمه ی ناو و زمووت و له عل و به ده خسانی.. من هه موو
 نه وانه م لی بوتنه دوگمه ی کراس و زنجیری قه مسه له و نیر و می
 مه مکدان و به رد م لی بوتنه می، ناوم لی بوتنه می و،

ماسیبه نیره کان خو یانی پیداده دن.
 کورسی و مؤمدان و دوشهک و کتیب و کاغهم لی بوتنه
 می، لهش له شپوهی بایه ک هه لده کا من شهرم
 لهو بایه ناکه م.
 نهو بایه ناگیرئ و هه لده کا و هه لده کا و هه لده کا
 نهو بایه نه بوایه نهو هه موو ناوانه م چون ده پری
 به سهر پشتی که له کیتیکی شکاوه وه
 نهو بایه نه بوایه؛
 من له کوی ده بووم و نیشتمان له کوی ده بوو.

گورگی زبانی قرمزی

خواهنده کان به و درهنگه ی سالتی دینه وه ناومان
ههرچی زوقم و بهسته له کی سهربانی ئهستیران ههیه ، هه مووی
را ده پیچنه سهرزه وی .
ههرچی فرمیسک و گوناھی
ئاسمانییه کان ههیه ، هه مووی
بهسهر مالتی ئیمه دا دهباری .
* کییه...؟
خه لکی ئه و خاکه م و هاتووم ، دهنکه خۆلتیک په ربوو ته
ناو چاومه وه .
* کییه .. کی ئه و شاره دهه ژینی؟
شوینه واری زبانییک جیماوه ، ئه و زبانه له بهردیکی رهشی
مه یله و سوژدا هاتوته درئی ، له و شوینه گورگییک پیی
داوه له زه وی ،
ئه و زه وییه سیبهری هه وریکی بهسه ره وهیه ،
ئه و هه وره له په رداخی شه ویک دا مهست بووه ،
چه ند شیرین قسه ده کا ،
دهنک دهنک حیکمه تی ده پرژینه خوارئ .
دل چی بکاو دل چی بلئ؟
گالیسکه ی میریک بهرپوهیه ،
دوو ئه سپی شین رایده کیشن
ته قه ی نالیان له گه ل دهنگی که له شیریک / پیکه وه ده گه نه
رۆخی رووباریک ، گیا تازه له خه وه له ساوه ، بهری بهیان
گوانی چیلئیک نوئژ ده کا و زه وی سه رسامه به وه ی دئ
سه رسامی شیعیرئیکه ، خۆر له بهری بهیاندا ده بنوسی
دهم گۆناکا و من له په لویۆ ده که وم له ئاستیدا .
سه ری زریان چۆته ناو ده می گورگییک و

ئه و گورگه له ئاواپی نزیک ده بیته وه .

ئه وه ی تاریکی فرتی دا زه ریاوه

شه و هه لیداو دواقومی خوارده وه

به و سپیده یه ،

له که ژاوه یه کی زه رکه فتی که شکه شی بریقه داردا ، دپته وه ناومان .

تیر نه بووم له و رووناکییه ده مم ناوه به نووری خواوه

ئه فسانه له شیوه ی برۆیه کدا ، له ته ختی بیستوون دا ده رکه وت

ئه و برۆیه ده بوایه شاری هیندی بو چۆلکرا بایه / ئه و له سه ر

ته ختی پاشایان دانیشتها و حوکمی ئینس و جانی کردبا ،

له هه وشار و عه جه مان ئه ستیره ی قرمزی بو هه له هاتبا / به و

ئه ستیرانه چاوی پرکل و ده رمان کردبا / هه ر عاشقییک و که وچیک

له و نیعمه ته ی به رکه وتبا ؛ گوناھی نه مابا تا رۆژی ئاخ زه مانئ .

بیستوون بنی چۆته وه سه ر ئاویک و رووناکی لی هه لده قوولی

که چی تاریکی رژاوه به بالایدا .

ئه فسانه له شیوه ی کولمیکدا

سوور ده چپته وه له قه دیا ، ئه و کولمانه ده تووت فانوسی

غه بییک و هه تاوی مه مله که تیکن که خۆری لی ئاوا نابئ ،

جوانناس و غه بییدیت و سولتان و مه وله وی به و شه وقی

ئیرۆسه ده دره وشینه وه ،

من میرزام به و هه موو مه یله وه شووشه ی سیحر ده که مه وه ،

شووشه م لی ده رژی و سه رزه وی پر ده بی

له بۆنی مه یلیکی شیتانه ، عه تر و سمل له و کولمانه وه ده رژین ،

هه ر بۆنییک و شیعیرئیک ده یخاته باخه لی .

مردن ته بیرئیکه و خویندنی بییر چۆته وه

من بوومه ته موسته عید و بی ماموستا ئایه تی عه شقییک ده خوینم

له کتیبیکی کراوه ی نیوه شه ودا

سه د بالنده به سه ر شانی راستمه وه

سه د بالنده به سه ر شانی چه پمه وه

ته‌واو له داری قه‌زوانیک ده‌چم به‌و هم‌مو فهریکه‌وه
 ههر گه‌لایه‌ک و ههر جوانیبه‌کم له مه‌مله‌که‌تیک کری‌بووه
 له ده‌زووی رووباردا گۆره‌ویم بۆ سه‌رمای زستانم چنیووه
 له گه‌نجینه‌ی خۆلدا تامی یاسه‌مینم هیتاوه‌ته ناو حه‌وشه‌ی
 هیتشووه‌کانه‌وه
 په‌نجهم خستۆته ناو ئاوتیک، که به‌رزم کردۆته‌وه
 له ئەلفتیک چووه / ئەلفی ناگری بالایه‌ک، ئەو بالایه
 ناچه‌میته‌وه بۆ گۆلی شۆزان و ئافات.. ئافات / من خۆم
 ته‌سلیمی ته‌ماشه‌یه‌ک کردووه؛ ئافات نه‌مبا، پرچی ئەوم تێ نه‌ئالی
 ئافات... ئافات
 من ههر هیتنده‌ی میخه‌کتیک بمینمه‌وه، بۆنم بیژینه ناو لووتی
 خواوه‌ندیک و ئەو بیژمی،
 باخچه‌یه‌ک له وه‌ناسه‌وه بیته‌ ده‌ری
 ئەو باخچه‌یه‌ پر ته‌یرین، ئەو ته‌یرانه‌ بچنه‌وه ههر شویتیک
 هیتلانه‌ی مندالیم له‌وتیه
 به‌وشیبه‌یه مندالیم له‌ بۆندا
 دووباره‌ بیته‌وه، من ئەوهم مه‌به‌سته
 به‌ردیکم له ته‌ورات و له علم له ئینجیل و په‌رم له قورئان و
 ناگرم له ئاویستا،
 گیایه‌ک دێ به‌پیره‌مه‌وه پشتی لووسه و
 ناو هه‌ناوی شه‌قار شه‌قار. هه‌وریک دێ
 به‌کراسی ره‌نگا‌وره‌نگی ناو بیژیکه‌وه، گورگیک بۆنی ده‌کا.
 ئەو جلانه‌ هونه‌رمه‌ندیک بۆی چنیووم
 له ره‌نگی سووتانی قه‌قنه‌س و
 ئەفسانه‌م به‌گیر هیتاوه له کونی قۆپچه‌ی
 کراسی شینمدا
 جنۆکه‌یه‌ک فیتربووه ههر شه‌وه و وینه‌یه‌کم
 ده‌باته‌ باخه‌لی خۆیه‌وه / سبه‌ینێ نه‌وه‌یه‌ک

به‌و ره‌نگه‌ پرته‌قالیبه‌وه ته‌ماشای مالی فی‌رع‌ه‌ون و موسا ده‌که‌ن
 شار پر بووه له سیحر و ههر مالییک و
 په‌نجه‌ره‌ی سیحریک ده‌کاته‌وه
 هه‌موو شه‌وی شیعیریک له‌و په‌نجه‌رانه‌وه
 ته‌ماشای مانگ ده‌کا و مانگ له‌به‌ر جوانی یوسف خه‌وی
 لی ناکه‌وی.
 ئاوی چاوم به‌ستوویه‌تی، چهند به‌شه‌رمه‌وه ژنییک
 ده‌مباته‌ سه‌ر دینی خۆی
 فیتری خه‌وتن و خه‌ودیتن و
 نارچه‌تی و شتی تر و شتی ترم ده‌کا، وام لیتها‌تووه
 له پیتخه‌فیکی هه‌لال و بن ساپسته‌ی مالیکی شه‌رعیدا
 خه‌وم لی نه‌که‌وی.
 * ئەو دره‌خته‌ له‌گه‌ل شوسته‌ی خۆی هه‌لناکا
 ئەو رووباره‌ له‌گه‌ل رۆخی خۆی ناخه‌وی.
 من چی بکه‌م؟
 شاخ‌نشینیک چاوه‌رییه
 به‌بانیه‌کی بۆ بیه‌م، بیخه‌مه ناو سوپاکه‌ی و
 چایه‌کی گه‌رم پیتکه‌وه بخۆینه‌وه.
 با له‌ چیا له‌ دایک بووه، با خوی چیا‌ی نه‌گرتووه له‌ نه‌فس به‌رزیدا
 من یه‌که‌م جار که‌ بام بینی ته‌واو شاگه‌شکه‌ بووم
 به‌سیحری
 ئەو خۆی به‌پانتۆل و رۆخی ته‌نووره و کراسی
 ژنه‌کان خه‌ریک ده‌کرد، وا ده‌هاته‌ به‌رچاو کورپیکی شه‌رمه‌ و
 ته‌واو ئیسک سووک، که‌س نه‌یده‌بوو‌غزاند
 که‌س له‌ بنکه‌ی پۆلیس شکایه‌تی لی نه‌ده‌کرد، پاشان
 که‌ باشت‌ر ناسیم، هه‌تیمیکی بی‌داک و باب و
 له‌ قوتابخانه‌ هاتبووه‌ ده‌ری و ته‌شقه‌له‌ی به‌ هه‌وا ده‌کرد
 کچه‌کانی گه‌ره‌ک ده‌یانناسی

با هەر هیندهی پهره سیلکه یهک گۆشتی پیوه یه ،
 ژنانی گهرهک ده یانوت
 ئه ی با!
 مشتت له و خۆله هه لبره و گوئبگره؛
 ماله کهت بفرۆشه
 لیره شاعیرتیک چاوه ری دهکا
 ماله کهی خۆیت بداتی.
 ته ماشا: گورگتیک لموزی ناوه به ده رگای مالتیکه وه
 مال چۆته وه ناو کونی دیوار و بن میچی پری بووه
 له ته یرو
 ئه و ته بیرانه خۆتندن بیان له بییرچۆته وه.

بهردی شهو: رووت رووت

نهینتی شهو له ناو کۆنه جه پیه که و زارکی به شه می گیراوه
 سمۆره ی خه نه یی به قه دیا هه لده گهرین، باز بالیان
 تا ئه و په ری خه یال ده که نه وه، تاوس ده گهرین،
 بن بالیان پری بووه له ئاره قه.
 له پشت شووشه ی په نجه ره وه، چاوتیک
 ئه ستیره ی جه دیه و لقیتیکی ته ماشای
 شو رکردۆته وه.
 له پشت هه وریتیکی مۆره وه، گۆلی ناوتیک خۆی کردۆته وه
 مه لیک ده یگرئ و بایه ک ده یگرئ و ده ینووسینتی به خۆیه وه
 باله کانی من هینایان مه ل وتی، کزه بای باکور ته فره ی دا
 دای به کۆلی چه میتیکی کویستانیی توورپه وه.
 "که ناومان له تو نا
 یه کهم باران دای له زهوی
 په لکتیک ته ریوو له حه وشه که
 من ئیلهامم له و په لکه خواست."
 ئه و ناوه له گۆی ناوتیکدا ورده ماسی کۆده کرده وه،
 له ده ماری شینی رووباردا.
 کرم و میتشولکه و جروجانه وه ره ده وریان دا
 چۆله کهی گهردن زهره بۆیان خۆتند، ماسیگریکی قه زوانی
 کتومت ئه و بوو له ره نگدا، توپی هه لداو ئه و ناوه ی گرته وه.
 ئیواره یه کی دره نگ سپاردی
 به هه وریتیکی به رزه فر و ئه ویش کردی
 به پووله کهی پشتی باران.
 بوکۆی بچم هه ر بارانه و
 ئه و ناوه هه ر ته نیا ناوتیکی رووت نییه له به رده م ناوتینه و ناو ئاو و
 پیخه فی نووستنی کورپیکی ئه سمه ر و قژ لوولدا. ئه و ناوه به زه حمه ت ده بیته لۆکه و

دهچېته قوزاخه‌ی سووری وه‌حییبه‌وه،
 په‌یامیک له‌و ساکه‌گوره‌دا ده‌یکاته‌گولزار و تا به‌ره‌به‌یان نویژی بۆ ده‌کا،
 شالووریک له‌ شپوه‌ی غه‌زله‌ دئ عه‌شقی ئه‌و سووره‌ ئامال شینه‌ ده‌بی،
 من ئه‌و غه‌زله‌ ده‌لیم و
 ئه‌و غه‌زله‌ ده‌لیمه‌وه.
 شه‌و چۆته‌ دۆخی مه‌راقی کچیکی دۆسته‌وه، ئه‌و دۆسته
 هه‌ر جاره‌ی به‌بیانوویه‌ک ته‌ماشای، ئه‌ستیره‌یه‌کی
 پروت رووتم ده‌کا، له‌فینجانی ئاقیقی ناسک و
 پر نه‌زاکه‌تیدا جییان ده‌کاته‌وه.
 ته‌مasha: ئه‌و نه‌خشانه‌ نیوه‌ ناچل له‌ بنی فینجاندا
 هه‌لده‌کشین تا په‌نا گوێچکه‌ و شل شل ده‌بن به‌ماچیکم.
 ئه‌و نه‌خشانه‌ بازیک لیره‌ به‌جیبی هه‌شتوون، ئه‌و بازه‌ هه‌تا به‌یانی
 له‌ فرینی خۆیدا گه‌وزی و تیر نه‌ده‌بوو،
 تو‌خه‌ونی خۆتیان تی‌هاوئ دۆست وتی.
 تیر و می‌بوون ئه‌و نه‌خشانه‌، ره‌نگی په‌کتریان گرتیوو،
 جووکه‌ جووکیان بۆ جووت بوون و له‌ گوئ چۆماواندا زاریان کردبووه‌وه،
 هه‌ر هه‌ینده‌ی نزیه‌کی باریک ما‌بوونه‌وه، له‌زۆر شتی ئیجگار جوان و سه‌رسام
 ده‌چوون.
 مه‌به‌ستمه‌ ئه‌و جوانییه‌ بچووکانه‌ خرکه‌مه‌وه
 ئیجگار په‌رۆشم بۆ په‌رستنیا.
 شووشه‌ی عه‌تری شه‌و که‌وتوو به‌ده‌مدا، بۆنی کراسی خۆتین و هه‌مان سووره‌تی
 یوسف و هه‌مان شه‌وی شه‌ه‌ریاره.
 شتیکی ئه‌وتۆ نه‌ماوه‌ له‌ دوینن، شیتال شیتالیان که‌وتۆته‌ قلیشی به‌رده‌وه،
 به‌رد شۆینی مار و میروو له‌ کنه‌خۆی ده‌کاته‌وه،
 ناویک زه‌رده‌په‌ر ده‌بیات و هه‌ر به‌و ناوه‌ بانگتان ده‌که‌م!
 سیحریکی ره‌ش چۆته‌ بن حه‌رفه‌کانییه‌وه،
 زمان خرۆشاوه‌ بۆ وتنی،
 که‌ جوانی ده‌رکه‌وتوو له‌وی،

شله‌ژاوه‌ پیزمان و پيسای وتن. فه‌ره‌ه‌نگیک بزری کردوو،
 به‌و شپوه‌یه:
 مه‌راق داویه‌ به‌ مه‌راق و پسته‌ به‌پسته‌ی دواتری سپاردوو
 ناویک.. تیلماسکی ئه‌ندیشه‌ی هه‌تا ئه‌زله‌ درێژبوته‌وه
 سه‌رزاری پرپوه‌ له‌ پونگ،
 جا ناویک به‌س نییه‌؟
 ئه‌ی شه‌و! ته‌لیسمی بۆنه‌کان بکه‌وه، قژیان په‌خش که‌ به‌سه‌رشان و مل،
 بۆنی له‌ش ده‌روا به‌ناو بۆشایی وجودا.
 پرچی بۆنه‌کان بکه‌وه،
 مردوو‌ه‌کان ده‌میکه‌ چاوه‌رپی بۆنیکی وان.
 بکه‌ره‌ تریفه‌ی بانگدانیک له‌ بیابان دا
 بمه‌ مه‌رقه‌دی حه‌للاج و بمووسینه‌ به‌داری هه‌قه‌وه
 بکه‌ره‌ په‌ریکی کریشنا به‌بالی زه‌رنه‌قووته‌ی خه‌یاله‌وه
 بمه‌ باخه‌لی ژنانی تاهیتی و شان دادانی
 ره‌نگی سووری به‌یانیشیکی (گۆگان) له‌ به‌ر ده‌رگای کازیوه‌دا
 بکه‌ره‌ خه‌ونی ئازادی بالنده‌ییک، ده‌نووک نه‌دا
 له‌ ده‌نکه‌ جویه‌ک نه‌بادا بیته‌ کۆیله‌ی کێلگه‌کان،
 بکه‌ره‌ ناماقوولی کامۆ له‌ که‌ناری جه‌زایردا، بمه‌ ده‌ست شمشیریک له‌ هه‌راکیریدا.
 ئه‌ی شه‌و... تکایه‌ پروت وه‌رگیره
 سووره‌ه‌لگه‌راوه‌ واده‌ی هاتنم
 سویریوته‌وه‌ گه‌رووم هه‌ینده‌ی بانگت بکه‌م: ئه‌ی ناو!
 به‌ ناویک ده‌ست پی‌ ده‌که‌م، هه‌ر په‌رێزکی پۆله‌ مه‌لیکمی به‌سه‌ره‌وه‌یه.
 ده‌رنگه‌ بۆ فرین
 ئیواره‌ تیترواسکیک یا له‌ قله‌قیک
 له‌ گوئ ئاوان دا: له‌ دار گه‌ز ده‌پرسی
 ئه‌نگۆ شتیکو نه‌دیوه
 هه‌ر هه‌ینده‌ی گوێزیک
 له‌ شه‌ودا هه‌لتۆقی؟

هەر هیندهی دهنکه قاوه بییک به سهر تالی مووی عه زاب و
 هەر هیندهی خرۆشان بییک به سهر ته لی ته ماشاوه؟
 چاوی ئه سستیره ی جه دیبه و
 لاسکی نه عناع به بۆنی ده که وی، نهینی شه و
 له بن گو مه ناوی کدا به و
 ئه و گو مه له چاوی کی زهردی مه یله و قاوه بیی دا،
 زارکی بایه کی سهر ساری به سستۆ ته وه، له کونی ئه و چاوه دا
 کو تریک ده فری
 لافاویک وا به پتوه به .
 من هه قی قسه کردنی ره هام داوه به ناو!
 ئیستا مه لیک دی و بایه ک دی و بال لیک ده دا
 به ناویک هەر هیندهی دهنکه گه فیک
 به دهنوکی کو تریکه وه
 بانگی شه و ده که م، جه ره پریوه له سیحری ناویک
 ناویک به زه حمه ت ده گبری ماسی حه رفی بزوینی
 به زه حمه ت له فرین ده که وی خالی سهر و خالی ژیری
 تووکی پره له مه راقی ده برین و له پشت
 هه وری زه عفه ران دا
 کلو کلو دینه خواری حه رفه کان و له به ینی مه عنادا
 کامیانه:
 ناویک پراویری شه وه
 یا شه وه پراویری ناویک؟

گیچه ئیک له گه ل خۆمدا

ئیواره گولی مووی وردی ده کرده به رگی کتیبیک،
 بالندهی خورمایی بن بال زهر
 لاپه ره کانیا ن هه لده دایه وه
 له یه که مین لاپه ره دا:
 پاله وانیک
 به سهر پشتی بارگیرتیکی له ر و بیکه لکه وه به
 کو شکیکی قاوه بیی که وتۆ ته لاشانی گردیک و
 چراکانی داگیرساون
 که ده ته وی بجیبه ژووری
 ره مه کان بو ت را گیراون
 مو سیکا ده ژه نری
 تاریکی پی به پی نزیک ده بیتته وه
 کاهینیک
 حیکمه تی ناو کتیب به و گو له وردانه ده لی: های!
 ئه و سه رده مه چ سه رده میکه:
 وه رزیری ده چی به گز چه قیندا
 گه پیده بی...
 هه روه ها دیوانه و
 ئه نتیکه ناس و گه وه هر ریژ
 ده چن به گز په روانه ی حه قیقه تیکدا
 هه ر سه رده مه و دۆن کیخوتی
 وه همیک ده یکوژی.
 ئه وانه مه لی وردیله ی گه ردن سپین
 ئه من گویم له ده نگیانه
 له ناو وه رده کانداه جریوتین.
 بایه ک دی بایه ک

ھېتلا ئەھلى كۈنى دىواران تېككەدا
 موو بە سەرى پىياوانەو ھە ناھىلى
 ھېلكە لە سكى ژاندا پېس دەكا
 تۆزى سوور ھەلدەدا.
 كىتېك
 لە سەر مېزىكى فۆرمىكى
 بارىك و درىژدا
 شەر دەكا لەگەل شمشىرىك.
 لە دۆسىھى كەنىسادا
 پالەوانىك بە رۆما پىدەكەنى
 ئەو دەلى:
 ئازادى لە دەريا جىتى نابىتەو
 من لە ژىر دار زەتونىك دا
 دەبشارمەو!
 رۆژى ئەو كووپە دەردىنم
 مولكى جىھانى پى دەكرم!
 بەو شىوہى
 لە مەرقەدى ھەللاجىكدا
 چوارىنەبەكى خەيام و
 لە ھەسىبەتەكانى بوزا
 مەولانايەك دەردەكەوى.
 لە لاپەرەى دووھەدا:
 بالئەدە بەخەى جەنەراللىك دەگرن
 دوگمەى ئالتونى سەر شانى
 رادەپسكىن
 بالئەدەى بچووكى ھەر ھىندەى
 ۋەنەوزى ئەستىرەبەك لە شەودا
 جۆرە شەرىك بەرىا دەكەن

لە رۆمانىكى كۆندىرا تەماشى
 سۆرىكى ھەرام و
 پاشماۋەى زەردىكى تىر دەكەن
 بە سەر بۆنىتى ئۆتۆمبىلى پۆلىسى نەھىيەو.
 ئەو بالئەدە وردىلانە
 شەرابىك لە بنى كووپەدا دەدۆزەو
 ئەو شەرابە سۆزبۆتەو لە مەراقى پىاللەبەكدا.
 لە كىتېكدا، كە ئىوارە گوللى مۆرى /
 كىرەتە بەرگى
 (ئەو كىتېبە ناگۆرمەو بە كەشتى نوح، من وتم)
 پالەوانىك بە پىشت گاجووتى ناۋنىشانى ۋەھمىكەوہى
 زەوى نارنجى ناۋ تابلۇى /
 رۆخ ئاۋىك دەكىلى
 ماسى خال خالى كلك سۆر
 لە ناۋ ئاۋەكە دىبارن
 ئەو گىبانلەبەرە زىنگ و دەنگ خۇشانە!
 شەرى من و ۋاھىمە خۇش دەكەن لە ئاۋدا.
 ماسىگىرىك
 بەسەر پىشتى تەختەى شكاۋى بەلەمىكەو
 چەند ساتىكى تر شەپۆل دەبىخاتە بن خۇى و
 دەيدا بە تاشە بەردىكدا.
 لە كىتېكدا؛
 لە بەرگەوہ بۆ بەرگى پىرە لە بۆنى پەرىزو
 جوقە جوقى مەلى وردو
 پەلكى گىا
 لە دوا دىرو دوا لاپەرە و
 دوا كىتېدا
 گىچەلىك دەمىنىتەو

له بنی کویه دا

شهرابیک سۆر ده چیتته وه.

به و شپوهیه

ههر سهرده مه و

کتیبیک ده چی به گژ شمشیریکدا.

ئه و کتیبه،

جاریکیان دۆن کیخۆته و

جاریکی دی په لکی گیا.

جوانییهکان

چاو درۆتان له گهڵ ناکا: شاریک له عاجی سپییه
چنراوه به دانهی یاقووت و بهردی چۆته ناو خامۆشی
دیوارو ده رگای چۆته ناو مت بوونی کیلیل و په نجه ره ی
چۆته پشت بیتدهنگی په رده وه.

یه کهم چرا کئ هه لیکرد؟ یه کهم با

به پشتی زستانیکی قه مپوره وه

کئ هینای؟

چاو درۆتان له گهڵ ناکا: شاریک ته و او شین ده چیتته وه

له چاوی ژنه کانیدا، دهستم برد بۆ گۆلی شیلانی

چکۆله ی باخیکی؛ له و ساوه بوئی ژنیکم لئ دی

ژنیک که پیشتر به ته نیا ده ژیا.

چاو درۆتان له گهڵ ناکا

له ش پره له خیر و جوانی. گه لایه ک به دهنگی باریک

بانگی کرد: لکه داریک گرژ بۆته وه، باخ ته و او

شله ژاوه له ته ماشای میوه ی خۆیدا، به هه مان

شپوه ژنیک، له ناوینه وه ته ماشای خۆی ده کا.

پیاویک قۆچهی کراسه که ی بۆ داناخری

ههروه ها بوئی ئه م به یانییه

له به یانییهکانی تر ناچی.

دهم ته رپوه به تامیک، ئه و تامه له کویه ی

خه ونیکدا ببۆه شه راب، ئه و شه رابه،

ژنیک به گوانی هه وریکدا نارد بووی.

ژنه ته نیا که نووسی بووی:

تۆ ئه و شه رابه ی

له شی من

ده خۆیتته وه و خه و ده بیینی

ههولیک بو کوشنی کات

کات دوو بالی کراوهیه له شپوهی قهفه سیکدا

ههولیک بو کوشنی کات
 وهزرتیکی تازه چاوه پرتی دهکا
 هدیها، کات هه مووی
 بهسهر ته نافیته که وه
 نهویش شل شل بهسهر لافاوتیکه وه
 نیوهی سنگی هه وره کانی به دهره وهیه
 نیوهی قوئی شه وه کانی رووته
 نیوهی پشتی ههوا لیتیده دا.
 وهزرتیک ته نیا ماوه ته وه
 سهرم ده خمه ناو شه پۆلیکی
 نازانم ته منی شه پۆل چون ده پتوری،
 من مه به ستمه سه رتکی لیره و
 سه ری تری له باخه لنی
 ژنیکیدا کات بکوژی
 به تیری ژه هراوی.
 ده لئین کات له ناوتیک ده چی
 شه پۆلی خوی به خنکیننی
 یا له ده ستیک ده چی
 سیوی ناو له پی به تال کا
 ناو له کوئی و
 ده ست له کوئی،
 سه ر و سه لیه و گه وه هری کات
 کوشتن له کوئی،
 نار هه تی زه ردی توخی نیوه رۆیه کی
 هاوین و

هاژه هازی چرکه ژمیر
 رۆژه رپییه ک ده رۆی
 به گوئی چه میکیدا
 دچوو خوارئ
 که ده گه یشته سیبه ری
 نه سپینداریکی نه و چه مه
 په لکه بو خۆشه کان
 تووکی نه رمیان
 به ئاسته م
 بهر مل و لاروومه ت و
 جپی ترمان ده که وت
 په لکه ته نکه کان
 با وه شینیان ده کردین
 له ناو به یانییه کی
 شه را بیدا
 ده له رینه وه.
 نه و په لکانه
 کات هه لده خه له تین
 کات ده گه وزین
 له ناو که سکیکی خال
 خالی پرته قالیدا.
 چرکه ژمیر له لای راست و
 سه عاتژمیر
 له لای چه پم

له و خه وه دا: ده چیتته کلێسایه ک و من له وئ
 له په یکه رتکی مؤمدا، چارۆگه ییکی شینی توخم
 به سه ره وهیه، چاوه رتی مندالیت ده که م
 بیخه مه نووری خۆمه وه.
 به و خه و نانه وه من ماوم
 جله کانم به و خه و نانه وه،
 به و خه و نانه بالیف و دۆشه کم
 پر ده بن له بوئی خۆشتر له شه راب.
 هه ر هینده ی چرایه کم به سه ر لقی دره خته کانتانه وه
 ته ماشا: هه ر هینده ی سو فیله که یه ک و
 ده چرپینم به نه رمه ی گوئیچه که تان دا:
 نه و مه مکه نه سبیس بوون هینده ی
 سه ری پوچ بیانکه ن به سه رین.
 چرای مال م کز کردوه هه ر هینده ی ده ستیکی بچووک
 ژنه ته نیا که نامۆژگاریم ده کا:
 له لای باخچه وه وه ره ژووری
 با پیت به ناوی گیا ته پئی
 له بیرت نه چی که هاتی، جله کان له لای کوکوختی
 ژیر هه یوان دانئ
 له سه ری سه ره وه، من له په یکه رتکی مؤمدا
 عه شقیکی کتوی ئالاوه له له شما
 چرا خۆم لیبدا به تیشکی ناوس ده پم
 له بیرت نه چی، دوو چاوی ره شی توخ ماوه
 بو دیتن و چاوه درۆناکا،
 من جوانم فره جوانم
 له چاوه پروانیتدا.

دیفه تم دا بهو دوو سهوله باریکانه
 ناگه مه تهوسه ری ناوه که
 به تاییه تی
 باران، سه ری ناو و بنی ناوی
 هینا بوه یه که
 بو هله لپشتنی
 سوزیکه ده ریایی.
 من ته او دلنیا نه بووم
 سروشت تا کوئی
 له گه لما ده بی
 تاکه ی پشتم نادا
 به کتوی به فرینی ئوقیانوسیدکا.
 دوانزه تیر و خالتیکی
 رهش و سیره بییک
 دوانزه چوله که و چلتیک و
 په نجه ره یه که
 دوانزه عشق و کچتیکی
 پارچه له
 چۆن ده گونجی
 له دوانزه مائی جیادا
 من مالتیک بکه م به مائی
 حه قیقی خوم؟
 دینگ دۆنگ
 دۆنگ دینگ
 له م ماله وه بو ته و مال
 ته و کراسی به فر ده کرپی
 ته و جانتای پر له بروسکه
 ته و گوره وی خوخی تووکن

نا نارامی مژووی سوور و
 مردن له کوئی؟
 رۆژ ده پشکوئی
 که ده زانی من به پروه م
 نیوهم تاریک
 رۆن بوته وه نیوه ی ترم
 نیوهم حه لال حه رام بووه
 نیوه ی ترم
 ته ماشا: به ره یه که که وتنی
 ژیان و مردنم له شتویه
 دورگه بییکا دا دریز بوته وه
 تا خه یال پی پی خو شه
 هه ر به رده و پی به پی ده چینه
 ناو ناوه وه.
 ته و مه نتیقه هوزار نایزانی
 له ناستی گولدا
 هیشتا با فیری نه بووه
 بو دیتنی ده ری
 نه گینا
 گیتز ناخوا له معنای گیتزه لوه که دا
 شیتانه خو ی ناسووی له پهلک و
 په نجه ره و
 جلو به رگی هاتوچوکه ران.
 به چه پدا بروانی چاوکی توخ
 به یانی ده پیوی له رۆخی ناسماندا
 ده نگتیکه فه یروزه یی ده که وی
 پوری شیعریک هه لیده گری
 ده بیاته ناو پوش و په لاشی زمان و

تهوی تر پیتلاوی
 هه ور و بهوشپوه به
 میلی بچووک
 ده نووک له ناوی
 گه وره وه رده دا و
 میلی دریش
 ده نکه پووشکه هه لده گری.
 که به یانی دی ده بینتی،
 هیتلانه به که خو ی
 هه لخستووه به داره وه
 زه رنه قووته ی حه زتیکه نوی
 مل ده ر دینتی له ناو چیلکه ی
 هه لچنرا ودا.
 به یانی پی او یکی شه هوانی و
 ئیجگار خورته
 به ژنیک و دووان و
 په نجه ره یه که و
 باخچه یه که ناسه کنی
 لانی که م وا ده رده که وی
 کاتتی به و هه موو گزنگه
 شه به قییه وه دی
 به و هه موو ره نگه تاوسی و
 ته و لینجه نیرانه ی
 لیبی ده رژی.
 فرزند ه کانیشی که وتوون
 به دیار بییه وه
 به یانی باوکی ناشه رعی
 هه موو کاته کانه

قافیه ده یه وی ونیکا له ناو
 مه نتیق و به لاغه دا
 کیش به هه مان شتیه بیشکتینی
 له ناو برکه و ته فعیله و
 په نجه ی پر له نه نگوستیله دا
 که چی نه زهل له و سه ری سه ره وه
 بیتاکانه ته و قسانه ده لیته وه
 که قه له ره شیک و تبووی
 لای نه دگار تالان پو:
 ته وه ی رۆی ناگه پتته وه
 ته وه ی بزر بو، بزر بو...
 به یانی به سه ر دیواری حه وشه وه
 دپتته وه ناومان
 ده نگه بلندی کوتر باسیک دی
 چند چه لویه که دوا ده که ون
 بو ژه نینی وه رزیکه نوی
 ده ستی سپی پر بازن و
 له شی ته او له کافور
 خه ونی میتخوش میتخوشی ته او
 به جلی ته نکه شه وه ده ینه ده ری
 گولنه کان ریک ده خه ن له ناو باخچه دا
 تا زه ریف گو تیان له ده نگه
 چیا نشین و که وه دنیان نه بی
 که به هات و هاوار ده گنه ناو شار.
 گو تیم له ده نگه ته قه ته قی
 عه ره بانه ی خو ر گرتوه
 له دوور پانی نیوه شه و
 نیوه هه ور و نیوه بارانه وه دی

به هه مان شپوه و بۆ هه مان مه به ست
 باوکی ناشه رعی
 هه موو بالنده کانه .
 دینگ دینگ
 دۆنگه دۆنگ
 له وه سفی کات و خوتینده وه ی
 هیله کانی ناو له پیدا
 سیحریک ده مار ده مار ده کشی
 له ساده یی گه لایه کدا
 بۆنی ماستیکی سووتاو دی
 دیاره ده ماری زهوی جولاهه ؛
 نه و بۆنه حه زکی کۆنه
 له جیتی خۆی ده جولینیی
 نه و کاته ی به سه ر پشتی
 گر دیکه وه
 ته ماشای ده شتیکی رووتم
 ده کرد :
 نه ولای ده که مه باخ
 نه ملای ده ده مه دم چۆم و
 قامیشه لان بۆ با و نه شقیبا و
 ناژه لی کیتی .
 هیتنده باسی کاتی سپی و
 کاتی رهش و
 کاتی هه ور و
 سیحری په مه یی کاتم کرد
 له تیکی سروشت ده وریدام
 له شپوهی سه عاتیکدا
 چرکه ژمیر به ده وری داری

تا نه و وه خته ی ده نگیک
 ده نگیکی ته و او نه بیسراو
 له بن سواندووی نه رخه وانیدا
 ده خه وی و
 چه شنی چلووه ی روونای
 به سولا و که ی به یانیدا دیته خواری
 دهنگی ناو چۆنه له ناو ده ماری
 گه لادا
 یا دهنگی با که ده خرته ناو
 کونده یکه وه
 هه لده گیری بۆ وه زکی درهنگتر و
 هه ژانیکی به گوپتر
 نه و دهنگه وا خۆی ده نوینیی
 له لای مندا .
 رۆژگارم له کردنه وه ی قۆزازه ی
 ئومیدیکه وه ده ست پت ده کا
 تا که وتنه خواره وه ی کات و
 ده رکه وتنی نا ئومیدی ته و او
 له کۆلانی هه وریکی
 چلکندا .
 ماوه ییک ده مویست
 کات به حه بیکی که بسول بکوژم
 نه و حه به پیری کردبوو به گۆجانیک
 بۆ رۆیشتن به سه ر ناوی مندالیدا
 یا خه وی دزیبوو له چاوی زریانیک و
 کردبووی به چاوی مندا
 یا پیکیک له عه شقی
 رابر دووی هینابوو

سپوتیکدا ده خولیتته وه
 سه عاتژمیر دوا ی ده که وی
 بۆ با خه لی حه رامیکی
 لاسوری گه یبوو که له شاخینکدا
 که له کتیویه ک خۆی لی دابی و
 هه لیدابیتته خواره وه
 نه ویش خۆی به چلی
 کاتیک گرتیبیتته وه
 هه ر جاره و به شیکی
 نه و مپوه گه یبوه
 مردن ده کوژی به تامی سپوتیکی
 ته ماشا : نه و سپوه
 له م شیعره شبنه دا
 کات ده کوژی
 دوو چاوی ره شیتی .

خستبوویه سه ر لیتی شه و یکی داهاتوو
 نه و شه وه نه ده چوره ناو رۆژگار وه
 له و ناوه ته ریبوو به دهستی
 یاخی بوونیکه وه
 نه و حه به کاتی ده کوشتم
 له بیتکاتی قه فه سیک شکاودا
 که له شپوه ی بالیکی کراوه
 خۆی ده نواند
 له سه ر تخوی خوتینیکی رژاودا
 دلۆپه خوتینیک ده بریسکیته وه
 من به دیار نه و رهنگه سووره وه
 وه ستاوم
 داوای حه قیکی کۆن ده که م
 نه و خوتنه نه روا من نارۆم
 کات به و خوتنه وه ده کوژم .

فەلسەفەى پوۋچى

بەلەمىك بەسەر پشتى ئاۋىكەۋە
شەر دەكا لەگەل شەپۆلى
ماسىگرىك لىيى دەخوړى و
هەزار و يەك خەونى ورد و
خەونى گەورەى
دەنووك زل و
دەنووك بارىك
بنبال سىپى
سەربال تارىك
لەسەر ئاۋى دىن و دەچن
مل دەدەن لە هەورو پاشان
لەسەر رۆخى بەلەمەكە دەنیشنەۋە.
ماسىگر قولاڭ دەهاۋى
ئەو پەتە لە هەودا و
حەسرەت و
ئاھوۋە لە ناسىكىدا
لە بن ئاۋى عەينى مارە دەفیشكىنى
يەكەم نىچىر كە دەيگرى
قورس دادى دەستى راۋچى و
رەوتى گەمبە و
خەونى فرىو و
ماسىگرىك...
بەسەر پشتى بەلەمىكى گرانەۋە
خاۋخاۋ دەرۆن بەدەورىدا
هەزار و يەك ماسى گەورە و
ماسى بچووك

يارى دەكەن لەگەل شەپۆل
نە فىشكەى قولاڭ قورگيان دەگرى
نە ماسىگر سەرنج دەدا لە دىمەنيان.
ماسىگرىك... جوانى هەموو ماسىبەكانى
بەپوولەكەى ماسىبەكى گىراۋ نەدا
بەو مەنتىقەى، هەزار چۆلەكەى سەر دارى
ناكەن يەك چۆلەكەى ناۋدەست
نەشئەى هەموو ماسىبەكان لە فرىندا
ناكەن برىقەى ماسىبەك لە ناۋ تۆردا!
ماسىگرىك...
بەسەر پشتى خەۋىكى كوژراۋەۋە
شانى داۋەتە رۆخى بەلەم و
ماسىبەكى گەورە هېندەى خەونى شاخىك
بە پشتىبەۋە،
تېشكى هەتاۋى لى دەدا
دەلىيى شارىكە دەبرىسكىتتەۋە.
چى بكا ماسىگر چى بكا؟
هەمىشە خەۋنىك،
بە تەنبا خەۋنىك تا بەيانى دەمىنيتتەۋە،
لە ناۋ هەزاران خەونى جودادا.
ئەو كاتەى مەلىك دەپىكرى
دەيان مەلى دەورى دەفرن بەحەۋادا
ژيان هەمىشە رۆخىكى ديارە و
ئەوى تر بزرە لە ناۋ عەدەمدا.
ماسىگر چى بكا؟
چارەنووس خەونى پوۋچ دەدا بە گۆچكەى
مىروولە و
ماسى بچووك و

له شهويكدا

له شهويكدا
قان قان باخچه ي زوقم گرتوو
سهريان خستوتته كوشى پروبار و
كپ بووه كولانى خه رخه شه و
جهسته ي مهل و عاشقانى ،
په نجه ره يه ك له پشت په رده وه
دیمه نيك ده شاريتته وه
ژنيك كه پيشتر به ته نيا ده ژيا
له ژووريكي چولدا خوي كوشته .
به يانى په لكيتك سوراخي
شه ونى نه نديشه ي شه وانى
خوي ده كرد له باخچه يه كدا
دهشت و دهر پرسى يارى بونى
غهر بيكيان ده كرد
له ش پرسى يارى به فرتيكي ده كرد له روجى ،
تا دا پيوشى و
له ژيريا تاميكي خوش بگرئ
وهك هيشووي تريهك پرسى يارى
له كه لى زستاندا گير بووبى
ره ز ته واو شله ژا به و چه شنه
له ته ماشاى بهرى خویدا ،
نه و ژنه له سروشت ده چوو
له گورينى وهرزه كاندا ،
له شهويكدا
وهكو تاريكى نه رم و لووس

مرؤى به سته زمان .
خه ونى نان ته واو جياوازه له خه ونى تاگر و
خه ونى نه ههنگ و
هه لئ و
سو په رمان ته واو جياوازن
ماسيگر چى بكا ؟
خه ونى نه و چوتته بن پيستی ماسييهك ،
رايده كيشى به دواى خویدا
له و بهينه دا شتيك نه ماوه بو موغامه ره
شه ر له گه ل چى بكا ماسيگر ؟

کشا بۆلای سپیڭده له سهرخۆ
 ژنیک بهو هممو قهناعه تهوه
 پهرداخى پرکرد له ژههرى گولتى زهره
 نهبادا مهست بى به سوورى تاريكى
 شهوهکانى.
 له شهويکدا
 دلّم ليدهدا بۆژنیک
 ئەوشه رابه به يادى ئەو دهخۆمهوه
 به يادى ئەو
 له سهر دۆشهكى سېره دهخهوم
 دوا سهرنجم دهبرمه کونى دهراگه و
 ئېستاکه نا ئېستاکه دى،
 ئەم شهمهيه شتيک پروودهدا
 ههسارهيهک له مهدارى خۆى دهردهچى
 گولتيک بۆنى بزر دهکا
 چاو ئەو ديوى بينينى خۆى
 بال ئەوسهري فرينى
 هممو شتيک ديوتىکى خۆى بزر دهکا
 شهو رۆژتيکى
 پشت پيشهوهى
 پهلك بهرى لاي دهمارى
 دهست ناوله پى
 هممو شتيک هممو شتيک...
 ئەم شهمهيه شتيک پروودهدا
 کهس دهسکاري سپيڭدهى ئەو رۆژه نهکا
 کهس نارنجى ئيوارهى نهگوشى
 کهس شهوى نهباته سهرجيگا،
 له شهويکدا

بۆنى ژنیکى تهنيا پهرت دهبي
 له دهشت و دهر و ناو شاخهکاندا
 من دامينى ئەو بۆنه دهگرم
 له بيرم نهچى،
 ئەم شهمهيه شتيک پروودهدا
 ژنیک...
 قۆچهى کراسى شهو دهکاتهوه
 به ديار دهکەون ئەستيرهو،
 له وپهري سارديدا دهبريسکينهوه،
 له شهويکدا
 پهنجه ريهک تا بهره بهيان دهسووتى
 ژنیک، له ژوورتيکى چۆلدا
 ديتته دهري و له گەل بايهكى سارد، ئيجگار ساردا
 تیکه لى بيدهنگى کۆلان و
 خهوى دار تووهکان دهبي،
 له شهويکدا
 که کهس به دهرهوه نييه
 ژنیک که پيشتر به تهنيا دهژيا
 مردن دهکا به کهسى خۆى.

گه لاڳانی سهر شؤسته

له ديوانی «شهوی دووهم» دا هندی هه ناسهی شیعریم بالا و کردبووه وه له ژیر هه مان ناونیشاندا، که بریتین له سکیچی رۆژانه و هندی ورده سبهرن بو جوانییه کی خیرا و ئەم چهنده گه لایهش ده چنه پال هه مان ئەزمونی شیعرییه وه و ئەنجام هه هه موویان چلیکی شیعرین له درهختیکی بچکولانه مدا.

شهرم

هه ناریک خۆی شاردۆته وه
له په نا ئەستیره کاندای
سۆرپۆته وه ههردوو کولمی
له ژیر په نجهی گه لاڳانی.

مهراق

خۆرپکی مۆر
چۆته بنمیچی خه یال و
هه رچی ده کهم نایته خواری
خودایه! دلێ ئەو خۆره نهرمکهی
ئەو له وی بمینێ
خه و ناچیتته چاوانمه وه.

بیاننه

تیشکی هه تاو بیزار نابێ
لهو شه قامه وه بو ئەوی تریان
لهو بانه وه بو ئەوی دی
له سبهری ئەو داره وه بو سبهری داریکی تر
مهراق چۆته ناو سووری خوینیییه وه

تا ئیواره، بهو شیوهیه
سهر دهکا به هه موو شوینیکدا.
هه تاو له هه تیوو پیک ده چی
مالی نه بی
هه ره شه وه له شوینیک بنوی.

درهوشانه وه

هه ره حوکه مه و
ئه نگوستیله یه ک دهیسورپینی
من گولی میخه کی سوورم
خستۆته نیوان په نجه کانه وه.
هه ره حوکه مه و
کورسییه ک دهیگپیری
من له سه ره فه رشی گیا دانیشتوم
حوکه می ئەستیره یه ک ده کهم
له وسه ری دنیا دا.

سهره نا و کۆتایی

بو شتیک ده گه پیم نه ژمیردری
هه رچی هه یه له په نجهی پی تا ته وقی سه ره
له ئه رزه وه هه تا ئاسمان
هه ره هه مووی ده ژمیردری.
ته نیا شتیک که نه ژمیردری
ئەو شته یه
که جارپیک دی و نابیی به دوان.

بزرگوونی ناویک

هوسپين

دهنگى دەرگاىەك دى دهنكى دەرگاىەك
شەو لە پشتىهه وه وهستاوه
دهنگى بايهك دى دهنكى بايهك
كتيبىك لەسەر مېزه كه م
پەرەكانى به خيترايى هەلده داته وه
بو شتيك ده گەري.
مېژوو ناگر ده كاته وه دواى كوشتنى
رۆژەكانى.
شەويش په نجهى ئەستيره كانى
خۆى ده قرتينى.

ناخم لقى شۆره بيبكه
به تووندى
سەرى خۆى له ئاوى
چه مه كان ده دا
بو شووشتنه وهى برينىكى ئيجگار
كۆنى.

هوسپين كه وتۆته لاي چه پيم
خۆر له لاي چه په وه ئاوا ده بى
هه ورى سوورى
دهشتى شينى
زەرد و رهشى ئيوارانى
به لاي چه پدا لار ده بنه وه.

هوسپين كه وتۆته لاي سەروو
جوانبى به ره و ژوور ده بنه وه

سەره تاي گريان له وسەر هه وه
دهست پيده كاو
به و زوانه ته واو نابى.
من كه وتوومه ته ته نيشتى دۆزه خ
هەر له بهر نه وهى ته مه نم
گه يشتۆته سەرووى چل و
هوسپينم نه ناسيووه.
ئەى ئاوا!

چۆن توانيت بچيته ناو گيانى نه سره وتى
رووبار و
هوسپين تينوويى؟
زمان چۆن پڙا،
بى فېريونى ناوى هوسپين؟
چۆن ده ستت شووش و ده ستنوئيت
هه لگرت و شمشير و تير و پم
به لاتدا تيبه پين
فرميسك و برين و نازاريان
لات جى هيشت؟

زه وى چل رۆژان گريا و تو ئاگات لى نه بوو
خۆر چل رۆژ گيرا
بالنده چل رۆژ دهنوكيان به سترا
چل رۆژان ژنيك ئاوس نه بوو
مندالتيك نه هاته دنيا وه
پياويك نه چوه سەر جيگه ي ژنيك
چل رۆژان خوا به ته نيا مايه وه.

دهرگاي به ههشت له گۆريكه وه دهست پيده كا
دهرگاي برين بو ناوه وه ده كرتنه وه

رۆشناييه كى ئىجگار كز دېته ده رى
 عاشقېك ده چېته ژورى و
 به هه شت يه كجارى داده خرى.
 ئاوى فورات به سهر گۆرى خوشه ويستىكدا
 خوړه دى
 ئاوى فورات
 له كه ره لاهه پر ده بى له بۆنى
 ده سته سېرى عاشقان و
 پر ده بى له مه ووال
 پراوپر له قولپه قولپى خوېنى تازه
 تا ده گاته دوا خالى سنوور
 سهر بازېك نه و خوېنه ده پشكنى
 دللى حوسين له ناو له پيدا لېده دا
 ده يناسيېته وه
 سهر بازېكى شيعه لېتى تېكده چى
 كېهه يان دللى حوسينه و
 كېهه يان دللى خو به تى.
 چەند پەرىك لە گۆلى كاغەز
 ماچىكى دەمى حوسين و
 غەدرىكى زەردى خەت خەت و
 خال خالى رەشى (كوفە) يان
 لە سەر نىشتىبوو ،
 گۆلىك لە باخچە كە ماندا رەش دە چووه وه
 داىكم ناوى نابوو: حوسين!
 ئەو گۆلە شەوان دەبووه خەون
 دە چووه ناو چاوى تارىكى مېژووه وه
 تا بە يانى بە سەر تەلى ئاوازىكى غەربه وه

خولياكانى بۆ ده ژه نيم
 پيمان دهوت: شينى حوسين.
 پاسه كان پرن له هه ور
 رېگا پرە له سېبه ر و گۆلە كېوى
 پايسكل سوارىك
 نامە يەك دە خاتە سندووقى پۆسته وه
 لە سەر زەرفە كەى نووسراوه:
 بگا ته دەستى ح.....
 تكا يه رامكيشه بۆ لای خۆت
 بە بارانى غەربى سەر شۆسته كان و
 بە گەردى بە يانى خۆت تەرم كە.
 مېرووله يەك بە و پېيه گچكانەى
 دە گاته بە هه شت
 ئەسپ سوارەكانى كوفە ناگەن
 ئەوانه ويستيان نوورى خوا
 كړنووش بيا.
 (پروقيه) داواى كرد باوكى ببينى
 سهرىكى پراويان
 لە سەر سېنيه كى مس دانا و
 پېشكە شېان كرد
 تا بە يانى دللىكى بچووك باوه شېنى كرد
 كەس چاوى نە برېيه چاوى
 كەس زمانى نە گەرا، بېرسى:
 ئەو شمشېره كېهانه دلرەق وەشاندى
 سەرى چلېكى كەسكى برېيه وه
 سەرى رەشه با لە كۆتوه پرا؟

سهري ئاو چۆن دهبري،
له كووشي رووباردا؟

روقيه داواي بووكه شووشه ي ليكردبووم، حوسين وتي
من مانگيكي چواردهم بۆ نارد
تا كهس په نجه ي بۆ دريژ نه كا.

پيش نويزي به ياني رۆژي ده ي موچه رهم
سه رم كرد به ژير چادري بيوه ژنيكدا
چادر بالي خوي كرده وه
مندالتيك ده مي تازه پشكووتوي
نابوو به زامي كراوه ي مانگيكي وه
په نجه كاني سوور ده چونه وه
له بين گه لاي له ش و لار و
دلۆيه خوي نيكي به هاسته م
به لاي چه پدا هاتبووه خواري،
خۆر چۆكي خسته سه زه وي
له و كانيله به ي خواردوه تا مه ست بوون
هه ر تاميكي هي مه مله كه تيك و
هه ر قوميكي عاشورا ييك بوو.

ده نكه خورمايه ك كرابوو دوولت
له تيك ي حوسين بردبووي.
چادر بالي ليك كرده وه
خه ناو كه به كي قزمي تاريك پچرا
به ياني خۆري خۆي كوشت و
ئه و ناوه پر بوو له مۆري و مه رجاني مه عنا
له تيك ي خورماكه مابوو وه
خوا خۆي خواردي و
زه وي بۆ ساتييك نارام بووه وه.

هه مه دان

له يه كه م سه فه ردا:
هه مه دان له هيلكه به ك هاته ده ري. من نه م كشاند
فالگره وه له بابل هاتن و وتيان:
بالنده كه چي به سه ر هات؟
ئه ندازيار له يو نان و
نه قار له ميسر و وه ستا له عه دهن
دارتاش له چين و ديوانه له نيشابور
كه س سه ري له و هه موو
جوانييه ده رنه چوو
ئاو ده يوت له شيوه ي رووباريك مه
هه ور ده يوت كتومت بارانه
خۆر هه مان قسه ي ده وت و
قومي ده يوت و
سيسنه ي خه ت خه ت ده يوت و
برووسكه و هيشوو ه تري و
نارنجييك ده يوت و
شه راييك له ناو پيال وه ته ماشاي كرد
به رد به ده ست ي خونچه به كه وه
خۆل به ده ست تري فه ي ته ماشايه كه وه
دار له رۆخ ده رباي قه زوين دا
به پشتي تيبترواسك و په پوويه كه وه
كزه بايه ك ده يه ينان
له ژير به رديكي ميديا دايده نان.
دل له دل مه ده ئه ي وه ستاي كه مه ر به ند شيني
دانه دانه مرواري ريزكراو

ئەو ھەموو بەردە نەبوونە شاھانە و
 بۆ مائی عوربانیک چین چین سەرکەوتن ،
 بە پشتی دیواردا .
 ئەو ھەموو شەتڵە نەبوون بەمسک
 لە دەشتی تەتار
 ئەو ھەموو گولە نەبوون بە نەسرین
 لە چاوی کچانی کرمان دا
 ئەو ھیتلکە زەرکەفتە
 نەبوو بە تەبری ئەفسانە و لە رۆخی ھەسرەتەوہ
 خۆی شکاند
 بۆ نەشئە ی شیعریک و
 تەجەللا .

لە یەکەم سەفەردا :
 پەپوولە ی مندالیم دیتەوہ
 رووناکی ئیتوارە ی کچیکی برادەرم
 لە رۆخی شەقامیکدا ببوہ دار باوی .
 لەودییو پەنجەرە ی مائیکدا
 پەردە یەکی مەخمەلی سوور
 چوارینە یەکی لی دەشارد مەوہ .
 یەکەم جار
 لەناو ھەموو ھەمەدان دا
 ریم کەوتە مائی فاتمە
 چوارینە یەک لە بەر دەرگا چووبوہ ناو
 رەنگی شینەوہ
 چوارینە یەک گەلای میتو نوسیبووی
 چوارینە یەک لە چوالە و
 چوارینە یەک لە وەنەوشە

چوارینە یەک و دەو ھەزار
 لەسەر کورسی و جلویەرگ و
 قاپ و پەرداخ و گۆرەوی و
 تەختی نوستنی فاتمە و
 ئاوتنە کە ی ھەلکۆر مابوون .

لە شاریکدا :
 نە پیاو یکم دۆست بوو نە بالندە یەک
 بابا منی بەخۆشەویستە کۆنەکان ناساند
 ئەو منی کرد بە خزمی چنار و
 پاتۆنیاو لالە عەباس
 ئەو منی کرد بە لور و
 مندالی دامەوہ بە گولیک .
 یەکەم جار
 خوا ھەمەدانی بۆ بابا تاهیر دروست کرد
 ئەویش کردی بە پەیف و
 بە عەشق و
 چل چرای چوارینە .

دهقى ئاۋ لە ئاۋىنە

كەسىپك دەچىتتە دوكانى توحفە فرۆش و
تاسىپكى سوور و سوهاو
پەلە بەفرىكى نەشكاو دەكرى.
كەسىپك لەلای بەيانی دەپشكوئى و .
نامەيەك دەهيئى
دل پر دەكا تا باخچە پر دەبى
كەسىپك كۆترەكان نافرېئى
لە گردى شىرىن و نمەگىن
يەعنى دامىتى گول دەگرئ
كەسىپك لە مەستورە دەچى
چەند دەنكە فەپروزەبى ئاسمان
بە عاستەم كەوتۆتە ناۋ چاۋى
تەماشای لاركردۆتەوہ
لاى
كەسىپك .
كەسىپك دەستى خستۆتە ناۋ دەستى
وهرزىكى ئازاد و
گۆزەى گەنجىنەى بن كراس
پر بووہ لە خەون و
لايەكى كەوتۆتە سەر ناۋ
گرفتارە لەسەدلاۋە بەدەستى قافىيە
كەسىپك گەيشتۆتە دۆخى خۆر
بەتايبەتى
كە شىبەر دەستى بۆ دەبا و
بەو ھەموو لەعل و ئاقىق و جورئەت و
غەزەلەوہ

لە بەحرى ھەزەلەوہ
دەبىاتە ناۋ شەوى مەعناۋ
پر لەخۆشى
باخچەكانى .
كەسىپك
ھەموو شتى لە مەستورەبى ئاۋ دەچى
شەبەھى شەوق و
بىئاگايى و
تامى مېخۆشى دەنكىكى و
چاۋى شىبەرىكى شاراوہى ناۋ عەشقى
نېشانەى پرسىبارى
شەو نووستوو بېدار
مەستورە چۆن توانى
دەربايەك بەكۆش ھەلبگرئ؟
يەعنى چۆن جىبى ئەو ھەموو ئافات و
ئامان و
سووتانەى
كردەوہ؟
چ زوو ئەو ھەموو شەپۆلەى خر كردەوہ
كەسىپك سەرى لە شىبەرىك تىكدا
ئەمما بەسىپرىكى
سەد وەلامى لە دەستى نا .

دەرگه و تڼی م...

ئەستیرەیه کی گه وره م دی له شارە زووره وه دههات
دارستانیتکی گه وره م دی
پیرۆزه ئەوهی دی.
شار له بناغه وه دههژی
کتیب له دهنگ و حه رفه وه
مانگ به پرووتی دیتته خواری
دوازه ئەستیره
یه کیان له پتیه ندانه وه دی
ئەوی تر له ره شه م
سیتییه میان له نه ورۆز و
چاره م و
پیتنجه م و شه شه م و
حه وت و هه شه ت
تا ده گاته پوشپه ر و به فرانبار
دوازه په نجه ره ی پرووناک و
دوازه مؤمدان و
په رداخیک شه راب له مسه ری
میتزه وه تا ئەوسه ری میتز
هه ریبه که و قومیککی لی ده خواته وه
له تیک نان
هه ر زاره و گازیککی لی ده جوئی
ژیان به و گاز و لیتو ته ر بوونه وه
ده چری
ئەگینا
من له کوئی و
ئەستیره ی ئۆرشه لیم له کوئی.

مندالەکان

کویه پر ده کهن له ده نکه گیللاس و
گولە عه تر
کوئرتیک له سه ر ناوچه وانم ده نوئی
قه تره به ک خوین
زه رنه قووته هه لیده داته ناو شیعەر و
شیرین ده بی قسه کان و
گمه گم و
گه رم دادی دوا ئیوارهی
سه ر سیداره م.
من ته واو له باوکم ده چم تیترواسکیک وتی
ته واو وه کو ئەستیره به ک له دووره وه دیم
به دار هه نجیریک ده لیم:
به پرووتی به لاتدا تیتیه ر ده بم
تکایه چاوان دابگره!
به گویم ده کا.
به بایه ک ده لیم
له سه رخۆ تیتیه ره
نه بادا لقیکم پرووشی
پیتستم که میتک تاریکه و ئەسمه ر
چالی چه ناگه م دیار نییه
من ته واو له باوکم ده چم
شینم کوتومت وه ک ئەو
جوئی گریان و لیتو کرۆژتنم
کوتومت له دایکم ده چی.
له پشت ده رگاوه وه ستاوم
شه و له لای غه ربییک نووستوم

قسه يه کم پييه و بۆتانی ده گيرمه وه
 من له ناو په نجه کان دا
 نه خشیکم چنيوه ،
 کوتریک ده يه وئ بفرئ .
 دلئ ژنيک په له پهل لي ده دا
 ئه و گه وره تره له لای من
 له كه نيسا
 له سيداره ديمه خوارئ
 له سيزده مين پنجه ره وه
 تيریک دي
 مانگی پروت
 له سهر جيگه كه م ده كوژئ .
 ئه ستيه يه ك دي شيعريكي به ده سته
 مه و لانا يه ك دي ...
 ئه و له كوئ
 ئور شه ليم له كوئ ...

جله کانی سهرته ناف

جله کان لاسایی هه ور ده كه نه وه
 كزه با ده يانگريتي ،
 جله کانی سهرته ناف ده له رينه وه .
 ژنه کان پرته و بۆله يانه
 له ده ست ئه و هه موو بالنده
 چه قاوه سووانه ي
 به ناو كو لانی هه وادا
 بيياك ده فرن ،
 به يئ مه به ست و ،
 به بيانووي گوڤه ند و شتي تره وه
 خويان گيف ده كه نه وه
 سهر جله کان .
 كلووي گيان ده باري
 جله کان رسته ي رهنگين
 له ناو كتيتيكي شيندا
 ئه و ديمه نه به و ساده ييه
 گيان هه لئا كو لي
 له ناوقه دي باريكي له شدا
 يا لانی كه م ئالوزيه ك نانوتيني
 به تا ييه تي
 شتيك پيش ئه وانی تر پیده گا
 له ناو گه رمایی جله کان
 شتيك له كوني قوچه وه ده برسكيتته وه
 شه ر له گه ل هه رمی ده كان له زه ردبوونيدا
 له لووسيدا
 ته و او ده چيته وه سهر توپكلی سبو

له تام و بؤندا ته و او جيا وازه
 جوانی بهو چه شنه زوو دى و درهنگ ده پروا
 نه و کاته ی په لکه کان
 دوگمه ی شهو ده که نه وه
 چلئ به یان بیه کی ماندوو دیته ده ری
 ئیتر با تیکه لئ تیشکه کان ده بی
 له مائى گولدا
 سه رته ناف پر ده بیت له بؤن و هه وهس و
 گول هه همیشه سه رنج بو خو ی راده کیشیت.
 به هه مان شیوه
 بو هه مان مه به ست
 جله تا و وسیبه کان گیف دهنه وه
 په لک رو دده چی به نا و ده ماری که سکیدا.
 جله کان پیروستیان به و هه موو قسانه نیبه
 دیتنیا به سه
 بو نه وه ی نا ئارامیبه ک بیته نا وه وه
 زیوی له شه سپیده بیه کان بیرسکیتته وه
 بیرسکیتته وه پو شته و په رداخی
 له شه ته و او ره شه نه به نو وسیبه کان.
 جله کان... ئای جله کان!
 ده له رینه وه جله کانی سه رته ناف
 هه ر بو نه وه ی به بیانوی سه ما وه
 شه فق بدا و پارچه نه لماسی پروت
 دیار بکه وئ
 به هه مان شیوه ی،
 ده رکه و تنی لایه کی له شی شه و
 له کو شی نه ستیره دا.
 جله کان..

هه همیشه جله کان ته ماشایه کی حه رامن
 ته شقه له یه کی نیرانه
 ته سلیم بوونیکى میبانه و
 شتی ترن.
 جله کان ده له رینه وه
 کزه با ی گیانیکى ماندوو یان تیچو وه
 هه و ده له رزی و
 نا ئارامیبه ک دیته نا وه وه.

ورینگه ورینگ

دلّم پیم دلّی شتیک پرووده دا
من به گوئی دلّی خۆم ده که م
ئه گهر ده ست بیه م بۆ بهردیک
له سه رخۆ ده نوشتییمه وه؛
ره نگه حزیک چو بیته ناو دلّوئیک
یا مهراقیک رژابیتته ناو هیلکه یه ک
له ژیر ئه و بهرده نووستبن.
رۆح جه وهه ریککی ماندووه
له گچکه وه گه وره ده بی.
ئه گهر ده ست بیه ی بۆ په لکیک
به زه حمه ت لیده کریتته وه
ئه و بهه زار داوی قایم.
گری دراوه به چله وه.

دلّم پیم دلّی شتیک پرووده دا
له گچکه وه تا گه وره ده گریته وه.
من به گوئی دلّی خۆم ده که م
ده ست بۆ ههر شتیک هه لبرم
شتیککی تری له پشته و
ئاسمان پیره له ئه ستییره.

له ژیر بالی کوکوختی یه کدا جیم ده بیته وه
کوئریک ده توانی به ده نووک هه لمبگری
چاوئیک ههر هینده ی گول نازنازیک بگریته وه
مه له ی خۆمی تیدا ده که م؛
گچکه و گه وره بی بیناوه بۆ کپیوون.
دلّم داده رژی و شتیک پرووده دا

جوانوویه ک سه ریی ده که وی
من به گوئی دلّی خۆم ده که م
سلاو له دره ختی هه وشه و سندووقی پۆسته و
تۆزی سهر ریگا!
ره نگه مه لیک له و پیه ته ماشام بکا
یا نامه یه ک ده ست بیینی بۆ ته و قه
من هه همیشه ده ست بۆ تۆزی سهر شته کان درژی ده که م
ده زانم جوانییه ک له ویدا خه و تووه
دلّم راست ده کا و شتیک پرووده دا.

بەسەر پىشتى پاپۆرەۋە

لەشەۋىتكدا:

تەيرىك دەخوئىنى و مانگ لەسەرخۆ دىتە خواری
غەزەلىك دەلەنگى و
شان و ملی بالكۆنەكەم دائە پۆشى
پەردەى مەخمەل و دۆشەك و بالیفى ئىسففەنج و
جلەكان تەردەكا.

تەيرىك دەخوئىنى و غەزەلىك

بەپىشتى تەمەندا سەردەكەوى

تا درەنگى شەو دەمىنى بەدىار ئاوى خەيالەۋە

خەوى ناو چاوى مانگ دەدزى

ورپىنە دەكا و ورپىنە دەكا و

ورپىنە دەكا.

تەيرىك دەخوئىنى و گولە ھەنارىك تەردەبى!

بى ئەۋەى كەس پەى پى بىا

يا شتىكى ئەوتۆلە بارەيەۋە بزانى

شىعەرىك ئاسمان دەكاتەۋە و

زىرۆ دەمرى.

ۋەرچەرخانى چرايەك:

شەو سەرىكى لىرە و

ھەزار سەرى لەكوى و لەكوى

بالتىكى لىرە و

قۆچىكى لىرە و

ھەزار بال و ھەزار قۆچى لەكوى و لەكوى

گايەك دەپژمى و دەنگ دەداتەۋە

چرايەك ۋەردەچەرخى

لەناو پووشەكانەۋە بۆنىك دى

بۆنى مندالى و بۆنى تەقىنەۋەى شەو و

بۆنى ماسى و تىترواسك و كرمە سووركە

بۆنى بال و پەرى قاز و چۆلەۋانى

ئاي لەو بۆنە خۆشانەيان!

شەو تەۋاۋ دەچىتتە ناو چراۋە

ھەر ھۆزە و دەچىتتەۋە ناو توخمى فېندە و ئاژەلىك

ھەر ئاھىك و دەچىتتەۋە ناو بەردى ئەستېرەبەك

جادوگەرى چاۋتىژ و برۆگەۋرە

بەختى بالندەى گەۋرە و بچووك دەخوئىننەۋە

بەختى ئاژەلى موو رەش و موو سىپى و مەرەزىبى

بەختى زەرد و زىۋىبى خاك و مار و مېروو

بەختى شىنى تۆخى ئاسمان

لەناو فېنجانىك.

ئەۋ بەسەزمانە تووك نەرم و لووسانە

چى لە بەخت و مەخت دەزانن

بەختى چىبان دەخوئىننەۋە

چۆن دەچنە بنى فېنجانىك.

ژيان لەو كونجە تارىك و نووتەكانە

بەچاۋ نايىنرى و

بەزەحمەت لە مردن دەكرىتتەۋە.

ئىمە لە توخمى كىروشك و فەتى و مامزىن

زەلىلەن بەدەستى توخمى راۋچىيەۋە؛

قەترەيەكى شەۋ پىتى و تم.

ئەۋ ئازىزە تووك نەرمانە

بىياك لەۋەى پروودەدا

دەكەۋنە خواردنى كراس و بۆنباخ و مىلى سەعات و

ۋىنەكانى ناو ئەلبوم و قاپ و قاچاغى پلاسكو و

ره‌شنووسی شیعره‌کان و په‌نجه‌کانی
 زیرۆی شه‌مسی و چاویلکه‌که‌ی.
 له هه‌ر توخمیک و شیتیه‌به‌ک
 له هه‌ر هۆزیک و ره‌گه‌زیک
 ده‌ستیک هاتبوو
 پیتیه‌ک و گویتیه‌ک و
 چاویک و کونه‌ لووتیک و
 بالیک و لایه‌کی پراسوو
 لایه‌کی زمان و لایه‌کی چه‌ناگه‌ هاتبوو
 په‌لک راست و چه‌پی نییه
 چا و نییه‌تی، زمان نه‌ بیوو
 نه‌ بیوو بال.
 هوزاریک ده‌توانی
 هه‌روه‌ها مامزیک ده‌توانی
 په‌له‌ په‌له‌ی سه‌ریشتی پلنگیک بژمیری.
 ته‌یریک ده‌خوینی ره‌ش ره‌شه و سپییه‌سپی
 ته‌ویان خیره و ته‌میان شه‌ره و
 پیتچه‌وانه‌ی ته‌وه‌ش ده‌شی.
 په‌پوله‌ خیری خۆی له‌ ناگرده‌ دیته‌وه و
 خۆی کرد به‌مالیدا. مانگ له‌سه‌رخۆ سه‌ری کرد به‌کۆشی ئاودا.
 په‌پوله‌ له‌ تۆفان دا ده‌چی بۆ کۆی؟
 له‌ عانی راموسان دا چی به‌سه‌ر دی؟
 په‌پوله‌ ده‌میری؟
 گومان هه‌لده‌کشێ به‌ره‌و ژوور
 ته‌یریک ده‌خوینی و هه‌موو جار په‌پوله‌ ده‌سووتی
 دیوار پره‌ له‌ده‌نگی پیتی بچووک
 پیتی په‌پوله‌ و پیتی مشکه‌کان و پیتی...
 دل‌ که‌ لیته‌دا پیتش هاتنی هه‌ر جوانییه‌ک.

به‌ چه‌شنه‌ زیر و دلۆپیک مه‌عنا‌ی دۆزیه‌وه
 له‌ناو تووتیکی په‌نا هه‌وره‌کان
 شه‌پۆلی په‌پوله‌ و مه‌راقی بچووک
 بردی و بردی.
 په‌بقی به‌که‌م:
 په‌که‌م جار بازیک هاته‌ قسه
 ته‌سپیک بالی جولانده‌وه
 که‌لیک قۆچی دا له‌ به‌ردیک
 هه‌وریکی نارنجی به‌بی هۆ
 له‌ژیر کراسی خواوه‌ هاته‌ ده‌ری
 گۆمی خوینی پر کرد له‌ گۆله‌ زه‌مه‌قه‌ و
 بالنده‌یه‌ک خۆی له‌وه‌وره‌ بۆنخۆشه‌دا
 هه‌ور بردی بۆ ئاوه‌لی و باز بازۆکی
 هه‌ور بردی و له‌گه‌لیا نووست
 هه‌ور پڑایه‌ ناو عه‌شقی وشه‌وه
 تا دوا دلۆپ دلی بالنده‌ی پر کرد له‌ بۆنی.
 په‌که‌م جار بازیک ناسیمی
 (ئه‌و زیرۆی ناسیبوو
 له‌ په‌نجه‌ره‌ی خه‌ونیکه‌وه‌ چووبوو
 ناو بینایی زیرۆی شه‌مسی
 له‌وه‌ هه‌لکه‌یه‌ک شکابوو
 په‌ری بازیک به‌ته‌نقه‌ست له‌ ناو جیگا به‌جیمابوو!)
 بۆنی باز و بۆنی بی له‌به‌بیوون و به‌هی
 بۆنی زێ له‌ قامیشه‌لان و بۆنی ئەلف
 له‌ قه‌دی کار و بۆنی ئاو له‌ په‌یشتیکی شین ده‌هات
 غه‌زه‌لیک گۆلی ده‌رده‌کرد
 جادوو له‌قه‌ده‌وه‌ ده‌شکا
 کوکوختییه‌ک فیربوو تا به‌ری به‌یان

کتیبیکی رۆخ په نجه ره ی ژووری زیرووی ده خوینده وه.

په یقی مه نفا:

چلنیک هه ور راده دا به ره و ژوور

خیلنیک ده چنه وه لای باکوور

چاویان میوزی و پیتیان گوله هه ناره به ئاسمانه وه

زولنیکا له وانه و ره گیتی چۆته وه

سه ر داری هه رمی له ناسکیدا

چلنیک کی که وتۆته سیبه ری خه یال و

دهنک دهنک تامی خۆی داوه ته

زیرۆی شه مسی.

چلنیک هه ور راو دهنی و گایه کی گهوج

نا توانی په لک ماچ بکا پیش خوار دنی

یا چا و له ئاوینک دابگری به ره له خوار دنه وهی

که یاخی ده بی له په تیک

مل ده خاته ناو خه ونی په تیکی تره وه

که هه لده شاخی به رووی چه قۆدا

ده چینه جهنگه لی چه قۆوه

به و چه شنه کاتچووه ناو بوولنیک کی ره نگیکه وه

قوربانی لووتی ته قی به لووتی جه لادو

هه ناسه ی ئاسمان راوه ستا.

له ره گدا:

زیرۆ بازتیک کی سووره ی بی داک و باب بووه

زولنیکا گرتوویه تیبه وه

کاسه شیر ی خۆی داوه تی و گه وره ی کردووه

کۆشیک نه وه ی سه رکه و بنکه و

زه رنه قووته ی سپی و سوور و

قاوه بیان لی که وتۆته وه

له مه نفادا:

که س ئه وی دیکه یان نه ناسی

نازی نه وه کان هه لئاگری!

له قیدادا: زه وی مانگایه ده دۆشری

گۆی مه مکیه تی کانی و گیا و گۆل ده میژن

بالنده و ئازه ل و مار و میروو

جوان و ناشیرین ده یخۆنه وه

خۆش به حالیان!

زه وی ده دۆشری:

تۆی گه وره و بچووک

لووس و درکاوی

لیوی ته نک و ئه ستوور

لاسکی باریک و قه به

سه لکه پیاز و په تاته و ره گ ده یدۆشن

له قیدادا: ئاسمان گایه و گرمه ی دی و ده باری

ده باری و ده باری و ده باری.

یه کتر ناسین (دوو ئه سستیره یادوو بال له فرینیکدا):

که ملقیل گه یشته زیرۆ مردبوو

شه و رۆژ به و چه شنه به یه ک گه یشته

ئاو وتی: مۆبی دیک نووستووه و

هه فته یه که چه تته وه دۆخی جارانی

سه ر ئاو ده گه ری بن ئاو ده گه ری

غه زه لیک ده خوینی و هه نگیک چه تته

سه ر پشتی ماسیبه ک (له خه ویکدا)

کابووسیک له ده ریاوه ئاوی سویری تی خزاوه

هه ر لایه کی هینده ی به رمیلیک ئاوساوه

مالی ئاخاب له کوئییه ، مالی ئاخاب؟

ئەو دەنگە دەناسمەوہ کہ بانگی ہوزار دەکا
بەزمانی ہوزار و بانگی جوانو دەکا بەزمانی جوانو
بانگی زیکزیکە دەکا بەزمانی زیکزیکە و... ھتد.
قافیەم کردووہ بەگژ قافیەدا
کیشم داوہ لە کیش
تا کہ لە شیر بخوینێ و مائی ئاخا بێ لێ دیاری!

یە کتر ناسین (دوو تارمایی):

ئێوارە یەک زێرۆ دوو تەیری دیتبوو بەحەواوہ
پیش مردنی
(ئەو تەیرانە خۆشترین خۆتەندیان کاتی مردنیانە)
ئەو ھەموو فێرندە نارنجی و ترنجی و دەنگ خۆشانە!
مل باریک و سووک دەفرن
جوانترین فرینیان کاتی رۆشتنیانە.

قاز خۆی بە بالئەدی خوا دادەنێ

گواہ کوری خوا دوو قازی دیتووہ بەحەواوہ

پیش مردنی تیر تەماشای کردوون

ئەوانیش دوا قسە ی ئەویان بەخوا گووتوہ.

فرین نائومیدی بە با دەدا

دەشی تووکیک، پەریک بلەریتەوہ و

بلەریتەوہ و بلەریتەوہ

بالئیک لە ھەوادا بنوێ

ھەندی جار تەمەن لێرەوارێکی چرە و ترسناک

ھەندی جار ئیسکیکە بەدەم وەرپسیبەوہ.

لە فریندا بالئەدی بەھەری خۆی دیار دەخا

خراپە گێژ دەخوا و نافری

چەشنی جورجیک دەچیتە ناو کہ پووی مەراقیکەوہ

تا بەیانی دەمژێ ئەوجا دەمژی.

بالئەدی کہ دەفرن بۆنیان خۆش دەبێ
کوندەبەبۆ لەسەر بەردی حیکمەت دەنیشی و
ھەتا ئێوارە تەماشای مردن دەکا
دەنگی لە دلدا دەترشی.

تەماشاکردن (لەپەناوہ):

تەیریک دەخوینێ و مامزیک مسک دەپێژی

کەرۆشک فیرووہ تەماشای مانگ دەکا

دوو قومری بەرامبەر پەنجەرەدی

ژووہ کہی زێرۆی شەمس

تا بەیانی دەست دەکەن بە ملی یە کتردا.

گۆرستانی ئەوبەر پرە لە کوپە شەراب و

ئاوینە ی لیل و بەردی دانسقە و خەیاالی قژ درێژ!

مەسیح دی تەماشای تەماشای

سمۆرە بەگۆتێکی گوت

ھەنگیک بەگۆتێکی پر زەردی تاریکی گوت

مەسیح دی تەماشای تەماشای

دار گیلاییک شەرم دا بگرت نەبادا

تریفە یەک بیبینی و بزانی ئاوسە

بەعەشقی ھەوریکەوہ

گولە ھێرۆ یەک دیارکەوت بە جلی بوو کینیبەوہ

ھەرۆھا کۆتێک ھەردوو پیتی سوور

دەچووہوہ!

مەسیح لەو رەنگە سوورەوہ دیتەوہ ناومان

مەسیح دی تەماشای تەماشای

کوێر ب. . . دەترسم شتیک روویدا ب.

بزر بوونی ناویک:

تەیریک دەخوینێ و ناوی گۆتێکی لەبیر چۆتەوہ

نازانى ناسمان ئەو ھەموو پەنگە شىنەي
 چۆن ھىناوہ. يا رەشەبا
 چۆن لە كوني دەرگادا خۆي بارىك كرددۆتەوہ
 مانگ چۆن چۆتە سەر مالى فيرعهون و
 شويتن نووستنمان چۆن پر بووہ لە گولە حاجيله؟
 ئەو ژنە دل بەكەس نادا
 ئەگينا جۆگەيەك دەببا و نايداتەوہ
 ئەو ژنە لە غەزەليك تۆراوہ
 گول دەرەكا و گولتيكى ناداتى.
 فلووتيك بانگ دەدا بۆ فرين
 لەسەر پشتى پاپۆرەكە
 ھەموو جووت جووت دینە خواری
 زولپخا تەنبايە
 زپۆر چۆتەوہ مالى ئاخاب و
 پەرى بازىك بەجىماوہ.

مۆميا

بازىك لەناو بۆفیه دايە
 بانگى دەكەمە دەرى
 لەسەر بەرزايى شيعرئىك ھەلئيشى.
 بازىك ھىندەي چنگيىك دەبى
 لەسەر بەردىكى بۆبەكراو
 رەق بۆتەوہ
 تەيرىكى چكۆلەي گرتوہ
 بەئامان و زەمان بەرى نادا.
 بازىك سەيرى يەك شويتن دەكا
 تەليىك لەشى راگرتوہ
 با ناچىتتە ناو باليىوہ
 فرينى لەبىر چۆتەوہ.
 دايىك ھەزى لە بازىك بوو
 لەگەل خۆي بىباتە بازار
 وەختى چىشت لىنان بەديارىبەوہ بى
 ئاوى بن كوپە بخواتەوہ
 خواردن لە قاپى نايلىندا بخوا
 كە دژوون بوو خۆي بيشوا
 كە خەوى ھات بىخەوتىنى.
 بازىك لەناو بۆفیه دايە
 باوكم بەديارى ھىنابووى
 لەسەفەرىكى بەغدادا.
 نە بايەك چووە ناو بالى
 نە تيشكى ھەتاويىك لىيدا
 نە دايكىمى ناسى.

بازتیک بانگ دهکهمه ناو شیعریتکهوه
له تهنیایی دهیهینمه دهری و
فیری دهکهم
چون خوی بکوژی.

شهری براکان

دوو کهس ههمان زار ههلدهدهن
یهکیان گرهو لهسه رپوولی سپی دهکا
ئهو ی تریان
گرهه لهسه ر بهختی کارمامزیک دهکا.
تیشکی ههتاو
بهناو گهلای دارتوویتک و
شتی تر و شتی تر دا دیتته خواری
کورسی و میز و
شان و ملی یاریکهه ر و
تاو لهی گوپز و سه رنجهکان،
خهت خهت دهکا
خهتیک ی رهش یهکی سپی
سپیه ریک بو رهش و
ههتاو ییک بو سپی
سپیه ریک و ههتاو ییک بو رهش و
سپیه ر و ههتاو ییک بو سپی
جاریک سپی دهبا تهوه
دوو جار سپی
جاریک رهش و
دوو جار ان رهش.
ههوا تهواو گهرم دادی
دهستیک ههتاو دهبا تهوه
دهستیک سپیه ر،
تا ئیواره و بهو شپوهیه
کهس ئهو ی تر تهواو ناکا.
کهس ناتوانی
یاریبه که بیاتهوه و
به دیار تاو لهی داخراودا
هه ر به ته نیا خوی بمینی.

له ئاوينه زووره كه مدا
 يه كييك ته ماشاي خوي دهكا!
 كه سي وا له سه ر خوم نه ديووه
 سوور و سپي
 كه له گه ت و هه نيه بلند
 پياويكي كوڪ
 له ئاوينه زووره كه مدا
 ده موچاوي كه سييك دياره
 چاوي نه وها پر به زه يبي و
 ليوي وا ته نكم نه ديووه.
 وازه نده كه م يه كه م جاره بيته ئيره
 رهنگه پيشتر هه ر له شووشه ي په نجه ره وه
 سه يري زووره وه ي كردي.
 له ئاوينه زووره كه مدا
 كه سيكي نامۆ ته ماشاي خوي دهكا!
 دۆستتيك به تي چا و ده رواني!
 كه س به و هه موو شه رمه وه
 ته ماشاي نه كر دووم
 يه كه م جاره نه و دۆسته سه رم لي ده دا
 نه و كه بي
 جاريك دي و
 هه موو شتيك ته وا و ده بي.

هه ي باده يه كي كۆن و ليتواو ليتو له سه رخوشي
 په نجه ره بكه وه با گوي بگرين له با
 شيعر ده خويته وه ، ته ماشا :
 كوژالك له كن هه ور جي خوش دهكا
 زيكرتيكه گوله هه رمييه ك بانگ دهكا بو په نا گه لايه ك
 ده ست ده با بو هه واي هه وه سي .
 سه رخوشيك به لادا ده چي
 ده رگاي ماليكي يه ك نهومي بانگ دهكا بو پشكوتن .
 شوين به و هه موو جوانييه
 له ده نكه باوييه ك راده ميئي
 نه وه نه نديشه ي منه ته ماشا :
 كوتره شينكه سووره تي سو سه ن ده خويي .
 پاش نوئي به ياني
 خه ون ده خه مه نا و ئينجانه و
 دوعا بو موغامه ره يه ك ده كه م
 كه تازه به ته مايه هه لبي .
 هه قم چييه به راستي و ناراستي
 قسه ي گوله باخييك
 كه باسي باخييك
 كه باسي وه هم و سيكس دهكا .
 كارمامز و نه ستيره يه ك كه پير بووه له ته ماشام
 يه ك جو رگيا ده خون
 له ساردرين وه رزي سال دا .
 سوچييك بگره بو ده نكي قاوه يي جه زييك
 نه ي كو نترين باده !

پیش ئه وهی بچینه ناو ده ماری بهرد
 سوچیک بگره بۆ دانیشتن به دیار پرته قالیکه وه
 تا ده رکه وتنی ته وای خۆر
 سوچیک له بادهیه کی خه یام بۆ فیربوونی
 زمانی ناو له وای تۆفان دا.

ئیشم چیه به قازانجی
 چوون و نه چوونی جوگه بۆ لای پروبار و
 سه رمایه ی به فر لای کانی
 خوشنوودی و شکۆداری جوانی به سه .
 هه ی مۆری خه ت خه تی
 چین چین قه د کراوی
 ناو عه شق و جه فا ، هه ی په شیمانی!
 په نجه ره بکه وه تا ئه و تۆزه له به هار ده روا و
 ده چینه ناو قه دی دارپیک
 تاق تاق که وه به دیار بیه وه .
 تالپیک له گه وه هری به هره و بوهمی
 دار مه رجانیک و دوو سی ماسی له حه وزپیک و
 که میک ته نیایی
 ئیتر ئه و شوینه به هه شته و پرپوه له مه عنا .
 فریا ناکه وم دل بدهم به که سی و
 شه قامه که لای دارچناریک ته وای بی ،
 نه گاته چناریکی تر .
 نایه ک هات چرپانندی به گویمه :
 هه ی ماخولیا ی شه وی بی قه راری
 ناو دژوارترین وه ختی سال!
 من با وه رم به زیوی ته ماشای ناوینه نه هینا
 تا خواری خواری به دگومانی

رژام
 له باری مه یله و تاریکی گۆله هیرۆیه ک
 لامداو خواردمه وه
 تا گه یشتیم به دۆخی بۆن له بی بۆنی داو
 که وتم به لادا .

ته یریک دلی بۆ من لیبی ده دا به حیساب
 خوا ده زانی چی کردوه له بن دیواری هه وره کان!
 چیم کردوه که به یریکه وت لووتم بته قی به لووتی
 دار گیلاییک له کاتی گۆلکردن دا؟
 خه وم دیتووه و خۆر ته وای مه ست ده بی له
 ته ماشام
 بادهیه کی کۆنم دیتووه بۆته په روانه !

ده بی جوانی به فیرۆ نه چی
 بهر له کرانه وه ی په ره کانی .
 ده بی ئه و هه موو ده مارگیری و گومانه
 قۆزاخه بکاته وه .
 میخۆشی دوا ی مه ست بوون
 کال نه بیته وه له ناو درتیزترین رسته دا .
 بیکه ره وه .. ناو کوا خه وی لیده که وی ،
 که گوئی له هه لتوقانی ناوکی شه و ده بی
 ئه و کاته ی سپیتی ده چیته ناو قه دی به فره وه
 مندالیم خه ده کاته وه
 ناو شووشه ی حه زپیک و
 کوا بۆنی دارچین و چای سیلان
 کوا گۆله حاجیله ی گۆرستانی شیخۆمه ر و
 پیاله ی سیمداری به یانی ؟
 بۆنی دوا ئیواری سه رخاچ

له سه رخۆ دهنیشیتته سه ر خاک.

ته ماشا :

بۆنباختیکی

له گولئی جهه نه می سه ر دیواری

ماله کانی رووناکیم به ستووه

خه مگینه کراسی بخووریم

له جیکۆره وه ناسیاوئ بۆی ناردووم

بیکه مه سه روای شیعرتیکم

که به ئه لف ده ست پیده کا و

به دوا پیتی وشه ی خودا کۆتای دئ.

شییک و په رداخ و ئیرۆسی

مه به ستمه له ده رگایه کی ته و او جیا وازدا

تیر ته ماشای مه لیک بکه م له ناو ته میتکی قرمزی

به سه ر گه ره کی خانه قا و خوار قه لاوه.

مالم هه شت نو چرکه دووره له مه نتیق و

هاوسیتی فلووت ژهنیکی ره شتاله م

شه ر ناهیلئی بچیتته وه

لای مندالی به رده کانی.

به رانه رم چیرۆکیکی سه رو قژ لوول

دوگمه کانی تا ئاست مه مکی کردۆته وه

پانتۆلئیکی گینزی تاریکی له به ره

شه و دره نگانی دیتته وه

قاوه یه ک بۆ خۆی لی دهنئ

قاوه بۆ خۆی ده گریتته وه، ده لئ: دلشادا!

چاره نووسم وانووسراوه

دلۆیه خوینیکم لیره و دلۆبیکم له وئ

فرمیسکبکم لیره و یه کیکم له وئ

نیوه ی هه ستم لیره

نیوه ی مه رگم لیره

نیوه م له وئ.

مالم ته و او پالی داوه ته لاشانی

گوله گهنیکی شیرازی

ئه گه ر ئیواره یه ک بیتمه ده ری و

خه یالم لای ورده به رده سپییه کانی ته سه وف بی

له گه ل که وتنی ئیواره به لای رهنگی پرته قالی

ده گمه کۆلانی عه شق و

یه که م ده رگای ماله به رزه کانی هه ور و

حافز ده بینم دیتته ده ر له ناو په ره ی

مۆری خوابی و

مۆر ده بی رهنگی کۆلان

مۆر په نه جهره ده کاته وه

مۆر ده بیتمه ئیواره م و

مۆر پرچی کچان دادینئ

مۆر ده بیتمه وشه ی سه نگین و ره زم و هه وای

شیعر وتن

مۆر ده بی ناو له پ و بیلبیله و زمانم

کاتی ته و قه ی له گه ل ده که م.

ئه و له ناو خه ونی خۆره وه دیتته ده ری

ئاوایی پر ده کا له بۆنی جورئه ت و په رینه وه

پراوپر له مندالی بالئ نه بوو

بال سپی و فه ریک، که شیر ی گولیان لی ده رژی

بال له یه ک ده دن بۆ سه روو

پراوپر له به زم و چاوبازی

قه له مپه وی تاجی گول و که مه ری ساف و لووس

هه وه سى كچى پارچه لهى رۆخ زه ربا
پراوپر له بيوه ژنى نارنجى و چله پتواس
پر مه ته لى ترش و شيرين.
ئه و مه مله كه ته ته واو رهنگى شيعرى لى دهنيشى

ئيتتر خه فه ت ناخۆم چاوم ليل بى و
نه توانى ديتريك به بى گرى بخويتينه وه
يا دهر فه تى بيستنى دهنكى كچه كانم نه بى
له باخى گشتى دا.

ماوه يه كى زۆر به خه يالى گورگ زريانم هه لكرد
له نيو گروهى گورگ دا

دار قه زوانى كىم خسته سه ر قه لاندۆشكان
بو ئه وهى دارى كى ره سه ن بخه مه نيو دۆختى كى سورى اليه وه
يا شيعرى كى هه جوو به زمانى بالنده يه كى كيتوى بنووسم
لاقم به قه د روسيا له ژير ساپيتهى خوادا راکيشم.

من كه گزچانم نه گرتۆته ده ست

چاويلكه م نه كردۆته چا و

پيتلاوى يارى كه رى ئه كرو پاتم له پا نه بووه

تا وه كوو فه يله سو فى ك له پردى سيرات بپه ر مه وه

مندالتيك بووم و له ناو قه رسيلى عيتدزبوون

غارم داوه... غارم دا

به يادى ره ننگى كى بزربو كه باوكم بوى جى نه هيشت بووم

سه رم نا به سنگى به له ميكي كاغه زه وه

تامى ئاشت بيه كى سه رتاسه رى پر سۆز

سيته رى كرد بووه سه ر حه وشه ي ره وان بى ژى

خه ونى كى له وى ديه ته وه له ناو به رده قاوه بيه كان و

له به ر مالى كى به ك نهۆمى دا

به ديار گوله هه رم بيه كه وه دامنا كه به زمانى زبكرى كه

شيعرى ده خويتنده وه

هه ور چووبووه ناو تالى كوژالك و

تال ببووه به يانى به رده رگا

ته ماشا:

من و جوانى

چه شنى دوو شه ركه رى ماندوو

له به رانبه ر يه كترى وه ستاوين

به هيتز و گورپى ك كه له هه ناوى شه پۆل دا به و

خۆى له كه نار ده دا و مه ترسى به رپا ده كا

ئاشت ده بيه نه وه من و باده ي لى واو لى بو له جوانى

كه هه ر هيتنده ي دهنكه گيلا سى كى لى ماوه ته وه.

سوكرات

سه به تهی نیوه شه و پر بووه
پر حرف و ویرگوله و
هیما و که وانهی گه وره و چکوله
ته نیا گولتیک
ئه و گوله له ناو ده ستمدا هه لده له رزی
لای شارژنی ئیواره کان
له رۆخی ئاسمان دایده نیتیم.
من له پرسیاریکه وه
رژاومه ته ناو شانهی هه زاران پرسیار.

هه ندی جار، ئه نجام پیشی به رایبی خوی ده که وی
من ده ستم داوه له سپریتیکی
پر مه ترسی:
پیش خواناسین؛
سه رم به سه ر سینگی خۆمدا لارکردۆته وه
خۆم ناسیوووه.

رووناکیم رژاوه و به ئاسانی خپ ناکریتته وه
به خته وه ریم له هه ودایه و
به وه هه ودایه ده چمه خواری
ده چمه لای سیزیف و ئورفیوس و
هۆمیرۆس و
چاویکیشم هه ر له لای پلاتۆنه.

ژیانم به پشتی بادا ده گوازمه وه
ببیزارم له سووپی خوینم
که به وه سستییه، دوام ده که وی

دلۆیه ئاویکم سه ر و ژیرم لی تیک چوووه
به و کۆتایی پایزه
له ش له جوانترین میوه دا
بۆته هه ناریک و سوور هه لگه پراوه.

ته مه ن ته واو رووت بۆته وه
هه وره کان پر بوون له سیحرم
من سویند به و په رداخه ده خۆم
سویند به و زه رده تاریکه ی ناوی،
رهنگی وا ته نیا مردن ده بیینی
مردن و به س.

ئه و ژه هره نامه ی کچیتک بوو
درهنگانی گه یشته ده ستم
زوو نه مناسی تا ببیکه مه به ر سیمرخیتک و
بۆ خوی بمبا
ئه و ژه هره، ئای ئه و ژه هره م
درهنگ ناسی.

ده چمه به ر خوړه ی بارانیک
کاتی له یه ک دا بران نزیک بۆته وه
من هه ر خۆم
ده چمه ناو گه رمه ی مردن و
ئه نگۆ بۆ ناو زوقم و شه خته و
به سته لاک و
به لام، نازانم .. کامه مان ..؟
ئا .. کامه مان؟

وا زوو ناخه وم تا یۆنان نه خه وی
من به سه ر ئاویک داده رۆم

بنی دهچیتتهوه ناو کۆشکی ژنییک
 گویم له دهنگی ئەو ژنهیه
 برادهرهکانم دهلاوینیتتهوه
 لهو دیوی تخویدا دهنگیان دئی.
 دهچمهوه لایان
 ئەو شارە خوئی نهیوبست
 پالەوانهکان بیتتهوه
 ئەگینا شهوێک هه موو دههاتنهوه
 چرا هه تا بهری بهیان
 حیکمه تی ده دا بهگوێچکهی تاریکیدا.

لهوپه پری بهخته وه ریدا
 به پیتلیکانه ی قوردا دهچمه خواری
 باران لیم ده دا و
 پئی به پیت نزیك ده که ومه وه
 مامۆستا کانم هه موویان له وین
 برادهره کانم له وئی دا چاوه پین.

شار هه ر شارە
 چ ئیره و چ ئەوئی.
 گومان ده که م
 دادگا په شیمان بیتته وه و
 ئەم دهره ته م له کیس بدا.
 زایه له ی ژههر پیتشم که وتوه
 بشنه وه ..

شهوی به هاری جوانی
 له بن پیتلوودا ده بریسکیتته وه.
 سویند به و پیا له مل باریکه و

به و زهرده تاریکه دهخۆم
 له گچکه بیبه وه خوا له گه لمدا بووه
 ئەو هه موو شتییک له باره ی منه وه ده زانی
 ده زانی به راستمه و
 ملم له ناو هه وادا دریتژ کردووه
 پۆلیک گه نجی ئەسینا له پشتمه وه
 مل دریتژ بالی خویمان کردۆته وه
 ده می خونچه ی وه رزی تازه یان به ده نووک هه لگرتووه
 به هه ر لایه کدا برۆن، وا زوو ناگه پیتته وه.

شار پر بووه له پاشماوه ی کۆنه قسه و
 پیس بووه به کاغه زی ته زویر و
 نایلۆنی بابردووی هه وه س و
 پر بووه له پیسی
 ئە ی من نه مووت: قور و لیتاوی سه فسه ته
 هاتۆته ژووری ژووره وه
 زهوی ته واو نه زۆک بووه
 تووه کانی خوئی ده کوژی.

جوتیاریک له رۆخ رووباری (ئه خیلپۆس) دا
 ئەو راستیبه ی نه ده زانی
 من به ئەسه فه وه پیتم وت.
 بیتیاکانه زهوی ده کیتلا
 پیتم نه وتن وه بشوومه گه را داده نی
 له ناو سکی ژنه کان دا
 هه ر جیره جیری ده رگا ده بیستان
 ده روویه کی باریک هه ر هیتنده ی سیراتۆزیشان
 لی ناکریتته وه.
 پیتم نه وتن پاشاکانتان

چهند سه رنجیک

- ۱- له هۆنراوهی "حوسین" دا:
- (زهوی چل رۆژان گریبا) له قسهیه کی پیغه مبهه ر محمه ده وه رگیراوه که ده فیه رمووی
"ان الارض لتبکی علی المؤمنین صباحا بالسواد".
- (روقیه) کچی ئیمام حوسینه.
۲- له هۆنراوهی دهقی ئاو له ئاوینه:
هه ندی دهسته واژه له شیعی "مه ستوره" ی نالی وه رگیراون.
۳- له هۆنراوهی "ده رکه وتنی م..." دا:
"شار له بناغه وه ده هه ژئ" به راوردی بکه له گه ل هاتنی مه سیح له ئینجیل دا "بناغه ی
شاره کان ده جولانه وه".
۴- له هۆنراوهی به سه ر پشته ی پا پوره وه:
زیرۆی شه مسی و میلقیل و ئاخاب: هه ر سیکیان ناون: یه که میان منم چوومه ته وه
توخمی بالنده به ک، دووه میان براده ریکی دیرینه چۆته وه توخمی نه هه نگی مۆبی دیک
(له رۆمانه به ناوبانگه که ی هیرمن ملقیل دا)، سیبه میان و لداشی هه موومانه له ژبانی
راسته قینه دا.
۵- له هۆنراوهی سوکرات دا:
ده رباره ی (کلیۆن) که بازرگانیکی پیسته بووه له ئه سینا ده لێن: پشته ی مبلله تی وه کو
پشته ی سه گه که ی ده خوراند.
"شه وی به هاری جوانی" نیو دیره شیعی نالیبه.
۶- هه ندی له شیعه کانی ناو ئه م کۆمه له هۆنراوه یه پیشتر بلا بوونه ته وه، به لام ئه وه دوا
دا رشتنیانه. ئه م شیعه رانه سالی ۲۰۰۱ نووسراون.

پشته ی قه مبوورتان ده خورین
وه ک چۆن پشته ی سه گه کانیان ده خورین.
غه له خپکه و
قسه به رد و
حوشترئالوک ریتان ده گری.
شه و له ژیر زه مین و
گۆره پان و
بن سیداره ده مینه وه
که له شیریک له گوندیکتانا دا ناخوینی
ته نیا ئه ستیره ی به سه زمان
له و دووره وه ته ماشاتان ده کا ئه ویش به ترس و له رزه وه.
پیم نه وتن مه رگ یاری ده با ته وه
ئه نگۆ به ره و په راویزه سارده کان و
ئه من به ره و گه رمه ی مردن.

شہوی دووہم

خاچ

نائومییدی جوانتره له ئومییدی ساخته
بهخته وه ریش له ههردووکیان
ئهو هه میسه له دلهر اوکت و بیتهوودهی و
له ناآرامییهوه دی.
زهوی ناتوانی بیهینی
ئاسمان ناتوانی بیهینی
ئهوان به کوش ئارامی ده به خشن
به کوش جوانی و سه لیه ده به خشن
که چی به خته وهری
تهنیا سه ریکی له دهره وهیه
ئهوهی تری له خویندا قولپ ده دا
که سی، جیاوازی نیوان ساته کان نه بیینی
جیاوازی نیوان شوینه کان
جیاوازی نیوان بهردیک و بهردیکی دی نه بیینی
ناخی پهنگ نه خوا و پرشنگ نه هاوی.
سیمایهک بو به یان پر شهونم نه بی
چاویک نه بووی به گومی سوراخ
که سیک هه میسه ناماده نه بی بو قوربانی
که سیک له مه سیح نه چی، به خته وهر نییه!

چی رایگرتووم و ناهیتلی بکهوم به پشتدا؟
ئیوارهیه کیان زریبار پتی وتم:
تو... وهک من وای!
موچرکی ههست و ساتی له زهت و،
به یهک گه یشتن و،
لیک جیا بو نه وهت له ژمار نایب؛

منیش کانیهی ورد و درشتم.
ئیوارهیه کیان زریبار وتی:
نائومییدیان له یه کدی ده چی
به خته وه ریشمان
ئیوارهیه کیان....

که وهک ناو بم جا چۆن ده کهوم؟
ئاو چۆن ده کهوی؟!
ههش به سه ر دلشاد، چۆن به خته وهری؟!
ئهوان که کورپی خوا بدهن له دار
چی له گه ل کورپی خه ل کیدا ده کهن؟

كچى گهوره!
 پرچى زهردى فرى داوه ته سهريشتى
 به و جوانبىبه ،
 گهردوونناس و كيمياگهر و جوانناسى
 شيت كردوه
 له بهيانبىبه وه تا ئيواره درهنگان
 كچى گهوره!
 به جليكى تهنگى له ئاوى ليمو
 تال تال سيمى بريقه دار
 به لاي راست و به لاي چه پيدا
 شه بهنگى هه لداوه
 تاوسيكه بالى تا سهر كردو ته وه
 به دهم نه نديشه ي شه وه كانى شه هره ياره وه
 يارى به رهنگه كان ده كا
 به سهر كه نارى ئيواره به كا ده فرى
 به سهر رهزى مهست بوونيكى شين
 به سهر بانى ههور و كو لانه كانى نيوه رۆ
 له ناو پووش و په لاش و گيا تل ده خوا
 تا ده گاته بهردى حيكمه تى گاليلو
 له و توه ،
 به تووله ريتى نادياردا كه پيشتر نه يديووه
 سهرده كه و پته سه ره وه
 به سهر سه زمانه وه واقى و ده مينى
 كچى گهوره!

به سوارى عاره بانه يه ك به ره و مال ده بيتته وه
 كه هه مووى له عاج و نه به نووسه
 دهنگ دهنگ مروارى له رۆخه كانى ده برىسكيتنه وه
 هه ندى ده لىن ،
 مالى له بنى زهربا يه
 هه شه ده لى ،
 له كو خى ماسيگر تى كدا
 شه و به قاوه خواردنه وه و نوكته ي خو ش
 به سهر ده با
 كه ده نوئى ، خه تىكى تهنگى چاوانى دياره
 وه ك تارمايى كه نارىكى دووريش
 ده له ريتته وه چله كانى
 نه فسانه ده لى :
 دوو بالنده
 يه كيان له باكوور و نهوى تريان له باشوور
 به رزبوونه وه
 كه گه يشتنه بهر په نجه ره ي كچى گه وه
 شه قه ي بالى پر سىحريان خهوى زړاند
 به په له په ل خو ر په نجه ره ي كرده وه
 يه كيان خيرا چووه ژوورى
 له وساوه نه و كچه و بالنده پي كه وه ن .
 له و به رزاييه سه رامه ده
 له ش ته ر ده بى به جربووه
 فيتىك دادى به له رينه وه ي په ر و بال

نيوه رۆيه ك درهنگى ۱۹۹۹/۸/۱۱
 پۆله ره شو له يه ك هينده ي گۆليك له شه ودا

رهوه قهله رهشکه یهک زۆرتتر له گه لای داریکی زه به لاج
 رووناکیان به ده نووک گرت.
 بهردیکی گه وره تر له بهرده که ی سبزیف
 له بهرده م عاره بانه ی کچی گه وره ی ئاسمان وهستا
 چه ند چرکه یهک کات له شیبوینی خۆی په کی کهوت
 بالنده په ره وازه بوون
 ئاو به لقی دار سه رنه کهوت
 خوین له ناو ده ماردا ترس گرتی
 بینین به قه د سه رسامی شیلوو بوو
 دل خیراتر لیتی ده دا
 گول ترسی هه بوو
 چاو ترسی هه بوو
 جوانی ترسی هه بوو
 کچی گه وره چی به سه ردی؟
 مائی گه وره چی به سه ردی؟
 یه که م جار بوو چاره نووسمان
 به و روونیبیه بیته بهرچاو
 چاره نووسی هه ره هه موومان گری درابوو
 به ته ماشای کچی گه وره
 دیمه نه که به م چه شنه بوو:
 دالیک چرنوکی له سنگی هه رقه ل گیر کرد
 ده یوو یست هه ناوی هه لکۆلی.

(3)

پاشماوه ی شه ر و توندو تیژی
 پاشماوه ی لووت به رزی و چلبیسی و رق و قین
 پاشماوه ی بیباکی و خیانه ت
 پاشماوه ی شکست و خلیسکان

پاشماوه...

پاشماوه...

ئاسمان رهش بوو به مهراق و پاشماوه کان
 جوانی پوو کاوه و خۆرگیرا به ته له ی گونا هه کان.
 دیمه نه که دووباره نابیتته وه
 کچی گه وره ده خریتته ناو قه فه سه وه
 زیندان جوانیه که ی بو خۆی ده با
 که میکی ده مینتی و پیر ده بی بو ئیمه

تاران ۱۱/۸/۱۹۹۹

رۆژی خۆر گیرانه که

رِزگار بوون

له ناوه پراستی قسه دا، هیشتا سه رسامی بهری نه دابووم
له ناوه پراستی باخچه دا،
دوا گه لا خواحافیزی کرد
نازانم بو؟
بریارم دا، خۆم به لقی دره ختیک هه لواسم
په شیمان نه بجه وه، له وهی گیرۆدهی گه لام
گیرۆدهی په نجه ره ی که سیک
به زحمه ت ده مناسیتته وه
ئه وه موو ناموویه ژبانی پر کردووم له مانای پروبووچ!
کی ده لئی رِزگار بوون،
گه مه ی ده ربا زبوونی
نیچیره له داوی راوچیدا؟
(پیتچه وانه ی ئه وه ش راسته)
یا ده ته وی له ناوه پراستی زه ربا دا
پیم بسه لمینی رِزگار بوون
سه ر شه پۆل که وتنه
ده ربا ز کردنی گه مییه له گه رداو
هاواری که شتییه وانه، که ده لئی: سه ول لیده ن
که نار چهنه بالئیکی ماوه!
که سیک له که نار ه وه به باسکه مه له دی
هاوار ده کا..
ئه وه چی ده لئی؟
له ناوه پراستی زه ربا دا، کام که نار دوورتره؟
لای راست یا چه پ؟
هه لکشان و داکشانی ناو شووشه یه کی به تال
رِزگار بوون نییه

سی به شی رِزگاری بریتیبه له:
شکاندنی ته وق
و
به زاندنی تخوب
کو ت فری دان
و
فری دان
پراستگویی له گه ل خۆت
ئه وساته ی (با) تا وده ده ی
پاشان له سوچیکدا خری ده که یته وه
تیکه لئی جوانیبه کی ره های ده که ی
ته واو هه راش ده بی
خه تیکی سپی و خالئیکی ره ش
ته واو له به ک جیا ده که یته وه
له ناو له ش و
له ناو شه ودا ده می نیته وه.
ئه وه ساته ترس نامینی له نیوان
من و گو لئیک
من و کو تریک
من و ماسیبه ک
بو ئی به یانی و سه ری کو لمیک
بو ئی خاک و سه ری په نجه یه ک
قسه ی بن زار و سه ر زار
وه ک یه کیان لی دی
ئه وه ساته
یه کسانی هه وا پر ده کا پراو پر له نوور
سه وزه لانی نیوان بوون و نه بوون
پر ده بی

پراو پر له:

ته وهی

مه حاله

بمیری

ههر هیندهم به خه یالدا دئی

(ههم یا نیم؟)

به هاملیتیم وت، با خۆمان له وهلامی

تهو پرسبیاره بدزینه وه

ته گینا

من که له ودیو چوارچینه کاندای فرچکم گرتووه

بی کۆت و زنجیر زمانم پژاوه

رزگار بوونم بۆ چیبه؟

هاملیت قسه که ی بی بریم،

دلنیای کردممه وه

رزگار بوون به تنها بهس نیبه.

شه ترهنج

به و چوار گوشه سپیانه هه لئه خه له تیی

کهس تا سهر له ناو سپیدا نامینی

که سبیش تا سهر له ناو چوار گوشه ی،

قه ترانی قه تیس ناخوا

شه و دهروا و رۆژی به دو اوه دئی

به هه مان شتیه ش وهرزه کان

که سی به ناو په له ی رهش و سپیدا بازدهدا

به سه ر لاشه ی سه رباز و وه زبیردا

به ناو چوار گوشه ی به تال و پردا

که سیکی جه به زه باز دهدا

تهو که سه ته سپی رهش ده بیا

ته سپی سپی پیشی بی ده گری

که سیکی ته فسانه بی...

له پیش له شکردا ره مبارزی دهکا

فیل له م سوچه وه بو ته و سوچ

له خوره هه لاته وه بو خورتاوا

چه شنی با په له په ل دئی و دهچی

فیل ته نیا له شه تره نجدا وا خیرا دهروا

شه ترهنج له کۆمیدیا دهچی!

سه رباز ده خوری

فیل ده خوری

ته سپ و وه زبیریش

ههر پاشا نه بی

که کشی لیده کری

خوی ده مری.

نیشته جیی ناوی خۆم*

ئەر خهوانیك ته ماشای گرده كه دهكا
 گردیك كه وتوته دواى میژوو
 گردیك ته مهن دهخه وینى لای دارىكى،
 كه زهوى فیتنك دهكاتوه
 نارامى چۆته دۆخى سیبه ر و
 ناو چۆته دۆخى بهرده وه.
 له بیرم نه چى، ناوى خۆم و،
 ناو نیشان و هندی راسپاردهى بچووك
 له لای دار ئەر خهوانه كه به جى بیللم.
 ناوم: ئەستیرهیه كى كۆمیدىای سهرده مى
 یۆنان و
 چاویك، به دیار ئاسمانه وه.
 ده لىن، دایك
 هه زى كردوه به ناوى مه رقه دىك بكا
 له خه وىكدا، كلچو كىكیان له دارى گىلاس داوه تى
 وه رى نه گرتوه
 خه نجه رىكى زیوینیان له بهر پشتینى سیحریكه وه
 ده رهیناوه و له ده لاقه ی
 ژوورى نووستیان داناوه
 ترساون ده ستى بۆ بهن
 من هاتووم، یه كه مجار دهستم بردووه بۆ ده سكى
 مال پر بووه له دووكه لى شینى توخ
 پر بووه له بۆنى پىازو لیمۆندوزى
 له وساوه ترسیك كه وتوته دللم
 ده ست درىژ ده كه م بۆ درزى هه ر مه به ستىك
 ده ترسم

كه چى هه میشه ناو دهستم
 پر ده بى له بۆنى ره حان
 ده ست درىژ ده كه م بۆ هیشووى هه ر ئاسمانىك
 ده نكه كانى سفت و مزرن
 له سوچىكدا ناویك خه رمانه ی به ستووه
 له ده وری ئینجانیه ی گه وه ره رىك
 ناویك، غه زه لىك بۆ ده نووسى
 له غه زه له زیوینیه كانى حافزى شیرازى
 ده ما وده م ده بلىنه وه
 لۆچ ناگرى وشه كانى
 ناچه مپته وه قافیه ی
 نافرى كیشى سه نگینى
 سپى چه شنى كوله به فرى فینكه ماناكانى
 ده شى ئه و ناوه له به ردیكه وه بۆ من هاتى
 ده شى له مسكى ئاسكینه وه بۆ من هاتى
 ده شى كىو ك سیبه رى خۆى پى دابم
 یا هه ندى جار، مه زه نده ده كه م باخچه یه ك
 ناوى خۆى بۆ كردبم به پىخه ف
 ناویك خۆى هاته سه ر زار و،
 خۆى كه وته به ر گوچكه .
 ئەندیشه چۆله كه یه كه زوو هه لده فرى
 ده نوک ددها له گوئی ئاسمان
 هه ندى جار ده نكه جۆیه ك نابینى
 جارى واش هه یه ئەفسانه ی به هارىك هه لده گرى
 له م گولزار ده بیاته ئه و گولزار
 ئەندیشه خالىك له شپوه ی ده نكه خۆل
 سه ره تا و كۆتایى

له ئەندێشەو دەست پێدەکا
به ئەندێشە کۆتایی دێ.

دەنکە گەنمیک چۆن دەخریتە ناو شیعەرەو
دایکم دەلی، ناوی تۆش وا
وا مەزەندە دەکەم، ناو له شیوەی دەستیکە
خۆی خۆی دەنووسێ

عەیب و عاری خۆی دادەپۆشی
داویکە دەمبەستیتەو به گۆل و زەین پروونی
گەنم ئەزەله له قەوارە دەنکێکدا
ناو قەدەرە له حەرفی هەوریکدا

له نیوان دوو ئاوی جیاوازا
ئەرخەوانیک ناوی منی توند گرتوو به قەدیو
ئاویک دەروا بەرەو خوار
ئاوی دێ بەرەو ژوور
مالئاوا.

له بیرم نه چێ، خەنجەریکی زبۆین
له دەلاقە ماله که دانراوه

دەست دەبەم بۆ دەسکی
دەستم دەبیتە شەمائی ناو شیعریک
دەستم دەبیتە سەوسەنی تابلۆبەک
دەستم ناچیتە ناو گیرفان
بشی پەرتیشانی دەموچاوی کەژتیک بهو دەردەی بردبم
یا حەسرەتی مندالیک
بشی تەپ و تۆزی رمانی پردیک
بپهۆشی و بەئاگابوونی تیکەل کردبم
یا ئەسەواری رۆبشتنی هەوریک له نیو تەمەندا
یا بێ عادەتی گۆلزاریک له ناست بولبولدا

چیم بیستوو له نایەک له ناوقەدەو شکا بێ؟
چیم خواستبوو له شەوی ناویک
پێنج ئەستێرە به فرمیسکیک لێ رژا بێ؟
هەر ئەستێرە نسا ریک بێ به چنگی دالیکەو
یا ئەلقەیه کی زبۆین بێ به پەنجە ی رەشەبای شەویکەو
چیم بینبوو:

ئەرخەوانیک له تیک ناسمان بۆ خۆی دەبا
به تەنافی لقیکیدا دینە خواری ئەستێرەکانی.
ئەندێشە وا زوو لێ ناکاتەو
ناوم تیکەلی شەو منی تەماشای بوو
ناوم چۆتە ناو دۆخەکان
تا ئەوپەری ساکاری سەرما و گەرما
ساکاری شەو و رۆژ
ساکارە ناوی لیکدراوم
له گەل کۆتاریک لیم تیک دەچێ!
ناوم به پەبشیک دەست پێدەکا
بۆ هەمان مەبەست و بەهەمان شیو
سەرەتا به پەبشیک ناوم دەست پێدەکا.

سلیمانی / ۲۰۰۰

* ناویشانی شیعرەکم له ناویشانیکی سان جۆن پیترس وەرگرتوو

پورتريت

(1)

چاويڪ ڪتومت ئاسمان بوو
له بهردهم دوڪانى گولفرؤشيكدا
گولٽيڪي نيشاندام،
له ئينجانهيهه ڪي سهدهفي مهيلهو نارنجيدا.
گولفرؤش وتي،
له خورهه لاتتهوه تا خورثاوا
له باڪورهوه بو باشور
هه موو تهو گولتهي لي بزر بووه.
باخچه به باخچه گهراوم
تهو گولته تاقانهم له زريان سهندووه.
تهو گولته!

له ناو رهنگه كاندا، رهنگي شهراي
ئيتوارهيهه ڪي هه لبارد
ته نيا بونتيڪي نه گرت
تهو بونه،
له ناو هه موو بونه كاندا
بوني مردن بوو.
چاويڪ ڪتومت ئيتواره
ڪاتي برؤنزي دادئ، برؤنزيهه ڪي مهيلهو رهش.
تهو گولته!

سهردهمپيڪي زووتر
لاي به فر و لاي ژنيڪي سيحرباز
رهنگ و خهسلته تي سيحري گرتووه
زريان تهو گولتهي ناسبووه
پيش تهوهي له سهه پيستي

سپي و لووسي به فر
بنيشي
عومريڪ لاي تهو ماوه تهوه.
هه موو تهوه لي به هاري
سيحره ڪهي دزيووه،
پاشان،
دهنڪ دهنڪ
موروي شيني سيحره ڪهي
پي داوه تهوه.
گولفرؤش پيبي وتم،
تهو گولته بهه له گهل خوت
بيبه له گهل خوت تهو شيعره
تهو شهوه ته نيايه بو خوت بيه.

(2)

نه بادا گولٽيڪ لهو گولانهي گولفرؤش
لا لوت بي،
نه بادا گولٽيڪ له گولته كان
شهريم له گهل به رپا بکا.
وتم، گولفرؤش!
ڪهي له شيعريڪدا بهو چه شنه
ناوي گولٽيڪم بردووه
حه قيقى بي؟
نايشارمهوه، دلّم بو گولي زريان
توند لي دهه دا.
وتم، گولفرؤش!
چونكه مانگ (گولٽيڪي زهرده له تاقى ئاسمانئ)
هه ر ته نيا زمانتيڪ ده زانئ

هه ر ته نيا ريگايهك ده ناسي
من په نام بو نه بردووه
گه ر گولفرؤش دلگير نه بي
هه موو گولي دوكانه كه ي
ناگورمه وه به سيحريكي گولي زريان

(3)

كه سيك كتومت ناسمان بوو
له به ردهم دوكانی گول فرؤشيكدا
تيلماسكي حه زيكی تتيگرتم
حه زيكی پايزبی
له پايزه جوانه كانی
ده وری ماله كه مان
له سه ر چنار.
رهنگی كالتر بوو له ناويك
گزنك لتي بدا
له سه ر له وحي به يانبيبهك.
ته نيا يهك دوو ده نكه سه ده ف
ئاوه كه يان به لای سپيدا بردبي.
له به ردهم دوكانی گولفرؤشيكدا
ناسمان راسته وخو په نجه ره ي
ليكردمه وه
منيش راسته وخو ده ستم برد
بو ده ستي.
گويم له قسه ي گولفرؤش گرت
مه جازيكي دوزيه وه
نیشانى ئاوم دا
ئاو وتی، گيل مه به

رازی دل ناترووكي
دلگير بووی له گول، دلگيربووی
دلگيربووی دلگير
ئاو وتی.

(4)

نه بادا گوليك دلگير بي
من قسه ي خوّم به ئاو نه وت.
شه رم له جوانی گول ده كه م
گه ر گولفرؤش دلگير نه بي
له ناو هه موو گوله كانی،
ده ست بو گولي زريان ده به م.

زمرۆتی پشت ههور

جی نشینی کۆلانه کانی رووناکییم
مهیل و هه وه سم له چاوگی خۆره وه هه لده قوولتی
له هه ستیکی نا دیار و ،
سه لیه که کی له چه شنی سیبه ری
رۆیشتنی مانگ به لای هه ورا
له هاشه هاشی مزربوونی هه لووژه بیتکه وه
له فرینی خه یالیتکه وه به پتکه وت
له نهرمه شه پۆلی سه رخۆشییه وه
تا ته مه نی ده ربایه ک پراوپر لیتی برژی؛
بو دیتنی جوانی ده رۆم.
پیویست ناکا شه و ماندوو بی
به کۆکردنه وه ی هۆشیاری ده رباره ی نه ستیره
له کاتی رژاندا
یا گه ران و سوران به دوای، شوین پیتی با
له رۆیشتنی پایزدا.
رووناکی له قوولایی غافلبوونه وه دی
له هه لتلۆقانی هیتی دره وشانه وه
له ناو ده نکه تۆویکی ره قدا
له ترازانی به ناسته می به ردیکی نیو دیواری بووندا.
حه و جه ناکا
تخویبیکم له سه ر ناکاری فه لسه فه و ،
تخویبیکم بچیتته وه سه ر ده رباجه ی ره وانپیری
من له ساده بی گه لای گیایه ک
سیحری وشه ی ته ربوون فیبرووم
له پتگه یینی شه راب
له ناو کوپه به کی پر نه فسوون دا

فیتری بالق بوونی شیعر و
مت بوونی خه یال و
خویندنه وه ی ته نیایی بووم.
له ته لخبوونی ئاوینه به کی دراوسی
دیمه نی دلرفیتی ته جه للام دیت
له ناو هه زار
له ته دیمه نی نارپکدا
جیناسیکی ناسک و ته بام دارپشت
له ناو هه زار
رسته ی قه به و ناته بادا.
ئه فسانه که م بوو به هه زار پارچه ی بچووک،
من نه و کاته ،
له ده رگایه ک هاتمه ده ری و ،
گویم گرت له هه ناسه ی ئاو
که دلی به ردی کون ده کرد.
هه ساره به ک لیم نزیک بووه وه
کتومت که شتی بوو
له و که شتیانه ی خه یال هه لیانده دا
بوئاسمانی مندالی
سه رکه وتم بو سه ری
خالیکم دیت له ناو سینیه کی مس دا
گالته جارپیه کم بیست له کن مالی پیغه مه ربیکدا
توره گه پیکم دۆزییه وه پر له نه نتیکه ی عه شق
بالیکی یاقووتی ده بیردم
بوئاو پیرۆزه بی سۆز و
بوئاو شینیکی ته نیایی.
من شیعی خۆم ناسیبه وه

له ناو دلتيكدا په لكه زيرينه هه لدا بوو
 له وپه پري وه رسيدا ناسويه كي راده مالي
 له هه رفيتكه وه تا كوتايي مه نتيقي بالنده كان
 له چرزي هه ستيكه وه تا دارستاني ناسوت
 شه وقيكه له و ديوي مه عناوه
 سووتانيكه بارته قاي قه قنه س و
 بو شاييكه پراو پر له عه دهم
 تازه چ خه ويك خو شتره
 له بي ناگايي گوله گه نم كاتي زه رد بووني
 يا شه و كه به سهر پشتي چه ند جوتيارتيكه وه
 دپته وه مال
 پشتيني ده كاته وه و لينگ راده كيشي
 رسته كانم به لقي داره بونيك گري داو،
 ورده ورده هاتمه خوار
 كه ستيك نه دي له شمشير بچي!
 كه ستيك سه ودا له گه ل خوربكا
 كه سي بچيته بهر ليژمه ي عه شق.
 به راره وي ليك دانه وه يه كي چه وت و
 مه يله و تاريخ
 رتيه كه م دوزيه وه هيچ بايه ك پيدا تينه په ريبوو
 گوزه و له گه ن و سوراخي ده ستي كه بيانوو
 هيشتا له مال نه چوو بوونه ده ري
 كه من پراو پر بووم له ناژاوه.
 به بيان و به بيوون له گه رووي خنكاودا
 هه ليه ستي ژاكاويان هه لده دا
 گه لا خيانه تي له گه ل گه لا ده كرد
 شه ري براكوژي نه وسا

ده ستي راست و ده ستي چه پي تيكه ل كرد
 پيمان بلين، برا و دوژمن!
 كامه يانه له و ديو ده رگا، بانگ ده كا كه سي بچيته ژووره وه؟
 پيمان بلين، بو پيغه مبه رتيك
 له (دالاهو) شوړ نه بووه ناو ناوايي
 وانه يه كي مه نتيق و
 وانه يه كي به فر و
 وانه يه كي گوله ميخه كمان پي بلتي.
 گيژم خوارد
 تا ساتي ته قينه وه ي كاني
 له نيو به رده لاني زمان دا
 تا ساتي هه وره تريشقه و تاوي باران
 له وه رزي رسته ي خاموش و كركه و تووي
 بي پيژ و به سه زمان دا.
 كاتي ناو، تارمايي مردني راو نا
 به ره و زنجيره شاخه كاني مه راق
 من دلّم كوته كوت لتي ده دا
 بو كچييك سي به شي له ناو و به شيكي ناسمان بوو!
 هه ميشه ناو بي ياسايي ده كا
 مل دهنې و په ننگ ده خوا
 گوئ ناگري.
 خنكاويك دوو ده ستي هه لبري
 ناو پرپوو له ترس و سام گرتي
 سام گرتي ناو ناو ده ماري شيعر يكم
 سام گرتي قافيه و نه نديشه
 كرمي ناوقه دي دار سام گرتي
 سام گرتي ده رگاي مالّه كه م
 سام گرتي ميلي سه عات و رهنكي تابلوكه ي سهر ديوار

سام گرتی ئیوارهی ناو کیلنگه و ،
سیبهری درهختی سهر ریگا .

له منارهی سهریکهوه
کوئریکی بهرخانهقا
حرف هر فی کتییکی کونی ددهزی
مه عنایهک چوووه ناو ئیوارهی په رهکانییهوه
ئهو مه عنایه ی پی نه دزرا
کوئریکی ناو خانهقا
حرف هر فی کتییکی دهخویندهوه
چلی تیژی داره بنیک
نیوان دوو مه مکی سمیوو
تریفه ی هر زیک کهوتبووه نیو که لینی زام
دارمیوتیک لهو بهینه توله ی خو ی هلدابوو سهرهوه
ئهو داره فیرووه ، دهست دهبا بو ناوی
زمزمی ژیر که پری خواوه ندیک
ناو له پی پر دهکا و دهیخاته ناو تامی هیشوو بهکی

نیوگرتیک ئیمانم پی دینی
دهشی باران زووتر دابکا
مهولانا پیتم دهلی: دهشی مهی
بهدهستی هه موو بولبولیک بخوینهوه و ،
پهیتا پهیتا ئاسمان داچوئری
بو ناو دهفری موعجیزه بهک
من لهو دهفره شه رابی روئیکی سووری
روژه هلاتی هلددهم تا دوا دلوی
مهولانا پیتم دهلی، هرزی مهلیک
چوته ناو ئاویته ی شهویک
جامیکی خهت خهتی

تاریک و روونی چنیوو تا بهیان
ناو له پی پریوو له زمووت.
ئهو دهلی:

مردن هیچ شتیکی نه برد
بهو نیازهی زوو دیتتهوه.
ماله کهم به سهریستی که شتییهکی بچوکهوه
خوئریی ددها
له ئاویکهوه بو ئاویکی گه وره تره؛
ماله کهم گه وره ده بی
له باریکه ئاویکهوه بو پروباریک
که شتییه کهم تیژتر دهروا
ماله کهمان لهوی ماوه؟
کوئریک بنیرم دهیناسیتتهوه
چله هه ناریک پاسپیرم
سهر دهخاته سهر دیواری هه وشه کهمان؟
مانگ بهو چه شنه سوواخی تریفه بهکی خو ی ده کرد
(من تو م به سیبهری دارتوو بهک سپاردبوو
بو لهوی نه ماوه؟)
قه لسم له دهست ئه غیار و گوئگرتنی
درزی دیوار له کاتی تیبه رینی بادا
قه لسم به دهست گه مژه بی گیا
که شوین پی و جیگه ی دانیشن و
هاتوچونم دهسپرتتهوه.
جی نبشی په پوله ی جوانیم له باخچه ی ماله کاند
به گوله هیرۆی سهر په نجه م ده مناسنهوه
کاتی له ده رگای جوانترین مال ددهم له ناو هه ورا.

سکچی ئاو

تەواو بە گىربان ھىتابوو
تروسكەى ئەستىرەيە كيان بە گىرھىتابوو
كە خۆى بە نامۆ دەزانی،
لە ناو تارىكايى شەودا
ھەندى جار.
جوانى خۆى دەشارىتتەو
و ەكو چۆن بە ھار لە چرۆيە كدا
بە قەد دەنكە ھەنارىكى لى دى
يا فرېن خۆى لە ناو بالىكى قورسدا
لە خاك دەخشىنى
يا خەو، لە ژىر پىلويە كى خاودا
لە ھىچەو، لىواو لىوى شەو دەبى.
بەو چەشنە دەچمە ناو خانەكانى رۆژەمە
لە رەنگى مۆر و گۆل گۆلى فانتازياو
تا سېنەو ھى تەواو،
يا كېى رەنگىكى لىمۆبى.
لە شىلەى تامىكەو
تا بۆنى زەريا
ھەمووى ھەر منم.
تەواو بە گىربان ھىتابوو
دوو وەرزی دژ،
شەمالىكىيان بە گىرھىتابوو
كە رووناكى بە يانىيەك،
لە گۆلە باخى سەندەو و دای بە كچىك
نەيدەناسى.

ھەرھىندەى دەربارە دەزانی
كە كچەكە ئاو ھىتابوو
لە ناو سەبەتەى نارنجى
ھەورىكدا
كچە بىباک
لە ئەدگارى تەنكى مەيلەو ساردى
شەمال رادەما.
كچە دەيووت،
بەردىكم لە سەر رىتى كاكىشان
بەو چەشنە بە دوامدا بگەرئى:
بەردەكە سوور بوو
من خۆمت نیشان دەدەم.
رەش بوو، يەكترى نابىن.
ئاو ھەلدەستى لە رەشدا.
ھەندى جار،
پەنجەرەيەكى كراو
كە سىكم نیشان دەدا، تەنيايى دەبكوژئى.
پىاللەيەكم نیشان دەدا
پر لە شەراب،
رەزىك دەپخواتەو.
دلّ لە دلّ نادەم
دلّنىام كە سىك
رۆژى شەمەيەك
لەو دوورەو دى
بە ئەسپايى دەرگا كە دەكاتەو
لە بن دار گىلاسەكەو تا كۆتايى
شەقامەكانى ھەور
پىاسەم لە گەل دەكا.

له کۆلانیکی تەسکەووە تا ئیتوارەبەکی شین
 گەلا گەلا پر دەبم له رەنگی بەهاری
 پێست پەمەیی، له خوار ناوکەووە
 کەمیک سوور
 رەنگی لیمۆبەکی کال
 تووند و تۆل.
 ئەو کەسە باسی دارێکم لۆ دەکا
 بەژنی خۆی داوێتە ژنیک
 بۆ ئەوێ بتوانی،
 هەر شەو و ئەستێرە بەختیک
 له ئاسمان بدزی.
 له هەیوانیکدا، رۆژەکانی هەفتە بەسەر دەبەم
 تەنیا دارێکی تاقانەیی تێدا
 سویند بەو دارە دەخۆم
 ئەوێ بن پێست و بن زارم
 بەبێ هۆشی ئاو بسپێرم
 کە دەروا و ناگەریتەووە.
 لای ئاو باسی مندالیم کرد
 باسی هەوری هەرزەکاری،
 هەلکشام تا سەر ووتر.
 له پیرەمیردیکێ چاچانەووە
 تا پەیکەر تاشیکێ گریگ
 تا شەرکەرێکی کابوول.
 له دەنکە گەمبەیکەووە
 تا ماسی گریکی مەکسیکی
 تا حاجی لەقلەقێک
 هەموو ئاو دەخۆینەووە

هەریەکە و ئاوێک.
 ئاو شوینی من دەناسی
 هەندی جار،
 گومان دەکەم، نازانم؛
 چیم ماوێ ئاو نەبیا؟
 ئەو باسی ماسییەکانی خۆی دەکا
 ئاو دەلی،
 ماسییەکی پێی وتم،
 من پێشبینی ماسیگریکی پیر و
 شەبەبخوونی ماسییەکی گەورەترم!
 ئاو دەلی، مرواریبەک،
 ترووسکایی سەد ئەستێرەیی هەلۆژەیی
 بەگێر دینی.
 پەری زەریا!
 ئەفسانەبەکم لێ دەدری
 دەبیاتە دوورگەبەکی دوور
 مەلی خەیاڵ دوای دەکەوی
 ئاو هەرگیز بێ خەیاڵ نازی!
 هەندی جار،
 گێژدەبم له ئاست ئاوێکدا
 گێژ دەخوا بە دەوری نا هەقی
 بایەکدا
 کە شووشە و پیاڵەیی گولێکی
 شکاندووم.
 گێژ دەخۆم،
 هەندی جار
 بەدەست ئاو
 کە خەیاڵ و ن دەکا.

هه ندى جار،

كه جوانى خۆى دووباره دهكاتوه

وهكو دهنگى هه نار،

دهشى تاو

له مندا دووباره بيتتهوه

منيش دووباره بيمهوه

له تاودا.

ناو له پى پر خوځ

هيشتا له خهونى كافورى وادهى مندالى

دهريازم نه بيوو

كه له په نجه رهى پاكرى به وه

تريفه لى له خو بايى چرى كانديك هه لفرى.

نيوهى وهرزى ياسه مين به دهره وه بوو

گه رما كه ميكي كه و تيوه سه ر زوى

زبوى به يان بيهك

له به يان بيه ته نياكان

هه لوه دابوو له ناو شه و نى برى سكانه وه.

چرى كاندن دوور كه و ته وه و،

بوئى ناسمانى دلته ننگى داكشا به ره و ژوور

ئه و بوئه،

وهكو رسته لى كاشوكوشى بى ئوميدى

پرشنكى جوانى توند گرتيوو به به رو كيبه وه

هينده لى نه مابوو بخنكى

به و چه شنه شه مالىك چوره ناو جه ننگه ل

ئه سستيره يه كى زه نه قى،

كه و ته ناو كوئى نيوه رو.

بالتى كم له ده ستى خو ره تاو راپسكاند

له پردى ئيسك و پلووسكى خافل بوون

به ئه سپايى په ريمه وه

بو ده ستى شه رابى گوله كان؛

ئه ننگيزى نامراديى له شيوه لى دژه خه و نيكى ناخوش

به چاو يكي كزى بى فه زاوه، دهر كه وت

(ديدالوس) له شه رى دى رينى نى وان فرين و نه فريندا

له مهودای نیوان کهوتن و نه کهوتندا
 قورقوشمی ماچیکی دزراو بوو
 زمانی ته ته لهی ده کرد و نارقه هی شینی دهرده دا.
 پاکیزه یه ک بوو میوان
 شکوفه ی هه وای ده له رانده وه، پاکیزه!
 بوئی ساردی رۆژه کان و ئاسمانیکی کاس بوو به سه رمانه وه
 ئه و بوئه فره بیتاری کردین.
 ئه شی هیچ ریبه ک له و بز نه رتیانه
 نه چنه وه ژیر هه وره کانی رزگار بوون
 ئه شی پیستی پاساریبه ک،
 ته نک چه شنی په ریکی نه یلۆفه ر
 به رگه ی دژه فرین نه گری، نه گاته که نار.
 خۆم به خۆم وت، فرین مه حاله!
 بالئیکم به مۆری و مهرجان نه خشابوو
 به زه حمه ت له خۆم کرده وه
 فرین مهرجیکی مسۆگه ر نیبه بو دهر باز بوون!
 له زه ویبه ره قینه کانی غه ریزه وه
 ته نک ته نک هه لمیکی سوور هه لده کشا به ره و رووم
 له و بو شاییه نه گریسه وه
 له نیوانی بوون و نه بووندا غلۆربوو مه وه خواری
 هیشتا مه یله و تاریک بوو
 که چاوی وه نه وشه یه ک له ناو به رده لاند
 چرکه یه ک له و دیوی کاتدا جورئه تی پی به خشیم
 گه یشته تیلما سکی ئاویکی کۆن
 له رۆخی ئه و ئاوه، پر ئیلهام بووم له ته ماشای
 گیا به رزبوو وه، ئازادی تا ئاوزینگ هاتبوو
 خاچی پیغه مبه ریکی کورژاو له به هاردا خۆی ده نواند.
 له ناکا و،

پیچه وانه ی موگناتیسی سه رکوتکردن
 دهرگای هه وشه یه ک کراوه
 ملم نا، تا توانیم ملم نا.
 باق و بریقی ناو هه وریکی دوور
 کۆلانه کانی پر کردبوو له نوور
 خه ونی ته ر و ناسک، ملی باریکیان له خاک دهرده هینا
 ماسیگریکی خۆرنشین!
 ماسیبه کی ئاورشمینی ناو تۆری شه ویکی نارد
 بیخه مه ناو هه وزی
 خه یالئیکمه وه
 من له سه ر رۆخی هه وزه که
 له باخچه ی هه وشه که
 چه شنی خۆخیک به سه ر داره وه
 خه وم لیکه وتبوو.
 ماسی ته ماشای خه یالی ده کرد
 هه وشی پاکیزه پان و ره نگیان
 سه د بال به لای راستیدا گولزاربوو
 ناوه راستی، ئاویک بوو بو مه له و پیکه نین
 له شی پاکیزه شیریکی پاکژبوو
 له جوانیدا خه ست ببوو وه
 که فوکولی خه ونیکی ناکام
 که میکی لالیوی به خه تیکی سپی جیا کردبوو وه.
 بینیمان، پاشان له ناکا و بزبوو ئه و دیمه نه
 خه یال ناو له پی رۆژه کانی پر کرد له خۆخ
 ماسی خۆخ ره نگ!
 خۆخی لووس وه کو پشتی ماسی!
 ماسی خه یال، یه ک و دووان نه بوون
 خۆخی خه یال، داریک و دووان نه بوون

به و مهنتیقه، هه‌رزه‌کاریم له رۆخی رِسکانی هه‌وزیکه‌وه
 له‌وه‌راند تا گه‌یشتمه چاره‌نووس
 پاکیزه‌م بۆ دو‌اجار بینه‌وه
 له‌چکیتکی قه‌یسی ره‌نگی ته‌نک
 نیوه‌ی پرچی دا‌پۆشبوو
 له‌چکیتکی هاتبووه خوارئ.
 هه‌وریککی شه‌رم‌ن په‌نجهره‌ی بینه‌ی کرده‌وه
 له‌ناو سه‌به‌ته‌ی باخه‌وانیکدا هه‌جمانی نه‌بوو
 خو‌خی پاکیزه!
 (باخه‌وان وتی،
 ئه‌و خو‌خه‌ی ناو سه‌به‌ته‌ی هی منه
 ئه‌وه‌ی سه‌ر دارئ، هی هه‌زار)
 بئ مه‌نتیقی تل خوارده‌وه‌ی به‌ردیکی زه‌به‌للاح
 له‌وسه‌ری سه‌ره‌وه
 تا خواری خواره‌وه
 له‌خه‌ونی به‌ردی نزیک خسته‌وه
 له‌ره‌نگه‌ماته‌کانی
 له‌ده‌نگی خرۆشی
 دیته‌گویم ده‌نگی که‌وتنی
 دیته‌گویم ده‌نگی وردبوونی
 دیته‌گویم ده‌نگی به‌رد
 به‌رد یاری له‌گه‌ل با ده‌کا
 به‌رد مه‌له‌له‌ناو ئاو ده‌کا.
 بئ مه‌نتیقی هه‌لگرتنی خاچیک
 له‌یه‌که‌م ساته‌وه تا دو‌اسات
 مه‌رگی کرد به‌گۆرانییه‌کی شین
 به‌سه‌بایه‌ک هه‌ناسه‌ پر بکات له‌بۆنی میخه‌ک،

بئ مه‌نتیقی دارستانیک
 ناوقه‌دی داره‌کانی کون کون کرد
 له‌سه‌ر گه‌لا پانه‌کانه‌وه تا گه‌لای باریک
 له‌چلێکه‌وه بۆ چلێکی دوورتر
 بالنده‌به‌و بئ مه‌نتیقییه‌ ده‌گه‌ران
 بالیان به‌ر یه‌کتی ده‌که‌وت
 ده‌که‌وته‌ن خوارئ.
 به‌رزه‌وه‌ندی تیر پێش به‌رزه‌وه‌ندی نیچیر بوو
 که‌سێک تیر نه‌نداز بوو، پێیان ده‌وت: باش ده‌پیتکی!
 له‌نیوان تیرو نیچیردا
 گه‌رده‌لوول گێژی خوارد
 گێژمان خوارد، تا مه‌نتیقی گه‌رده‌لوول
 سه‌ری له‌تیره‌کان شتواند
 تیر چه‌ماوه ناو بۆشایی
 تیر له‌سه‌ر له‌وحی سپیتی سراوه.
 ئه‌وسا ته‌مه‌نی چوونه ناو دۆخی ماسی
 گێژی خوارد
 خولاوه تا بووه خو‌خ!
 دوو خو‌خم به‌ده‌ستتیک هه‌لگرت
 هیچیان له‌و دی سووکتتر نه‌بوون
 ته‌نیا ئه‌وه نه‌بئ،
 مانگ که‌متر په‌نجه‌کانی ده‌سووتاند!
 ئاسمان ته‌واو بئ جریوه‌ وه‌ک خو‌ر نه‌بوو.
 په‌لکه‌زێرینه وشک هه‌لاتوو
 تریفه‌که‌وته ناو کۆشم
 خو‌خ مه‌نتیقی خو‌ی دامئ
 به‌و شتیه‌یه‌ ژیان له‌کونی ده‌رزی مه‌سیحیکه‌وه
 چووه ناو باخچه

خۆخ ئامرازیکه ته سلیم به ره هایی مردنم ده کا .
 چاوی ماسیبه کان ده بریسکیته وه
 به زمانی خۆخ قسه م کرد له ناو باخچه دا
 ئاو که گوئی لی بوو
 وه لامی دامه وه .
 خۆخ شه ره کانی برانده وه
 له خۆخدا براکان ناشت بوونه وه
 له خۆخدا ...
 کتیوتیرین ئاژه ل مالی بوو
 تووندترین ره شه با کپ بووه وه
 له خۆخدا خۆم کرد به تامیک له ناو ده مدا ته واو نه بی .

به پیتی په تی سه رکه وتم
 چه ند بالیک دوور که وتمه وه
 خه ونیکی گه نم ره نگ بانگی کرد :
 دهوله مه ندی به ناوی گچکه و گه وره نیبه
 گو ل دهوله مه ندره له زیری ناو قاسه ی پاشایه ک
 بولبول دهوله مه ندره له مقاولیکی پله یه ک .
 چاویک که هه ر به قه د ده نکه تر ییه ک ده بی ،
 ده شی جیهان به هه موو بلندی و نهویه کانیه وه
 به هه موو دۆخه کانیه وه ببینی
 له ته قه ته قی ده نوکی چۆله که یه که وه
 که دان ده خوات له سینی به ردیکدا
 تا گرمه گرمی هه ور یک له ناو سینگ ی ئاسماندا
 هه موو له سووچی گو یچکه یه کدا جیگه ی ده بیته وه
 که به قه د گه لای هه رمی بچوکه .
 تروسکه خۆی به هه موو تاریکی نادا ت!
 به ردیک که به زه حمه ت ده جو لی
 تا
 بوئی گه نمیک له ناو ده نوو کدا .
 ئیواره ی له تر خوار دووی سه رخۆشیک
 تا پارانه وه ی سو فیه ک له ته ک نه ستیره ی شه ودا
 نه وانه ،
 بچوو کترینیان له کتیوتیک گه وره ترن
 کورترینیان در یژ ترن له رتی کاکیشان .
 بستیکم کردووه به میلیک
 جیتی پییه کم کردووه به ئاقاریک
 بهر په نجه رده ی شیعرم پر بووه له خۆخ
 خۆخ تا روخی ئاوه کانم ده با
 خۆخ قومری بال نه خشینه

شەوی دووهم

لەناكاو،
كەناریك بەدەر كەوت ھەر ھەمووی
زەرپوت و لەعل و ئاقیق بوو.
ھیتشتا چەند بالیكی مابوو
لوقمان بتەقی بە لووتی نائومییدیەکی تەواو
لەناكاو،
ریزە چرایەك پرووناکیان فری دا ناو ئاوی
باق و بریق دەتوت گەردانەیی ھەلرژراون
پیکەنین و حیلکەحیلکی،
پۆلە ژنیکن لە ئاھەنگیكد
لەناكاو،
كەشتیەوان بانگی كرد،
ئەوانە بەردی زەبەللان، نەھەنگن
بۆ لای ئیمە دین.
سیلاوی ترسیکی ئەستوور رژایە ناو كەشتی
لای من پەنگی خواردەو
لەسەر گازی پشت پراکشا
ئاو وتی:
تۆفان لە ھیلکەیی (كاوس) دا ھا تەدەری
ھەموو تەکان و راجەنینیك لەوتیو ھاتن.
وتم، ئاو وریئە ئەکا!
ئەو ھەموو ھەنارە بە ئاسمانەو
ئەو ریزە چرایە، شەویان سورمەریژ کردبوو
ئەو ریزە جوانییە، ھەر ھیندەیی ئیوارەبەك دووربوون
ھەر ھیندەیی تەماشاشا کردنیك،
ھەر ھیندەیی چا و بەچا و بکەوی

چاویکی رەش ھیندەیی دەنكە میوژنیك
لەناو بیئوودەبیدا دەبریسكایەو
وتم ئاو وریئە دەکا
ئەگینا ئەو ھەموو جوانیە بۆ پیتشوازی لیئەن
لیئەو تە بەر دەرگایەکی كۆن
ئیتەر لەوی گەشتەكە تەواو دەبی.
لەوی كەسیك چاوەری دەکا
لەگەل یەكەم گەیشتندا
دەست بە قژم دادەھینتی
یەخەیی كراسم چاك دەکا
واژەن دەكەم
كەسیك دەمیكە چاوەریم دەکا.

باران لیتی نەدەكردەو
چەشنی جحیلنیکی خورت
زەوی لە تافی لاویدا دەگەوزاند
بە زەبر دەنووشتا یەو سەر لەشی لووسی
لەناو ئەو لەشە ھەلاتووم
لە دەست ئەو لەشە نەفرەت لیكراو
ھەلاتووم و رووم لە خۆرئاوا کردوو.
ئەو ھەموو لاسك و قەدو قامبیشە
ئەو ھەموو ریسكان و گەورە بوونە
رۆژگاریان قانگ داو
قانە زەویبەك نەماو بە مردن.

جەژنیکی بەھاری رووبەر و رووم ھا
سیحر و ئەفسانە تا تخویبە عەبەس
بە میگەل غاریان دەدا
لە دەشتیکی پان و بەرینەو، بە پشتی ئاویکی ماندوودا

له ناکاو خوځيان به سنگی زهريادا دا
 به هار ترسيکي گورهی خسته دل
 نه مشه و له شهويکي دی ناچي
 خوځاوا که شتيه که پراو پر له توفان
 چيت له ناو ديتووه؟ نه ستيره بهک پتي وتم.
 من نه و قسانه م و ته وه
 که ناو به دار گيلاسيکي و تيوو
 شهويک و دووان لای مابووه وه
 سکی پريبوو له جوانی و مزرتي
 پريبوو له شهرباب.
 ناسمان شوخی له گه ل ده کردم
 له شهرمان سهری خوئی داده خست
 به و ليوه تهنکانهی که ده تووت زهرده پهرن
 مهی نوميد و نائوميدي له يه کدی جيا ده کرده وه
 مهی شه و به يان
 مهی به فر و شينايی...
 خواردمه وه تا که و تم به پشتدا
 خوشترينيان نه و پيکه بوو که لای نيواره خواردمه وه.
 ناو دلي تهنيايي ده سمی
 له ناو قولترين ده ماردا شوپنيکي ره بحانه يی
 بو مردن چول ده کرد
 شوپنيک ههر به قه دهر گوله ميخه کيک سوور ده چووه وه
 گه مه ههر عه ياميک خوشه، خو م به خو م و ت.
 پاشان له و بهر زاييه وه،
 نه و ده فره فر ده که ين،
 که بوني رتي کاکيشان و پيرووی گرتووه.
 من په يمانم به ناويکي تيژ داوه، تا ماوم په نگ نه خو م!
 دهنگيک له شهوی دوو همدا، بانگی کرد:
 شازادهی ميديا!

تازه وا زوو مه رو.
 باران شازادهی له ته پلي سهر سه ريه وه تا بني پي ته ر کردبوو
 خوځاوا پريبوو له مومي و په يکهری شازادهی دوځاوا
 پر بوو له جهنگی بيتهووده
 پر بوو له بوني کاس بوون و هيلاکي
 نه و شه وه چو ن به سهر بيه م؟
 دلويک جوانی به سهری په نجه وه نوو سابوو
 شتيک له بن به رده سووره کان ده بريسکايه وه
 ده تووت هيشووه تر ييه له بن به فری دا
 ده ستم شکا، نه و بريسکانه م هه لنه گرتووه
 که له خو يندنه وهی (نه ناباز) بوومه وه
 به نه سکه ندهری مه کدوني م و ت:
 هيز جوانی لي بزر کردم
 هيز جوانی له کيس دام
 خو يني کوژرانم به قه د ناو له پي روژ مابووه وه
 روژ بو ن مسک و به خته وه ری لي ده هات.
 شه ری که سم نه کردبوو
 ههر بو نه وهی جوانی به ده ستي شه ر که ری نه پيکری
 نه گينا من نه وهی روژ بووم
 مال م له فانوس يکوه ده ستي پيکرد
 تا شه يبووری پر شنگ به تاو له زهوی دا
 چنگم له ره گی دار به لالو کيک گير کرد
 له گوله هيرويه که وه تا به هار سروشتی خسته کو شم
 نه سره و تم و نزیک بوومه وه.
 عه ياميک له چنگ وه لامي بيتهووده و پرسيا ری بيتهووده
 رزگارم بوو.
 له حه زکي و تله وه تا شيعر گه ليکي سهر گه ردان
 له و ناوه به سوا ری نه سپيکي خورافي مامه وه
 شه ر م له گه ل هه وا بوو به س.

گهلاکانی سهر شۆسته

چاویلکه

چاویلکه کهی دانا که نی.
 کچییک له ناو باخچه یه کدا
 چاوی ده کاته گولتییک و
 په نجهی ده کاته گولتییک و
 پییکه نینی ده کاته حه وزی باخچه که.
 ههر چه ند ده که م
 چاویلکه کهی دانا که نی
 کاتی ئاور ده ده مه مه وه
 گول چاویلکه ی کردۆته چاو
 گیا چاویلکه ی کردۆته چاو
 چۆله کهی ناو سیبهری دار
 چاویلکه یان کردۆته چاو
 باخچه یه کی چاویلکه له چاو ده بینم
 له ناو گهردی به یانیدا.

هاف

پییم خۆشه
 سهگ بم، مه میون بم قرژال
 نهک مرۆی ئیفلجی ناو قه فهس.

بیزاری

کتۆ کتۆ ژن ده بارن
 کتۆ کتۆ ده بارن

خه وه که م ده گتیرایه وه:
 با وه شم پر بوو له به فر و به ناو دارستانی گردا غارم ده دا
 ئاو ورتینه ی ده کرد
 شازاده ی میدیا گه یشته خۆر ئاو!
 شه و لیبو لیبو لیبو ده پرژا
 باران لیبی نه ده کرده وه
 ده رگایه کی خه نه یی له چه شنی به یانی که وته سه رپشت
 ماله که تازه چۆل ببوو
 پاشماوه ی بۆن و چاوه پروانی په نگیان خوار دبوو
 شوین پیی ژنییک له سه ر فه رشه که دیار بوو
 به په له په ل جانتا که ی پیچا بو وه وه
 چه ند پارچه جوانیه ک جیما بوو
 خوینی کوژرانم له ناو پیخه فدا
 سوور ده چوو ه.

شه رکه ری ماندوو هاته وه
 کهس له وی چاوه رپی نه بوو
 په له خوینییک له سه ر برینیکی کۆن قه تاغه ی به ستیوو.
 میدیا!
 ئه ی میدیا!

ده لیبی نامناسیته وه؟
 من شه رکه ریکی ماندوو م
 له به رده م ههر ده رگایه کدا، وه ستابم
 بانگم کرده وه، میدیا، بیکه ره وه!
 ئاو ورتینه ده کا
 شازاده ورتینه ده کا
 چی وه کو خۆی ماوه ته وه؟
 چی نه گۆراوه؟

کَلۆن. تەزەرن
تەجالن.

بێژینگ

ژنی برۆنزی پشت مینا بە من چی
مەمکی لاسستیک، گۆلدانی کریستال و قافیە
ئاوی ناو ئاوی ئاوی، مەشت و مەری بانقەکان
پێژمانی بازار، بە من چی
من کە و دە نییم
چیم داوێ لە شەڕ و گونجانی چینهکان
قەیتان و رەخنە
پۆلیس و فۆلکلۆر
من لە و ساتەوێ ئازادم؛
کە یاسا و سروشت بە جاری تۆرە لدا
من دەژیم
هەر ئەو دەم مە بە سته و چی تر نا.

رامان

لەو قەلایە
دوو کەس دەبینم
یەکیان، مێژووی قەلاکە یە دیتە خواری
ئەوی تریان: منالیمە
بە قەلاکە هەل دەگەرێ.

جیاوازی

ئەو گۆلە ی لە بن بەردێکی رەقدا دەروێ
هەمان گۆلی ناو باخچە کە ی مالان نییە.

ئەو بایە ی لە باکوورەو دە
هەمان بای باشوور نییە.
رووباریکی بال بە ستراویش
هەمان رووباری بە هاژە هاژە نییە
کە شەو و رۆژ حەجمانی نییە و
بە قەرەغ دە تێپەر دەبێ

زەلێ

ئادەبیزاد

لە ناو رەشە با پرچی خۆم شانە دەکەم
لە بەر ئاو
جەلە کانم رێک دەخەم.
دەچمە ژوانی ئاگر.
من دەمەوێ
چوارگۆشە ی فەلسەفە داخەم لە سەر خۆم
با و ئاو و ئاگر
خۆلێش... خۆم.

جودایی

مردووەکان ئیواران کە دینەو
گۆرانییە ک دەلێن،
بۆنی پایزی لی دە.
مردووەکان بە گۆرانی دینەو
ئەوانە ی بە بیدەنگی رۆیشتن
بە غەریبی دینەو سەر زەوی.

لهش

لهش بونی نیترگری لی دی
 لهش به شیتکه له ناسمان
 شین و پروون و دیاره به پروژ
 رهش و تاریک و به نهانه شهوان.

ناویدی

وه پرسی پروژه کانی دووباره کرده وه
 مه راق بردمی له گه ل خوی
 گپژم خوارده ده دست پرسپار و ،
 هه راسان بووم به دیار وه لام.
 چه ند پښگا له سهر زه و بییه
 ده هیئندهش له بن زه ویدا.
 چاو شوینی هه موو بینینی تیدا نابیتته وه
 گوئی شوینی هه موو ده نگه کانی پی نابیستری
 زاریش هه موو قسه کانی پی ناوتری.

خولانه وه

شهو و پروژ دوو خوشکن
 سه رگوزشته و نهیینی خویان
 بو یه کتر ده گپژنه وه.
 به هه ردووکیان
 چه زیان له کوره کازیووه کردووه
 که سببان ناویری قسه ی دل
 بدرکینینی
 که ده گنه لای کازیووه

به بیته نگی ته ماشای یه کتری ده که ن
 کازیووهش له و نیوانه دا
 نازانی کامیان بکاته دلارامی

نهینینی

دوو شت من به تو ده به ستیتته وه
 یه کیانم پی وتی.
 دووه میانم هیشتا لا ناشکرا نه بووه
 به لام
 به دلنیایی ده زانم شتیک ماوه.

رهش

بو مه دحه ت کاکه بی

رهنگ هه یه باران هیئاویه
 رهنگ هه یه مه راق هیئاویه
 رهنگ هه یه به شهرم و ویقار.
 رهنگ هه یه ئوی
 رهنگ هه یه خه یالی
 رهنگ هه یه با برده له و سووک
 رهنگ هه یه گران و سه نگی.
 رهش گرافیکی شه وه
 رهش دایکی هه موو رهنگیکه
 رهش به ویقارترین رهنگه
 رهش یه که مین رهنگی دوی توفانه
 رهش خالی کوتایی هه موو قسه کانه.

ناوزهنگ

به نر

له نیتوان له شی ههردوو کماندا
ره شاتیهک دهرده که وئ
له نیتوان ماچیک و ماچیکدا
تامی دهنکه هه لوورژیهک دهرده که وئ.
سه ره تایی ره شه می،
که به فر به حال ده تویتته وه
ره شاتیهک دهرده که وئ
زهوی له وئ گهرم بووه.
له نیتوان له شی ههردوو کماندا
گهرماییهک ههست پئ ده کړئ
که به فریش ته و او سراوه
شهرم ههردوو کمان داده گړئ.
بئ نه وهی کهس پئ بزانی
ههردووک به پرووتی نوستبووین
له ژیر به فری زستانی.

بووه له رزه

چهند ساتیک دی زهوی ده له رزی
جا چوڼ نه له رزی نه و توپه،
که هه مووان شه قی تی هه لده دهن؟!

گولدان

گولدانیک له چه شنی کازبووه
گولئی شهوی تپدا دهرده که وئ
دهستیک له شیوهی ناسمانه

نه ستیره ی شیعی لی هه لدی
دلّیک هه هینده ی سیویکه
گوی زهوی تپدا دهنوی.

دزایه تی

من و شهر دژی یه کترین
ئه و ماله کان تیک ددها
من چاکیان ده که مه وه
ئه و دارستان ده سو تینی
من نه مامی لی ده نیژم
من و شهر ته و او دژی یه کترین
ئه وهی من ده یکم
ته و او دژی شه ره.

هه تیوو

نزایهک هیند تیژ هه لکشا بۆ سه ری
له و ساوه،
زامیک که و توته جهسته ی ناسمان و
قه د ساپژ نابئ.

براده رایه تی

مانگ ده چیتته ناو پتخه فی مندالیک
منداله که ش،
فیرووه هه موو شه ویک
سه ری مانگ ده خورینی
تا دهنوی.

مانگ

چیم دەست نه کهوت
له تیتک مانگم لئێ کردوه و
دامه منداله برسپیه که.
لهو سه حرایه ،
جگه له ئاسمان چیتر شک ده بهین
دلێ خۆمانی پێ بدینه وه.
یا که برسی بووین بیخۆین و
که تینوو بووین بیخۆینه وه.

سیبوری

دهنگیک دئێ
لهو دیوی دەرگا
دهنگیک دئێ له ناو باخچه .
کەس له خەوی رانه بووه
ئەئێ ئەو دەنگه دەنگی کێیه ؟
دهبینم ، گه لایه ک
رەش دەچیتته وه
به دەستی بچوکی
له دەرگا دهدا ،
دیاره خەوی لئێ زراوه
دهلئێ : له گه ل خۆت بمبه ژووره وه
لئێره خەوم لئێ ناکه وئێ.

شار

شار به تنیا مائی زیندوو دهکان نییه
مردوو دهکانیش
له گه ل گوره بوونی شار زۆر دهبن
ئەوان
هه میسه یاده وهرین
یاده وهریش کهم نابیتته وه .

تاریکی

مه ترسه له تاریکی
له تاریکی مه ترسه
مه رج نییه ،
ئەوهی نه ییینی
وهکو مار پیتته وه بدا .

ئیمزا

گه ورهیی له شه و دهستینم
بلندی و به خشنده بی له خۆر
ده توانم له زۆر شتدا
سروش بدوینم
که چی ناتوانم وهکو با
په له په ل بم .
له رۆشتندا
لا سایه مانگ ده که مه وه
جار جار ههش
وهکو ئاو راده کشیم .

میوان

له پر خۆت بکه بهژووردا
ئهو هه موو گولنه نایلونه لاده
که توژی بچ ئیرادهیی
له سهه نیشتهوه.
دهشی گولنه نیرگزیک
بوونی مالنه که بگۆرئ
ئهو هی زیندوو به چرکه یهک دهیکا
مردوو به سالان پیتی ناکرئ.
له پر خۆت بکه بهژووردا
په دهی ئهستووری په نجه ره لاده
هه تاوئیک چاوه رتییه بیته ژوور.

باران

باران به وبقار هاته بهر په نجه ره
که س نهیتوانی لاسایی بکاته وه.

سهه

جوانترین سهه دار کارئیک دهیکا
که با و باران دهی خروشینئ
رووناکی مهستی دهکا
ئهویش
تا بهیانی
له سهه شهقام سهه دهکا.

به یانییه کی

کیتییه و بهو به یانییه زوه
باخچهی مالنه که ئاو دهدا؟
کئی پیش من گولنه باخی بوون کردوو؟
پیش من کئی هاتوته ئیره،
کئی مالنه کهی پر کردوو له غه ربیی؟
شه و تا درهنگی لیته بوون.
که ئهستیره ته و او شه کهت بوو به ئاسمانه وه
که بای شه و له ناو گه لاکاندا نووست
چرا ته سلیم به تاریکی،
نا ئومیدی سهه ری خسته ناو کوشی خه و.
ئیتتر دهنگ له ناو بیته نگیدا خنکا
بینین له ناو کوئیریدا.
من ئه وانم تا بهردهرگا بهرئ کرد
سیلاوی نامرادی هه ره یه کهی به ره و لایهک برد،
که نهیده و یست بوئی بچئ.
ئیمه سی بووین، سی که سی ماندوو
یه کمان پالی دابوو مانگ
به زهیی بهو که سانه دههاته وه
که سوکایه تیان به تریفه ی شه و کردبوو.
ئهو دهیوت:
(سوکایه تی به شکو و پاکی ناکرئ)
لهو سهه ره وه تا گوئی زهوی دیار بوو؛
ته ماشای ده کرد.
ئهو هی دی، له سهه کورسییه کی جاو
له ناو بوئی رابردوو دا که وتبوو به پشتدا

شيعره جوانه‌کان له ده‌ريا جيگه‌يان نابيته‌وه!
 شاعيريټک تکا ده‌کا، لټي ببورن...
 کوکوختيبيه‌ک له‌به‌ر په‌نجه‌ره‌ی مردووه،
 ناتواني بيته ده‌ره‌وه.
 شاعيريټک ده‌نووسي.
 ناو په‌ی پټنه‌بردووم
 نه‌و زينده‌خه‌وه حه‌وانه‌وه‌ی نه‌هيشتووم.
 کاسی قسه‌ی راست و ئيراده و
 نه‌نديشه‌ی رزگاربوونم.
 هه‌ناسه‌ی سواری قوربانی
 ناگوږمه‌وه به‌خه‌ونی قازانج و
 سه‌رمایه‌ی پاله‌وان و سه‌رکه‌وتی پووچی.
 قسه‌ی دل‌ی خوځم به‌ناسمان وت،
 کاتي سامال‌ی داهيتا.
 (هاوار، شکومه‌ندی پاکي شهرمه‌زارم)
 که‌سيټک له‌لای راستمه‌وه ده‌نووسي
 که‌سيټک له‌لای چه‌پمه‌وه ده‌نووسي
 من له‌نيتوان هه‌ردووکیاندا
 خټير و شه‌ری خوځم ده‌نووسم
 جا، نه‌و دوانه‌م بو چيبيه؟
 کټيه به‌و به‌يانيبه زووه
 ملی بايه‌کی سه‌رکيش باده‌دا.
 با ده‌خاته ناو جوړکټک و گرتي ده‌دا
 فرتي ده‌داته ده‌رباوه
 با ته‌سليمی ناو ده‌کا؟
 (شيعره جوانه‌کان نه‌و بايه ده‌ينووسي)
 له‌سه‌ر خوځ و هره ژووره‌وه نه‌ی تيشکی زيرين

جوړه‌ی له‌ناو بي جوړه‌بيدا ده‌بيني
 هه‌موو شوټنيټکی پاک کردبووه‌وه
 به‌و نيازه‌ی ئيتر کوټايی دنيايه؛
 خوځی بو مردن ناماده کردبوو.
 که‌سماڼ له‌وی دی نه‌ده‌چووين
 شه‌و تا دره‌نگی سی که‌س بووين.
 ره‌شايی چاوځم که‌وتبووه ناو له‌پم
 نه‌وه‌ی ده‌منووسی هېچ نه‌بوو،
 له‌ئاست خه‌مناکی و بي ته‌قديري دا.
 نه‌وه‌ی لای راستم ده‌ينووسي:
 (خراپی کرد، ته‌سليم نه‌بوو)
 من وه‌لامم نه‌ده‌داوه.
 نه‌وه‌ی لای چه‌پم ده‌ينووسي:
 (باشی کرد، نه‌پيني هه‌لداوه)
 هه‌رسپکمان ته‌واو ماندوو بووين
 به‌ده‌ست نه‌نديشه‌ی بي مانا و
 ململانج و چاکه و خراپه و ترس و له‌رز
 (سه‌ره‌تا هه‌ميشه ئالوزه و ناديار)
 خوځم به‌خوځم وت.
 نه‌و هه‌موو رږژگار به‌کوځی چوون؛
 که‌هيشتا هه‌ر له‌سه‌ره‌تا بين؟
 نه‌و هه‌موو رسته ئالوز و قافيه له‌رزوکم له‌کوځی هينا؟
 براده‌ره‌کانم له‌زيندان نووسيويانه:
 (که‌سيټک له‌به‌رده‌م مه‌رگدا نه‌له‌رزی
 داناميني له‌به‌رده‌می حه‌ق وتندا.)
 نه‌وه‌ی ده‌ينووسم،
 له‌و به‌رزيابه‌وه هه‌ر هينده‌ی گه‌لاويژ دياره و
 ته‌ماشای گوځی زه‌وی ده‌کا.

زەربا فسفۆرىيەكان
دنيا بەكونى دەرزىدا تى دەپەرى

چ گۆراوه؟ هيچ.
گوئى له هاوارى ئەو زەربايە بگرە،
زەينى خۆشت بدە سيبەر و تارمايى ناو ئاوهكە:
... وابوو
دلى شيرپەنجەدارى خۆم
لەسەر كۆنە كورسى
شيعرئىكى كلاسى
چەقۆ باران كرد و وتم: سۆز نامرئ
خەونى زۆر لە سەرما تىكەلى يەك دەبن
ئەى مېروولەى ئەفسانەيى، ئەى زەربايى ماندوو!
وەرە لە ناو لەپى دەستما پشپى خەوتىك بكە!
تۆز و خۆلى سەدەى بەردىنم بتكىنە
دەشى،
هەر كانى بنارم خۆش بوئ؟
ئايە زەربا مالى كىيە؟
ئادەمىزاد لە بەنداو ناپەنگىتەوه
چ دەبئ ئەگەر: بىست و چوار سەعات شرىقەى پىكەنېنم بئ
بىست و چوار سەعات شلپ و هۆرى گريان
بىست و چوار سەعات سەما كەم
بىست و چوار سەعاتىش بېرم!
شارى ئابلووقەدراو
ئاوى ئابلووقەدراو
بېر لە ياسا ناكاتەوه
گوايە تارمايى رېگەى تر نانسئ
نپازمە:

شاعىر دەنووسئ!
(شەو كەسىيان نەمابوونەوه
ئەوهى لېرە مابووهوه، پاشماوهى رەنگىك بوو
كالتەر لە ئاوى لىمۆ
بوئى غەربىيى نەيدەهپشت
ئەو رەنگە بەجوانى ببىنم)
كىيە لېرە ماوهتەوه و ناھىلتئ
شاعىر بنووسئ؟
كەس وەلام ناداتەوه
(كى وەلام بداتەوه؟)
شاعىر دەنووسئ

ئەيلوولى ۱۹۹۹

۱- پرووی خۆم له رهنگی با بسووم

۲- له گهڵ رۆحی بهردهکان بپه یقم

۳- بيمه چه تری شهسته باران

۴- به پێی خاوسی، به جلی دراو، به زگی برسی هه لێم.

ئهو رێبه لاستیكه و بایه کی توند ده مبا!

به چه پۆك

په نجه ره ی شاره كان ئه شكێنم!

نیازم پیرۆزه:

سه ر لهو زه ریا شیتته ده ده م!

له مرۆیه کیان برسی:

مالت؟

هۆلی ئازهلان

له مرۆیه کی تریان برسی:

مالت؟

ئهو زه ریا دوورانه!

له میرگی بنار چیا به کی ئه فسانه یی

له بن ئاسمانه کی ره شتاله

زه ویم دایه بهر قامچی

هه وریشم پچر پچر کرد

دره ختم نه دواند

گوڵم نه دواند

ختوکه ی مانگم دا

ئهو هه موو خه ونه ئالۆزه.

به چ به لوعه به کا ده پروا؟

ئهو ئاسمانه ئاگره،

چ خاکیک ده بگریته خۆی؟

ئهستیره کانم گرتوه ناهیلیم بکه ون

بریارمه:

هه ور بکه مه دهسته سږ / ده رپیتی ژنان

گوڵیش بکه مه فلچه ی ریش

من

که و ده رپیه کی برسیم، فره برسی!

ته نیام ته نیا ته نیا

شیعریش چله ی داری ته ره و به پانایی رۆح ده سووتی

چ ته نیایه کی به تاله:

له نیوان شه مو و به کشه مدا

له نیوان دووشه م و سی شه مدا

له نیوان چوارشه م و پینج شه م و هه یینیدا:

جوگه به کی وشک، به بیابانه کی وشکا تیده په ری

دره ختیکی وشک، شیعریکی وشک ده خوینیتته وه!

چ ده بی ئه گهر:

(بوئی له ش + ئاوی زه ریا

خانوو - بناغه

تۆفان / زه وی) که م

ئهو شاره به رزه له سه ر ئاوی رۆح هه لچوووه

ئهو ماره ره شه له بن به ردی له ش

ئهو ده ولکه

به ناخما شوږ ده بیتته وه

چ له و ئه ستیره ره شه بکه م

چ له وه فره سووره

به په شته مالی هه تاو ده بان سږمه وه

ریشیان به مووسی ئازار ده تاشم

ده لێم: تاریکی قووله، پووچیشه

یا ئه لێم: هه لیم === ئاو

ئەو ئاۋە پېرۆزە دەخۆبىنەۋە
 تىنووېن تىنوو تىنوو!
 بەموسى ماچ
 تىفەنگى نىگا
 كارەباي لەش
 نامرم —
 لە يەكتىرى فېرى مەمك ھەلگۆفېن
 فېرى شەھوت ھەلمژىن بوون
 كانىيەكان ===== ژنەكان
 لەگەل شەو مامەۋە!
 لە رۆخى گۆمى ئارەقەي، ناويپىخەفى خۆما ھەلچووم
 لېم گەپتېن با شوانكارەي زەريا بىم!
 با لەناو ئەشكەفتى پىر تارمايى ژنىكى رەش
 بۆن و بەرامەي ھەنگوين ھەلمژم!
 لە چ پىرشنگى رامېنم؟
 ئەو بەرازانە لەو كەنارە چ بۆن دەكەن
 لەشى خۆيان يا لەشى ئاۋ؟
 گومانم ھەيە:
 لافاۋ لەو خاكە نالەۋەپى
 ئاسمان بەفېكەفېكى ھەرزەكارانە شېن نابى
 ئەو ھەموو ئەشكەفت و جىنگەلە گەورانە
 بەفانووس،
 رووناك نابنەۋە!
 بېزاريان كردم بېزار:
 ۱- كرمى خەم و ئەندېشەي رووت
 ۲- چوارچىۋەي ھەست
 ۳- گۆماۋى سۆز
 ۴- حوجرەي بېر

بەو سەرمايە دوگمەكانى كراسم دەكەمەۋە
 با زىيان لەو سنگە رووتە بلەۋەپى
 من وام:
 جوانى و ئاژاۋە
 لە چ لايەكەۋە بى
 بۆۋى رادەكەم.
 كەۋدەرى چى داۋە:
 لە ماري زولف، خەت و خال
 پەپەي گول، كولمى ئال
 چىم داۋە لە باسى گوارە و خەزىمان
 بەيەك ھېتلىج
 ھەموو قوتابخانە ئەدەبىيەكان
 دەھىنمەۋە!
 خۆشەۋىستى خۆم دەبەم
 فېرى ژيانىكى تىرى دەكەم!
 بەدرىژايى ئەو پارەۋە تارىكانە
 تالى رووناكى نابىنم
 رەنگە بلىن:
 ھەز لە رووناكى زۆر ناكەين.
 نا
 دەرگاي ژوورە داخراۋەكان دەكەمەۋە
 ئەو ژوورانە فسفۆرىن و رووناكىيان لى نابى
 چ تاۋانىكى گەۋرەيە:
 رووناكى لە ژووران بەند بىرى، تارىكىش لە دەشت و دەران
 بەھەۋەسى خۆي بسورپىتەۋە
 مېژوو ژوور بەژوور تىك دەشكى
 دلى ماندوو،
 لەشى لاۋاز،

سهری مات،
له خهونی ناوی دهخنکین

حهو هه
حهو هه
حهو هه
(سهوه پیکي ترسناک، له هه موو لای دنیاوه دی)
ئهو بورکانه به کاغه ز دانامرکی
ئهو بایه به چله داری ناگیرئ
شهوتان باش!
دوور له کوشکی فره نهومی بانقه کان
دوور له نه خوشخانهی دل
دوور له گوفه کی ههست
دوور لهو زؤنگاوانه ده مره!
ئهو بورکانی پیروژا!
توش ری و بانی گه رانه وه ویران که!
دوور گه که دژوار و ترسناک
به نشیبوی نازاره هه همیشه بییه کانداندا شور بوومه وه
کانییه کان نویتزییان بو به ستم
بالنده به سهر سهرمه وه
ئه سپه کان ئه و لاو ئه م لایان گرتم
روه گورگ خویان هه لدا به سهر سنگم
گیرفانم، ده مانچه و کلیلیکی تیدا بوو
سنگیشم
زه ریای مه ره که ب!
کلیله که م فری دا، به هه ورازه کان سهر که وتم
ئه ی مه ره که ب!
ئه ی نه ههنگی سیحربازی زینده گی به خش!
دو اجار ده بی خوم بکوژم

ئه وه ی هه موو:
(گه لای ژنه
له شی بایه
گولئ ره ژوو
سنگی داره)

سوژی هه یه، هه تا بیریش ده کاته وه!
پیکه نین و نازاری خوم به خشییبه ناو
ئاو فیری هاژه و سهر کیشی بوو
من وام!
ئه وه ی له سهر بورکان بژی
هه موو له شی فسقوره!

۱۹۷۸

سهرنجیک: له کو تایی هه فتا کانداندا له گه ل عه باس عه بدوللا یوسف و جه لال به رزنجی
به نیاز بووین بلاو کراوه به کی هاویه ش به ناوی (۳) ده ریکه یین، ره قابه ی عیراق ریگی
نه داین... ئه م قه سیده به بو یه که م ژماره ی (۳) ئاماده کرابوو، ئه گه ر ئه وسای ریگی
بلاو کردنه وه درابا دلنیام شتی تری به دوادا ده هات، چونکه سهره تایه کی تازه بو شیعی
نوی له و سالانه وه دهستی پیکرد به درتزیایی هه شتاکان هه لکشا.

بہ فر نووس

... ئیتر، ئەوه دوا ئیوارە ی ئاوه
ئیوارە ی گەلای زەیتوونی.
کەس تەماشای لای راست ناکا
کەس تەماشای ناکا.
لە ناکا،

ئەوانە ی ناو کەشتی، بەو جلوبەرگانە ی
هەندیکە ی لە رەنگی خۆخ و ئەوانی دی لە گزۆگیان
هاواریان لێ هەستا،
تیلماسکی بەردیکی زەبەللاح، تاریک و لووت بەرز
لموزی کەشتیە کە ی راگرتین.

ئەوه سەردەمیکی زوو بوو
پەیکەرێک دەتووت هەنگوینە
لە ناو شانەکانی رۆژدا دەبریسکاوه.
ریش سپیەکی باریکە لە، بە ئاستەم بۆ خاک چەماوه،
بانگی کرد، حەزەرەتی کەشتیەوان!
لەنگەری زێر و زیو، بە لەم و قاپی فەخفوری
شەمدان و سندووقی سەدەفی گەورە و بچووک و ناوەنجی
گۆزە و کویە و گۆی زەوی پراوپر لێی دەرژێ.
لێی دەرژێ ئارەق و خوناو و سەندەلووس
لێی دەرژێ زەمزەمە و قافیە
لێی دەرژێ یاقووت و چەهچەهە و کەمەندبازی
لێی دەرژێ سپی پات
لێی دەرژێ پیازی.

ئەو خۆلە بناسە ئەوجا بیلاوینەوه
بەو ئاوه بلێ چەند بالێک بکشیتەوه

جا ئاو بەقسە ی کێ دەکا؟
دەپرسی: ئەو بارەگرانە چۆن هەلەگێری؟
رۆژی سێ جارن بەقسە ی خۆش و حەنەک
ئەو هەموو کەروێشک و باز و باشووکە، قەل و قومری
سیسارکە کەچەل و هەوێردە
کەشتیان پێ دەکرد لە هەرا و هەوەس و دەسبازی.
من بەندەیهکی بچووک و بێ نرخ
بەنیازی گەشت و دلدانەوهی با
دەستم بۆ بنی هەمبانه و بنی ئاو درێژ کرد.
رۆژی یەکەمی دوا ی تۆفان،
لە شەنگاری کەوتە خواری
رووم کردە ئەیالەتی رۆژ
لە پیم پێ لە رۆنی گەنە گەرچەک
هاتووم...
سەفەرێک فریا نەکەوتم، سەفەرێکی دی
سەفەرێک بۆ گۆل و... یەکیک بۆ باران
سەفەرێک بۆ یەکیجاری بەفر
سەفەرێک بۆ پەشیمانی
سەفەرێک و دوا سەفەریش بۆ مندالی.
لە سوچیکدا: دوو سەد و شەست بە یاز
بەخەتی لم و ئەنفال و تەعلیق
بەبرژانگی نائومییدی دەنوسرانەوه.
تۆماری وایان تێدا بوو،
کە گومبەزێکی پێ دور و مەرجانی دەهینا.
هەر تاقە لاپەرەیهکی،
بەفرێکی تازه باریو بوو
لە جوانیدا شەری لە گەل شیعەر دەکرد.

ئەسپىتەك و فيلىتىكى جادوويى بۆ تەيمور
كەچى تەيمورلەنگ سواربان دەبوو.

لە سوچىتكدا: دەفرى ئاۋ و دەفرى شەراب ھەراج دەكرا
يەك تريفە بە پوولتەك و
دە تريفە بە پوولتەك و
ھەزار تريفە بە پوولتەك
لە سوچىتكدا: كىتەبخانەنى كۆن و نوئ ھەراج دەكرا
ھەزار لاپەرە بە پوولتەك.

ئەو ھەموو ئەنتىكە و گەنجىنە بۆ چىبە ؟
شېرى جەۋھەردار و گرانبەھا، كە ھەموويان لە پۆلاي ئەسفەھانېن
سندووقى نقيم دار و مەتالى حەلەبى
ئەو ھەموو تېر و خەدەنگ و سەرەرمبە بۆ چىبە ؟
كە ھەربەكەيان يادگارى ولاتتەك و سەردەمىتەك و
پاشايەكى دۆراۋى لەسەر نەخشاۋە.
تيردانەكانيان بە پەرى تاوس و شابالى ھوما رازاۋە
كلكى تيرەكان پەرى كۆترى سەردەمى تۆفان و
جقەى شەھىنى ھەورامانېان لى بەستراۋە.
بۆچى بو، ئەو ھەموو پىستى بەور و پلنگە ؟
سەلتەى حەرېر و سوخمەى گەۋھەر و
دوگمەى ئىنجونى حەبەشى و زىمروتى ئەسوانى و
پلپلەى تاج و بازى بەند بۆچى بوو ؟
بە تايبەتى ئەو كاتانەى،
فنجانى پېرۆزە و زىمروت، دانە لەعلى بەدەخشان و ئەلماس
لەبن سوخمە و كراسان دەبرىسكانەۋە
تېشكىان لە كاسەى ياقىقى دەدا
ئەۋىش چەند دۆپ ئاۋى تۆفانى تېدا قەتېس ما بوو
بەقونەخشكى دەچوۋىنە لاي
ئەو ئىۋارەمان لەۋى بەسەر دەبرد.

چەند قسە بەكم لەسەر پىستى نەھەنگ و بەرچاۋى ئاسمانەۋە
لە ئاۋى جى ھىشت.
كەس لەو قسەيەى نەپرسىبەۋە.
بەو شېۋەيە وازم لە سىروشت ھېنا
سەردەم و ھەۋايەكى تازە ھەلىكرد.
كام قسە بوو ؟ كام نەھەنگ ؟

لكى پشكووتوۋى دار ھەنجىرىتەك، لار ببوۋەۋە
بۆ دلدانەۋە بانگى كردمە لاي خۆى
بۆنى گولە ھىرۆ ناۋ لووتى دەپرژانەۋە
سىروشت تېرھاۋىتەك دوور بوو
مراۋى زەركەفت لە چەشنى گزنگ
ھەندىكىان بالى بازيان لە پشت بەستبوو
بەرى ئەيالەتى رۆژيان دەگرت.
بەو حالە پىش مردن يەك رەنگ دەما
يەك رەنگ و بەس.
دار ھەنجىرىتەك بانگى دەكرد: سەفەرىتەك بۆ لەش و...
ئىتەر بۆ بگەرپىنەۋە ؟
مەرج نىبە جوانى دووبارە بىتتەۋە
گولە مېخەك زمانى تەتەلەى دەكرد؛
پەلكەزىپىنەى پەراسوۋ دەچەمىتەۋە لاي پشت و
لەۋى كى تەماشاي دەكا ؟

لە نىۋان تۆفان و تۆفاندا
ئەستىرەكان سەرسامن لەبەر پەنجەرە
ئىتەر ئەۋە دوا ئىۋارەى ئاۋە و،
دوا سەردەمى تۆفان بەسەرچوو.

ناپاريز

زهوى ئەو ئىتوارەى ماوه بشنى

بى واز،

بەسەنتەيى گزگرددەشنى

جوانىش تەمىتكى خەستە و ناماقول

هەموو شتەكانى پىكرا و بەئەسپايى داپوشىووه.

بارانى گزگوم

دەستى لەرزۆكى

دوو چاوى قاوہيى، گۆرانى مەست بوونى

گوپچكەى قىت و بلندى سەرسامى

مۆسىقاي بەرزايى

مۆسىقاي نشىوى

ئاوى هاتوى، ئاوى رۆبىشتوى

پاشا و گەداى

زاناوگىلى

وہستا و گۆرہەلکەن و دزى

گوپندە و قەوالى زهوى ناس

شەركەر و دىن و شابەزى

تاشە بەردى هەتا زىخى

سىپوى بەسەر شان و مل داكەوتوى،

رەنگەكانى

دەنگى نزمى تا بلندى

وہرزى سارد و وہرزى گەرمى، ژنەكانى

پىالەى شەرابى، ئاسمانى پىكەوہ ماخوليان.

ئاي زهوى!

زهوى كۆك!

لاى راستم: ئا و بووہ،

ئەو ئاوه رۆشنايى رۆزايى قال نەبوو،

چەند گوپچكە ماسىتى، دوو سى قرژال قۆخە قۆخ

ئەستىرەيى، دووان، سىيان

دلپان گوشراوہ و رۆزون،

لەو ئاوه بوينەتە مروارى.

لاى چەپم:

ئەو تارہ و ئەو ئاوازه زىد و زىدە خووشانەيە

ئەوانەى لەبن پىست و لەكەلبنى خوينا

دەلپى گولن لە ئاوى كەوتوون

ئارەزووى مندالين،

بەرۆزى بلندن

بەشەوى ئارام و فراوان.

ئەى هاوين هاوینم

زستانم پايزم

نېوہرۆ و ئىتوارہ و بەيانم

ئەى ساتم ساتى كورت، چرکەيەك دووان و زياتر نا

پاشان...

من زىرۆى ناشادم.

زهوى دەشنى و رۆژ تاجە

نائارام خەوتووہ.

بەو گەمى شكاوہ و بەو تيشكە گەرمانەى هاوينە راھاتوم.

پەرستگاي بەجىماو

شارى پىر ئاپۆرہ و پاشان چۆل

ماچ و فرمىسكى چل و چىو

نارپكى و تەبايى وەرزەكان

دلنيا و نائوميد؛

بەو حالە راھاتوم.

پيش بينين

پیش بیستان

پیش من هۆزیکى دى هه بووه

دوو بالى لهو به فره شکاوه.

زبرۆيان بينيووه؛ ههر تک چاوى

رهنگى رهندى مانى بووه له تاوان پزّاوه.

گه لا گه لا نيشانى ئاسمانم ده دا

بهو هه موو برينه وه

پاشان

دهنک دهنک له ناو هه نارى ميخوشى

مهست و ماخوليا ده مشاريتته وه، نالپارتيز.

سه بايه ک ديتته گويم

سه بايه ک.

ئيواره به گراني دى و ده چيته سه ربانى نالپارتيز

ئه وهى هه يه به سه ر پشت و به با وه شى خه لکه وه يه

هه لا!

له بهر سيبه رى پرچى لول، خاو، رنراو

سيبه رى پتي ماندوو، په نماو، نه وه ستاو

سيبه رى مه نجه ل و مه سينه و تراکتور

سيبه رى بچ مراد، روشاو، خا که سار

سيبه رى گربانى گرى و گو ل

گمه گمى ده رباز نه بوون و يه خسي رى

سيبه ريان.

چاو چوو بووه سه ر شووشه ي چاويلکه م

ددانم بارتيكى قورس بوو خرابووه سه ر شانم

سيبه ر بوو؛

به ته نيا سيبه ر و ساواق بوو ژيانم.

ئه ي باران... باران!

ئه ي ئاسكى ته تار ئه و تاوه پراوه سته؛

مؤسيقاي سيبه رم ته ر بووه

مؤسيقاي سيبه رم

سيبه رم.

بو ن و ئاهه نگی شکانم

ته نگوچه له مه ي کۆيله بييم

زه وي گچکه،

گچکه کردۆته وه به قه د نانيكى هه ورامى.

ناره حهت و په رش و بلاوى ناو چيام

هه ر ئه وه م پي ده كرى

ئه وه م پي دهوترى؛ كه و تم

نه كو نم نه تازه پشكوتوو

نانى كو ن،

باران و ئاواز و خه مى كو ن

لاوك و چه كى كو ن

توتن و شهروالى توندوتول

ئه شكه وتى سارد و سپ، سه راوهر د

سروشتي گوشراوم

نالپارتيزم.

ئه و ئيواره يه ئيواره ي منه

ئه و هه موو سالانه ساليكيان

ئه و هه موو مانگانه بچ تريفه و ئه و هه موو

رۆژانه ئيواره يه كيان، ئيواره ي منه.

ئه و كوچه كتيبي بينينه

هه ر په ره و ديپه كاني خو ي

هه ر ديپه و وشه كاني خو ي

هه ر وشه و پيته كاني خو ي به بال ده با

ئه ي چيا!

ئەى چىيا!
 دلشادم: دالەكانى دالن
 لامى خورپەم، دلم نايى
 لە باوەشى خۆمى نەگرم.
 شىن چەمبەرەى تىكشكانە
 سى فرمىسك، سى ئەستىرە
 سى بالندى ئەفسوناوى
 دىن و ناگەنە شىنەكە و لەو ئاسمانە
 رەق دەبنەو
 ئەلفى بالام ھەلبان دەگرئ
 كە خرىشيان دەكەمەو؛
 من زىرۆى ناشادم دلشاد نىم.
 ئەو كۆچە، كارامە و گولمەز و زۆزانە لايەكى
 لاي دىكەى چلكن و لەكەدار
 كەمىكى ديار و زۆرىشى ناديار.
 بەو حالە و بەو بالە تىزانەى كە دەلبى سەرقەلن.
 تىلماسكى بەد مەستىن
 لە سەرووى وەرزەكانەو
 لەودىوى تارىكى
 لە بەردەم ئىكسىرى منالى و پىي گەرانەو
 لەو زنە و لەو دەرەتانە،
 لە تىرپانى مېوەكاندا،
 پالەوانم نامراد نوستووم.
 ئاگرى سالەكان! شەوتان باش
 بەفرى سالەكان! شەوتان باش.
 دەنگەكان ئاشنان.
 ئەو دەنگانەى پەروبال و ھەوای
 مەلبەندى ئازادن

بەرز و نزم
 مەست و دلنيا دىن... دەچن
 گولە زەنبەقە و بەھار و رەزمى ئاون
 ئەو دەنگانە
 ئەو سەر و ئەم سەرى رۆژگارن.
 كوتىرىش بىم
 بەو ھەرتەك چاوانەم
 قەلا دەبىنم
 پىشتى من و زىرۆى شەمسى و
 نالپارىزبان توند گرتووه
 ھەولپىرىشم مەستى من و ئىوارەى
 پىر و كەنەفت و ئوفتادە
 بە سەنتەبى،
 بى واز دەشنى.

قروە... گولانى ۱۹۹۱

شەمۆو دەگانی نالپاریز

ئەو ھەمۆو گەشتەوەرە لەو گوندە بەھارییە
دەتووت شکۆمەندی بەفرن، ئیلھامیان بە باکان دەبەخشی
لە ئاو رادەمان، مشتومپی وەرزهکانیان گەرم دەکرد
بۆنی گۆلە ساکارەکان، بۆنی بەیانیان پشتاویشت دەبرد.
بالندەدی بەرەو ئایندە ھەلئەفراوند
دار ھەلئوژە رچەدی رییان بەزۆری دەچەماندەو
مەستی نائومییدی و خەو بوون، ئەو ھەمۆو گەشتەوەرە
بۆنی بەفر بلاوی دەکردنەو
پاشان...

خری دەکردنەو پال یەکتەری
دوای نوژی بەفر سلوومان دەکرد، سلوویان دەسەندەو.
لەو مانگە دەترسان کە تریفەدی نەیدەھیتشت
پەرداخە شیریک، یا بادەیک مەدی بەئارامی بخۆینەو!
کە بالندەش بالیان لە بەفری دەچەقی
گۆلە مەستەکانی ئەو شەو بە بانگیان دەکرد:
پەریبەکان... ھۆ پەریبەکان!
ھیشووە تریبەک کەوتووە و لەو بەفرە نایدۆزینەو.
ھیشووە تری و بالندە و من پیکەو دەگەرەین
ھەریبەکەمان لەوی تر دەگەرە
لەو بەفرە دەماینەو.

ماسیەکان دەھاتنەو لای ئاو
ئاو بەھەلەداوان دەھات و تارەکانی دەژەند
شیتانە یاری بەشەپۆلەکانی خۆی دەکرد
ئەوانە ھەمۆو یادگارین،
دوو چاو، چەشنی دەنووک گرتوویانە و ناھیلن بکەوی!

ئەو تا چەند دانەدی دانسقە، بەھانکە ھانک
تەماشام دەکەن، گۆبندەن
نالپاریز دەلاویننەو.

بەردە تەلخەکانی، کە چەشنی ھەوریکە چلکن پشتی یەکیان گرتووە
بارانە مس رەنگەکانی
قەندی لیوئە ئەستورەکانی نالپاریز
لە قەراغ ئەو ئاو تەنکانە دەتویننەو
دەبی بەگیا
دەبی بەگۆل و رەیحانە.

نالپاریز! ئەی برادەرە کویتستانییەکم!
ئەو وردە ئەستیرانەم بۆ بشارەو
تا دەگەینە کازتو.

زەرپنەقووتەن، بەدرۆ ھەلئەفراوند

لەو گۆرستانەدی بناری بەھار چاوەرپیم دەکەن
لەوی مردووکان نەپتیبەک دەزانن، پیمانی دەلین
دەبی ماسیەکان ئەو نەپتیبەیان پێ خۆش بی؟
دەبی ھوزار چ بکا، کە زانی نەپتیبەیان زانیووە؟!
ئەو قسەیکە پەقە من دەیکەم
ئەو چەماندەوئەوی ئومیئە بەرەو نائومییدی تەواو.
بەلام تا باران تەواو تەپم نەکا
نالپیم، باران باریووە.

پەلکەزێرپنەم لی کەوتە، ناو ئاوی ئەو شەو و لە ترسان،
لە ترسی جەنگەل و موسیقایی
تا بەیانە بەدبار ئاوەکە مامەو!

بازم دا، زربنگامەو

زستانی نالپاریز

گومانم له زستانی دهکرد، ئه ویش
به چله ی کانونی لیم به ژوور کهوت.
باران هیئنده نه بوو، تا زهوی گهرم بکا
به تهنیا گولته کانی دهم پیاسه ی شهوی گرمۆله دهکرد،
بو یاری و دهسبازی
له و بستوکه ههر هیئنده دهکرا
ههر هیئنده شمان بهس بوو.
چله کان له بهر لووتی زستانییدا دهپشکووتن
ناچار و بی دهسولات
سه به ته ی باخچه یان پر له و گولته کتیوانه دهکرد، که جارتیک دهپشکووتن
ئیتر به و حاله، له ناو رۆژگار توشه کان ده میینه وه.
سه ره تاتکی له گه ل ئه و وهرزه به هه ل لایه ده که م
ئه و وهرزه ی له ژنیکی سبحر باز پر جادوو تره!
له و بستوکه
چه شنی ئاو، ئاوکی به ستوو
خۆم به شکاو و به دۆراو نه ده زانی
ده مووت، ئه وه شه ره و مهرج نییه هه موو جارئ ههر دۆراو بم.
گومانم له هه وا ده کرد،
هه وا هه موو نه پینییه کانی منی لایوو.
که به ره و دۆزه خ شوژ ده بوینه وه
ئه و باله کانی ده جولانده وه؛
له ناکاو بهرز ده بوینه وه و هه وایه کی سارد
یاری به تووکه نهرمه کانمان ده کرد
هاوارمان لی هه لده ستا: ئه وه هه وای به هه شته!

به شه له شه ل کۆتاییم به و گه شته هینا .
ئایا ئه وه ته و او بوونه ،

ئه و واوه یلایه ماسییه کان ده ترستی.

ئه وه ده لئی له نشیوتیکدا ری نابییم

نشیوتیکی که میک ته خته و چونکه من؛

باسی نشیوم کردوو

ده بی به ره و خوار بیمه وه!

چونکه ههر باسی شکستی و نشیوم کردوو

چونکه...

خوایه! وه ک گولته گه نیک ئارام

گونا و شه رانگیزی

قسه ی ره ق و ورته ورتی بی مانا و بی ئومیدییم باهس بی!

نالپاریز ده بینم، ده لئی خۆم ده بینم

ویرانم

ویرانم

ویران...

ئه و شیرهی له بهرد ده پژی، تا ئیواره بیاری

جیی باران ناگریته وه

بارانییک که شه مووان ده باری

شه مووه کانی نالپاریزی پر ده کا له گوتم

نالیم باران باریوه

به و حاله نه گه شتم گه شته و نه نالپاریز به شه مووان ده بینری.

تابی ۱۹۹۳

تاوئ لهوئ دهمبینهوه، تاویک باله کائمان له جو له ده کهون
تاویک و بهس.

گومانم له ههوا ده کرد،
ئهو شوینی ماچه کانی سه رمای له سه ر کولمی به بیان دیبوو
بوئه ده هات و ده چوو له لای باخچه کان،
سو رخی گو له په شوکاوه کان نا ئومیدی ده کرد
جار جار له زستان و له منی ده پرسى
ئهو بالی می شه کانی له سه ر مینای ژوو ره گه رمه کان ده جولانده وه
به و ده نگه دهمیکی خوش هه راسان ده بوین!
من له بهر گه لا نه خوشه کانی نا لپاریز
ئهو هه موو گومانم له ههوا نه بوو!
تاویکی تر، بی جوله، لهو بستوکه ده مامه وه،
تا په یامه که ته و او شین ده بوو، نه و جا
ده مووت، برا که م!
سبیه ری ئه و داری گه نمه فینکه، به هه وه سی خو ت پرا کشتی
برنه، به لقه کانی سه ر که وه
ئهو ه خوشترین وازبیه، وازو واز له و وازبیه مه هینه!
تا هه موو جوانیه کان نه بینی، وازم لی مه هینه.
ئهو ه یه که مین دژه دیمه ن بوو
دژه په یام، چه و اشه بوون
یه که مین خه ونم بوو زرا.

که هاتم، سه رما په نجه کانی نا لپاریزی به سستبوو
له په نجه ره وه، گه شتوره ماندو وه کانی بهر باران
دار چواله کان و ئومیدم ده بینی، مالتا واییان لیک ده کرد
به ره زاله ت له ته مه سپیه کان ده رباز ده بوون
سلاو له ماله چۆلکراوه کانی بهر باران!

سلاو له کوکوختیبه نارنجیبه کانی نا ئومیدی!

په له په ل نه بووام، لهوئ ده بووم،
تروکانی هیلکه ی به هارم ده بینی
لهوئ گو تم له پارانه وه ی قامیشه لان ده بوو،
که به نه ی نا لینی ده ووت،
هه تا خیانه ت له باخچه کاندای مابئ،
خو م به شه رمه زاری تو ده زانم
گوئ له لار بوونه وه ی زهوی
گوئ له ژنه ماسیبه کان مه گره! ئه ی نه ی!
گوئ له درۆ و ده له سه ی ساله کان مه گره
که ساته کائمان ده لا ویننه وه،
گوئ له گو له عفریته کان مه گره،
که نا پاک ی له گه ل شه مال ده که ن
خیانه ت
تا هه لاکه ت چه شنی کونده به بو
له سه ر جو مگه کانی نا ئومیدیبه وه، چا وه کانی تی بریوین.
من شه رمه زاری تو م، ئه ی نه ی!
به ئا وازی نهوی،
چه شنی له یه ک ترا زانی شه و و روژتیکی پایزی
چه شنی کزه با، که به سه ر ویرانه دا ده روا
له سه رخۆ بمان لا ویننه وه
له سه رخۆ، توخوا که ی له سه رخۆ.
به شه له شهل، به نا و گونده چلکنه کانی پیش زانین
پیش شاره زابوون
له هه ورازه کانی یه قینه وه، پله پله غلۆر بوومه وه.
ئهو چرو یانه م به چاوی خو م بینی،
که سه ره تاتکی بیان له گه ل ره شه مه ی ده کرد

نەموتوو، گومانم لە هیز و توانای چروکان هەیه
 من هەرگیز گومانم نییە.
 نەموتوو، گومانم لە ماچی بێ ئەمەکی لاوی هەیه
 کە وەکو نامە ی گەچراوی ناو گیرفان، وەکو شیعری شەرم
 مەست و ماخولیان
 من هەرگیز گومانم نییە.

پیاوێکان کە تازە لە شەڕی هاتبوونەو
 لەباتی سەلام لە ژنەکان بەردەبوون
 گومانیان لە تۆزی سەر جینگاکان هەبوو
 گومانیان لە هەموو بۆتیک و لە هەموو خشپەیهک هەبوو.
 پیاوێکان کە تازە لە شەڕی هاتبوونەو
 زۆر هەولیان دا، شتیکی بدرکینم
 کەچی من شتیکی ئەوتۆم بێ نەبوو
 شتیکی ئەوتۆ، کە شەرم لە بسکی ژنە بەسالآچووێکان بتکینتی،
 یا کچە پارچەلەکان نارەحەت و نیگەرەن بکا.

وەکو هاتووچوونی گێژەلووکە، لە حەژمەتان دەهاتم و دەچووم
 هەر هیندەشم دەوت، کە دەمزانی.
 دەمزانی پیاوێکان، متمانەیان نییە
 ئیتر گۆرانی چرین بۆ سامال و بۆ بەیان
 بەیانیتیک کە وەکو لەو حیککی ساف، وەکو ئەلفیتکی چناری
 سیبەریتکی تەنکی بەهەشتی بێ هەلگەڕی؛ مەحاله.
 بەلام ئەوەیان راستییە، ئەو هەموو راستییەکانە.

جووانی مەحالی نییە، جووانی چەشنی ئاو دەڕژی
 شەپۆل دەدا، دەنیشیتەو و هەمیشە بەخشندەیه
 حەمد و سەنا بۆ ئەو هەموو میهر و خوشییە!
 بازیم لەگەڵ زستانێ بێ ناکری

پێیەکم لەناو رەشەمی، ئەوی ترم لەو جوانییە وا عاسییە
 ناگەمە دەرەو، بانگی بەهار بکەم
 کە لەودیو ژوورەکم،
 خۆی بەدار هەناریک خەریک کردوو
 پێی بلێم، بەهار!
 بەهاری شەرمەزار!
 عومرێکە من بەتەمای تۆم
 گومان بەلێومدا دیتە خواری
 تا بەتەواوی لێم دەڕژی
 کەچی لای چرو خێر لەخۆنەدیوێکان
 خۆم کۆک نیشان دا.
 تەمایەکی زۆرم بەگرموھۆری تۆ بوو
 تۆ، کە ئیستا بەو چەشنە خەریکی
 لەکەس ناپرسیتەو.

ماچەکان و سالانی شەرمەزاری دواي هەرەسم
 بەدەستی بایەکی کالقام ناردە ئەودیوی ئێرانێ
 لەوی لەناو ئەو بەفرانەي سال دوازدەي مانگ، لەسەری
 قەندیل سپی دەچوونەو، عەيامیتیک مابوونەو
 لەو چۆلەوانییە لەگەڵ بەفرا جێیان بۆ خۆیان خوش کردبوو
 مەدەد ئەي ساتی تەنیاي!
 مەدەد ئەي بەفری جوداي!
 ئەو پەیکە خائین و تا رادەبەک ترسنۆک بوو
 پەيامی بردبوو (چوارچرا)
 لەوی وەکو کەسێکی نابەلەد
 ئەو هەموو ئاوازی لەبەن گۆلە باغیتیک دانابوو
 بێباک لەوێ دێ
 بێباک لەوێ دەروا

سوکە تەماشایەکی بیروەرەکانی نەکردبوو
 بیروەرەکان چەشنی کوکوختی
 لەو باخچە بچوو کە دەیانخوێند
 ئەو ھەموو ئاوازە غەریبەیان پێ ھەلنەدەگیرا
 کەچی پەیکی خائنی!
 ئەو ھەموو کوکوختیەکی نەبینیبوو
 ئەو ئاوازانەش، بیکەس لەبن گولەباغە کە مانەوہ!
 عەیامێک لەو ملە و لەم ملە مامەوہ
 بەفرم وەکو قافیە و بزەکتیو بەک لی عاسی بوو!
 لەناکاو، گەبیشتمە (ھەکاری)
 لەوئێسەر بەردیکی قاوہیی چلکن، بەردیکی زەبەللاح
 چەند قسەبەکی نەستەقم سەبارەت بەسەرەتای ئەنقال بەرچاو کەوت
 خەتییکی شاش، کال و ناریک، رەش داگەر او
 ئەو چەند قسەبە
 لە قسەکی کەسیکی ماندوو دەچوو،
 کەچی سەرەرای ئەو پەشێویە
 ھەموو مەبەستەکانی بەچرپە پێ وتم.
 لە خۆشیاندا ھاوارم دەکرد،
 من بۆ گەشت و بۆ پشوودان لەو شاخانە مابوومەوہ،
 کەچی ئەو قسە نەستەقە بانگی لای خۆی کردم
 بۆ لای خۆی بردم.
 چەند ساتیک لە لای پیتەکان دۆش دامام
 پیتەکان، چەند چالییکی بچووک بوون
 ئاوی سەرەتای زستانیان تێدا مابوومەوہ.
 بەدرۆبەک خۆم لە گیلی دا و وتم:
 من لەو رێبە دوورەوہ بۆ ئەو قسە نەستەقانە ھاتووم.
 بەختم لە بنی فەجانە قاوہیەکی تالدا،
 تال تال لە ئەستیرەکان دەبوونەوہ

بانگی پۆلە مەلیکی مل باریک مل باریکم دەکرد
 کە تیلماسکی بالەکانیان، بەرەو ئیوارە دەکشا.
 مەدەد ئەی مەلی مل باریک!
 مەدەد ئەی ئاسمانی مەیلەو تاریک!
 مەدەد ئەی بەردی زەبەللاح!
 ئەو ھۆزە بیکەسە لچکە چاکەتییکی بۆری بەلای راستیدا درابوو
 کەچی لای چەپی، قاچ و قولی لەو گۆرە مابوومەوہ
 ئەو یەکەم دلرەقی زستان بوو.
 پاش ھەرەس، ھەکاری قسەبەکی نەستەقی پێ وتم.
 ئیتر لەو ساوہ، گومان لە ئاوەکان دەکەم
 گومان لە سایەقە و بەفر و باران دەکەم
 گومان لە پێژانی زمان و گومان لە پشکووتن دەکەم.
 ھەر بەتەنیا من نەبووم، پاش ھەرەس گەر ابوومەوہ عیراق
 لە ناوچەوانیشم نەنووسرابوو، کە سالیکی کولیم جێھێشت و
 پاشان لە لای فریشتەکی دەروازە
 پیکەوہ شەرابییکی شاھانەیان لەپیش دانام
 بەئیشارەت پێیان وتم: ئاغا، فری کە
 کەچی بستە زویەک نەمابوو، نەمامی تێدا بنێژم!
 لەوئێرتە ورتە ورتیکم لێوہ ھات، ھیچم نەووت،
 جگە لەوہی بەو ورتە ورتە دللی خۆم داوہ
 گواہی ھیشتا ھەموو شتیکم لە دەست نەداوہ
 دەستم بۆ ھیلانەکانی (سەکران) و (مامەندە) برد
 کە بێچووہ بالندەکی بال تێژ لەوئێ مابوونەوہ
 من شتییکی ئەوتۆ دەربارەکی ئەو بالندانە نازانم
 پاش ھەرەس ماوہبەکی دوور و درێژ بەبالی شکاو
 لەو ناوہ پەرەوازە بوون
 دەفرین و دەنیشتنەوہ

عاره‌بانه‌ی تراکتۆری، گیتسوانه‌ی مالی جوتیارتیکی نه‌بوو
تاویکی لی بمیننه‌وه.

که‌چی که‌گه‌یشتمه‌وه لای باخچه‌کان
که‌مندالّه‌کانم بینیه‌وه،

له‌به‌ردم ئاسۆدا یاریان ده‌کرد

من توره‌گه‌یه‌کی پراوپر له‌گه‌وه‌هرم پیبوو

له‌سه‌رخۆ گه‌وه‌هرم له‌ناو یاری هه‌لپشت

بووه‌ زبکه‌ زبک، باخچه‌کان ئارامیان تیدا نه‌ما

به‌هاریش که‌ تازه‌ داره‌ه‌ناره‌کانی ترش و شیرین کردبوو
ئارامی نه‌ما.

نالپاریز، به‌ نابه‌دلی زستانی به‌ری کرد

باران هینده‌ نه‌بوو، باران ده‌تووت، نزایه و

باخچه‌کان به‌و بارانه‌ تیر ئاو نه‌ده‌بوون

گومانم هه‌بوو به‌و حاله‌ تاسه‌ر که‌سک بین

یا، تا به‌هار به‌یه‌کجاری دی و

فرمیسکی ورد و درشتی گوله‌کان ده‌سپیتته‌وه

ئه‌وه‌ هه‌موو یادگار له‌ سه‌رخۆ و

به‌و شه‌نگییه‌ بمیننه‌وه

په‌یامه‌که‌ش ته‌واو شین بی و،

ئیتیر من نه‌ شه‌رمه‌زاری زستان بم و نه‌ نالپاریز.

کۆتایی ۱۹۹۴ و سه‌ره‌تای ۱۹۹۵

براده‌ره‌کانم

شین ده‌چنه‌وه له‌و دووره‌وه براده‌ره‌کانم

شین ده‌چنه‌وه کۆتره‌کان و قویه‌ی شووشه‌یی مندالی

شین ده‌بن له‌ناو تی چاودا،

ئه‌وه‌ هه‌موو لیوه‌ شه‌کریار و نه‌غمه‌ خووشانه‌.

شین هه‌لده‌گه‌رین په‌نجه‌کان،

هینده‌ی ناوی براده‌ره‌کانم بنووسن.

ئه‌وان له‌ناو ره‌شه‌بادا پرچی خویمان، به‌لای چه‌پدا

جارجاره‌ش بو دو‌اوه، داده‌هینا.

ته‌مه‌ن دوو ده‌نگی جیایه،

ئه‌وه‌ی له‌و هه‌زار به‌هه‌زاره‌ ده‌بیستری

به‌تاو غلۆر ده‌بیته‌وه

هه‌مان ده‌نگی به‌چرنووک هه‌لشاخان نییه‌.

ئاویک، به‌تاو دی سه‌ره‌و ژوور

چه‌ند بالیک پیتشم ده‌که‌وی

له‌سه‌ر به‌ردیک راده‌وه‌ستی

له‌بن ئه‌و به‌رده‌دا، ترسیک

چه‌شنی هیشوو تری ره‌ش ده‌چیتته‌وه،

ترسیک و زیاتریش.

وریابه، به‌خۆمم وت: ده‌ست نه‌به‌ی بو ده‌نکی

ده‌ست نه‌به‌ی بو هه‌زار.

براده‌ره‌کانم، مشتومریان رۆژه‌ ریبه‌ک ده‌روا

باران ته‌واو ته‌ریان ده‌کا

له‌ میترگه‌کاندا، کاتیکی خوش به‌سه‌ر ده‌به‌ن

ئه‌وان و

فه‌ریکه‌ گوێز و مه‌مکه‌ هه‌لوژییه‌کان.

پیاوه نازاکان دهستیان له باخه لای پر سیتو ده گیترا
 به دهنگ و ناوازی نهوی
 به دهم کۆکه کۆک و به ورته ورت
 قسه کانیان ده و ته وه
 گۆرانیهک له سه زاری مردووه کان به جی مابوو
 ئیواره یه کی تازه بوو
 ههر هینده بووین؛
 ئه ی ئه وه هموو به زمه له کوئی دروست بوو؟
 من سه رم خستبووه سه ر په ره ی گولیک
 گولیک، ده توت: باخچه یه که.
 گایه ک له وه سه ری سه ره وه دیاروو
 گیای بۆن ده کرد
 ده رگا و دیوار
 په رده و چه رچه ف و گۆره وی و ژتیر کراس
 جار جاره ش لموزی له ئاسمانی ده کرد.
 براده ره کانم، ده بانوت: گه لاویژ بۆنیه کی هه یه
 جیاوازه له بۆنی سیوه یل و ته رازوو
 ئه وانیش، ته واو جیاوازن له بۆنی
 کاروان کوژه
 هه فته یه ک له سه ر یه ک، مانگیک بی پیشوو
 ده نگم نووسا، هینده ی بانگتان بکه م: براده ره کانم!
 تو له خه لکی فلۆره نسا ده چی، تو فلۆره نسایی!.
 مانگ بازنه یه که، ده مه و ئیواره داده خری
 ئه وه ده نکه نیسکیک بووایه،
 مایه ی گالته جاری ده بوو.
 ئه وه لیکچوونیکی پووچه،
 پشت و پیشی مانگ ته واو جیاوازه

به ری خۆم تی که،
 جوانیهک له هه رتک چاوتدا ده رژی
 به که س خړ ناکریتته وه
 جوانی وام له خواردنی ده نکه هه ناری میخووش، لاخوشتره.
 له ودیوی ده رگاوه، ئه ستیره کان به ره لالا بکه و بلتی:
 بیاتریس... ئه و گولانه بانگ که وه بو لای خۆت
 چه شنی شه رکه ریکی ماندوو
 شمشیره که له زه ویدا بچه قینه
 ئه و سه رده مه به ته نیا هی تو به.
 شه رکه ریک هاته وه، ئه وه جوانترین دیمه ن بوو، من بینیم
 نه سه ر و ریشی تو زواوی
 نه پروشکه خوتنی به جلییه وه بوو
 شه رکه ریک... باق و بریقی سه رکه وتن له چاوانیدا
 له شمشیره که ی ده ستیدا ده بریسکاوه
 که چی شه ری نه کردبوو.
 ئه وه جوانترین کۆتر بوو له ناو له پی براده ره کانمدا، خه وتیوو.
 پیش به ری به یان، ئه و کاته ی،
 کچه شه رمنه پارچه له کان نووستیون،
 قه یه روومه ت قویاوه کان به نیکی مۆربان ده چنی
 براده ره کانم له وی ویرانه خاکیان ده خوتنده وه
 شه ونفی سه ر گه لای گیایان ماچ ده کرد.
 ئه و ماره فیتلی لی کردم
 له گه ل با هاته ژوو ره وه
 ناگری فریوودا.
 که گه رم بووه وه، شیعریکی ته فرده دا
 بالنده ی بن میچی ئه و شه وه ی ته راندم
 مار ئه و هموو که تنه ی کرد

هه موومانى له خۆز هه لاته وه به ره و خۆز ناوا گینگل دا
 دواتر به عيشووه لاسايى تريفه ي کرده وه
 له سه نه زمى باران گهمه ي کرد
 سه ما کهر زۆر بوون، باران ته نيا
 که سه ما ته واو بوو،
 باران، هه موومانى گه يانده وه بهر ده رگای مال.
 هه فته يه که... ته و ماره فيلبازه
 وینه ي براده ره کانی ون کرده وه
 هه فته يه که... هه فته يه که ته واو
 نايه که دى له شپوه ي ژنيکی قه فقاسى
 ناو له پم ده خوینيته وه
 دپره ورد و درشته کانی ناو خوین و
 پيستی چرچ و بزبووى ناو ئيسکی ده موچاو
 هه موو شتيک ده خوینيته وه
 ژنيکی نه غمه خویش
 تاريک و روونی به يانم له ناو گلينه دا بۆ ده گريته وه.
 گوليکی دانسقم ده داتى
 په رتيکی: ئيواره ي (سکستان) ه و ده ينيتم بۆ جه لال
 په رتيکی: نالپارتيز...
 ته و باديبه ناو سازگار
 په نجه ي سربووى چه يدەر که ريم
 مه فزه يه که يچوکن بۆ راوشکار
 ده ينيتمه بنارى قه ره چوغ.

سۆرديللو ده زاننى سه عات چند به ناگام
 له بهر ده رگای قوتابخانه ي (خالديه) پلوسکه به ردتم تى ده گرى.
 له ده رسى سييه مدا ئيشاره تم بۆ ده کا
 پيکه وه پۆل به جى ديلين.

تا نيوه رۆيه که درهنگ له ده وری قه لا ده سوور پيینه وه
 هه ره له بنى پيوه تا ته پلى سه ر شيتى سۆرديللوتم.
 پيشتر منت له شه قامه کانی دبلن بينيوه؟
 چاويلکه به که قه ترانيم له چا و ده کرد و
 عه يب و عاره کانی خۆم
 ده دايه پال (بلوم).
 سيکس و نووسين و ده ربه ده رى
 سى گيرفانى کون بوون
 هه رچه ندى خرم ده کرده وه بى هووده بوو.
 قسه کانم قووت دايه وه
 ته و ناوه هه موو به خته وه رى بوو
 شيرين و سازگار، له وسه رى دنيا وه
 ده مه يتا ناو قه لا.
 سۆرديللو سه رى سوور ما بوو، که قه لا
 له يه که م ساته وه به ناوى خۆم بانگى کردم:
 سه نحاريب!
 ده ستم له سه ر شمشيره که ي که مه رى ره ق بووه وه
 سويندم خوارد، عومريک نويز بۆ ته و قه لايه بکه م
 جا عومريک به س نيبيه؟!
 قه تره قه تره ناو و چه رف سه رده که ون
 له ناو رسته يه که کورت و قسه يه که نه سته قدا
 په رداختيک پر ده که ن.
 براده ره کانم، له ته که يه ي شپخ عه بدولکه ريمى داره خورما وه
 تا قه سرى عه تا ولاغا
 به په نجه ي قرتا و، ده فيان ده ژه ند
 ته و به فزه يان بۆن ده کرد
 که به که روبار ده هاته شارى.

ئاويان له پيستی تهنکدا دهخواردهوه
له ههموو درهخت و دهرگايهک رادهمان
بي هيز دههاتنه بهرچاو
ئوه ئهوپهري بي ئومپیدی بوو.
مالتيک په پړويه کي هه لکردبوو

ژنيک مرازي ده شه کايه وه
گه لايهک بهو وهرزه درهنگه له ناو له پمدا خهوتبوو.
که سيک دهستی راشه قاند بوم
شيوه ي له يوحنا دهچوو.
کوترتيک له سهر ئه و شاني
کوترتيک له سهر ئه م شاني
کوترتيک له نيوان دوو ئه بروی
کوترتيک له سهر ليواني
بي دوو دلي سلاوم سنده وه.
ههر هينده له خلتی ناو فنجان دياره
ئو وينه به سهرده ميکي کوترتم دينيته وه ياد
من سلاو له ژني ئه و ماله ده کم
گه لاکه ي ناو له پي خوشمی ده ده مي.
وا مه زنده ده کم نيتر،
عه شتار به و گه لايه ده ژي.
گوليک شک ده به م، ده ليم:
عه شتار ئه و گوله بون ده کا.
ئاويک شک ده به م
وا مه زنده ده کم، ئه و ئاو ده خواته وه.
جواني به کان له برزانگ تيرترن
کنير و کوليک، گوره کان به لاي جوانيدا لار ده که نه وه
دوو گوړ له (شيخ ئومه ر) و يه کيان له (چراغ).
ههموو به يانبيبه کي زووي جه زن

دايکم ده بيردم بو ئه وي.
مردن ده تووت ماسته به ليومه وه دياره
مردن
مردن
ئو ههموو مردنه بهس نه بوو.

سيبه ري درهختيک له وي به جي مابوو
سيبه ري شه پوليک به ته نيا ده چوو وه جي جار ان
له ويستگه که ي لاي (ست ئيمام)
شه مه ننه فهرتيک مابوو وه
سهر بازه کان په له پهل دههاتنه خواري
فارگونه کان چول نه ده بوون
سهر بازه کان سهر ده که وتن.
ئو ههموو سهر بازه ده توانن باخچه يه ک تتيک بدهن...
ئو بير له وه ده که مه وه،
شه بر اکانمان بو کوي ده با؟
شه بر باخچه کاني بو خوي برد.
گوله باخمان بو په نجه رهي فارگونه کان ههل ددها
ههلده... ئه و پيکه بو جهنگه و
ئو ههموو گوله ش بو مالئاوايي.
چهند پيکه وه، خه ومان به به عداوه بيني
من و برادره کانم
به ژنه قول نه ستوره کاني
به کراسه کورته کاني سهر ئه ژنو
که رهنگه کان يانمان له بير نه مابوو
به منداليش
له رهنگه کاني (لگا و) دا
رهنگيکي کالمان بزر کرد له ناو رهنگه توخه کاندا

له و ساوه ئیتر شتیکی ئەوتۆمان نەبردۆتەوه
دلمانی پێ خۆش بێ.
رەنگییک و هەزار وەک یەکن
دەست بۆ کامە رەنگ درێژ کەم، ئەو هی منە
دەشی رەنگییک تا شەو درەنگان بێنیتەوه
رەنگییک بۆ خواردنی هەرمی
رەنگییک بۆ خەوی بەیانی
رەنگییک بۆ مەغزای قسەکان.
دەشی رەنگەکان یەک رەنگ بن
سووریک... شینییک... قاوویی تۆخ
رەشی خالدار
رەنگییک لە سەر ووی رەنگەکان قەتیس ما،
ناییتە خواری ئەو رەنگە.
برادەرەکانم، هەریەکەو رەنگییکان هەیه
هەریەکەو لە بن پیتیکدان
وەک ئاو، هەریەکەو بۆنی ژێر بەردیکیان لێ دێ.
تۆ دەتوت: کە لە چیاو هاتینە خواری
باوکم بە تەنیا دروینە دەزانی
پشتی چەماو هیندە شەبای بکا
دەتوت: کە هیچ نەدەما بیجوئ
قسەکانی دەجوییەوه
تۆ دەتوت و دەتوتەوه.
وتم: تەماش، ئەو گولە گەنمە
لەبەر دەرگای مالتاندا پرشنگ دەهاوئ
تۆ ئەو گولە پرشنگدارەت نەبینیوو.
بالتەدی کیتی چرنوکیان لە جلویەرگمان گیر ببوو
خاسەکان هەراش بوون
خاسە تۆپلییە چەرەکان!

عارەق خۆرەکان بۆ مەزە و جاجیک دەیانکری
لای ئاوی (مفتاح) تا درەنگان دەمانەوه
بۆ کەیف و سەفا.
(جەرگۆ) بۆنی عارەق و چەورایی لێ دەهات
ئەو بۆنە لەبەر هەتاوی دەمایەوه
هاوینیکی تەواو دەرژایە سەر زەوی
ئەوانەوی دەچنە دەرەوه
ریشۆلەکانی سەلیم قاقان! هەر دەبی بێنەوه
ئەلماس وای بە جەرگۆ گوتبوو.
دوو خوشک (سەلماس و ئەلماس)
سەر بوورده و حیکمەتەکانیان
لەناو کویە و قۆزاخە پەمۆدا دەشاردەوه
(جەرگۆ) دلێ بەوه خۆش بوو
چیشتەنگاوان پارچە گۆشتیکی بەئیسکەوه
لە قەنارە دەکردەوه
دەبخستە زەمبیلی، بێوژنیکی گەرەکی جولەکان
دەبیوت: لە دوو خوشکان خوشکیک بۆ من.
برادەرەکانم
ئەو رۆژەیان لەیاد نەچۆتەوه
کە رەشۆی سابیر ئاغا
دوو کەسی بێ خەتای لەناوی شاریدا کوشت.
ئەو رۆژە (دارا) یاخی بوو
وتیان: کورە هەراشەکە (جەرگۆ)
دایە شاخ.
پەيامە و من دەیبەم
لە داوینێ (سەفین) هەو تا بەردەرکی قەلا
گولە هەلووژە... بەلالووک... هەنار

به لاجانگی کچانه وه سوور ده چوونه وه

سپی... په مهبی

که میک شین.

ئه فسوونی وه رزه کان رسکا بوون بۆ دارا

با بیبا بۆ خۆی بیبا

براده ره کانم

دۆن کیخۆته و هه لاجیان ده خوینده وه

قله هه نجیرتکیان ده خوارد و دوو قلیان له یه کتری ده گرت

له بهرامبه ر ئاسیاوه کاندایه بله ق وه ستابوون

که یفیان به قسه ی شاره زووبیه ک ده هات

که باسی گوتزی ده کرد و ده بووت:

ئه وه سه ماکه ره چهند جوان خول ده خوا!

لایه کی ته ممان به و ورتنه یه برده سه ر

له ره های و ده ربا زیوون ده ترساین

که ته و او بته و ده بووین، ده مانوت:

سه رکبشی ره زمی باخچه که ده گوتزی

پاشان...

که بۆشاییه که گه و ره بوو،

به چی پری بکه ینه وه؟

یه ک جار بیره تی په ریوم، یه ک جار و بهس.

(به و شتیه به دنیا کوتایی دئی)

شه پۆلی دوزمن له قه لای ددها

کات نه بوو بۆ فرین

جه نگاوه ر چه شنی شیر دوو بالی لیک ددها

دهنگی که له شیر تیکه له به شه پۆلان ده بوو

رۆژیک که تازه له هیلکه هاتبووه ده ری

له سه رووی هه موومانه وه

باش و خرابی جیا ده کرده وه.

له ناوه راستی گه لا و پشه وه

له ناکاو ئه سپیک له چۆله وانیه وه به ره و پرومان هات

ها و ارمان لی بهرز بووه وه: ئه وه هه موو یارییه بهس نه بوو؟

ئه وه هه موو ئاومیدییه بهس نه بوو.

براده ره کانم

سێ به شی مردنیان لی دیار بوو

له سه ر که شتییه کی بچووک

له ئاوه که وه به ره و لای دۆزه خ سه ولی لی ددها

له ناو هۆزه دووره کاندایه

گوله میخه کیان بۆ فری ددها

ئه وه به زمه ته و او نه پرا بووه وه

که من جوانیه کانم له سه به ته ی ژنیکی (ته عجیل) دا بزر کرد

و تم: ئه وه یه که م چرا بوو هه لکرا

له شپک که ده تووت شه رابه

ئه وه هه موو گه وه ره ی نیشان دام.

براده ره هه ناسه سواره کان!

سیلدار و فییدار!

له ها وینه کانی (ته براوه) دا (کامۆ) یان ناسی

له ناو له کانی که له کدا

مۆدپله کانی (مۆدلیانی) یان دۆزیه وه.

سپیده یه کی... له ده رگا درا

له شه رمان ده رگام نه کرده وه؛

(بیاتریس) به پروتی راکشابوو

ئه وه گۆزانییه ی بۆ ده و تم، که سالانیکه سۆزی له و چه شنه و

ئاوازی وام نه بیستووه.

ئه ستیره ی سیلدار هه لئای!

باوبانه‌کان

با سیحر نییبه، ئیوارهی
سیتی نه‌گه‌ییوه، نه‌دره‌وشاوه
ئه‌وه‌ی ده‌ییا گه‌لا گه‌لا به‌مردوویی
دینه‌وه به‌ر ئه‌و مالانه‌ی هیتشتا به‌یان له‌ ده‌رگای نه‌داون
دینه‌وه که‌نار و گه‌شتمان دوا ده‌خه‌ن،
پیم وایه ژن و پیاون
شهو و رۆژ
ژیان و مردنیان تیکه‌لی یه‌ک بووه
له‌و لاشه‌وه، ته‌پله‌کان نووساون
پم ماندوو
پیاوان دردۆنگ و سه‌رگه‌ردان، سه‌رگه‌رداو که‌وتوو
به‌په‌له و به‌هه‌له‌داوان ئه‌و ریتگایانه‌هه‌لده‌بژیرن که‌ ری نییبه
زراف و بی په‌یمان
له‌ په‌نجه‌رانرا هه‌لده‌کشین، گیتژ و بی ناکام.
ژنان دین ته‌ونیان تونده
شمشالنه‌ له‌ دۆزه‌خپوه ده‌ژنه‌نرین
خۆله‌ پۆکیان نزایه، کۆک و ناماده
گونجان و نه‌گونجانیان نییبه، نه‌نجام و بی نه‌نجام
فرمیسیکیان به‌ده‌نووک و به‌که‌سکی ژبانی وا هه‌لگرتوووه
با نه‌یخا
هه‌واش ماندوو
په‌نجه‌ ناچنه‌وه پال یه‌کدی، په‌رش و بلاو
ئه‌وه‌ی هه‌بوو رڤا و ئه‌و مامزه ده‌لتی پایزه
له‌و ئالۆزییبه و به‌و وه‌خته‌ دره‌نگه
گه‌شته‌که‌م به‌تاله
من نییم... به‌و باله‌ دزراوانه‌وه

گولی سیلدار بۆنی نایی!
وه‌رزی سیلداران بۆ نایی؟!
به‌و ده‌نگه‌ لاسایی هوزاری ده‌کرده‌وه
به‌و په‌ری سه‌لته‌نه‌ته‌وه
جوانی له‌ په‌رداخچکی ته‌نکدا ده‌خواردوه
زه‌رده‌ ده‌چوو په‌نجه‌کانیبه‌وه
زه‌رده‌ ده‌چوو دانیشتنی به‌ر په‌نجه‌ره‌ی ئیوارانی.

براده‌ره‌کانم
هه‌ندیکیان خۆیان به‌نه‌وه‌ی ئه‌سکه‌نده‌ری مه‌کدۆنی ده‌زانی
ده‌یانووت: قۆشه‌نی داریوش
له‌ په‌نا دیواران تلیاکیان ده‌کیشا
بن باخه‌لیان پر بوو
له‌ گۆفاری مۆد و سییکس و
جادوو.

سه‌رمان به‌و قسانه‌ ئه‌ستووور ده‌بوو
ئه‌وانی دی...
که‌یفیان به‌چاره‌ی هه‌ردووکیان نه‌ده‌هات
ئه‌و هه‌موو مشتومره‌ گه‌شته‌که‌ی لی تیک داین.
چروت و قاوه‌ی به‌رازیل
ویسکی سکۆتله‌ندا
شیعری ئینگلیزی و هه‌ندی رۆنی گه‌نه‌گه‌رچه‌ک
مابووه‌وه بۆ عومریکی دواتر و
سه‌فه‌ریکی دواترمان.

سلیمانی سه‌ره‌تای ۱۹۹۸

کاته کانم هه روا به خوږايی ناروڼ
 سووکن، بهو حالهش هه رانا بوورن.
 دوای نهو مشتومړ و گرفته و له گهل نهوهی مردن
 پوښینه کی سووری گه وره به
 که چی کات هه ماوه.
 نهو دهنگانه دهنگ نین
 باغن بهو پایزه مهستن، کوتره شینکه ن
 لهو دیوارانه وه دهلیتی ترسن دهفرن
 نهو دیوارانه به بیانن
 له سه رخو و له بنه وه را ده ووختین، شهرمه زارن.
 پاشماوهی داوه ته و برؤ له به کتری گیرن،
 مال چولکراو، له نزیکیاندا نابینرین
 شهو به جوانی له په گه وه دهنگی دههات
 چاو گهرم و داخراو، روژن نه هلدین نه ناواده بن
 عاره بانه ی، شازنی مهست و خو مار تیدا نووستوو،
 له بن ناسمانی دی و ده چیچ
 قه شه نوستوون
 مندالان گاز لهو سیوه پایزیبه دهگرن
 که له بن ددانماندا دهلیتی سیحره
 نه ده خوری و نه ده چیته وه ناو سروشت.
 له و دیوی ناوه کانه وه
 زیروی شه مسی هه لویه و به هه وهس با په ره کانی تیک ددها
 نایا من خواوه ندم؟ نهو دهلیتی.
 لپواره کان لپره زه رنه قووته ن، کاسیان کردووم
 لهو لاشه وه گورگن برسی و نهو ناوه بان به سام راگرتووه.
 موسیقا لهو روژه ته ره ی پایزی دهنیشی
 دهکری نهو ساته ی له دهره وهی ساته کان دهره وشپته وه

ساتی که بال ده جو لیتته وه، ناوگ سه رده که وی
 روژ له هه ناوان بی پایان ده روژی
 ساتیکی تیکراو به رده وامی وا؛ بهو پیبه زیوینه و نزیکی با
 بوهستم و
 له جیتی خو مدا بمینمه وه؟!
 نهو گوزانییه ی له منالییه وه بزره و ناتومید
 شه پو لیان لهو بلندییه وه بوهستی
 من له وی نه بم؟
 دهکری؟
 نه ی با پیتم چو ن دهکری؟
 ماله کان نارپکن، هه لو بفره
 نهو ناوازه وهخته بالی له ناوی بدا
 گه شتوهر روژن
 نهوه ی هه یانه ده بده نه گه لا
 گه لاش رهگ رهگ و نیان دهکا
 بو نیان با ده بیبا، جه ره بان به تال، موویان و هریو
 هات و هاواری دهریاوان، ناگه هانی ناوه و زالنه
 ژن پیکه وه
 پیباو پیکه وه
 وهرزه کان پیکه وه ده ژه نرین
 نایا من خواوه ندم؟
 گه می له ناوی و بهو قه وزه دلته نگه وه
 له بن ناسمانی دهریسه کینه وه
 زیروی شه مسی بال دزراوه، روخانه ی جیماو
 سه رخوش و بهرز و فراوان
 با لیتی ددها
 له و دیوی ناوه کانه وه هوز ماندووه

قوربانى له بهرده كاندا گولالهى شهرمؤكن
رهنگه كان ده رږينه ناو يه كدى
ئوهى هه يه دا پو شراوه، شين و داماو
تهون خاموشى كردوون، زهنگيان دهنكى نه ما
لهش به تهواوى گرفتار
دهست كورته و ئهو عه يبه م پي دانه پو شري.

كه له شير ده بينى
رږژ گوله گوناختكى زهرده و
خال له سهر روومه تان گزنگيان ده مگاتى
رهنگن له گهرميان دهرن.

ئاو ده روا، ههر ماسيه و ئه ستيهه خه ميكه رږاوه
مندال ههر له بهر ئهو ئاوه
ده لتي سبون له سه به تان
ده لتي خوشين.

به فر، ريكه وته موسيقاي له گه لما
بلنده و نابينا، شه پقه ي لاره له جوانيان
ليو تنك، به كوتري ده بينى
ههناري ژنان دهنكن، له گه رده نان ده لتي خورن ئاوا دهن.
ئاو هه لده ستي،

جوانى له خوا ده بيتته وه به خورا يي به ژنه كان و ده نووسى
ئهو له شه ئاويكه نه مديوه، ماسيه كان وا يان وت
ئهو رهنگه كه ميكه و بي ئاواز رږاوه
ماسى نيم

ئهو ئاوه ئاوا ييبه كه سه رسام
نه واخوش، ناوتري ئهو به زمه.

چوار فرشته بهو بايه دين، بهو ئاوه
نانى له چه شنى گولتيكى ميخه ك

له پيشم داده نري! بيخوم
ئويش تهواو ده بي، نه بيخوم
جوانى جاراني ناميني.
له سيحر و نوكتهى با ترساوم
گوله كان له بنى به لوعان له ناو هه وزه كاندا خنكاو
نه به رزم نه نزم
بهو شپوه و به زمه؛
ئايا من خواوه ندم؟

زيروي شه مسى ئهو ساته كورته ي ماوه
پيالهي شهراب و ژههره تيكه لاه، به ترس و تاسه وه ده رږي

باله كان ئاسمانيان بلنده
باله كان تواوه

خريان كه مه وه فرميسكن
برږين، په يكه رى گرياون
خه ونه و؛ ددانم: دارتيكى كلوره
گويزى پو وچن غلور ده بنه وه
سموره ش پي تيكه نيگه ران
بكه وي ددانه

هه ل قوريتته وه ميميكي سامناكه و به مردن و ده نووسى.

كوير نيم زهرد و گه ييون ميوه كان
ميوانم نزيكه

هه ناسه مان كه فى لي نيشتووه ئالوزى يه كترين
موميام و ماخوليا

ئهو ئاوانه ي ده گه نه رږژئاوا

گه شتيان به شه وي گرانه و كهس نادوي

ئهو انه ي مردوون، له سهر پشتي با

وهرزی سۆرهیللو

I

ئاو سهردهمییکی کۆنی مهست بوون و، گۆرانی ده‌ریاوانیکم دینیتته‌وه یاد؛
که پیشتر سۆزی ئه‌و ئای ئایه‌م له کهس نه‌بیستوهه.
باسی زه‌ویم لای ئیوارهی بی‌واز کردبوو، سیحری بام له سیتویکی نه‌گه‌یوودا
شاردبووه‌وه،
چاوی به‌یوونی بارانم پر له ئه‌ندیشه کردبوو.
جوانیه‌کانم، له‌ژێر به‌فره‌نووستووکه‌کان شاردبووه‌وه، کردبوو من به‌هه‌له‌کۆک و گۆله
کیوی سهرده‌م و چاوی به‌فرنووس.
پیاسه‌م له‌گه‌ڵ په‌پوله‌کاندا کردبوو.
که‌چی گۆرانی ئه‌و ده‌ریاوانه، ئه‌و سه‌ول لیدانه، مۆسیقای سهرده‌میکی پیشووتر و
مشتومری ئه‌و ماسکه‌کانی به‌بیردا هینامه‌وه، که من تێ ناگه‌م چ ده‌لێن؟
بۆنی به‌رده‌کان ده‌پرژین، ئه‌و به‌ردانه پایز به‌رووتی له سه‌ریان پال‌که‌وتبوو.
به‌ئاوازیکیش دلی خۆی ده‌دایه‌وه، که ناکرێ له یادی بکه‌م و له بیر خۆمی به‌مه‌وه.
ئه‌و ئاوازه، له‌ودیوی هه‌سته‌کاندا، له‌و سه‌ری ساته‌کانی جوانی، لای باخچه‌کانی
مندالی، په‌لکه‌زێینه‌ی وهرزه‌کانی هه‌لکردوه
ئهی خه‌یال!
ئهی ساته‌کانی جووت بوون و ماسکه‌کانی جیا‌بوونه‌وه
ئهو ئاوینه‌یه مه‌کشینه، من تاجی منالیم له‌وتینده‌ر داناوه.
ترسم هه‌یه پایز هه‌لبکا و ئه‌و ئاوه به‌رزتر بیته‌وه
ئیتیر من نه‌چمه‌وه لای گۆله‌کان و مندالیش له‌وی بژاکێ.
ئهو دۆله ده‌شتیکه بۆ هه‌لاتن و په‌نجه‌ره‌یه‌که بۆ بینین
له‌وتیوه به‌یان ده‌نوکی له‌پیلوی پایزی ده‌دا، ده‌موت، بالنده‌کان
له‌و به‌رزاییه‌وه تریفه‌ ده‌هاوتین، ئه‌و هه‌موو تریفه‌یه له‌سه‌ر
به‌رده‌کان ده‌نیشن، ئه‌و هه‌موو به‌ردانه غلۆر بینه‌وه، ئیتیر ده‌رگا‌که داده‌خری.
ده‌موت ئه‌م دۆله ئیتیر هه‌راسانم ده‌کا، ماسکه‌کان ورتینه‌ ده‌که‌ن و به‌رده‌وام ده‌پرژینه‌وه.

به‌و ترس و ناهه‌موارییه‌ش ئاماده‌ن
رێکه‌ون له‌گه‌ڵ با، نارێکی‌ن پێکه‌وه و ناکرێ
مل بنیتم، نافرین ئه‌و باله‌قورسانه!
چی بکه‌م؟!
باله‌کان که لێم ده‌بنه‌وه به‌له‌سه‌ن
کافووری منالین له سه‌رمان جیماون
گۆلن له‌و سه‌روه‌وه سه‌روه‌ر و ئاومید
هه‌لده‌وه‌رنه‌ ناو ئاسمانی
بۆنیان ده‌مار ده‌مار ده‌پروا
سه‌رگوزشته‌ن
گه‌شته‌که‌م دوا ده‌خه‌ن
هه‌رچه‌ندی بووتریم مانام ئالۆزه و بزرم
هه‌لۆ نییم
زێرۆی شه‌مسی به‌و رۆژه نابینرێ
نه‌ ناشیرینم نه‌ ده‌کرێ جوان بم.
چوار فریشته پرده‌کان ده‌گوازنه‌وه
ده‌بینم
ده‌نگه‌کان ده‌بیسیم - که ده‌نگ نین -
ورته‌ ورتیکی بی‌مانا و بال‌دزراو
تاریک و روونم تیکه‌لاو
ئه‌نجام و بی‌ئه‌نجام
که‌چی ئه‌وه به‌تۆ ده‌لێم: ئایا به‌و حاله‌ خواوه‌ندم؟

به یانیه کی لهو چهشنه بوو، که نوح له ترسی ناوه کان، سه رمه ست و پر نه شته،
بالتدهی تریبوی نارده لای دارستان، دهموت، به یانییه که ی شین بوو، شینی توخ، که
دهنگی عوودیک سهر ناو کهوت و کوتریک سروشتی به دهنوک هه لگرت.

دلنیابووم، ئیتر زهوی لای ئیواره پال کهوتوه
وتم: پیکیک و دووان و پاشان، هه موومان لای
نیترگه کانی (جوودی) میوانین.

II

من گزراوم؟ توگزاوی؟ یان هه موومان.
لهو سهری دۆله که، پیره ژتیک نیوهی له
ته لیسم و، نیوه که ی دی قه له ریشه که.
دهیوت سۆردیللو! نه ستیره ی به ختت کهوتوته ناوه که و،
ئهو ناوه ش ناسره وئ!

بهو دهنگه کهرخه رسته یه کی دهوت و دووباره ی ده کرده و، من شتیکی ئهوتۆ لهو
قسانه نه ده گه یشتم، جگه له وهی ئیتر جوانی شهوقی جارانی نه ماوه، ورزه کان به کترینان
قوت دا، فریای هه لوه رین نه که وتم؛ وهک چۆن فریای پشکووتنیان نه که وتبووم
ژنه کان له بهر سۆزی لای ئیواره و لای ناوه که، تا درهنگانی مانه وه.

قه له ره ش ده یان خویند،
سۆردیللو له سهر گازی پشت راشکابوو.
دهیوت ژنه کانی فلۆرنه نسا سیحریان لی کردووم،
زوو هاتن و زووش له جوانی خو یان کهوتن.
من وتم، دهنکه تریبه که لهو ناوه گیربووه
مه بهستم ئهو چاوه ره شانن
که به یه ک نیگا له سۆردیللو و له نیشتمانیان
دهروانی و پیکه وه لیل ده بوون.

دهنکه هه ناریک له سهرخۆ دیتته خواری،
له گهر دهنه وه تریفه یه که دهر ژیتته سهر لیوان
ئهو نه زمه ماسکه کان نیژهنن

ئهو نه زمه، له تیکه له خوړ و، سه به ته یه که پر له نه ستیره
ئاویکه و شه پۆل ده دا.

سۆردیللو له سهر گازی پشت کهوتوه،
ئهو دۆله کراسیکی نایلونی قاوه یی، بۆنباختیکی گه چراوه
من ناچه شازاده ی کو دۆر و گلامس.
من ناچه شازاده، من ناچه ماکبیس!
داریکی سهر و قژ پرووتاوه له سهری دۆله که
دهتوت مامۆستای واهیمه و تووتی ئاسا،
وانه یه کی میژوو ده لیتته وه،

کهچی باسی ئهو سهرنجانه ناکا، که من به به هاری بۆی ده نیترم
به زستان و هاوینج دیمه نی ئهوم له بهر چاوه
باس ناکا، چۆن، خه و خه وشه کانی دا پۆشی.
من وتم، خه و یاقوتی دۆزراوه ی دوا ی مه ست بوون و،
شتیکه له جی پیتی خواوند ده چی
ئهو گه مژده یه نه یده زانی من باسی گه لا کانی ئهو ده که م،
بی باک خۆی له بهر کره با ده هه ژانده وه،
په یوهستی قسه کانی منیش نه بوو.

هه وه سی بهو هه موو ماسکانه ده هات که لهو ناوه بی باک کهوتبوون.
قسه که م دووباره ده وتوه؛ دهسته کان له گه ل یه کتری ده خهون، چاوه ته که چاوه، ده م
له لای ده م، مه مکه کان پیکه وه، خه و ده یان با ته وه لای خۆی.
ئهو سیحربازه، ده بی چۆن ئهو لیوه ته نکانه ماچ بکا؛ که ماچیان به کهس نه داوه؟
چۆن دهسته کان بگوشی؛

که ده لیتی بالی په پوله ن؟ چۆن یاری بهو مه مکانه بکا، له کو بیان بشاری ته وه؟
خه و یاری به که ده زانی که هه موومان لای مندالی جیمان هیشتوه!
من ناچه شازاده!

ئهوه ی کهس لیتی ناسله میته وه، من به پاریتز ده چمه لای. دهستم له سهر شمشیر و،
پییه کم له ودیوی ده رگایه، له شه ره کاند، خۆم ته نیا ماومه ته وه. که شتیکی لای ژنه کان
به جی ده مینی ناچمه وه بۆی.

ئهوه به عه یبکی گه وره ده زانم، کهچی من له کهوتنی ماسکه کان ده ترسم!

ئاور بدهوه، بههشت نزيكه ليتمان، من چاوه ريتيم، بياتريس!
 لهوي له نزيك ته مه ته نكه كاني ته نيابي،
 خوم چه شني خاليك گرموله كرووه
 بهرديكي دلرهق و گردپكي چاوزه قم جيرانه
 چادريكي زهيتوني پر غه لبه غه لب و، يادگاري سه راسيمه و
 تيلماسكي بيره و هري جهنگاوهرپكي به يانم جيرانه.

پيش جريوه كاني سپيده، پيش گمه ي گه لا، پيش سپره سپري يادگاري، پيش تل
 بوونه و هري بهرده كان، پيش گرده كه

به يانيان، بياتريس، لوتي له لوتم ده خشيئي و په پوله كاني بهرله لاي ناو
 باخچه كانم ده كا: به يانيت باش!

به يانيت باش، بياتريس گيان!
 دلي خوم به و قسانه ده دايه وه،

نه و خه ونه م زياتر له جارپك بينيوه،
 نه و گه ميبه بو كويت ده با؟ هاوارم كرد.

نه و شه پولا نه، چ خه ونپكي دانسقه يان كروته مرواري په نجه يان؟
 نه و چه رخ و فه له كه، كه ي ده وه ستي و تاويك پشوو ده ده يين؟

له و قسانه نه بوومه وه، هه رتك چاوم كه وتنه تاوه كه و،
 تا ئيواره درهنگ وه ختيش،

نه و دوو زه مبه قم نه دوزيبه وه.

تاوه كه ده روي، گوراني ده چري: هه ي نابي نابي...

نای نای وانا بې. گه مه ی ناو ئاوان زوو ته واو نابې!

هيچ شتيكي نه وتوم له باره ي گرده كه نه خو يندو ته وه، هيلكه هيلكي ژنه كانم له وي
 بيستبوو، دهنگيک ده توت سيحره و له ناو گوي شه يتانو كه و قهوزه كانه وه، له خشه خشي
 پروت بوونه وه و مه ست بوون ده چوو، ليتواولپو له گرده كه وه، چه شني كه فيكي سپي ده رزا
 و دهنو كي له ناوي ده دا، تاوه كه له بن پرده كانه وه به تاو ده هات، بوني سروسه به رز
 ده بووه وه، نوزويه ك گوله كيوه كاني به تاگا ده هينا، كه فه كه دهنيشته وه، قاچ و قول ديار
 ده كه وتن، له علي ليتو، پرچي له با، و سينگي چوارده!

زاق و زيق ده كه وته ناسمانې.

سوردپللو له و بالندانه راده ما، كه گه مه يان له گه ل با ده كرد.

ده موت: نه و گرده له پشتي پر زيبكه ي ژنيك پر نه شته تره!

نه و تاوه گه راي ترس له ناو جله كاني داده ني

سوردپللو ده بووت: ترس چه شني روندكيك،

له نيوان روزه كاماندا قه تيس ماوه!

من په نجه م بو بهرده كان هه لبري،

وتم: نه وي پر له چالي چه ناگه و له خه ت و خالي نه و كچانه ي خوشمان ويستوون، له
 هه سره تي نه و گه شته رانه ي گه يشته ترپكي ئوميد و له وي گيريان خوارد.

سوردپللو، تو له و بهر زابيه چون ديبته خواره وه؟!

بهرده كان پرن له سيماي خيانه ت، له تاوازي ده ست بازي و نوقرچ و

له ده ست هه لته كاندني ژنه كان، كاتي پياوه كانيان ده چوونه شه ري.

نه وي شيوه ي هه موو براده ركه كاني لييه!

نه و هه موو هيله باريك و درشته له په لكه زيرينه و له خه ون ده چن،

له وي هه ريه كه و خاچيک هه لده گري.

په كيان ده رگا له به خه ت ده كاته وه،

نه وي تريان دايدة خا.

نه و براده رانه له ده فته ري بهر باخه ل و له فنجاني قاوه ده چن،

ژيانيان پره له گه مه و نائوميدى.

له چل ساليديا، به زه حمه ت موميكي پايزانه م كورژانده وه

له ناو رهنگه كاندا، هه زم له و پيستته ته نكانه يه كه ناهيطن مه مكي بياتريس بگه ن
 به يه ك!

له تل بوونهوه و لاربوونهوهی ناو باکاندا
له چه پکه پرووناکیه کی کز دهچم.

بوئی من و بوئی کازبوه له یهک دهچی!

زۆر سیحرم بهتال کرد، زۆر کیفک و قالبم فری دا

له تهسکایی دهره ندهکاندا دوودل نه بووم، تاوم دا

ئهی ئاو! ئهی سهرامه دی نه وهکان!

مردنیک له وودیوی جوانیهکان سه ره تاتکی دهکا

ژنیک له توخمی مندالییه و له ناو هه ورهکاندا پیاسه دهکا

چاویک له ناو لیموی ئیواره به کدا، پر به زهیی دیته ده ری،

له هه موو ژنهکان زیاتر ده میتیتته وه

داری لیموکان ئاو ده دا.

له جه نتای سه فه ریکی قاوه یی توخدا هه لمده گری،

په نجه بو کیتلگه ی گوله به رژه هه لده بری.

ئیت من و شه ر پیکه وه هه لئاکه یین!

ورده ماچی له چه شنی ماسی هه لدا به ناو ئاوه ته نکه کانی رووم، ئه و ژنه .

ئهی ماسیه شه رمنه کانی ماچ!

ئیه و جوانی ئیواره، ئیه و ئاوه شه رابیه کانی به هه شت!

ئیه و مه ست بوون تا ئه و په ری جوانی!

تاویکی دی میتینه وه.

V

شه ر سیتیکی گه نیووه تو ش برسی

نانیکه که رووی گرتووه، تاویکه و بو ت ناخورتته وه!

وامه زنده ده که ی ئیتیر باخچه یهک نامینتی تو پیاسه ی تیدا بکه ی،

سازیک نامینتی بو روچ و به یانبیهک نامینتی بو به هار!

بو تاویک ده چه که لکه له ی شیعریکی هه لکرد و،

سو ردیللو چرا که ی به دهسته، پیتشم که وه ئه ی په بامبه ری گوله کان!

سه بایهک بیژه سه بایهک له چالی چه ناگه ی شه ر دهرم بیتنی،

له په لکه زتیرینه ی رووی یارم بدا.

بو ساتی پشکووتن، بو کاتی گولگرتن له گه لما به

بو راوی وشه ی سرک بو کاتی گه یشتن به حه وزی ناو باخچه که، له وئیبه .

ترساوم نه بادا، هه ناسه ی خائینیک

نه بادا شمشیری زالمیک موسیقای بارینم تیک بدا.

یا چاوی قافیه ی لیک نه چووی دیریکم شو ر بکا.

ترساوم نه بادا، گه لایهک نه میتنی بو ناشتی

کو تریک نه میتنی هه لکورمی بو فلچه ی پیکاسو،

نه بادا، چریکه یهک نه بیسمه وه له وانه ی محمه د عارف جزیری.

که له شیریک نه قووقینتی له وانه ی نامیق عه لی په ر و بالیانی له به یان وه رده دا و

ده نوکیان له به فره ره ش بو وه کانی مه دحه ت کاکه یی گیر ده بو!

ماسیهک له ماسیه کانی ئیسماعیل خه یات له نا کاو خو ی نه کاته ناو گلینه ی

خه ونه کانی هاشم سه راج.

نه بادا، سیه ری ژاله یهک نه میتنی بو پیاسه ی په پوله کانی شیرکو بیکه س و

که مانچه که ی ئه نوهر قه ره داغی.

دلشاد نیم. له چل سالی دا، سیه رم چه ند بالیک دوا ی ناوم که وتووه، بالا به رز و

ره شتاله، هه ر دوو دهستم له بن میچی گو ی زه وی گیر کردووه.

له و دووره وه چه شنی خاچیک و واهیمه ی سه رده میتیک چوومه ته سه ر گردی به رامبه ر

دۆلّه که.

ئاو ر بدهره وه بیاتریس.

بوئی چلک و ئاواره یی و گوله کیوی، له راسته وه بو لای چه پ و،

له خواره وه بو باکوور په رت ده بی

سو ردیللو شتیکی پیروزی لا جی هیشتموم

ده رباره ی نیشتمان!

که گه رامه وه له بیرم نه چی؛ دهیده مه بیاتریس

ئه ویش به سه ر دهرگای ماله که یانی وه بکا.

کو تایی ۱۹۹۶ سه ره تای ۱۹۹۷

پياسه و ئالۆزى

ئا ئەو ئەو تا چل سالى تەمەن و پەيكەرى برۆزى
ژىتىكى بالابەرز
خەونى لەبەر باران نوستوو
هېندە مەست نېم چەند ساتىكى ترم ماو
ئا... من دەمرم!
لەژىر بەفرا چەند نەپىيەكى مندالى دەشارمەو
خاك ژىتىكى قۇئالۆزە، ئەو جوانترە يان ژنى من؟
تريفەى لە بەفرى دەخشا
لكە دارىكى پشكووتوو، خۆخىكى گەبىوو
شوشە بەفراوى كوتىستانى
ئاوى جوانى سەر گەلایى گيا بوو ژنەكەم.
ئەو ئەو تا چل سالى تەمەن و پەيكەرى برۆزى لە جىيى ژن
ئەو ئەو تا كىتىبى راوشكار
گرىيان و پىكەن، پىكەو خەونى تار
دەرگای لەبەر رەشەبا داخراو
سندوو قى پر سىحر
مردن نىكە و مندالى زۆر دوورە.
هېندە مەست نېم
تەپ و تۆزى شەرەكان ئالۆزىيان كىر دووم
(پاش تۆ
دلۆپە ئاوتىكى لىل بووم
دەترسام
دەنكە خۆلىك هەلمبمژى
كە دەچوومە بەر ئاوتىنە
باكان هېمەن دەبوونەو
بەفر سەرى رېتوانى لى و ن دەكردم

زەنگى پىرى،
وەكو كوخى راوچىبەكان مات و خاموشى دەكردم)
ئەو شەقامە هەر بەتەنيا پۆ من نىبە
من پىياسەى خۆم تەواو كرد!
شىلەى هەنجىرم هەلنەمژى
تېر لەبەر بارانان نەروام
لە مشتومرى وەرەكان، بەژاكاوى لەگەل خاك مامەو
خاك چەند ساتىك بوو ژن و پاشان بوو گۆرستانى.
ئا ئەو ئەو تا چەند بستىك دوور لە من،
ژنەكەم نوستوو و هەورىكى قاوھى بەسەر پرووى داداوه.
(من بەزەبىم بەلەشى تۆ دەهاتەو
ئاونگى تەمەن چۆرا بوو ناو پرچت
پارچە قوماشىكى سپى
چەند گەلایەكى پايزى
كزەبايەك چراكەى تۆى كوژاندهو.
خاك و خۆل مەستى باران بوون
من بىجامەيەكى خورىم لەبەردا بوو
سەرم بەسەر خەمىكى گەورە شور كىر بوو
زەوى قەلشت،
گولەكان، خەون بوون، چوونەو كەنار و بزر بوون
من هەر لە جىيى جاران و لە هەموو شوئىنىكدا
كە تۆى لى نىبە چاوەرېم
بى شوئىن و، بى كات و لە هەموو كاتەكاندا چاوەرېم)
ئەو ئەو تا چل سالى تەمەن و دوو لىوى گوشراو
سىما زەرد، دوو دەستى بارىك
دوو لايتى كزىش.
پەيكەرى برۆزىش لەگەلما ناخەوئ.
هېندە مەست نېم

تویکلی مؤزیکلی خوراوم
چهند لکه داریکلی سووتاو
تا... من دهمرم
له ژیر به فرا چهند نه پنییه کی منالی ده شارمه وه.

۱۹۷۹ - هه ولیر

سووتانی پهنگه کان
یان
سروددی به فرنوس

پاشان به فر ئالۆزی زهوی داپۆشی
پیاوان په ره مووچه ی سپی له سه ر گوچکان
خه ون تووکیان ،
ژنان له شو لاریان شله ، تاجیان سپی
به فر نووسیش ،
دنیا له ژیر نه وه به فره ده شاریتته وه ،
که ماندووه و نائارام ده بارئ .
باببارئ ،
من له به فرا سه ره سستی خۆم ده کوژینمه وه
نه نه فسوونی ناو ته مومژی به یانم
نه بالنده ی په ر و بالّ په لکه ژیرینه .
من هه ر نه وه نده م پی ده کری ،
سه رم گاجووته هه و جاری قاچه کانم راده کیشئ
نه وه بسته خاکه ولاتی من نییه .
باببارئ ،
نه ژیان وه کو جارانه و نه مردنیش .
دوو پرۆزه به فرنوس مردووه
به فر ری نادا گوژ هه لکه ن بینه ده ری ؛
له ئاسمانئ بالئی سپی
له سه ر ئاوانیش که نیسا
چ وه ستایه کی زانایه نه وه به فره
چ دانایه که .
بینه خشینه ، سه ر و ریشی دره خته کان

بیره و هری مندالیمه و داتاشراوه.
 ئەی که وڵی مامز دپرتیه؛ هه‌لنه‌خلیسکیم.
 من ژبانی به‌فرنوسێ دهنوسمه‌وه
 به‌زستانان له‌ به‌فریدا
 هاوینان تا چۆکان له‌ ئاوی
 پایزانیش -هۆزه‌ردایی مه‌ژاکینه-
 که من بمرم،
 با هه‌ر ئالا شه‌کاوه‌یی
 با هه‌ر ده‌غله‌کان هه‌لاسیین.
 هه‌گبه‌ی باکان به‌کراوه‌یی جیماون
 ئاو ده‌له‌رزوی و که‌نار دووره
 زه‌ریا ده‌لێی ئاوینگ ده‌دا.
 دوو رۆژه‌ به‌فرنوس مردووه
 بالنده‌ گۆرانی ته‌ری مه‌رگی ده‌چرن
 نه‌ ئه‌ستیره‌ نه‌ رۆژه‌ له‌دی
 نه‌ مرۆیه‌ک دی و سه‌لامیکی لی ده‌کا.
 ئەی ئه‌وه‌ هه‌موو په‌یکه‌رانه‌ی
 هه‌شتا فووتان تی نه‌کراوو په‌یکه‌رتاش مرد
 باران هات و ته‌ری کردن
 له‌ سه‌رمای زستانێ وه‌ردران
 له‌ گه‌رمای هاوینی...
 راوه‌ستن، تاویکی دی
 تووره‌گه‌ی ئییسک و پلوسکی خۆم دینم په‌ره‌مووچه
 له‌سه‌ر گوێچکان، تاجی سپی
 خاوه‌ر به‌فرنوس برامه‌ و ده‌لێی چرای
 له‌ به‌فرا رووت ده‌بینه‌وه
 به‌رووتی، به‌سواری ئه‌سپه‌کان

له‌ بناریکی به‌هاریه‌وه‌ به‌ره‌و گۆر
 ری خۆل و توژاوی،
 پیکه‌وه‌ گۆزه‌ی خاک پر ده‌که‌ین.
 به‌رووتی،
 ده‌مان ده‌خه‌ینه‌ ناو ده‌می که‌له‌شیری زه‌ردی به‌یان
 ده‌قوو قینین.
 پاشان...
 به‌فر هه‌له‌ده‌ینه‌ ناو ماستی پیروژ، فری که.
 خاوه‌ر به‌رووتی کۆتره‌که‌ی خسته‌ ژیر مه‌مکی:
 بیخۆزه‌وه‌ با نه‌مری.
 ئاوگ له‌ زامی داران هاته‌ خوار
 کۆتره‌ کتیی له‌ کۆنه‌ بیران هه‌لفین
 شه‌وه‌ یان رۆژ؟ ئالۆزه.
 با ئه‌وه‌ دوو سێ گه‌لا زه‌رده‌ نه‌مپۆشی
 نیازمه‌ به‌فره‌کان هه‌له‌کۆلم
 به‌شه‌وی رابردوو رامالم
 به‌رۆژییش.
 سروودیکی سه‌رازاد بووم
 هه‌ینده‌ و ترامه‌وه، ئیستا
 چه‌ند چل و چیتویکی شیدار
 ئییسقانم کۆر، نه‌ دوژمنم ده‌برنه‌وه
 نه‌ سه‌ری خۆم.
 به‌فر دلمی پر کردووه
 خه‌ون له‌ به‌فری گیراون
 گۆرانیس له‌وی بال ده‌گرن.
 به‌فر پارچه‌ زه‌وی نییه
 سروشت نییه،

لهوئى سروشت ته واو ده بڼې .
 خه ونى پرژاوى مندالې
 روژشنايې لپچې ناو ژيان
 هر به تهنيا ژنه سوزانيه ك نيبه ، خروشاو
 رابردوورى بلاوتينته وه
 به فر ته وانه و په يكه رى به فر نو سه .
 جاران خه ونه كان بز نه كيتوى بوون
 سروشت ناموتيا .

ژن تاجى سه رى پياوان بوون
 پياو ویش پاشای سهر زه ويان .
 ته وهى هم بوو نه مه يتشت جاران بيبا و پروا
 ته و توژه هم هيتشته وه .

با سه رى من پارچه زه وييه كى هيمن بڼې
 قه لاي عاسې ، گوله گه نى شوخى بهر تريفه ي مانگ بڼې
 گوناهدار زورن :

پياوى خورت
 ژنى سوزانى ، رووت بهر له لالا ،
 دوو كه س هر ده بن گوله گه نم بشكيتنه وه .
 بهس ناوه وه م راوه شيننه ته ي گولې سارد!
 ته ي باى سه وزبووى ناو خاكى مردووان!

من و دنيا
 هره يه كه له كفنى خويدا
 ژيان كاويژ ده كه ينه وه
 من و دنيا
 له دانسى مهرگا پيکه وه
 هه ناسه ي دژوار هه لده مژين .

به كراسى خويناوى ، سه رم دلته په ناويکه

له سه رخو ده تكيته سه ر خاك
 كتيبه كان پيره و کران
 رتيوبان نه ما
 ده رگا يه ك يه ك کرانه وه
 شان شينى گولنه خشينى خه ونديده و
 سيحربازه كانيش ، كوا ؟
 دنيا نه بووه په موى سپى .
 هو مړو !

له ناو ته و لم و تيسقانه سووتاوه
 گوزانيه ك بچريکينه
 ته و ده ولکه شوپکه ره وه ناو نه فريقتيا!
 قه له ره شکه با بخويتن
 قه شه بيتن

ته و ده نکه خو له خه مباره بخويتنه وه .

سه ر به ره و خوار هه لده خليسکيڼ
 به ده ستي براو ، بڼې پڼې ، توپى شووشه يڼ
 توپه له قورپكى بڼې پييز .
 ره نگه بارانتيكى زور و بروسکه و ناسوى نه خشينمان
 له بارپچي
 که ده شمربن

له گه ل که سه ر و به رازى رازه كان بنيتريڼ .
 كى دى ... دلنيا بڼې ... بلتي :
 ته و گزړه سارده سندووقى بوو كينيه و ده كرتته وه .
 من نامرم ، تاكو واى وت .

تا چاوم وه رزه كانى ديت
 به خو م له شم له ناونگى گيا ده سووى
 له به فرم ده سووى

به خۆم ده چوومه بهر زه ریا
 دهنووشتامه وه بۆ جوانی سهره و ناسمان هه لکشای ژنه کان
 پاشان
 ئه وه نیگاری من نییه
 له سه ر دیواری مه رمه ری مۆزه خانه کان گه بیوه
 له سه ر میدالیا، پول، دراو
 من هه ر له ویم،
 له گه لای گیا، له کولوه به فری ورد و درشت دام
 له جوانی داخراوی له شدا
 نوستووم.
 ئاکۆ سیبه ری تاریکی کۆمه له داریکی دوور بوو
 ئاکۆ لمی بهر هه تاوی هاوینان بوو
 تاراوگه لوولی دا و بردی.
 چه ند ساتیک تارام و پاشان،
 وه ک رنوه به فری مایه وه چی دی نا.
 ئه و خاکه ساره م خۆش نه ویستوه
 له بهر په نجه ره ی ئه و کچانه ش نه ماومه ته وه،
 ئه وانه ی بۆنی قورسی خاکیان لی دی.
 زه نگم بۆ لیده ن،
 زه نگ
 زه نگگی زه نگه کان.
 نا، ئاکۆ، نا
 کی به فر بنوسیتته وه.
 ئاکۆ رۆیشت و به فر باری و من گه وه بووم.
 ئه ی خوای به خشنده!
 دالده مان له دالده ی چۆله که سوو کتره
 ده توانی بلتی: دالده مان هه ر نییه .

ئاینمان: به ئاواندا ئاو ئاو رۆیشتین
 سه روومان تۆی، سه ره کان له که سکی خۆیان ناکه ون
 ژیریشمان:
 پیت به چ خاکیکه وه نووساوه؟
 با کۆتره کان بینه وه مال
 با ئاوی له ش
 پر به بۆریه کریستالیه کان به خرۆشی.
 به ناو ئه و کۆلکه دارانه با هه لپین
 یادگاری مندالی له چیا یان، له ناو فه ربکه هه ناران،
 هیشووه تری، دوو مه مکی کال، تۆزی هه لالان
 له گووانی چیلکی پیروژدا بشارینه وه و لیخوپین
 له نه ویان له بۆ بلندان.
 سیحر نییه
 وشه ی به ره لالا
 ده خمه قه فه سی کۆنکریتییه وه
 له ش کال و کرچه و زه ردنابی بی ئاگر، ژنه کان وایان وت.
 بی ئاگر، خه ون نارژینه ناو کووپان
 ئاو له سه ر په لکان ناله رزن
 سک خر نابن، مه مک وشک و شۆر نابنه وه
 سه ر به تال و سپی نابن مووه کانی، ژنه کان وایان وت.
 ئه ی ئاگر!
 ئه ی یاریکه ری ئه کرۆیات!
 بولبولی سووری شه هوه تدار به خرۆشی.
 خاوه ر به کراسی ته ره وه گۆرانی باکانی بۆ وتین
 پاشان چووه بهر په نجه ره
 من وتم خاوه ر چ ده که ی؟
 خۆر دینمه ژووره وه
 کراسم،

به شیری مه‌مکان و بۆن له‌شی ئاکۆ و شتی تر ته‌ر بووه

له‌ناو ده‌رگاكان وه‌ستا بووین

خه‌یال له‌شی ته‌ر ده‌کردین

من و ئاکۆ و خه‌رامان بووین

ئاکۆ قه‌لشت و ئیمه له‌وی ده‌چووینه ژووره‌وه.

ئه‌و ژوورانه جارن لانه‌ی که‌وده‌نیان بوون

مۆم و به‌خوور و سه‌وزه گیا

ئاوی وه‌نه‌وشه، په‌یکه‌ری پیرۆز

رۆحی رۆشن هاتن، رۆشه‌نیان کرده‌وه.

له‌شکرێکی تیک شکاویش

هات له‌بن تاق و په‌نجه‌ران راکشا

ئه‌وه‌ی مرد مرد

ئه‌وه‌ی ما، ئاگری له‌ دار و دیواران به‌ردا.

که‌مانی کون بوو

مامزن و زامدارن ژووره‌کان

به‌کورسی شکاو، پیتخه‌فی مردوو، گولدانی ئاسن

به‌و هاتووچوووه ئاوه‌دان نابنه‌وه

بچمه ژووره‌وه

تۆز و گه‌ردی مردووانم لی‌ده‌نیشی

نه‌چم

ئه‌و ئاوه که‌مه لیتلاوه

ناتوانم ده‌ستی تی‌هاویم

با ئه‌و ژه‌هره نه‌خۆینه‌وه

هه‌ر له‌و پرده‌سام گرتوووه په‌رینه‌وه

له‌ناو دوژمن

ئه‌و داره‌ زرا‌نه‌مان جی‌هیشت

ده‌گه‌ینه‌ جووته‌کانیه‌ک

ئه‌و کانیا‌نه مه‌مکی گه‌ییوی ژنی بوون

نه‌چۆرانه ناو گه‌رووی شه‌ر برانه‌وه.

رتی ده‌ربازبوونمان له‌وتیوه‌ ئاوه و ئاو ده‌پوا.

چه‌ند بال‌تیکه‌ی دیکه و ئیتر

هیلکه‌ ده‌ترووکێ

ژاوه‌ژاوی سروشت میوه‌کان زه‌رد ده‌کا.

له‌ناو به‌فری بزریکینه

ئه‌و خه‌ونه جارێک ده‌بیسری و چی دیکه‌نا.

ئه‌ی جه‌په‌سی مالی مردوو!

ده‌نگت خۆشه، خۆشه‌خۆش

لاوانده‌وه‌ی ئه‌و پیتیا‌نه‌ی له‌ ته‌له‌ی به‌فریدا گیر بوون.

سووتانی ره‌نگ، مۆسیقایان، خۆشه‌خۆش

ره‌نگه‌کان قاقای مندالین

له‌ناو به‌رده‌کان ون ده‌بن

ده‌چنه‌وه ناو خاک

خوینی گه‌لاوێژ گه‌رمیان ده‌کاته‌وه.

ئاوی ژبان لیکه‌ی جیا کردینه‌وه

من بوومه‌ که‌ناری راست و خاوه‌ر بووه‌ که‌ناری چه‌پ

ئه‌ی رووبار ئه‌ی رووبار!

له‌ قه‌راغ ئه‌و شاره‌ مۆمیا‌یه‌ راوه‌سته

ئه‌و شاره‌ شایه‌دی من و تۆیه

ئه‌و شاره‌ ته‌مه‌نیکه‌ سه‌رسامه‌ به‌مه‌رگی نه‌وه‌کانی

خاک و خۆلی له‌گه‌لما له‌ قالسا سه‌رخۆشه.

دار خۆشیا‌ن ده‌ویستم، ئاو، بالنده و ئاسمانی ئه‌و شاره

په‌مۆ، مار، شه‌عاده‌ی سپی

خۆشیا‌ن ده‌ویم ئیستا.

من ئاکۆمه

تهیری بهر بارانه و هه‌لده‌له‌رزئی
 قۆچی گا بووایه
 دنیاام سه‌ره‌نگووم ده‌کرد و پرزگار ده‌بووین
 گوله‌میخه‌کی زۆرت‌رم ده‌ویست، ئە‌ی خاک
 ئە‌ی خاک!
 به‌رله‌وه‌ی ببیه‌گۆر، سپی بووی هه‌یمن
 رۆ‌له‌ی تۆ‌بووین
 سۆزما‌ن گه‌رم و نه‌ژادما‌ن جاویده و هه‌یزمان مه‌زن
 به‌جلی درا و، سکی برسی و به‌په‌یخاوسی
 تواناما‌ن هه‌بوو له‌چرکه‌یه‌کدا،
 له‌کۆما‌ریکی په‌یرو‌زدا کۆببینه‌وه، که‌چی
 ئە‌و ئاوه‌ رۆ‌ی
 دوو رۆ‌ژه‌ به‌فرنووس مردووه
 با له‌سروشت،
 ئاگر له‌کوره و کوانووان
 گیا له‌دهشت و ده‌ران کزه
 مبه‌وه‌ گه‌یبوو
 گۆرانبه‌یه‌کان تفت و تال‌ن،
 به‌و حاله‌ش هه‌ر به‌رده‌وامن
 ژیا‌نن له‌ناو به‌فری‌دا،
 نه‌به‌ئاگا نه‌به‌یه‌کجاری نوستوون.

۱۹۷۹ - ۱۹۸۲

رۆژی سێ جار پرچم‌شانه‌ ده‌که‌م، ده‌لیم:
 چه‌ند ساتیکی دی دێ، هه‌موو شتی ته‌واو ده‌بی،
 نایی، تیکی ده‌ده‌مه‌وه
 پرچی خۆمه‌ با ئالۆز و په‌شیتوتر بی
 ئاینی له‌ش به‌دمه‌ستیه
 هۆز و تیره‌ی با ده‌ناسم
 ژنی نه‌زۆک و ئە‌شق فرۆش
 مه‌هناز به‌خۆ به‌دوو مه‌مکی به‌رله‌لاوه
 له‌ناو زستانێ وه‌ستاوه
 با تاره‌کانی ده‌ژهنی
 ئە‌و دوو سه‌گه‌ بۆن خاوه‌نی خۆیان ده‌که‌ن
 یا دوژمنیان؟
 خه‌زالی له‌به‌ر ئاوینه‌یه‌کی مێینه
 ئە‌وه‌ی لیبی ده‌پژئی
 هه‌نگوینی کونه‌شاخ و شبله‌ی داوه
 ئە‌وه‌ی په‌یچی وه‌ده‌نووسی
 تۆوی هه‌لالان، تریفه‌ی مانگ و په‌نگی به‌هاره
 گوله‌کان، ئە‌وانه‌ی به‌رده‌وام په‌شکووتوون بۆنم ده‌که‌ن.
 گوریسی له‌ژوو‌رما هه‌لئواسراو
 ئە‌و گوریسه‌ی جاران ئە‌سپ و ئاره‌زووم په‌ ده‌به‌سته‌وه
 ئه‌یستا ماره و له‌بن میچی ژوو‌ره‌که‌مه‌وه‌ کیفه‌ی دی
 سه‌به‌یش کی نالی، نایخه‌مه‌ مالم.
 ئە‌وه‌ له‌شی بریندار و ئە‌وه‌ش گیانی بریندارم
 گریمان
 له‌ش به‌کۆکتیلی په‌نگه‌کان داپۆشرا
 ئە‌ی که‌ زستان هات؟
 خۆم ده‌شکینم، دنیا
 ئە‌و قه‌له‌مه‌ی له‌ده‌ستما‌یه و ده‌لینی

به یانییه کی سارد

دوای خویندنه وهی باسترناک

ره وه مه لیککی پهر و بال سپی
بالیان له ئاوی به یانی دده
تاریک و روونیان له یه کدی دهشارده وه
ده نوکیان له سهر مینایه ک، په نهانی ده دوزیه وه
ئه و مینایه و په نهانیه که باسترناک بوو
من به جوانی ئه و نه خشم نه ده بیینی
وشکایی و ئاویک بوون یه کترین ده خوارده وه
ده ست و قچیک بوون یه کترین هه لده گرت
کوچیک بوو،
ده توت گیزه نه خوئی ده خوا
ده توت، کوچ نییه!
ئه و نه خشمه سه رسامی کرد بووم
نه ک ههر من،
ئه و کچه پایزی هینا بووه سروشتیش.
ئه ی به یان! به یانی گۆرانی مۆسکۆی جوان!
کوان ئه و هه و رانه ی فرمی سکبان
سه ده ف و مرواری ئاوی بوو؟
چۆن له ته نیایی دارستانیکدا
سوخمه و کراسی خوئیان دادراند؟
گه وه هری باخه لیان
بی نه و و به خوئیایی رژاند؟
زه ریه کان چه ند دانه یه کیان شارده وه
له نیوان من و باسترناک دا
کردیان به مانگ و ئه ستیره و هه لیان پرشت
ههر ئه ستیره یه ک لای ئه و هه لده کشا

لای من ده بوو به چاوی پایزی
ههر پایزیکیش له من داده هات
ئه و به هاری شیعریککی ده نارد و
به یه ک قافیه
ئاسمان پر ده بوو له گۆلی سوور و
ده شتایی هه مووی که سک ده چوه وه.
جار جاره ش کچی، له بهر شینایی ئه و ئاسمانه دا
قزی زیرینی شانه ده کرد و
به چۆکدا ده هات.
که لی ده بووه وه، ئاسمان و شانه پیکرا ده سووتان.
ئه و ئاوتنه یه ئیستا ده بیینی لیخن لیخنه
دوو که لی ئاسۆ و کوچی باسترناک که وتوته سه ری
که میکی دیار و زۆریشی ونه.
- گران گران به و دنیا یه تیده پهری؟
خه ونم ئالۆزه و په ریشان
له خه ویکما: دوو دهستی لارا دوو چل بوون
به فری سپی چاوه پروانی، ئه وه نده به سه ریاندا باری
هه تا له چاواندا ون بوون
له خه ویککی تر دا: ساشنکا
به رگی شینی ده ریاوانی کرد بووه بهر
له ژوو ریککی شووشه به ندا،
هه نسکه برکی و زیرکه ی تیکه ل شلپ و هۆری ئاوی،
قه لبه زیککی بلند ده بوو
بانگی ده کرد: بابه، بابه...
ئه وه چه ند ساله چاوه رپی هاتنه وه ی توین
تۆش... زیریانی ئه و زستانه ی
ههر سیبیریا ده ناسیت و لا ناده یته قه راغ مۆسکۆ!

پیاپی په پووله کان

ئو هه موو قسه و ئو مشتومره بۆ جوانییه
که چی سروشت ئو نهیینه نادرکتینی
تایا؟
شه پوولی مانا لاسار و بهدمهسته
یا،
ئو گولانه چاویان له بهر رۆژ ههلتایین
ماخولیان
یاری به شه پوول دهکن
له ئاواستن و له شه ئاوییه کاندای،
رووناکییهک ده دۆزنه وه
پیشتر...
چراکان
رووناکی وایان نیشانی هیچ چاویک نه داوه.
سه رتا
مۆسیقا شه ری بهردهرگا ده مالتی
سازژهن ده پرسنی:
ئو ه چ مؤسیقا به که
په ر و باله کان هه لده وه رینی؟
سازژهن ده پرسنی و
تریفه ی ماچه کانی شه و،
ئو خه مه خوخ ئاسا تووکنه م ده شاریتته وه،
که نازانم له چ باخیکم رنیووه.
پیشتر
ئو مؤسیقا به ده توت، به فره
زستان له چالی چه ناگه ی نسا ریکدا،
جیتی هیشته وه.

رۆله جارن به هه شتیکی سپی هه بوو
جوگه و رووباری هه نگوبن بوو
هزم ده کرد، به زستانان بتیه م له وئ
به دیار ناگری به خشنده ی خودای گه وره وه هه لتوتیتی!
هاوینانیش، له ژیر سیه ری رهنگینی
دره خته کانیا راکشیتی
رۆله... جارن
دلّم کوختی ناو دارستانیکی کپ بوو
شوین تۆی بیچوه پهری و،
تۆنیا ی دایکت و شیعری هیمن بوو
که لافاوی شه ره لگیرسا سه رنگوون بوو!
له خه ویکتی ترده خۆم دی
به پالتویه کی ره شه وه، گۆچانیکم هه لگرتبوو
گوند گوند، شار شار
به کۆلانی ماتی ماله هه ژاره کان تی ده په ریم.
دهرگا کانیا ن داخرا بوون
په نجه ره کانیشیان تۆزی غه ربیان له سه ر نیشته بوو
ده توت چند ساله نه کراونه ته وه.
دره خته کانیش رووتاوه
جوگه له کانیش وشک و برینگ بوون
ده توت، چند ساله ئاو له و ناوه دا نه خوراوه ته وه
ئاخ... که خه مبار بووم
ده موت، کی نالی: هه موو نه مردوون.

من و باسترناک هه ریه که و له ولاتی خزی
له و مه له سپیانه ده روانین
ئو مه له کان له سیبیریا بزر ده کا منیش له چیا

ئەو ژنە زستانى دەكوشتىم
 وەكو پىياسەيەكى ھاوین
 وەكو خەوئىكى كورتى ئىتوارە
 ئاسمانى
 لە كۆشى خۆى خپ دەكردهوہ
 پاشان...
 ئەو كۆمەلە پەپوولەى
 بەرەللا دەکرد.
 ئەو ژنە شەرمى لە نەشئەى ئا و نەبوو!
 دللى پىاوەکانى بەئاوئینەيەكى شكاو دەشوبھاند
 رۆخى خۆى لە و ئاوتینە شكاوانەدا دەبىنبىيەوہ
 كەچى خۆى رۆخى ديار نەبوو.
 دەنكە ھەنارەكان تامى ئەو ژنەيان لى دەھات.
 زەویش وەكو مېئىنەيەكى خەوخۆش
 بەدلخۆشپىەوہ،
 لە دۆلەكاندا ھەناسەى ھەلدەمژى
 دەمەوئى،
 چەشنىكى تر بنوشتىمەوہ سەر كانى
 ئەو دۆلە و
 ئەو ئاوە بخۆمەوہ
 ھانام بۆ تۆ ھىناوہ ئەى مەست بوون
 ئەى مەى كپ بوونەوہى وەنەوشەيى!
 ئا و ئەو ھەموو پردەى برد و
 بلندترین پردى دەربازبوونى پماندین!
 پىاوە خائىنەكان
 دەستيان لە و سىتوہ لاسوورە ھەلنەگرت
 تا باران
 لە خوتىندنەوہى

من ھەرگىز پىياسەى وا،
 ئىتوارەى وا ساردم نەبىنبىوہ
 كە سازژەن بانگى كردين:
 گولزارى دۆستان!
 پەپوولە بەفرەكان
 ئەو مەيە، مەى ھەموومانە!
 ئەو واھىمە كەلەكەبوہ
 ئەو سروودە نەفرەتبيە ھى ھەموومان.
 قسەكانم دووبارە دەكەمەوہ،
 مەمنوونى ئەو ژنەم
 كە بەسواری شەپۆلەكان
 ئەو گولە بۆن خۆشەى بۆ ھىنام
 بۆ مەست بوون.
 لە زەريا و لە دلرەقى ئا و نەترسام
 ئا و بىتھوودە رۆخى خۆى نیشان دەدام
 كەچى من
 ئارەزووى فرىنئىكى وا خىرا و لەناكوم نەبوو.
 با بەيان شەنگتر بىتە بەر دەرگا
 لەو ھىتھوہ تىبىانە بېرسىتتەوہ
 كە خەون لەسەر سفرەى دانا بوو
 (كەشتىبەوان
 بە خاوەن رەزەكەى دەوت:
 ئەو كەشتىبە پى تىرى كە
 شەوان زەريا
 كوپىكى گەورەيە
 لەو كوپەيە،
 شەرابەكە دەگرىنەوہ.)
 من لەو شەرابە عومرىكم خواردۆتەوہ!

به ختی شه و بووه و بانگم کرد:

باران!

باران!

باران مووژده یه کی کالی لار ده کرده وه

که ژنه هه رمیبه کان ده ستیان بۆی ده برد

شه و ناله ی ناوه کانی چه شنی لووره

دریژ ده کرده وه

من له سهه ره شه و لایه م راکشابووم که سویندی بی ده خۆم

مانگی ژنه فریاد پر سه که

تریفه ی ده نارد تا سهه رکه وم (جوانیم نه پرژیتته سهه ر زه وی)

شه و تریفه یه ترسی کو تریوونی لا ره و اندمه وه

شه و تریفه یه پی پی وتم:

تۆ به ناو ده شتی رووناکیه کاندا

ده رۆی

تۆ له ناو رووناکیه کاندا

ده می پنیته وه.

من به تاوازی تریفه بی ده نگ بووم

خونچه ش به وه ده مه بچوکه به یانی بانگ کرد:

به یان!

به یان!

که چی په نجه ی بۆ لای شه و هه لپری

شه و شه و شه وی نامرادی!

تۆ نه پنیبه ک ده زانی و پیتم نالی

نه پنیبه کی وا که ژیان له چرکه یه کدا کۆ ده کاته وه

پیش به یان به شه و نمیکی ساردی ده لپی؟

شه و پیش له سهه ره په لکیک به جیی دیلی.

هیتزم بای هه لده کا و شه کری لیوه کان

ده کرۆژی (کات ماوه شه و قه ندانه بکرۆژم)

شه و کورترین رسته یه و له جوانترین حیکمه تدا

چه رخ و فه له ک بۆ خۆی ده سو ریته وه

(به هه وه سه ده سو ریته وه)

لیره،

له و خواره که پتی سهه رکه وتنی تیدا نیبه

پاله وانه کانی یۆنان له بلندی ئۆلیمپۆس ده پرسن!

شه ی شه ستیره کان!

شه ی گو له زه نبه قه کانی ناسمان!

له و خواره،

شه گه ر ژیان

به ته نیا

بینین بووا

ده مانووت:

شه وه بینیمان

شه ی شه ستیره بۆن خۆشه کان!

هه موومان شتی کمان له و به رزاییه جی هیشتووه

(ئیه له و خواره لی تان جی ماوه)

هه موومان له و شته ون بووه ده گه ری پین

له شه ستیرک و

ناو پا پۆره شکا وه که و

گو ی شه ی تانۆکه و

له ناو به سته کاندا،

له بن گه لا و بن سیحری ئیواره ده گه ری پین.

خه و میوه یه کی فیلبازه،

به لقه پشکو و تووه کاندا

شۆر بۆته وه

شه فسوونی وه رزه کان به چه شنی رسکا وه

نا توانم لی تان ده ریا زم

زهريا كه وهرس بوو، پتي وتم:
 من تمهمن بهسهولئ دهبوانه پيرهكان دهپيوم
 قسهكانيم،
 بهفينجاني زيوني سيحرهكان فر كرد
 نهنگوستيله قاش شينهكهم بادا.
 نهو ههرا و ترسهي ناوي
 من بهزمانی پاش نهنفال
 بهختي گولئ ههلوورهم
 خوئندهوه
 لاي پهپوله سوراخي گولزاري دوستان شيرينه!
 نهی ناوينه!
 چند خهريكي نهو ژيانه بووم
 كه گومراي ناو مووه سپيهكانه و
 پيم نهگيرا.
 تو نهو شايديهم بو بده؛
 نويزم بو كام ناگر دهبهست؟ (ناگري پاك).
 نهو پياسهيه بو جوانيه
 كه چي مردن، چند بستيك نزيكه و
 دهست دريژ ناكهم،
 نهو گولنه ههلوورهييه لي كهمهوه
 بههلهداوان بيم، بليم:
 بهتهنيا نهو گولنه مهبهست بوو!
 شتيكي نهوتو له چاره نووسي نهو گولنه نازانم
 (نهوه شكسته، عهبيكي گه ورهيه)
 روژهكان بهتهواوي له يهكتري دهچن
 روژهكان دهمارم گرژ دهكه نهوه.
 (بزيان گه لا و فرميسكيان نهستيره)
 نهوه وهسفكي كونه و بيستوومه

كتيبه هه ناربيه كان!
 كتيبه كاني خهون و بيتاگايي!
 كتيبي شه ره كان!
 نهو وه سفانه يان له ببير بردهمهوه.
 چ دلخوشيه كي سهير بوو،
 تال تال حاوي دهكردهمهوه.
 گه لا گه لا له درهختي دهكردهمهوه.
 من نهو روژانه م پيشتريش بينيووه
 نهوه گرفتكي كونه من ده بليم
 (لهش و لاري لاوازي بهرباراني
 ههله بجه خوم!
 زهرنه قووتهي بهر ره شهباي شهر و ناشتي
 په شيمان خوم!)
 شهو نه بوو
 ميمي ماچيكي نهو ژنه نه دزم
 سواري پشتي خومي نه كه م
 بهو حرفه من دلشاد نه بم.
 له قوزاخه ي په موكانه وه دهنگي دي،
 چه شني با
 چراكان ده خاته وه جووله و پيم ده لي:
 مه له كان
 پي ده چي مه هابادي بن!
 بهيه كجاري بچنه وه
 له خهوني دار هه لوورهييه كي نهوي دابنيشنه وه!
 نهو مه لانه تال و شيريني منيان بينيووه
 نهو تامه شيان لي چيستووم
 (كه مردن بو خوي برد و له مني سه نده وه)
 نهو موسيqa به تاكام نه گه يشتووه م

به و چه شنه نه ژه نیووه، سازه که پیتی وتم
 نه وه گه وره ترین هه له بوو من کردم
 به هره به کی کال و بی مانا لاری کردم وه
 پیاسه ی په پولم له یاد چوو بووه وه
 په پول له به فره کان و ماخولیا ی ساز ژه نم،
 له یاد چوو بووه وه
 مه هابادم به غه ریب ده هاته به رچا و
 (نه وانه بریره ی پشتم بوون)
 پیاسه که یان له گه ل کردم، پاشان
 سازه که به ره و مائی بر دمه وه
 شه ری بهر ده رگای رامائی و
 پیتی وتم:
 پاش تۆزیککی تر دیمه وه.
 به به کجاری ده چینه وه ناو خه ونه کانی مه هاباد و
 شه رکان ته واو ده بن.

۱۹۹۴ - هه ولیتر

شکایه ت

ده چمه وه لای با و نا هو نا هه نگم ده گیتیم
 با نه نگیتوم،
 با وانمه نه و بایه ناوازه و وا زوو له جووله ناکه وی
 نا به له د و نابینایه و که میتیکیش مه ست
 به و مه ستیه و به و ره نگه گه رمانه ی سه ره تا،
 شکایه تم لی ده کا
 فریووم ده دا؛ پاشان
 هیتواش هیتواش نه وه ی هه مه به خو رایی ده بیه خشی
 وه رزه کان، وه رزی سارد و نامرادم ده میتنه وه
 نه و وه رزانه ی لچیان به یه کدی دادا وه
 له بهر ناوینه و له سه رمان، بی مانا
 به پرچی کراوه و به پرووتی، ناینده یان جی هیتشتوو ه.
 نه و وه رزانه،
 موویه کیان به ینه و نه و مووه، تالیککی پرچمه و به بی هۆ که وتوو ه.
 با ده ست له ناونگی نه فین ده گیتیری
 له کونی شمشال و به و باله ره نگینه ی
 گه لاکانی دمه و به یان راده مائی،
 با به برژانگ نه و کانیه م بو ده ژه نی
 نه و کانیه په ندیکی پیست ته نک و زولاله
 له خو بایی و که میتیکیش شه رانگیز
 من با و ناوی وام نه دیووه!
 له و مشتومر و بگره و به رده به
 نه وه ی جوان بوو به خو رایی رژا
 نه و بایه پاکیزه و ده سبازه
 نه و دۆسته، ئیوارم له ده فری ده کا
 نه و مه یه به ته نیا بو هه وه س ده خوانته وه

نازانی من بهری بهزه حمهت پراوم
 شهوم... که شووشه ی نه نجن نه نجنی له شیکه ناسکه
 تاواژیکه، له چه می به یانیه وه
 خوږ خوږ ده پږژئ و گوچیکه ماسی و ورده بهرد و گولئ ژاله م
 بهو تالیه وه بو دینئ
 له چه می مندالیه وه، تاو تاو سینه ریک دیاره
 تاوسی دلته نگی به هاره و بهو جهژنه ده سووړئ
 پرشنگی ده هاوئ
 شهو گهرمه بای نه جهل!
 شهو دیز و بایه کی سهرسه ره
 جارجاره ش سوزانی و گولئ گولئ
 سالانی ته مه نم جووت نه کا، کوپان ده کاته وه،
 من تاک تاک و موو به مووم سپی کردووه!
 بهو وردیبه و بهو سه لیکه به و بهو حاله پاراستوومه
 ناشتی و شه رانگیزیم پیکرا
 ماندوو بوون و پشوودانم، ساتیک بووه
 ساتیک و بهس
 من دهف و شه بابی نه و ساتم
 من و با
 له و ساته وه ستاوین
 هه نوکه دژست و چهیرانی به کتر و دژمنی جارانی!
 نه پنییه که و ده میکه به یه کمان و تووه
 که چی که سمان له یادمان نه ماوه
 نه ی با، بای نه جهل!
 بای نه جهل نارام به!
 په ربیه کان بهو شه وه خه ریکی نه ستیره پنین
 هه رجاره سه به تیک له و گولئ و گولای گورانی پایزم
 له تاوی ده که ن

نه و تاوه ده خروشی
 نه و تاوه نه ده پږژئ و نه و زوو ده خوریتته وه.
 په ربیه کان بهو شه وه داریکه کو من
 نه و داره له خه وی کوتر بوو
 بهدوو بالی گه وره ده فری و نه ده هاته وه سهر زه وی
 من چه سوودی ته نیا بهو دوو باله ده بهم!
 جهژنی بایه و بایه و با
 نه وه ی هی من نییه، بی پیز و بی په روا گرنگیه کی نه و تووی نییه
 نه وه ی هی من، من به خو پرابی نایبه خشم
 به خو پرابی به بیان ژه کی نه پږژاندووم
 له زه ده ی ئیواره و موسیقای وهرزه کان و له په نده کان؛
 په ندیکه ره وان و متمانه ی ناسمانم
 به خو پرابی نه پږژاوم
 نه و بایه تو پریکی پر ماسی ره نگا وره ننگ
 درزیکه قول و نادبار، وشکاییه ک بووه،
 نه وی بیستوومه به شیکه لی بیستووم
 نه وی بینیمه که میکه، نه و که مهش نا و تری.
 بهو ده ننگه بلنده
 بهو به هاره به سه رچووه بانگم ده که ی
 من له تاوان و له چه ژمهت گه لاکان ناتبینم
 ژیانم بچووک بوته وه، هون هون ده پږژئ
 ره زمم خو شه و فه ریادم له به رزاییه وه ناسمانی کو کردوته وه
 رږژی به با سپاردووم
 شه وی به با سپاردووم
 نه ویش به له نجه و به بالی په پووله
 نه و هه موو شوینه م پی ده کا،
 په لکه زپینه ی ئومید و شه پوئی نه قین و جوانی
 شه وی که یل و پر مه یلم تاساوه

به بیان و مرواری

تہو به یانییہ تا کہ نار تاوہ کان به پری دہ کم
تیر به زوی پی دہ کم
تہو شہوانہی دینمہ وه یاد
کہ پیکہ وه
ورده شہ پۆلمان به پرووی یهک داده دا
زه ریامان له پەرداخیکی ئەبەنووسیدا دەخواردەوہ.
تا کہ ناری تاوہ کان
به هار به وه هموو گولە حاجیلەوہ به پری دہ کم
له سندوقیتکدا...
کہ دەلئی ئاسمانه له ناو شہ پۆلی ورد و درشتدا
وہکو به فریکی تەنک دەبینری
لہو سندوقەدا، نہینییہ کان دەشارمەوہ
سەر و وەکان به وه هموو سەوزە تۆخەوہ
به یانی وا نزیک و وا جوانیان نہ بینبووہ.
به و چەشنەش
جوانی
نەرژاوتە سەر پیستەیان
له نزیکي تاوہکاندا پیاسە دہ کم
سنوور له سەری خواکورکەوہ
له پیتی مامزە خەنەییەکانم،
له پیتی پیاسە ی بی سەر و بەرم
له پیتی کەوہکانی محو زیندین و
ئای ئای، شاپوری چاوش تالاوہ!
بەئەنقەست
دەرگای رەوشەن خانی گرتووم
له دەوری چراکانی،

شەوہ کانم... شەوہ کان

تہو شہوانہی نہ ئەفسانە باسی کردوون
نہ من خرم کردوونەوہ و هەروا بەو کالیە شینن
چەند بستیک دوور له من،
بای ئەجەل بەشەرم کەوتووہ؛
مەپرسە، شکایەتی من چییە؟
ئەوہی دەبێتیم: شکایەت نییە و تەشقە لەم پی مەکە؛
پەریبە کام نہ گوێزی خرن... نہ سیحرن لە ناو گوێچکە ماسیدا.
بایەک وای وت.
بایەک، کہ نہیتوانی له باخچەکاندا بمینیتتەوہ
بە ناو لقەکاندا تیپەری
بەسەر زەویبە گردۆلکەیی و،
بە ناو بەردەکاندا رابوورد.
لەین پەنجەراندە خشیپە ی هات.
وتیان: نشوستی بای ئەجەلە
نشوستی یە کجاری بای ئەجەل!
باشە، من چۆن شکایەت له (با) بکەم
شکایەت له کی بکەم؟
باشە، من چۆن شکایەت بکەم؟

دلۆپ

دلۆپ

چەشنى مروارى مەيبوھ

ئەوھ دوا بەيانىبە

دوا بەھارە و بەرەو رېژگە

شۆر دەبېنەوھ

ژنە تاوسىبەكان سرکن، بەسووکى دېن و دەزانن،

من فرمىسكى سەر گەلاى بەيانم چۆن بېنى؟

كورتىلە بووم، يا

دەستم گەيشتە سېوھەكان؟

لەو سنوورە مازوو دەھات

با دەھات

شېت و گرفتار

ئاو و تولەپى بارىك دەھاتن

گولە سىپەكانى شەويان بۆ ھەل دەدام

لەناو گولەكاندا

مردن گولە جوانەكانى ژىر ئاسمان بوو!

بەيان دەستى گولەكانى توند دەگرتم

كە لە ئاوەكانىش نىزىك دەبوومەوھ

گولەكان بزر دەبوون

گولەكانم

گولەكانم دەچوونە كوي؟

لەودىوى ئاوەكانەوھ،

چەند پەپوولە يەكى شەرابى

بەلەنجە و بەعیشوھ،

بەرەو مەستبوون

مەستبوونىكى ھەمىشەبى

پەلكىشىيان دەكردم.

لەو سنوورەوھ، ئىبتر خواكورک و ھەكارى

بەلوورە لوور ھەلدەكشىن:

كەشك و ژاژى

ترس و ئەفسانە و خىانەت

تا كەنار ئاوەكان، بەشەلەشەل

دوام دەكەون

دواى من و بەيان و گولەكان دەكەون!

ژنەكان لەسەرى ئەو سەرى دنياوھ وەستاون

لە ئەسپەكانىيان دەپرسنەوھ،

چوونە كوي

من پەنجە بۆ ئاسمان درىژ دەكەم،

كۆترەكان لە رۆخى ئاوەكاندا

مەست و تاساون

دەرواننە ژنەكان

كە لە بنى خواكورکەوھ

وەك پۆلىك قومرى، باوھشېنى برىنە ساپىژ نەبووھەكانى بەھار دەكەن

ھەوا لە دەورى رەوشەن خان لە سەرخۆ

دەجوولېتتەوھ

سەگەكانى محۆ زىندىن دەسورپىنەوھ لەدەورى ئاشەكەى مام برىندار و

كۆخە كۆخى حىكۆشىت راويان دەنى

شەرى رەوشەن و شاپوورى چاوش

سامىيان خستۆتە ئاوەكان

سروشەت لەو خوارە توندبووھ

سنوورى نەعلەتى بوار نادا...

بېپەرمەوھ

ئەو بەيانىبەم بەو حالە

لە گەرووى، كەلەشېرەكەى رەوشەن خان دا دەرھېنا

بەيان!

هۆ به یان!

شاپوور به و دهنگه که رخه ی خۆی
یاری به و ورده شه پۆله زیوینه ده کرد و
رهوشن خانی به ناگا ده هینا
من له نزیکه ههردووکیان
نایه کی غه ریب بووم.

ئێستاش

ئهو غه ربیبیه له سه رخۆ ده نوشتیتته وه
چه شنی بالایه کی زراف و بی هیز ده نوشتیتته وه.

لهو شوینه،

که نه رهنگی ههیه

نه دهنگی ههیه نه بۆ

له په لویۆ ده کهوم

شوینه کانی ترم له یاد ده چیتته وه.

ئیبتر ژیان به چه شنیکه تر و

به ئاو ازیکه تر ده ژه نری.

ئهوه نشوستی من نبیه،

خیانه تی گوته کانه

گوته کان...

که تاویک پاش وهرزه کان نه مانه وه!

به یانیش ناو له پی خویندمه وه

گه شتیکه و له پیشته.

ناوله پیم قورس بوو

رۆژ له سه رخۆ له شان و مله کانی ددا

له خواره وه تا ترۆپکه به رزه کان

لیواولیو ده بوو له جوانی.

پیشتر من په نجمه بۆ ئه وئ راکیشا،

که ژنه کان له ئه سپه کانیان ده پرسیبیه وه

بۆ ئه وئ، که هه میشه گوته کانی وهرسن

له وئ که گه رانه وه و ململانیی نامیتی

تۆزان و ئاشتبوونه وه

شه و رۆژ

به لپن و په شیمانبوونه وه

به یه کجاری زهره ر و قازانجم له کیس ده چی.

له وئ

هه ینی هه موو رۆژه کانم عه زابه

مانگی هه موو شه وه کانم عه زابه

که گاز له سیوه لاسوره کان ده گرم

سه رووه تاریکه کان ده مشارنه وه

سه رووه تاریکه کان

شه وانه ده می مانگه زرافه که ی کۆلانیان داده خست

نه بانه هیشته، بی پیم بلتی:

به یانی پیکه وه، له وئ

لهو شوینه رووناکه

یه کترمان خۆش ده وئ!

مردن ریک بوونه و کۆک بوونه

کۆک بوونیکی ته و او

سه ره تا له گالته جاریبیه کی خۆمالی

له دلۆیه ئاویکه وه ده ست پی ده کا

به شه له شهل

تا ده گاته ئه و ئاکامه ناوه ستی.

ئه وه قسه یه که دلێ خۆمی پی ده ده مه وه

ئه وه هه موو جوانیبیه م له کیس چوو

ئه وه هه موو جوانیبیه.

پاشاکان هینده پیشیله ی سپی خرپن و

توتکه سه گی توکنیان له کیس نه چوو بوو،

جوانییه کان

تاشنباخ مردووه
گۆستاف تاشنباخ بهئه نقهست مردووه
ئهوانه‌ی هاتنه ته ماشای،
هیتنده‌ی په نجه‌ی دهستی چه‌پی تا دزتیو بوون.
ئهوانه‌ی هاتنه پیش،
مهست و دلنیا
به‌چاوی خۆیان بینیان
ئهو ئاوه به‌یانیان چه‌ند جوانه
نیوه‌رۆ و ئیواران.
جوانییه‌که و ناییتته دوو
ئهو جوانییه‌ش هه‌موومان نایینین.
ئهو ئاوه،
ئهوه‌ی هه‌ببوو له‌گه‌ڵ خۆی هینابووی
من هاتووم
له‌پیشی پیشه‌وه و ئه‌و تهرمه‌ ده‌بینم
لایه‌کی له‌ ناوی و لای دیکه‌ی
زه‌وی به‌جۆری نه‌خشاندووه
من مه‌ستی ئه‌و جوانییه و شه‌یدام
له‌ به‌رده‌رگا
نامه‌م پییه و که‌سبیش ده‌رگا ناکاته‌وه!
گۆستاف تاشنباخ مردووه.
له‌و ئاوه جوانییه‌ک هه‌لده‌ستی
هه‌ره‌نگ و ئاسمانی
به‌له‌د و شاره‌زا
یه‌ک جوانییه و چی دی نا
بالنده‌ی تووک سپی، میدۆزه و شینایی

که شه‌ریان هه‌لگیرساند
ئهو چه‌ند فرمیسه‌که به‌ئاسانی خړ ناییتته‌وه
ئهو چه‌ند ده‌نکه مروارییه‌م پی ماوه
ئهو چه‌ند ده‌نکه مروارییه و به‌س
به‌ناتومییدی (له‌وی)
له‌ ناوی خوار تاشه‌که‌ی مام برینداریان ده‌هاریم.

۱۹۹۴

(*) مام بریندار و تاشه‌که‌ی ئیشاره‌ته بۆ رۆمانی (رێگا) ی رۆماننووس محهمه‌د مه‌ولوود مه‌م.

شيعريكي فرجيل و به ياني فينسيا
 رتيك و ته بايي تا دزيو
 بهري شهو و روتيان گرتووم
 من له بهردهرگا وهستاوم
 گوستاف خهوي لي سهندووم
 جواني
 جواني
 جواني
 ئەو جوانييه شمشالييه
 ئەو له شه پرته قالييه
 شه پوله كانم سهر دهخا
 ئەو جوانييه كوئرم دهكا
 ئەو جوانييه .

۱۹۸۳

جوانییه کان و ناشتبوونهوه

به فر بالندهی تهریوی سهر مانگه ،
 موسیقای ئەو له هیچ چریکه یه ک ناچن .
 ئەو سیحری له جوانی کردووه
 دوای تاریکی و ته متومان
 ده رگای ئاسمانی به عیشووه داخستووه ، ئەو به فره .
 چه شنی بوئتیکی بوئر
 عینادی له گهل با دهکا ،
 ئەویش به گالته جاری ،
 کوپری زیکر و نائومییدی گهرم دهکا .
 به تاییه تی ئەو کاتانهی ،
 که وهرزه کان بوئی خویمان ده نیرن و
 جوانی خوشیان له کیس نادهن!
 ئەو جوانییه گرفتیکه بو خوی
 ئەو جوانییه ، نهیتی ئەو وهرزه م پی ده لی
 که تریفه به ئاسانی ناچیتته وه ناو قوزاخه ی
 مانگه کان
 وهرزیک ، که هه موومان په روشی هاتنین
 نوئیری بو ده که یین ، قوربانی بو سهر ده برین
 پاش بیته و بهرده یه کی زور
 که چی ئیواران چه شنی په لکه زیرینه به ره لالی ده که یین .
 ئەو وهرزه هه میشه دیاره و لیمان بزر
 پیده که نی
 ده گری
 تاریک دادی
 په نگ ده خوا
 سپی ده بیته وه .

ژنه‌کان ده‌پرسن: ئه‌و جوانییه له کویتوه تیکه‌لمان بوو؟
 که‌ی سپیده‌ی دا له‌ناو گلینه‌ی تاریکدا؟
 چ زوو وا لیشمان جودا بووه‌وه؟
 ئه‌وان له جوانی رژاوی خویان ده‌ترسن
 ئه‌و جوانییه، چه‌شنی دوو مه‌مکی به‌ره‌للا
 پروت و په‌ها
 پرو ده‌کاته تاسمان و گۆرانی ده‌لئی
 ئه‌و وه‌رزه پیرۆزه له‌ناکاو دئی
 ئه‌و جوانییه، می‌رگیکه بۆ خۆی
 شه‌پۆل شه‌پۆل به‌ره‌و ژووان سه‌رده‌که‌وتین
 که ده‌گه‌یشتینه ئه‌وی،
 مۆسیقامان له سپه‌ی به‌فر جیا ده‌کرده‌وه
 ماوه‌یه‌کی باش خۆمان، به‌و بیه‌ووده‌ییه خه‌ریک ده‌کرد.
 تاک تاک و به‌کۆمه‌ل
 مه‌ستی ئاوی له‌شه‌کان ده‌بووین.
 پیاوه‌کان ده‌بانووت:
 سیتومان له باخه‌لی ژنییک،
 ژنییکی نه‌گریس لی بزر بووه
 ئه‌و ژنه‌ش نانا‌سینه‌وه.
 ژنه‌کان ماخولیان!
 خوویه‌کی کۆن، په‌زمیکی پر نه‌شته
 وا نییه ئۆفیلیا!
 جوانییه‌کان به‌ره‌و پروخان ده‌هاتن
 به‌غار، به‌سواری ئه‌سپه‌کان ده‌هاتن
 به‌سواری شه‌پۆل و
 به‌سواری تریفه ده‌هاتن
 ئه‌و پیسته ته‌نکه‌یان به‌ئاسته‌م مۆر ده‌بوو
 ده‌یانووت؛ ئه‌و ئاوه تا سه‌ر به‌له‌پ و،

به‌و ده‌سته له‌رزۆکانه هه‌لناگیری
 مه‌به‌ستیشیان له‌ئاو نه‌بوو
 وه‌نه‌وشه‌یان پێ جوانتر بوو له‌سه‌ر ئاوی
 ئه‌و هه‌موو مشتومره به‌نه‌ی به‌سته‌زمان ناژه‌نری.
 بایه‌کی ته‌نک، دلنیا‌یی به‌فری تیک ده‌دا
 ده‌نگی له جوانییه‌کانه‌وه،
 له گه‌مه‌ی هه‌وره‌کانه‌وه ده‌هات
 ده‌بووت: ئه‌و هه‌موو شه‌ر و ئاشبوونه‌وه‌یه،
 خوویه‌کی کۆنه.
 ده‌کری له تازه‌بوونه‌وه‌ی به‌یانیه‌کدا، له‌بیر خۆمانی به‌ینه‌وه.
 ئاشت بینه‌وه؛ هه‌میشه پێش شه‌ره‌کان
 بێر له ئاشتبوونه‌وه بکه‌ینه‌وه.
 که نائومیدی، به‌حه‌په‌حه‌پ به‌ره‌و پرومان هات
 چاوانی پر به‌فر کردین.
 کردمانه هه‌را، من وتم، ئه‌وه که‌ی بوو؟
 که حاجیله و گوئه نیسانمان له گۆرستانی
 شیخۆمه‌ره‌وه ده‌هینا
 له‌وه‌ش زیاتر به‌هارمان ده‌هینا
 له‌ناو په‌رداخیکی بچووک، به‌ئه‌نقه‌ست
 له‌به‌ر هه‌تاویدا سیسمان ده‌کرد.
 بێ ئه‌وه‌ی باکمان به‌پژانی ئه‌ستیره‌بێ
 یا له خامۆشی چراکان بترسین
 وه‌کو سه‌عات چک چک ده‌نووکمان له‌و شوینه ده‌دا،
 که مه‌رگ له‌ویوه سه‌ره‌تاتکیی بوو.
 باشه ئه‌وه که‌ی بوو؟
 که به‌فر هات و هه‌موو شتیکی له‌بیر بردمه‌وه
 له‌ناو هه‌موو شته‌کاندا، شتیکی هێشته‌وه

له ناو هه موو قسه كاندا، قسه يه كي پي و تم؛
 كه ناتوانم له بيري خويمي بيه مه وه.
 نه وه قسه يه كي پووچه، من ده يلتم؛
 ناشتوانم تاسهر به و خيرا بيه به ره و ژوان بچم
 نه و هه نار هه بيوهش نه ترنجي!
 هينده په رۆشم بو گه مه ي گوله كان
 كه له و په ري موعاناته وه، به قاقا دين،
 پياسه كه مان لي تيك ده ده ن.
 به نابينا و تا راده به كيش به كالقام وه سف ده كرين
 من نه و قسه يه م له به فريش بيستوه،
 كه هه رهس ديني.
 شه و بوو، گه يشتينه نزيكي هه رهس و
 كچيكي پارچه له، ده توت شه ماله
 پيشم كه وتوه.
 په نجه ي بو باشوور راكيشا
 هه ره هينده م پي كرا،
 له گه ل جوگه له يه كي شه يدا غلور بيه مه وه
 بو دلنيا بوون، ورته ورتيكم ليتوه هات:
 هو شه مال!
 هو شه مالي نامرادي!
 قسه كانمان تيكه ل و پيكه ل بوون،
 نه شه مال تيكه يشت، نه نامرادي فريكه وت.
 دلي خو م به وه دابه وه،
 كه نه ستيره كان له و به رزاييه وه بچو وكن
 به ده ست هه لپرينيكي ده شاردرينه وه.
 جي ژوان، كه ميكي له زه وي دوورتر بوو
 كاتي ماسيگريكي قوشمه چي، پي و تم:

هينده شله ژاوي ده لتي، ده چيته راوي نه هه نگان!
 شه رحى من به قسه يه ك و دووان ناكري!
 شه مال، تو كه ميكي زووتر وه ره
 كه ميكي زووتر.
 لپره وه تا رۆخي به هه شت،
 زه وي خيرا سه رده كه وي و تير به ره و خوار ده بيتته وه.
 له سه رخوا شيوه كانمان له سه ر به فري
 ده سپرته وه.
 تووندو تيري په ننگ ده خوا
 رق و توله سه ندنه وه.
 به فريش، به ئاوازيكي شكست خوار دوو
 گوران بيه ك ده لي و نه وه مان لا جيگير ده كا؛
 كه له ش شه كه ته و ناسره وي!
 ژيان كه ده ميكي خوش، خرؤشا
 چه شني شوخيكي په ككه و ته،
 رابردو و ده لا وينيته وه، بي نه وه ي
 رابردو و، گه مه ي به فره كان خوش بكا
 ئاكام، نه و هه موو دلپه قي و بوغزه ي وه رزه كان
 به چريكه ي به فرنوسه گه روكه كه ي مندالي
 له بيري به فر ده چيته وه و
 ئيمه ش تو زي، له و سپيتييه راده كشيين.

شهر ده لیبی بایه کی تونده
 بانگم ده کا
 نه خهون ده بینم نه ژنه کهم دی.
 توژ بهری ژبانی گرتووم
 قوشه نی دوژمن گه وره یه و منیش
 ریشم له زینداناندا سپی بوو.
 سه رم
 گوله به پرژدهی نوشتاوهی بهر پرژده
 کهس نیبیه
 ده نگم له ناو بای ده زرن گیتته وه
 سندوقی پر سیحرم؛
 دیر بووم له سه ری سروشت و به خورایی
 پروخام
 تارمایی له ههر چوارلاوه دزن
 دزی ناقولا
 ته مه ن قه له می ده ستم و گوله گه نمی
 ناو دو که لی جهرگه ی شه پره.
 پردم پروخا
 ژنه کان پرچیان پرژا سه زهوی
 توژ دار سنه و بهری نارامگه کانی داپوشی
 به موسی ماچ
 تفه نگی نیگا
 کاره بای له ش
 نه کوژرام.
 لپره گه رمای ته تارم
 هه یقی سبیریا

گه لا وه ریوو
 شه ریش هاواری تونده بام ده دا
 ههر نه و جله کونه م هه یه
 قیرو سیا
 نه و برینه سه خته نه بووا
 ده مووت: کاترینا
 کاترینا
 نه وه چهند پرۆبلی
 تکیتی مۆسکۆم بو بیپه.
 به و جله دراوه و به و پرچه ئالۆز و شیواوه
 به و هه موو توژه وه
 به درتژیایی نه و هه فته یه
 کوتره کیتی نووستووی ناو باوه شی گهرمی تونیا ده بووم
 ده مووت: ساشنکا بچینه سینهما
 ساشنکا
 ساشنکا بچینه که نیسا
 پیده که نیم
 ده گه رام و شیرینیم ده خوارد
 لارام ده دیتته وه
 گوله وه نه وشه ی سه ر گۆزی دایکیشم بۆن ده کرد.
 تونیا، ساشنکا، لارا - کچی با -
 به و برینه وه سه مام پی ناکری.
 له و دووره وه شه ر ده نگی دی
 سونیا نوستووه
 کهس دیار نیبیه
 ژیان نه و په رداخه ژه هره ی ماوه و چی تر نا
 ساشنکا وریا به گا نه تخوا.

ژهر و قهلا

باران به کویری دهله نگی، پرچی نالۆزی، چاوی به بیوونی
تۆز و گهردی بلندی موسیقای
ئاوینه خرۆشاو
ئێواره خرۆشاو
جی نه ما، سروشت تهژی، شهو و پرۆژ
ژههره هزر و خهون و شههوههت، ژههره باران
ئهی ماسیگری نوستووی سهه لافاو
ددان مرواری، پیست تاریکی، به ئاوی کویر
دهموت، زستانی له راوی دهکوژم
له چیا،
باز له ئاسمانی تاژی له زهویان
به جلی تووکن پیتاوی چهرم
خۆم له بهر بای ساردی ژیان رادهوه شینیم
دهموت، ده بیینی
ده بیسی
بۆنی لهش و لار و گوناح له ولا و مردنیش له م لا
ترس زاله
رۆشناییهکان، ئهوانه ی نه فره تیان لی کرا و نائومید
ده ماریان خاو، لانکو له ن له بهر بای
گرفتارن نامپاریزن.
کوا بارانم؟
زهوی ته زیو و نائاشنا
پرۆژ له ئاویدا به لیتی
ئاگر له مهستیان دهگری
تاریکی فراوان، به هاره له خه لکی و له من
ماست له گوانان دا

ده ترشی

به بیان له گهرووی فینکی که له شیرئ
خرنووک شین بوون به ئیواران
گوله هه لئوژه، خهونی خه نه بی و گه لاکان
موو هه لئوهرین؛ مووه سپیه کان کلافه ن
فلووتن... ئای له و هه وه سه ی.
ئاو بانگه، شینکی شه رمه زار
تاژی له کۆلیتی، دار له سوپان ده فیشکین
ئاگر نییه، هاوار و پرووشکی بلنده
من نه چیا بیم بیباک له سروشت
نه ئازاد نه دیل
هزرم به خۆراییی ده پرۆژی
دار هه نجیرم، شه وان خری ده که مه وه
به پرۆژی ده بیه خشم
مردنم بۆ ساغ بوویته وه، مندالی نا، ئه و ماسیه م بۆ ناگیبری
جۆلندیش لیمۆی گوشراوه
وهستا وه ستاون، ئۆرگۆن له بهر بارانیدا مه ستان
منیش له ناوکی فه ریکه خۆخیکدا
نه ده ژیم نه ده مرم.
ئه ی ماسی پاسه وان، مه یته ری بیژن
بی قه لا، دین و سه رگه ردان
رابووردوو له بهر هه تا ویدا نه ما، له ئاویدا
سیحر بوو گه لایان،
ژهه ریش له په نجه کان ده تکی
له به لوعه ی شه وی، له دار ته ل و به ژنی ژنان
له ئاسمانی به ناز به ئاوازه وه ده پرۆژی!
شه ر ته وا و نه بووه.
ئه و ئاوه بلنده، نه خۆشی سروشت له گه ل خۆی ده با

نارەزوی دیرینه و فیلبازه
 ئەو رۆژانەمان بەجاری لەبیر دەباتەو
 رۆژانە، کە دیلی وەرزه‌کان بووین
 ئەو ئاوه وەرزیکی سەرمەستە
 وەرزیکیە یاخی بووکان دەپارێزن.
 راوچی هەراسان
 شەپۆلەکان کاتیان نییە شوێنیان بلند
 سەرکەون ئەو ماسی بریندار!
 با چەرخ و فەلەک بادەدا و ناسەرەوئ
 تەمی نوستووی ناو ڕدین و لۆچی سپیش
 چ قەلایەکی ڕەنگینە!
 چ ماسیەکی دژوارە!
 چ ئاوه‌کە (بارانی من نییە).
 ژەهر بالیفە و دەخەوم
 دووکەڵ لەسەری جۆلندی دەلیی زەنگە
 دەلیی سەبایە لە گەرۆوم، بایە و نەفەسی تەنگ بوو
 دەلیی مەرگە دەگاتە من.
 کۆتر نەبوو، قەلەپەشکەنا
 ماریوو زەوی دیت سەرسام بوو
 ئاوبانگە، شەیتانۆکە گوێیان لوولە
 گەمی لە قور و لیتاندا
 ڕوو لەناو بارانێ و لەناو پرچی ئالۆزما
 قۆشەن بوو کشابوووە ناوخۆی.
 گەشت بوو،
 چ مەبەستیکی واش نەبوو گەشتەکەم دوابخەم
 گیا لە پشتی کیسەلندا گیا نییە
 ئاو بەرز، شەو لیتی دەدام
 ڕیوی بەناز تەونی دەچنی

گۆر بوو، کەوتم
 ژن بەبرکەو دەسووتان (جلیان پر هەرمی)
 پیاو لە شەڕی، ئاوازیان پەرتەواز، رەزمیان ماندوو
 ئەو هەموو جوانیەش دەلیی نەبوو.
 پەند لەو ئاوه مەستەدایە، شل و خاو.
 پرده‌کان،
 ئەوانە لەوسەری ئاوه‌کانەو تا دۆزەخ دەلەرزن
 ئەوانە میشتومریان لەسەر دەکری
 باریک و خومارن، ناگەنە جۆلندی.
 سکالای ئەو سەولانە می ماندوون
 گۆرانی و تاسە ئەوانە می پیش ئەو می بمرن
 پاش مردنیان لە ئاوی دەرەوشانەو
 مانگ بوون خڕ دەبوون
 چاویان لە پایزان زەردتر
 پیستیان لە ژەک و شیرئ
 فەریکە گوزیوون، ئەو فەریکانە نەگەن سەرما دەیانکۆژی بگەن و رچ.
 راو خۆشە، گەمەگەرم
 سمیل و بسک تیکەلاو
 وشکایی و ئاو
 لە کوی پەنجەگیایەک هەبی، دەم پر لیکە و ژبان لەوی
 بای ناوانیە و دەزریکیینی
 ئەو ئاوی سەمای بن ئاسمان، ئاوی کۆک!
 بەلەمی پیری پشتیوان
 ئەفسوس، ئیوارە نارێکە
 چریکەم لەو چاوانە قەتیس ماوه
 ئەو چاوانە لە تەنیشت ئاوه‌کانەو سەرسام
 بیتهوودە و لە ئالۆزیاندا بەردەوامن.
 چ گرفتێکی وام نییە

شهرمی به سهردا شۆر بکه مه وه
 گرفته کان، که چاره بیان نه کرا وه ک گرفت نامپینه وه
 قه لاش نه ما
 ئەوانه ی ئاو دهنگی نوساندوون
 بێ پی، سیتی گه بیون، ده که ونه خواری.
 ئە ی ئاو له سه رخۆ تپپه ره!
 ئەو ژه هره رۆشنه رۆژه!
 ئەو توپه له به فرانه گپه زن ده بیانخوا
 که نار دوور، بالنده بێ بال، پیر
 په مۆن ناچنه وه قۆزاخان
 له ش شهرمه زار
 ئەو تاره به سووکی ناژه نری
 ماخولیبای ماسی ماخولیبام
 قه قنهس له ناو په رداخی ده لیبی یاقووته
 دهستم نه خشین، بالی بازه
 ههوا ده جوولتی و شهیتان قایم گرتی داوم
 ئەو زیندووه من تینوومه
 ئە ی ئاوی فیلباز نووکتە باز!
 زۆر شتم له بیری چۆته وه که م ماوه
 ئەو که مهش په رته واز
 شیرن له بن ئاسمانیدا ده بریسکینه وه
 دیلن، ئە فسوونن
 بارانی دواییه و مال ئاوییه
 جۆلندیش ناوکه و تاریکه
 من سۆردیللۆم سۆردیللۆ
 شهو ده لرزی و له بهینی من و سروشتدا
 هۆز نه ما

لهو بهرزانیه وهش ملوانکه ی ئەو دارمیتوانه ده دره وشینه وه

بهرسیلهن تفت و ترشۆکه .
 ئاو لیله بارانی من نییه
 ئاوینه قالد... بهو هات و چووه خرۆشا
 دز له سهر گه وهه ری
 ره که کان بێ ئەندازه، پرووت
 ئالۆز و زراف
 وشک و گرفتار، بێ یادگار
 مۆسیقا سارد، دهنگ ده شکینه وه
 پیرتین چاویان له کلی زستانیان نه ما
 نامه خنکا
 وه رزیکه ده لیبی ئەستیرکه پر بووه
 ژه هر خاو
 ئەو گه میبانهش شکاون
 ئەوانه ی سه ول بیان ده جوولتی، جیره ی گوریسیان
 خه و نیان تووند،
 له سپیده وه تا پایز به ته واوی ده رژی
 دژوار و بێ چاره ن
 مردنیان بێ سووده، ژیانیان.
 بهو حاله جۆلندی ده ژی
 مندالیش هه رگیز

قسه يهك كه شهستان پيى وتم

بهرد باسى جهنگم بۆ دهكا
ئەو زۆربلەن و نەزان نيبه، له ههموو قسان
هه لئاداتى
كه قسه يه كيش دهكا، وهك بهرزهكى بانان
بۆى ده رناچى،
ئەو گه مەيه نه سوودى هه يه نه زبان، ماندوو بوونتيكه بى تاكام.
سهركه وتته؛ نه جارى، نه دووان، نه ههزار
تل بوونه وه يه به ره و خوار.
له وديوى جوانيدا نابيينى،
له سيوتىكى هه رام دهچى، ئەو بهرده.
ئەو سيوه تاكهى به سه ر لقه كانه و ده ميئى؟
كه س ده ستى بۆ دريژ ناكا
ئەو گه شتوه رانه برسى نين، ئەگينا
ئەو كولمه سوورانه له و بهر زاييه چۆن ده ميئنه وه؟!
بهرد ده گيتر ته وه:
له سه رده مى شه ره كاندا، بۆنى كۆلۆنيا لووت
ده برژيئيه وه
جوانيبه كان ديئيه وه ياد
پياوانى بهر سميل پر هه نگوين
ژنانى ليو ته نك، چاو توخ و نازەنين
شتييك ده شان وه، مەبه ستيان
له تيلماسكى ئەو مانگانه يه، كه كه وته ناو ئاوى
بيريك و
دواتر به ده نووك، له و قولاييه به زه حمه ت
هاته ده رى.
زه وى به و حاله ش به مانگ رازيبه!

بهرد ترسى سه فهرى لى نيشتووه،
تريفه ژهكى خۆى داوه تى
ئەو هه موو جوانيبه نه ميئى، چى بكه م؟
بايهك دى به مانگ ده وه رى
بايهك، پره له ره نكه كانى كاندينسكى و خوان ميرو
پر له بۆنى گۆى مەمك و پووز و گه نده موو
كراسى نه يلو فهرى وه رزىكى كوشنده ده له رينبته وه
وه رزى وا خه نه ييم نه ديوه،
له ئاوى له و چه شنه ش مه له م نه كردووه.
باوه شيني ره شى سيمدارى شازاده كانى (جولندي)
ده جوولبته وه
به و تاوه هه وا ناجوولبته وه
له و ساتى مه ستيونه،
ده نگم كه ميك به لاي چه پدا لاريو وه.
له و خواره وه، له ش به هه شتيكه بۆ خۆى
بۆنى
سه رخۆشى
خرۆشان و له رينه وه ي.
بهرد دووباره ده بيته وه
له سه ر چه رچه فيكى زهردى به ئارمووشين چنراو،
هه زاران تيرم تى ده گرى.
له به هارى سه ر ده خه مه سه ر سه رى
شه ويكى مه لوول كه ده مى له گۆچوى، ناگاته به يانى
به چرپه پيى وتم: ئەو ترشه لۆكه چۆن هه لده چى،
چۆن كه ف و كولى، له هيشوويه كدا ده نيشيته وه.
بهرد وتى: پيشتر قسه ي له و جوړه م بيستووه.
ده ستم بۆ بهر سييله كان هه لبرى كه تازه پييده گه يشان
هيشوويهك، دووان سييان

ئەو کووپانە پراوپرن
 ئەو ھەموو شەرابە بەلەپی دەست و، بەو پەلەپە لە
 چۆن دەخوریتەوہ؟
 سەردەمی شەرەکان بەپەلە بەسەر ناچی.
 لەبن بالی سیمرخیکەوہ، بۆ بن بالی سیمرخیک
 لە ویستگە یەکەوہ بۆ ویستگە یەک،
 مردم ھیندە بیتم و بچم!
 ئەسپەکان کە بەرەو شەرگە تاو دران
 لە رۆی و باناندا، ساقمەیان لە ئەسرینی ژنەکان دەکرد،
 ئەو ھەموو ئەسرینە، لە جانتایەک و دووان جیبیان نابیتەوہ.
 من خەریکی ئەو قسانە بووم،
 کە بادە ی شەرابیک پیتی وتم:
 بەخت بەرۆژ و شەو نیبە
 بەبالای کورت و پەنجە ی شمشالی،
 بەرەنگی پیتست و چاوی تۆخ نیبە
 قژت بە کام لادا شوڕ دەکەیتەوہ؟
 رۆژی چەند جار شانە ی دەکە ی؟
 چۆن و لە کوئی پیاسە دەکە ی؟
 ئەوانە گشتی لە بنی بنەوہ ی فنجانە کە دا دیارن
 بە باسکە مەلە بەرەو قەرەگە کە دین
 تاوہ کەش تا دی تەنک دەبیتەوہ.
 بەرد دەگێرتەوہ:
 تەوریکم تیژ دەکردەوہ
 لە نزیکمەوہ ژنیکی قە ترانی سەمای دەکرد
 ئەو ژنەم پیتشتەر بینیبوو،
 لە گەشتەکاندا، ئیتەر ئەو بەلای راستدا رۆی
 من ھەر لە چەپدا مابووم و گۆرانیبیەکانم
 نەدەھاتەوہ یاد،

بەپە یژە کە دا دەھاتمە خواری خواریوہ
 بەردە کە لەو ترۆپکەوہ تل دەبووہوہ
 کە پەنجەرەم بەبال شکاند
 براکان لە ژوورەوہ بوون
 براکان لەو ئی بوون، یەکتریان دەکوشت!
 زەنگی تەلەفۆنی لیتی دا
 کەس بەرسقی نەدایەوہ
 کەس نەما قسە یەک بکا
 کەس قسەکانی لە یاد نەما بوو.
 ئەسپەکان ساقمەیان لە گۆلزار دەکرد
 ئەو ناوہ بی جوانی سارد ھەلگەر پابوو
 قسە یەک کە دوای جەنگەکان بە جیما
 قسە یەک کە تەواو لە یاد نەچوو بووہوہ،
 ئەوہ بوو، شەیتان چی وت؟

کوتایبی

شهر دہستی پیت کرد
 مالہم دہخمہ ناو جانتایہک و سبہینہکی زوو
 قفلکی گہورہ لہ دہرگام دہدہم
 بہ پالتویہکی ریش ریشی تاریک
 دہرؤم کوچ دہکم
 بہ جارئی پشتم لہو شہرہ دہکم

۱۹۸۰

سترانی نیرگز

ریتہندان مانگی تہ نیایی و خوگوشتنہ
 بہ فر
 ژوورہ بچکولہکھی جیا کردمہوہ
 بہ فر منی بہ یہ کجاری جیا کردہوہ
 لہودیو دہرگا و پشت پہنجہرہ
 بہ فر دلئی گورگہ و برسی
 ہہردوو چاوی تی پریم
 بہ درتیزی تہو مانگہ،
 کہس لہ مال و دہر ناکہوئی
 کہسیش لہ ریتیان نابینری.
 ہہر لہ مال دہرکھوی،
 زریان تووند بہرؤکت دہگری
 و ہک مار،
 بہ قاچوقول و لچکی پالتوت ہل دہگہری
 قوشہنی زستان، چہند ساتیک
 گہماروت دہدا پاشان
 ہہموو شتیک تہواو دہبی.

زستان و ہرزی سہرسہختیہ
 تہی زہوی!

تہی خوشہویستی تاساوم!

گینگل ۵۵، سہرکھوہ

بالوونکہ ہہر زورین

با زستان تاویکی دی بمینیتہوہ

با منیش بہ جوانی بیبینم.

گینگل ۵۵، سہرکھوہ

ہہراسان نیم؛

تازارم شارہزا و بلیمہتہ

تہو نہ بوایہ؛

شہو و رؤژم چوں لہ یہکدی دہ کردہوہ؟

ہہفتہم چوں دہژمارد؟

مانگہکانم بہچی دہناسیہوہ؟

سالہکان چوں سہریان سپی دہ کردم؟

سہرکیش و نہفام نیم

دنیا لہ یہک ترازواہ

ژوورہکھی من ہہر لہ دوورہوہ سہرنج دہی:

بہردہکانی دہلئی ژن و پیاون سہرما

گرمولہی کردوون

پالیان داوہتہ یہکتری

بالای بہرز و دہرگای بہنہنقہست داخراو

کور بوتہوہ بہسہریدا.

دہتوانم؛

دنیا بخہمہ سہر پشتی سیمرخیک و بیبا

بو کوئی دہباتن با بیبا

دہتوانم:

لہو زستانہ تا عومرم باقیہ

خہونم یہک خہون و پہیامم یہک پہیام

من هەر خۆم بم و چی تر نا؟
 ئەز بێر لەو دەکەمەوه
 بەیانی هەناسە دەدا و ڕێبەندان هەناسە ی گرتووم
 ئە ی میداس ئە ی میداس!
 لە ئاوی پایزی خۆت بشۆ
 بەدەنووک لەو ئاوه هەلگره و چەند دانه
 لە بەردی خەوالتوی بنیشی بێتەلام
 شەونمی سەرگۆزای کچیتکی شەرمنی چیاپی
 سۆزی گرگرتوی خوایی بێتەلام
 منیش نەیتنی خۆمیان پێ دەلێم
 کە لێ دەبەوه ئەوان دەبەنه خۆر
 منیش لێرەوه پەنجە هەلدهبەرم دەلێم خەلکینه
 ئەز دوزمنی تاریکیم و نەژادی رۆژ جاویدەیه.

لەسەر بەفری راکشاووم
 لەسەر بەفریش چەند جار نوستووم
 گەشتم لە بەفری کردووه
 چەند جار هانام بۆ بردووه
 من تەنیا ئەو کە سوکار و ئاسمانی ئارامیم بووه.
 من چۆن لەگەڵ بەفر ڕیکم
 جاری دژ و زۆر جار تەبام
 خەلکی وا هەن لەگەڵ زەریا،
 وەکو من وان.
 ئاوی زەریا گەرمه و جوانه و فراوان
 بەلام زەریا دلێ رەقه
 ترسی ئەستوور
 بەفر و زەریا یەکیان سەرەتا
 ئەو بتریان کۆتاییهه،
 ئە ی داری مراز کەسک بە
 ئەو گولانە ی لە شەری زستانیم دەکوژرین

سەرکیش و گەمژە نین؛
 شانۆیه ئەم ژووهره و ئەو بەفره ی دەرەوهم
 دل له دل مه ده ئە ی پەری شیعرم
 ئەو سترانە ی ئەمروۆ ناوتری
 سبە ی،
 من و بالندە ی دەم کە لی مەرگیتک دەبچرین.
 ئە ی سترانی غەریبان!
 تەپوتۆزی دنیا سەری سپی کردووی
 پاش ئەو هەموو گرفت و کیشە یە چ بێترین پیکه وه.
 پەیکەری مۆمیا کراوم
 نابەلەد و سەرسام
 گومانم ئەفسانە ی بوونمە و دنیا پووج؛
 ئەو بیان نیوکه ی دیکه مه
 شەرعیەتی سروشت و من جیاپن
 ئەو باکان بەرەللا دەکا
 من دەیانخه مه رۆحمه وه
 ئەو درنده و من بەخشنده
 بەلام هەردوو کیشمان تەنیاپن
 ئە ی پاپۆری گەردوون ئێمە بەدواته وه بین
 لەناو درکەلانی نشوستی و لە مێرگی ئومیدا
 ئەو هی ناسرەوی
 ناوی من و بای سروشته
 بەو ڕێبەندانە من بم، بەفر چ دەکا؟
 هەردووک مالتان لێ بزره
 ئەو دەباری و من دەگەریم
 ئە ی نەرسیس، نەرسیسم!
 تۆ بلیتی لەم گەشته
 چەپکە نێرگزییک بچنم؟

له‌دوا تومدا

ماوه‌یه‌کی زۆر له‌دهربای ئیجه‌مایه‌وه
دهرباوانی‌وا در‌دۆنگ و تامه‌زۆر و بی‌ئوقره‌م نه‌دی‌بو
ورپینه‌له‌گه‌ل‌ئاو‌بکا.
گه‌رما‌ته‌واو‌له‌سه‌ر‌ئاو‌ده‌نیشت،
له‌سه‌ر‌چارۆ‌گه‌ی‌به‌له‌م‌و‌هه‌نیه‌کاندا‌تک‌تک‌ده‌ر‌ژا.
که‌ئیت‌ر‌چاو‌له‌یه‌ک‌ره‌نگ‌و‌یه‌ک‌دوور‌اییدا،
ئه‌بله‌ق‌و‌تاساو،‌زهر‌د‌ده‌چووه‌وه،
له‌ترسی‌کو‌پ‌ری‌بون،‌قوونه‌قوون‌به‌ره‌و‌قوولایی‌هه‌ل‌ده‌کشا.
ئینجا،‌که‌ئێواره‌بالنده‌کانی،‌به‌هیمای‌ئه‌و‌هه‌موو‌تیشک‌و‌سیبه‌ره
دانه‌خۆره‌ده‌کرد‌و‌پۆل‌پۆل
ده‌بیردنه‌وه‌لای‌خۆی.
دهرباوان‌له‌دوندی‌بو‌شایی،‌تخوبی‌نیوان
ئاسمان‌و‌ئاوه‌کان‌ده‌وه‌ستا.
باخچه‌کانی‌که‌ناری‌ئه‌زمیر‌و
ئه‌و‌گوله‌میخه‌که‌سوورانه‌ی‌ده‌هاته‌وه‌یاد
که‌ژنه‌تورکه‌که‌ی‌هاوسیی،‌هه‌موو
سپیده‌یه‌ک‌کاتی‌گزنگان،‌به‌و‌ده‌ستانه‌ی‌که‌ده‌توت،
رێواسن‌شلک‌شلک‌له‌ناو‌به‌فری
سه‌ریان‌ده‌رده‌هینا‌و‌ئه‌و‌گوله‌تۆخانه‌یان
له‌ناو‌ئینجانه‌سپیه‌ساده‌که‌داده‌نا.
چ‌په‌له‌هه‌ورپکی‌گه‌رم‌به‌سه‌ر‌په‌ره‌ی‌به‌یانه‌وه‌داده‌چۆرا،
ئه‌و‌ره‌نگه‌چ‌ماچیک‌بوو‌به‌لپوی‌خۆزه‌وه‌ده‌سووتا.
چ‌به‌یانی‌باشیک‌جوانتر‌بوو‌له‌و‌ره‌نگه‌تۆخانه‌ی،
له‌ناو‌ئه‌و‌له‌په‌به‌فرینه‌سه‌ریان‌ده‌رده‌هینا؟
چ‌خه‌ویک‌بوون،‌ئه‌و‌ره‌نگه‌سوورانه؟
تۆ‌بلایی،‌ئه‌و‌هاوینه‌گه‌رمه‌ر‌گارمان‌بی؟

یا‌که‌ده‌گه‌ینه‌که‌نار،‌دار‌گیلاس‌یک‌له‌ناو‌به‌رده‌کاندا،
گوله‌کانی‌خۆیمان‌بو‌خۆشی‌و‌هه‌وه‌س‌نیشان‌ده‌دا؟
له‌پتکی‌دووه‌مدا،‌که‌پیا‌له‌پر‌ده‌بی
له‌عه‌تری‌گزنک،‌چه‌ند‌قارچک‌یک‌له‌ناو‌شه‌و‌نمدا‌ده‌دۆزمه‌وه،
به‌سه‌لته‌نه‌ته‌وه‌باس‌له‌وه‌رزیک‌یک‌تازه‌ده‌که‌م،‌وه‌رزیک‌...
که‌هه‌زار‌و‌یه‌ک‌شه‌وی‌ره‌یحانی‌ئه‌و
ناکاته‌قه‌تره‌یه‌ک‌له‌شینایی‌ده‌ریا!
دهرباوان‌پتیی‌و‌تم:
به‌یانیه‌کی‌زوو،‌به‌و‌چاوه‌کرانه،
گه‌یشتمه‌ئه‌ستیره‌یه‌ک‌که‌ته‌واو‌سکی‌له‌ئاو‌ده‌خشی.
سه‌ولم‌لی‌دا،‌تا‌تخوب،
ئه‌و‌منی‌به‌ماسی‌قرش‌ده‌شو‌به‌اند.
هینده‌به‌هیتز‌و‌خیرا‌ده‌ر‌و‌یشتم؛
ترس‌له‌ئاوه‌که‌ده‌نیشت.
وام‌مه‌زنده‌ده‌کرد،‌ئه‌و‌تاله‌زه‌ردانه
بو‌عیشوه‌و‌ناز‌ده‌که‌ونه‌سه‌ر‌ئاوی؟
ئه‌گینا،‌په‌ری‌زه‌ریا‌به‌و‌به‌یانییه‌زووه‌چۆن
تووشم‌هات؟
به‌و‌تووش‌بوونه‌به‌ته‌واوی‌سه‌رم‌لی‌تیک‌چووبوو
تخوبی‌ماسی‌له‌ئاودا‌ره‌ش‌بیووه‌وه
نه‌مپرسی:‌ئه‌و‌ئاوه‌نه‌یانییه‌کانی‌خۆی
چۆن‌به‌ده‌ریا‌ده‌لی؟‌جا‌ده‌ریا‌چی‌ده‌کا؟
دهرباوان‌به‌ده‌م‌گۆرانی‌گه‌رداوی‌نامرادییه‌وه،
سه‌ولیی‌له‌ده‌دا.
گه‌رداوی‌نامرادی‌هینده‌به‌توندی‌له‌گه‌روان‌ناییتته‌ده‌ری.
به‌و‌چه‌شنه‌ش‌ناچرئ،‌که‌چی‌دهرباوان‌به‌و
منگه‌منگه‌بو‌شایی‌نیوان‌وشه‌کان،
بو‌شایی‌نیوان‌کو‌پله‌یه‌ک‌و‌ئه‌وه‌ی‌دوای‌خۆی

پر ده کرد له نه شته و زه مزه مه.

- پيشتر ئيجه م نه د ناسی

نه گينا چون نه و سالانم به ختو خورایی

له كه ناره كاندا به سهر دهر د.

له كتيبه كانی ملقيلدا رسته به كي ئيجگار كورتم دوزيه وه

له چه شنی مه رجان له ناو له پی تاسماندا.

له و كتيبانه وه

رهنگيک رژايه ناو دیده م، كه شه ری له گه ل سپینتی به فر ده کرد

هه موو خه تاي نه و رهنگه بوو

كه نه متوانی رهنگی باخچه كانی نه زمير و

گونای كچه كان ببينم.

ده ریا وان به و پیسته سووتاهو خوی له بهر

شه مال هه لده خست

نه و هه موو تامه شیرین و مزه

میخوشی ناو دلۆپيک و هه ناسه به كه

چه شنی كه فیکي نارنجی به لالیوی دیته خورای.

سوور هه لده گه ری له شه رمان.

- ده فرم له و هه موو ئومید و نا ئومیدیه لیبی ده پرژی.

رسته به كم نووسیوه، ده یانم كوژاندۆته وه

گویم له و ناوه گرتوه، كه قسه بو ده ریا ده كا

له سه د قسان قسه به كي پی ده لئی، له سه د دلۆپ دلۆپيکی ده داتئی.

دلۆپيک به سه بو مه ست بوون.

(ژنیکی عه نكاوه بی مه ی ده فرۆشت

پیست په مه بی، كه میتك به لای قاوه بییدا

ره ش هه لگه را و.

په رداخی بو ده گرته وه: دلت ته واو لای من بی. جا دلم چی ده كا؟)

باریکی لاچه پ بوو، میزیکی قه ترانی ته واو له داری نه به نوس

ئیمه چوار بووین، به هار ده یووت.

یه کمان به کۆش گه لای باخچه كانی دۆراند

سییه كه ی دی، یه کی هه وری ده برده وه

تا ده گه یشته به رده رکی مال

دلۆپ دلۆپ باران له گیرفانی ده پرژا.

نه وه ی خۆزیشی مالیی کرد

هه ر ده په نجیه ی داخ بو هینده ی

نه و ناگره له ناو باخه لئی ده ریئینی و بیخاته ناو جه نتای سه فر.

من له لای سه ووی میزه كه

بی واز، بی ئۆقره و ته واو شه كه ت،

له و گه مزه بییه راده مام

دوا جار، دوو پاپاز و جوکه ریكم لای راستی

میزه كه دانا و چواری کوپه شم فری دا.

یاریه كه به و چه شنه ته واو بوو.

نه و کوپه سوورانم بو له ده ست دا؟

نه ستیره ناسی كه به ختی له گه لایه کی تاریکی هه لۆژده دا بو خویندمه وه

دۆش داما، گۆیه: له چوار خوشکی ناو باخچه كه

نه وه ی ناوه راست چلپیکه پر گولی هه نار

سی به شی جوانی لای نه وه، به شپکی لای ده ریا.

- دل له دل مه ده و رازی خۆت ببه لای

له و کوپه پر له میخه كه بخۆره وه.

له و چوار کوپه به به کیکیان

له و چوار خوشکه نه وه ی ناوه راست هی تۆیه!

سه و لم لی دا، به په له بووم، كه سیک ریبی ده ریا زبوونی ده سپره وه،

شوین پییه ك له سه ر ئاو نه ده ما

ته ماشا، چه ند بی به زه بیی نه و لکه دارانه راده وشینرین

چون سه وزایی له گه لایه کی باریک و لاوازی سنه و به ردا ده سیننه وه؟

سه و لم لی دا،

ده ستم خستبووه ناو ده سستی هه لاتوه كانی

سهر دهریای ئیجه

گولئی میخهک و پاتۆنیاش لهو سههری بهیانی
لهناو شیبی گۆنا و شهونمدا شین دهچونهوه
جا گولّهکانت له یاده... گولّه میخهکه سوورهکان؟
گولّهکانی پاتۆنیا که باخچهی
مالهکهتانی پر کردبوو له مۆریکی کال.

له دوا قومدا

که تهنیا ئاو ماوهتهوه

ئهو مشتومر و گومانه، ئهو پشکوتن و جوانییه، چ پیتویست دهکا؟

چ پیتویست بهمهست بوون دهکا؟

له دوا قومدا...

ئهو هممو سهول لێدان و ههله داوانه چ پیتویست دهکا؟

چ پیتویست بوو ئهو قسانه له پینکی بهکهمدا.

۱۹۹۸

سیریف ههتا ههتاین

ئهوه شکان نییه که تو باسی دهکهیت
دهتوانی به پیتجهکاندا سههرکهوییه سههروه
وهک چۆن دهتوانی بهههمان شوپندا بیتته خواری.

که بهفرهکه باری

کهسێ بیری نهکردهوه،

کهسێ خهیاڵی لای وهرزهکانی دی نهبوو

کهسێ نهیزانی سههرهنجام چی پروودهدا.

زستان لهشکرکی گهورهی هینا

ههرايهکی گهورهی بهریا کرد

لهو هاژوهوژ و ساواقه ههمومان

بیدهنگ بووین

کهسێ خهیاڵی بو باخچهکان نهچوو

کهسێ نهیزانی گولّهکان دینهوه.

والییک دهدرایهوه:

ئیتر بهفرهکه باری و دههچوون زهحمهته.

پاشان

کهسێک که لهودیوی پهنجهرهکهوه

به پیتجامهیهکی خهت خهتی شین باویشکی دهدا

په رهیهکی رۆژ ژمپههکهی دیواری ههلهدايهوه.

بهردهکه له سههری سههروه وهستا بوو

دوای ئهوه ههمو ماندوبوونه،

ئیتر، غلۆر نهدهبووهوه.

بهفر شوپنیککی له زهویدا درپ بوو

ئهو شوپنه بهقهده له پی دهستیک بوو

ئهو چاله بهردهکهی، بهحهواوه هیشتهبووهوه.

دواتر...

ته له نیرگزیک له و بهینه سه ری دهرهینا
گه مہی وهرزه کان به و چه شنه ناشکر ابو
که سیک لیره و تپه ری و نه مہی و ت.
خه یالیشی لای نیرگز و بهر ده که بو
سیزیف نه بوو.
که سیک بوو له نه و ده چوو.

تسه کردن به زمانی رهنگ

پایزیکیان مندالیم له قه لا به جیما
«نایدوزیه و» پییان و تم، نایدوزیه و.
زستانیک، باران جله کانی ته ر ده کا
پرچی په شیوی دینیتته سه ر هه نیه
چاوه کانی بزر ده کا
هاوینیک، شه میی دوو بالی ده تویتته و
ده که ویتته سه ربانی مالیک یا دارستانیکی دوور
که س پیی نازانی و له تینوواندا ده مرئ.
به هاریک، گیا له بن میچ و بن هه نگل و
سه ر لیوه کانیدا ده روئ.
پایزیک، مندالی گه وره ده بی و نایناسینه و.
له وهرزیکدا، که له هیچ وهرزی دی ناچی
میوانیک له دهرگا دده
که سیک دیتته ژوور،
به ره و بنه بان هه لده کشی
ته و قه له گه ل روزه کانم ده کا
ته و قه له گه ل شیعه ره کانم ده کا
کتیبه کانم هه لگیپر و وهرگیپر ده کا
شه و دهر و ا و نه و ده مینیتته و
به بیان دی و نه و ده مینیتته و
کو تایی هه فته له و بیه
کو تایی مانگه کان
کو تایی ساله کان
نه و که سه نه ناسه کبیه ؟
سه ر هتای هه فته ده ستیکم بو ئاسمان راشه قاند
هه موو روزه کانی هه فته

له په نجره ی ریزه مالی سهرقه لاه
 سهیربان ده کردم، که سیک وهلامی ددهاوه
 که سیک تهواو له خوم دچوو
 بو که سی دی له وئ نه بوو؟
 قه لا سهرنجی دزیوم
 له جیبی نه و کوپه گوهه ری داومه تی
 شتیک دهبا و ده شتم ددهاتی
 له نیوان دوو مہمکی قه لادا
 مندالیم کوتره شینکه یه.
 که دهرباش رهنگی شینی برده وه لای خوی
 مندالیم چی بکا؟
 پایزیکیان رهنکه کانم له قه لا به جیما
 ناچار به سپی قسه کانی خوم نویسی.

زمروت و زهنبهق و له علی به ده دشان و

په لکه زپینه ی علی به رده شانی

هیشتا زستان به تهواوی نه هاتبوو
 من به پستی کیتویکه وه، قول له قولی یه که م ماچ و یه که م سه ما
 له گهل یه که م به فر و یه که م پیکی فودگا،
 وه کو نه فسانه یه ک،
 پالتویه کی دریز و جانتایه کی پیازیم به کولته وه بوو
 له پر له ناو هه وره که دابه زیم.
 به فریش تازه گه یشتبوو
 ورته ورتی له گهل گه لا و ورده به رد تهواو نه ببوو
 سپره ی پتی سووکی، گازانده ی له دست با
 دلای به قاقای نه و مندالانه خوش بوو،
 که خلیسکان نییان ده کرد و به فریان هه له دایه ناسمان
 به فریان بوو روی یه کتری ده هاویشت
 به فریان ده خوارد
 له ناو به فری ده گه وزان
 هه موو دنیا یان لی دهبوو به به فر.
 به فر دهبوت: تهواو له یادم نه ماوه
 دلیم له دست کام زریان و کام نیواره،
 کام تی چاو دهره ینا و به په له پهل هاتمه تیره.
 تهواو له یادم نه ماوه، کام گولچار یه خه ی گرتیوم
 کام دارستان دهوری دابووم، کام هه وراز رایدیپسکاندم؟
 تهواو له یادم نه ماوه؛ چون دهشت و دهرم جی هیشت و
 رووم کرده شار؟
 زور گولته کتوی ده ستیان دریز کرد؛ من دستم بو هیچیان نه برد
 زور میترگ و زنه فرشیان راخست بوم؛ من له لایان نه مامه وه.

سپیتتی خۆم نەدا کەسیان، جا بەفر چی تری هەیه؟
 جگە لە ئاوازیکی میلۆدی، جگە لە فلوتی، کەمانچەیی،
 چی تری هەیه، هەوا بسمی؟
 (رۆژتیکیان عەلی بەردەشانی بەبەفری وتبوو:
 لەسەر کۆشکی پاشا و میران مەبارە
 مەبارە سەر باخچە ی زۆلم و زۆر)
 (بەفر گالتهی بەقسەکانی هاتبوو؛
 وتبوو: پاشا و میر کییه؟)
 من وتم ئەو قسەیه پیرۆزهیه! پیرۆزیایی تەواو
 ئەوسا کلاویکی خوریم لەسەر بوو، گۆلینگی بستیک شوپر ببوو هە
 لە خۆرەلاتەوه هاتبووم بۆ خۆرئاوا
 پێ بە پێ لە گەل بەفرا سەرکە وتم
 تا بەئاسانی پەنجەم لە شینایی ئاسمان نقوم ببوو
 قسە ی سەرزار و بن زارم بەدارهه ناریکی باکوور وت.
 مردنم لەناو پەراسووم شار دبووه وه
 سوور دەچوو هە لەناو پەراسووم
 سوور دەچوو هە رابردووم.
 درک و گۆل لەسەر یەک چلدان، ئە ی بۆ باخهوان شانازی ناکا؟
 کۆلم و گۆلە باخ یەک شتن.
 (عاشقیکی چوو بووه لای عەلی بەردەشانی و داوای وەسفی
 یاری کردبوو، عەلی وتبوو: گەردن و هەرمی یەک شتن،
 لێو و شەکرەستیو؛ من لە هەردووکیان بێ بەشم)
 بەدوو بەللی تەنک بەفر؛ ئاسمان هەر بۆ ئەوه باشه؛
 بەللی ئومید و دلنیا یی تیدا بجوولیتەوه
 ئاسمان بۆ ئەوه باشه، لەژیریا یە کترمان خۆش بوئ
 ئەگینا ئاسمان بۆ چیبیه؟
 دەریایەکم لەناو دەمارەکان شار دۆتەوه
 نیشانە یەکم لە تەویلم داوه

بچمە هەر کوی، باس هەر باسی من و دارهه ناره!
 ئیمە پیش ئادەم و حەوا یین، کۆنترین لە مێژوو،
 کۆنترین لە ئاویش.
 بەدوو بەللی تەنک ئەو ماچانە بنیتره، کە پرن لە بۆنی رەنگی سوور
 پرن لە گوناھ و پەشیمانی
 پرن لە خۆین، پرن لە جوانی مەسیح و لۆتربامۆن.
 وەرزیکی هاتم، خاکم بەرەنگی پیاوی داپۆشی
 بەو رینگایه هاتم، کە هیشتا خۆر لێی نەدابوو
 مەست و دیوانه، لەبەر خۆمدا باسی گۆیزی کال و بۆنی
 موورتک و گۆلە هێرۆم دەکرد،
 ئەو بۆنە بەناو رۆژە کائاندا دەمار دەمار دەرۆی.
 باسی نائومیدی و مازوو کە تیرەم دەکرد
 کە توند قاچی دەریازبوونی بە لقه کان بەستبووه وه
 ئومید پەنجەریهک بوو درک و دالی دەره وه گرتبووی
 چرایهکی شووشه شکا و، جا بەو رەشه بایه ئەو چرایه
 چۆن داگیرسی؟
 ئومید قافیە یهکی گیراو بوو، دەنگیک بوو لەناو قامیشە لاند
 کیشیک بوو لەناو پەنجەدا رەق ببوو هە.
 ماوه یهکی زۆر سروودەکانی کۆمیدیا و
 پەلکەزیرینه و رووناکي ناو پیستی دەنکە هەنارم خۆیندەوه
 لە دلۆیه ئاویکەوه تا ئوقیانوس
 لە حەرفیکی وێلەوه تا شیعەرگە لیکي وێرانکەر،
 هەر هەموویان
 رزگار بوونی پرسیارن لە دەست وەلامی بیتوو هە
 هەر هەموویان خەویکن لە چەشنی وەنەوشه!
 (عەلی بەردەشانی دەیوت: شیعەر گفتوگۆی شمشیر
 لە گەل جەللاد. وەکو بەستە لێک وەستا بووم،
 گفتوگۆیه لە گەل ئاو، من وتم.

تووړه بوو، وتی: چی له گه ل ټاو ده لیبی؟
 خوځم بهو جو لایه ده هات بهرچاوان
 که ههر شهوه و په لکه زېږینه ی خه میکی ده دزی و له کلاوړوژنه وه،
 دایده گرته خواری.

به په نجی راست و چه پ په نکه کانی له یه کتری گری ددها
 لهو ژووړه تاریکه ده بووه باق و بریقی په ننگ و،
 په ننگ ده چوووه ناو ده نگی ژنه که ی ته نیشتی
 نه ویش بانگی ده کرده سهر فهرشی په نگی نی.

په ننگ ده بووه توله ری و ده ریویشتم.
 له ریوخی تو فان بامده داوه لای نه سستیږه ی کاروان کوژه.
 نزیک بهوه، په نگی چاوم چوژن ده بی نی؟
 شپړه بی و پرچی لوول و پرسته کانم چوژن ده بی نی؟
 په ننگ ده چوووه قاوغی حه زکی مه بله وشیت
 هه رده مه و له سهر چلیک و هه رده مه له بهر هه یوانی.

په ننگ ده په ریبه ناو سپیده،
 وړینه ی ده کرد، وړینه ی ده کرد وړینه
 فامم نه بوو، نه مده زانی په ننگ ژیانم بهو چه شنه تیکده دا.
 ته وریک من و داره ناری هه لده پاچی

ده یکر دین به ورده دار و

ورده حه رف و

ورده به رد و

ده نکه خو ل.

ریوژگار ده چوووه پال یه کدی

زهوی و ئاسمان سنگیان به یه ک و ده نووساند

لهو نیوانه، ته نییا عه لی به رده شانی به سواری نه سپی کی خورافی، شه ری له گه ل

ههوا ده کرد.

(عه لی ده بیوت: قیامت هه ستاوه، په روانه ی ناگر ده سوړی

من جوانیم له سهر نوکی رم داناه

جوانی هه موو شتیک ده سمی.
 نه و ورده دارانه له علی به ده خشانن
 نه و ورده حه رفانه زه نبهق و لاله
 نه و به ردانه هه مووی زمروتن
 ده نکی خو لیش په لکه زېږینه!
 نه وانه و پرشنگی شمشیرم، هه موویان پیکه وه:
 عه لی به رده شانین).

له وساهه ئیتر ئومید دل می گو شی
 جوانی لووت به رز و له خو یایی بوو.

شه قی له قایی فه خفووری و په رداخی به رده مم هه لدا
 شه قی له کورسی و بالیف و ده رگا هه لدا
 سهرکه وته سهری سهره وه، گو تی پی نه دام؛
 چوووه شوینی به رز و عاسی.

(عه لی به رده شانی ده بیوت: هه ق له کو ی بی،
 من ده چمه نه وی.)

جا جوانی چند له هه ق که متره تا نه چم؟

سهره تایی ۱۹۹۹

هەندى رۆونكرهه وهى پيويست

- * له سياحه تنامه دا سووڊم له (سياحه تنامه ئهوليا چهلهي) ... وهرگيتري له توركيه وه... سه عييد ناكام وهرگرتوه و له هه ندى شويندا دتير و وپنه شم گواستوتوه.
- * له (باوبالكان) و (نالپارتيز) دا زيرۆى شه مسى نايندهى (ناكۆى) (سرودى به فرنوس) ه، يهك كه سن له دوو ته مهنى جيا دا.
- * له (جوانيه كان) دا... گوستاف ناشنباخ پالنه وانى (مردن له فينيسيا) ي تۆماس مانه.
- * له (سووتانى رهنگه كان، يان سرودى به فرنوس) دا:
- (هه گبهى باكان...) به راوردى بكه له گه ل ئۆديسه ي هۆميرۆس:
- كوندهيه كى دامنج له پيستى گايه كى نۆ ساله و هه موو (با) يه كانى دژى منى تيدا به ندرديبوو... تد.
- (زه ربا ده تووت ئاو زينگ ده دا...) به راوردى بكه له گه ل مۆبى ديك لاي ملقيل.
- (گوله ميخه كى زۆرترم ده ويست) به راوردى بكه له گه ل ئه و ئه فسانه يه كى ده لئى: ئه وهى گوله ميخه ك ده پويئى ده بى شه و به پرووتى بچى و ئاوسى بكا تا گولى زياتر بگرى.
- * له (براده ركانم) دا
- (خالديه) ئه و قوتابخانه يه ي سه ره تا ييم تيدا ته واو ده كرد.
- ته كيه ي شتيخ عه بدولكه ريمى داره خورما و قه سرى عه تا ولاغا و گۆرستانى شتيخ ئۆمه ر و چراغ... له هه وليرن و هه موويان له ده وروبه رى قوتابخانه ي خالديه ن.
- لگاو: قومارتيكه له شتبه ي رۆلئيت و گره و له سه ر رهنگ ده كرى.
- (مفتاح) سه روچاوه ي كارزينيك بوو به ناو هه وليردا تيبه ر ده بوو، جاران خه لك بۆ سه يران ده چونه ئه وى.
- ته يراوه و ته عجيب و گه ره كى جوله كان... سى گه ره كى كۆنى هه وليرن.
- (ست ئيمام) چاكيك لاي ويستگه ي شه مه نده فه رى جاران له هه ولير... بۆ سه يران خه لكى ده چونه ئه وى.
- * نالپارتيز: گونديكه له نزيك پينجوتين... كاتى كۆزه وه كه و له نيوه شه وپكى تاريكدا ناسيم، ئه وكات له شتبه ي دۆزه ختيك بوو له به ر باراندا...
- * له (به يانبه يه كى سارد) و (ترس) دا: ناوه كان پالنه وانى رۆمانى (دكتور ژيشاكو) ي باسترناكن.
- * له وه رزى سۆرديللو:
- سۆرديللو شاعيرى هاوپتتى دانتى له به شتيكى زۆرى گه شته كه ي (كۆميديا) دا، شيعره كانى هه مووى بۆ نيشتمان بوو.
- (قاسمه ره ش) گونديكى كوردستانى ديوى ئيران.
- * له ژهه ر و قه لادا: (جولندى) قه لايه كى زه ردوشتيه كانه له ناوچه ي سورداش.

87	مالىك بەسەر پشتى ئەستېرەوہ
94	تكا
96	گەرآنەوہى ئۆديسۆس
101	گورگى زربانى قىرمىزى
106	بەردى شەو: پرووت پرووت
110	گىچەلىك لەگەل خۆمدا
114	جوانىيەكان
114	هەوللىك بۆكوشتنى كات
121	فەلسەفەى پوچى
124	لە شەوئىكدا
127	گەلاكانى سەر شۆستە
129	بىزىسۆنى ئاويىك
131	حوسىن
136	هەمەدان
139	دەقى ئا و لە ئاوينە
141	دەركەوتنى م...
144	جلەكانى سەرتەناف
147	ورىنگە ورىنگ
149	بەسەر پشتى پاپۆرەوہ
158	مۆمىيا
160	شەرى براكان
161	مىوان
162	بەيانىيەكى ئاسايى لە شەقامئىكدا
169	سوكرات
174	چەند سەرنجىك
175	شەوئى دەوۋەم
177	خاچ

ناوہرۆك

5	مىژوۋى زەربا لە زاكىرەى قەترەيەكدا
15	چەند پروونكردنەوہىك سەبارەت بەم كۆمەلە شىعەريە
17	مانگى نىۋە مۆر
19	ئاسمانى مۆر
21	پۆرتىت (۱)
23	پۆرتىت (۲)
25	ستىل لايىف
27	مانگى نىۋەمۆر
31	شارە نەبىنراوہكان
36	عەشتارى ھەوللىر
40	ئىۋارەيەكى ئاسايى
43	ئاسمانى مۆر
45	۱۹۸۱
50	لەودىو تەخوبەكانى شەردا
54	لە دەنكەخۆلىكى سۆردا
59	ئاسمانى سېي
61	ھەورىك لە خوار ملدا
63	سەرلەنۆئ لەش
64	ئاۋىتتەبوون و جىبابوونەوہ
65	گەلاكانى سەرشۆستە
71	بۆمەرگى جان دەمۆ
72	شەوى گولنەبەرۆژە فرۆشەكان
73	سېي لەودىو رەنگەكاندا
81	ھەوللىك بۆكوشتنى كات
83	دوورتر لە مندالى

329 ترس
331 ژههر و قهلا
337 قسه يهك كه شه يتان پتي وتم
341 كو تايي
341 ستراني نيترگز
345 له دوا قومدا
350 سيزيف هه تا هه تايي
352 قسه كردن به زماني رهنگ
354 زمروت و زهنبهق و له علي به دهه خشان و پهلكه زي پينه ي عه لي به رده شاني
359 هه ندي روونكر دنه وه ي پتيويست

179 خوژگيران
183 رزگار بوون
186 شه ترهنج
187 نيشته جيبي ناوي خوتم
191 پورترت
195 زمروتي پشت ههور
201 سكيچي ناو
206 ناو له پي پر خوخ
213 شه وي دووهم
218 گه لاكاني سه ر شوسته
228 به يانيهك
232 زهريا فسفوريه كان
239 به فرنووس
241 سياحه تنامه
245 نالپاريز
251 شه مووه كاني نالپاريز
254 زستاني نالپاريز
262 براده ره كانم
274 باوباله كان
280 وه رزي سوژديللو
287 پياسه و نالوژي
290 سوواتاني رهنگه كان يان سروودي به فرنووس
301 به يانيهكي سارد
304 پياسه ي په پوله كان
312 شكايهت
316 به يان و مرواري
322 جوانبیه كان
324 جوانبیه كان و ناشتبونه وه

چاپکراوهکانی سالی ۲۰۰۴

- (۲۴) نامه‌کان بهر له مردن ناخوئینینهوه - کورته چیرۆک. نووسینی: کازبوه صالح.
(۲۵) کۆمهله‌ی ژبانه‌وه‌ی کوردستان. میژوو. نووسینی: حامید گه‌وه‌ه‌ری.
(۲۶) هویه کرکوک الثقافية والإدارية. تألیف: محمد علي قرداغي.
(۲۷) رۆمیۆ و جولییت - شانۆگه‌ری. نووسینی: شه‌کسپیر. وه‌رگێرانی له ئینگلیزییه‌وه: نازاد حه‌مه شریف.
(۲۸) خه‌باتی پرگاریه‌خوازی کورد و نازهر له ئێران. نووسینی: د. که‌مال مه‌زه‌هر ئه‌حمه‌د. گۆرینی بز کوردی: نازاد عوبید صالح.
(۲۹) به‌فرنوس و ئه‌وانی تر - دیوانی شیعری. شیعری: دلشاد عه‌بدوڵلا.
(۳۰) خه‌ون وا خۆی گێراپه‌وه. دیوانی شیعری. سه‌باح ره‌نجده‌ر.

- (۱) سياسة التعريب في إقليم كردستان العراق - دراسة وثائقية- إعداد: مجموعة من المؤلفين.
(۲) دیوانی شیخ ره‌زای تاله‌بانی، کۆکردنه‌وه و ساغکردنه‌وه‌ی: شیخ محه‌مه‌دی خال و ئومید ئاشنا.
(۳) الأمير الكردي - مير محمد الرواندي. تألیف: جمال نبز. ترجمة: فخري شمس الدين سيلاحشور
(۴) گه‌نجه‌ نازاکه‌ی سه‌ر جۆلانه‌که. هه‌لبژارده‌یه‌ک له کورته چیرۆکی بیانی. وه‌رگێرانی له ئینگلیزییه‌وه: شیرزاد هه‌سه‌ن.
(۵) ئیسلام و ناسیۆنالیزم له کوردستاندا. سه‌ره‌تایه‌ک له باره‌ی کۆمه‌لناسیی ئایینه‌وه. موسلح ئیروانی.
(۶) دیداری سه‌ره‌ک کۆمار. شانۆگه‌ری. نووسینی: ره‌ئوف هه‌سه‌ن.
(۷) داستانی هه‌سه‌ن و حوسه‌ین، داستانیکی فۆلکلۆری کوردیه‌یه، ساخکردنه‌وه و لیکۆلینه‌وه‌ی: هه‌رده‌وتیل کاکه‌یی.
(۸) ملوانکه‌ی ستیل - کۆمه‌له‌ چیرۆک، محه‌مه‌د فه‌ریق هه‌سه‌ن.
(۹) جووتیارێکی زیره‌ک، کۆمه‌له‌ چیرۆک بۆ مندالان، وه‌رگێرانی له عه‌ره‌بیه‌وه: ئه‌میری حاجی داود.
(۱۰) پاپۆری فریو، چیرۆک بۆ مندالان، وه‌رگێرانی له دانیمارکییه‌وه، محه‌مه‌د فه‌ریق هه‌سه‌ن.
(۱۱) دارگیتلاس، چیرۆک بۆ مندالان، وه‌رگێرانی له دانیمارکییه‌وه: محه‌مه‌د فه‌ریق هه‌سه‌ن.
(۱۲) کچه‌ ئه‌ستتیره، چیرۆک بۆ مندالان، وه‌رگێرانی له دانیمارکییه‌وه: محه‌مه‌د فه‌ریق هه‌سه‌ن.
(۱۳) الکرد، دراسة سوسیولوجية وتاريخية، ألفه: باسيلي نيكيتين، نقله من الفرنسية وعلق عليه: الدكتور نوري طالباني.
(۱۴) فه‌ره‌نگی قانونی. دانانی: د. نووری تاله‌بانی.
(۱۵) منطقه کرکوک ومحاولات تغيير واقعها القومي، تألیف: د. نوري طالباني.
(۱۶) هه‌ولبیر له نیتوان رابردوو و ئیستادا ۱۸۲۰-۲۰۰۰، سه‌میر صالح.
(۱۷) ناوچه‌ی که‌رکوک و هه‌ولتی گۆرینی باری نه‌ته‌وه‌ییی ئه‌م ناوچه‌یه، دانانی: دکتۆر نووری تاله‌بانی، وه‌رگێرانی: محه‌مه‌دی مه‌لا که‌ریم.
(۱۸) چه‌ند ئاسۆیه‌کی تری زمانه‌وانی. دانانی: پرۆفیسۆر وریا عومه‌ر ئه‌مین.
(۱۹) کوردستان له چاپکراوه‌ عوسمانلییه‌کاندا. فه‌یسه‌ل ده‌باغ له تورکی عوسمانلییه‌وه‌ کردوویه به‌کوردی.
(۲۰) که‌س وه‌ک من تۆی خۆش ناوی - کورته چیرۆک. نووسینی: سه‌حه‌ر ره‌سای.
(۲۱) بارزانیی نه‌مر له ۱۰۰ ساله‌ی بوونیدا - کۆمه‌له‌ و تار. نووسینی: سه‌ریاز هه‌ورامی.
(۲۲) باوک - شانۆنامه‌ی هاوچه‌رخ‌ی سویدی. نووسینی: ئۆگۆست سترن‌دبیرگ. وه‌رگێرانی له فه‌ره‌نسییه‌وه: د. فه‌ره‌اد پیریال.
(۲۳) ناوچه‌ی که‌رکوک و هه‌ولتی گۆرینی باری نه‌ته‌وه‌ییی ئه‌م ناوچه‌یه (به‌زمانی ئینگلیزی). دانانی: دکتۆر نووری تاله‌بانی.

